

ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE IŽIPOVCE

TEXTOVÁ ČASŤ

OBSTARÁVATEĽ : OBEC IŽIPOVCE

DÁTUM : 06/2010

PARÉ :

SPRACOVATEĽ : Ing. arch. MONIKA CALLOVÁ - autorizovaný architekt, Ploštín 212, 031 01 Lipt. Mikuláš, tel.: 0904 659412

OBSTARÁVATEĽ

Obec Ižipovce,
Obecný úrad, Ižipovce č. 35, 032 23 Liptovská Sielnica,
v zastúpení Milanom Frankom – starostom obce,
obstarávateľ v zmysle § 2a ods. 1 SZ –
Ing. Marcela Čelková, Chmelienec 1418/26, 020 01 Púchov, reg. č. 211
tel. 044/5597240, mobil : 0905 753418, email : obec.izipovce@stonline.sk

SPRACOVATEĽ

Ing. arch. Monika Callová,
autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1283 AA,
Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš,
tel.: 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ	Ing. arch. Monika Callová
Ochrana prírody a tvorby krajiny, ÚSES	RNDr. Alena Benová
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	Ing. arch. Monika Callová, RNDr. Alena Benová
Životné prostredie	Ing. arch. Monika Callová
Doprava	Ing. Jaroslav Straka, Ing. Tomáš Kordík
Vodné hospodárstvo	Ľubica Martinská
Zásobovanie elektrickou energiou, telekomunikácie	Ľubomír Pleva

TEXTOVÁ ČASŤ	
OBSAH DOKUMENTÁCIE	STRANA
1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.1.1 Údaje o dôvodoch obstarania ÚPN-O	4
1.1.2 Údaje o spracovanej dokumentácii	4
1.1.3 Hlavné ciele riešenia	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	5
1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním	5
1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD	5
1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním	6
1.3.3 Súpis použitých územnoplánovacích a iných podkladov so zhodnotením miery ich záväznosti a použiteľnosti	6
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	7
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	7
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Žilinského kraja	8
2.3 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	13
2.3.1 Funkcia a poloha obce v rámci štruktúry osídlenia	13
2.3.2 Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability a jej vplyv na riešenie ÚPN-O	16
2.3.2.1 Prírodné pomery	17
2.3.2.1.1 Abiotické pomery	17
2.3.2.1.2 Biotické pomery	18
2.3.2.2 Súčasná krajinná štruktúra (SKS)	26
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	27
2.4.1 Demografia	27
2.4.2 Domový a bytový fond	32
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	34
2.5.1 Priestorová charakteristika zastavaného územia obce	34
2.5.2 Návrh základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce	35
2.5.3 Návrh ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt	35
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného a zmiešaného vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania	37
2.6.1 Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území obce	37
2.6.2 Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	38
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby, rekreácie, športu a cestovného ruchu	39
2.7.1 Návrh riešenia bývania	39
2.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou	41
2.7.3 Návrh riešenia výroby	43
2.7.4 Návrh riešenia rekreácie, športu a cestovného ruchu	46
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	47
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	48
2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	49
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov miestneho územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	50
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	57
2.12.1 Doprava	57
2.12.2 Vodné hospodárstvo	63
2.12.3 Elektrická energia	70
2.12.4 Zásobovanie zemným plynom	74
2.12.5 Telekomunikácie	74

2.12.6 Zariadenia civilnej ochrany	76
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	76
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	83
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu napr. záplavové územie, územie znehodnotené ťažbou	84
2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde	84
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska enviromentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	87
3. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	88
článok 1 - Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky	89
článok 2 - Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch	90
článok 3 - Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia, výroby, rekreácie, športu a cestovného ruchu	96
článok 4 - Zásady a regulatívy pre umiestnenie dopravy a technického vybavenia územia	98
článok 5 - Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene	101
článok 6 - Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie	103
článok 7 - Vymedzenie zastavaného územia obce	104
článok 8 - Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	105
článok 9 - Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny	106
článok 10 – Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	107
článok 11 - Zoznam verejnoprospešných stavieb	107
Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb	108
4. DOKLADOVÁ ČASŤ (bude samostatne priložená po skončení prerokovania ÚPN-O)	

GRAFICKÁ ČASŤ

č.	NÁZOV	MIERKA
1	Výkres širších vzťahov	M 1: 50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1: 2 000
4	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1: 2 000
5	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh koncepcie riešenia vodného hospodárstva	M 1: 2 000
6	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh koncepcie riešenia energetiky, telekomunikácií, informačných sietí a ich zariadení	M 1: 2 000
7	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	M 1: 10 000
8	Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	M 1: 2 000

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

1.1.1 ÚDAJE O DÔVODOCH OBSTARANIA ÚPN-O

Obec Ižipovce nemá žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu.

Dôvody pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie na úrovni Územného plánu obce sú nasledovné :

- aktuálna potreba premietnuť súčasné a predpokladané rozvojové zámery obce do jej územno-priestorového potenciálu tak, aby urbanistickou koncepciou bola zabezpečená a preukázaná komplexnosť a rozvojová únosnosť riešeného územia, ktorá koordinuje stavebnú činnosť obce a určuje nové a výhľadové plochy predovšetkým pre bývanie, občiansku vybavenosť, šport, rekreáciu a následné dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry obce plynule previazanej
- vyplývajúce požiadavky zo zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, pri obstarávaní a spracovaní postupovať v zmysle Metodického usmernenia obstarania a spracovania ÚPN-O vydaného MŽP SR v roku 2001 a ostatných metodických usmernení vydávaných MVRR SR
- vytvoriť základný nástroj pre usmerňovanie všetkých spomenutých aktivít a činností v území, na ktorom sa dohodli všetci užívatelia územia – obstarávateľ, spracovateľ, všetky dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy, fyzické, právnické osoby a obyvatelia obce
- reakcia na zmenu hospodárskej (z hľadiska potrieb usmerňovania rozvoja) a štátoprávnej situácie (z hľadiska súčasných legislatívnych zákonov a predpisov), posilnenie funkcie a s tým prenesenie zodpovednosti za ekonomický rozvoj spravovaného územia obce, ktorý úzko súvisí s tým, že náš štát sa hlási k európskemu programu rozvoja dediny a stáva sa dobrým podkladom pre finančnú podporu zo strany štátu alebo zahraničných grantov
- zosúladenie, koordinácia a optimalizácia zámerov a požiadaviek rozvojových a plánovacích dokumentov na úrovni vyšších územných celkov s rozvojovými zámermi obce

Obecný úrad s Obecným zastupiteľstvom v Ižipovciach rozhodli o vypracovaní tejto územnoplánovacej dokumentácie – Územného plánu obce Ižipovce. Na základe verejného obstarávania v zmysle zákona č. 25/2006 Z.z. v znení posledných zmien a doplnkov sa spracovateľom celého nového územného plánu obce stala Ing. arch. Monika Callová - autorizovaný architekt SKA, Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš.

1.1.2 ÚDAJE O SPRACOVANEJ DOKUMENTÁCII

NÁZOV DOKUMENTÁCIE :

- Územný plán obce Ižipovce

STUPEŇ :

- Návrh

OBSTARÁVATEĽ :

- **Obec Ižipovce** – Obecný úrad, Ižipovce č. 35, 032 23 Liptovská Sielnica, v zastúpení Milanom Frankom – starostom obce, obstarávateľ v zmysle § 2a ods. 1 SZ - Ing. Marcela Čelková, Chmelienec 1418/26, 020 01 Púchov, reg. č. 211 tel. : 044/5597240, mobil : 0905 753418, email : obec.izipovce@stonline.sk

SPRACOVATEĽ :

- **Ing. arch. Monika Callová** - autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1283 AA, Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel.: 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

1.1.3 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA

- získanie právne záväzného dokumentu usmerňujúceho rozvoj obce na základe odborných kritérií podporujúci flexibilne predpokladaný dynamický rozvoj obce
- navrhnuť riešenie väzieb vo vzťahu k.ú. obce a príslušné územie obce (záujmové územie) s určením funkčného a priestorového usporiadania vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce
- vytvorenie jasnej koncepcie vo vnútri zastavaného územia s možnosťou humanizácie a estetizácie prostredia, posúdenie jeho efektívnosti prípadne expanzie
- stanovenie zásad funkčného využitia plôch tak, aby nedochádzalo k nežiadúcim kolíziám jednotlivých funkcií, vytvorenie predpokladov na zabezpečenie trvalého súladu prírodných, civilizačných, kultúrnych, investičných zámerov v území s potrebou ochrany životného prostredia
- stanovenie priestorových regulatívov zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine
- vzájomná koordinácia činností v území zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru

Metodika spracovania územného plánu vychádza z novelizovaného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, z väzieb vyplývajúcich z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Žilinského kraja. Pomocou tejto metodiky spracovania územných plánov upozorňujeme na potenciál obce a následne určíme najvhodnejšie smerovanie jej ďalšieho rozvoja pri zachovaní vlastnej identity.

Po schválení Zadania (dopracované po prerokovaní 03/2009, uznesenie číslo 3//2009 zo dňa 12.06.2009) bol vypracovaný v zmysle § 22 stavebného zákona a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. návrh Územného plánu obce Ižipovce v textovej a grafickej časti, ktorý odzrkadľuje všetky stanoviská a pripomienky z verejného prerokovania návrhu Zadania od oslovených orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických, právnických osôb a občanov. **Na tomto základe sú rozvojové priority v rámci riešeného územia obce konkretizované a premietnuté do regulovaných funkčno – priestorových plôch jednoznačne.**

Takéto spracovanie vyžaduje okrem štandardu prác, ktoré vyplývajú z prílohy zákona, najmä hlbšie poznanie potenciálu územia a obce, podrobné priestorové analýzy jednotlivých plôch v obci. Jedná sa najmä o podrobné analýzy historického prostredia obce a posudzovanie zachovalých tradičných hodnôt, základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady, územný priemet ekologickej stability s využitím chránených častí prírody a krajiny, funkčné a priestorové usporiadanie záujmového územia, návrh dopravy a technického vybavenia, koncepcia starostlivosti o životné prostredie, zábery poľnohospodárskej pôdy čo odzrkadľuje predovšetkým **Výkres č. 3 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami**. Tento dokument posudzuje širší okruh problémov a možných riešení budúceho dlhodobého rozvoja obce s aplikovanými zásadami rozvojovej stratégie.

1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Obec Ižipovce doposiaľ nemala spracovanú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu na úrovni územného plánu obce. Takže pri vyhodnocovaní doterajšieho územného plánu sme nemali možnosť nahliadnuť do starších materiálov či už grafických príp. textových, ktoré by určili obraz o rozvojových zámeroch, poznanií stavu minulosti poskytl. Pri týchto materiáloch však treba brať do úvahy, že časový posun vždy aktuálnosť dokumentácie nezohľadní.

1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

1.3.1 CHRONOLÓGIA SPRACOVANIA A PREROKOVANIA JEDNOTLIVÝCH ETÁP ÚPD

Územný plán obce Ižipovce pozostáva z troch etáp spracovania v zmysle stavebného zákona. **Jedná sa teda o spracovanie :**

- 1. / **Prieskumy a rozbor**y, ktoré boli spracované vo februári 2008
- 2. / **Zadanie**, spracovaný návrh Zadania bol v júli 2008, jeho prerokovanie prebehlo na rozhraní júla a augusta 2008, posúdené KSÚ v ZA bolo v apríli 2009 (list č. 2009/00356/2/KRJ zo dňa 02.04.2009) a uznesením č. 3/2009 zo dňa 12.06.2009 schválené v Obecnom zastupiteľstve
- 3. / **Návrh** bol spracovaný v júli 2009, následne prerokovaný a upravený v zmysle stanovísk vo februári 2010, jeho príprava na schválenie, následne spracovaný čistopis

Predkladaná dokumentácia Územného plánu obce Ižipovce pozostáva z dvoch častí :

- textovej, vrátane tabuľkovej časti, ktorá je začlenená do príslušných kapitol správy
- grafickej časti

1.3.2 ZHODNOTENIE SÚLADU RIEŠENIA SO ZADANÍM

Po spracovaných Prieskumoch a rozboroch sa zadávacím dokumentom pre územný plán obce stalo Zadanie (07/2008), ktorého návrh bol zverejnený v čase od 28.07.2008 do 04.09.2008. Návrh zadania bol prerokovaný dňa 28.07.2008 a bol oznámený Oznámením o prerokovaní návrhu Zadania pre Územný plán obce Ižipovce. Všetky stanoviská orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických, právnických osôb a občanov boli zohľadnené a zapracované do dopracovaného návrhu Zadania (03/2009). Obsahom Zadania boli hlavné ciele a požiadavky, ktoré je potrebné v ďalšej etape návrhu ÚPN-O riešiť. Krajský stavebný úrad v Žiline ako príslušný orgán územného plánovania posúdil návrh Zadania a vydal súhlasné stanovisko listom č. 2009/00356/2/KRJ, zo dňa 02.04.2009. Následne Zadanie bolo schválené Obecným zastupiteľstvom uznesením č. 3/2009 zo dňa 12.06.2009. Všetky požiadavky obsiahnuté v Zadaní boli pri spracovaní Územného plánu obce Ižipovce rešpektované.

1.3.3 SÚPIS POUŽITÝCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH A INÝCH PODKLADOV SO ZHODNOTENÍM MIERY ICH ZÁVÄZNOSTI A POUŽITELNOSTI

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“, 09/1998 vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998 v znení Zmien a Doplnkov 2004 – Ing.arch. Pivarčí, Ing.arch. Kropitz, vyhláseným VZN č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov zo dňa 27.4.2005 a Dodatku 1 k tomuto VZN schváleného zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 7 zo dňa 04.09.2006 a v znení Zmien a Doplnkov č. 3 – Ing. Róbert Toman, 05/2008, pričom posledná záväzná časť Zmien a Doplnkov bola doplnená v Záväzných regulatívoch územného rozvoja v bode 3 „V Oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva“ o body 3.9 až 3.13 pričom ostatné časti ostávajú bez zmeny)
- Stanovisko KSÚ, Za podľa § 20 ods. 5 stavebného zákona (list č. 2009/00356/2/KRJ, zo dňa 02.04.2009) k návrhu Zadania pre územný plán obce Ižipovce)
- ROEP - katastrálne územie obce Ižipovce (Ing. Ivan Vrlík – projektová a inžinierska kancelária, 06/ 1997)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Bukovina, Huty, Chlebnice, Ižipovce, Kvačany, Liptovská Anna, Liptovská Sielnica, Liptovské Matiašovce, Malatiná, Malé Borové, Osádka, Prosiek, Veľké Borové (Mikroregión Oblazy) na obdobie 2005 – 2010 (VOKA – Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity, Banská Bystrica – Ingrid Bernáthová, 03-04 / 2005)
- Odborný podklad z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu (Krajský pamiatkový úrad Žilina, pracovisko Ružomberok, 10/ 2006)
- Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce za rok 2007 (Ing. Milan Franko – starosta obce)
- VZN č. 2 / 2003 O zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu, platné od 01.01.2004 (Milan Franko, starosta obce)
- ÚHDP (Katastrálny úrad v Žiline, Správa katastra Liptovský Mikuláš, 11/ 2007 – priebežne sa aktualizuje)
- Údaje o hydromelioračných zariadeniach, Hydromeliorácie š.p., Bratislava, 11/ 2007
- Údaje o BPEJ, Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy Bratislava, regionálne pracovisko Banská Bystrica, 01/ 2008
- Výsledky sčítania ľudu, domov a bytov z 26.05.2001 za okres Liptovský Mikuláš, demografické údaje, údaje z Mestskej a obecnej štatistiky (Štatistický úrad SR, Krajská správa v Žiline, 12/ 2007)
- Obce v číslach 1998, Okres Liptovský Mikuláš, Krajská správa Štatistického úradu SR Žilina
- Splašková kanalizácia a ČOV Ižipovce, PSP (Ing. Juraj Vavro – autorizovaný stavebný inžinier, 01/2002)

- Ižipovce – napojenia na vodný zdroj Prosiek, investičný zámer (Ing. Juraj Vavro – autorizovaný stavebný inžinier, 05/2007)
- Ižipovce – napojenie na vodný zdroj Prosiek, DÚR (Ing. Peter Rázga, ul. Lesná 4/9, 034 01 Ružomberok, 06/2008)
- Stanovisko k existencii telekomunikačných vedení v k.ú. obce Ižipovce, 01/2008
- Údaje ohľadom Dobrovoľného hasičského zboru v Ižipovciach, Mikroregiónu Liptovská Mara (Milan Franko, starosta obce)
- Osada rodinných domov Ižipovce (Ing. Oto Kovalčík, autorizovaný stavebný inžinier – OK projekcia, 08/2007)
- Údaje ohľadom vedenia trasy medzinárodného plynovodu VTL Severné Slovensko (Slovenský plynárenský priemysel a.s., 02/2008)
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (Veda – vydavateľstvo SAV, 1977)
- Ako mapové podklady boli použité vektorové údaje v digitálnej forme z Katastra nehnuteľností pre obec stav „C“ – č. zmluvy 256-24-26626/2007 doplnené výškopisom a rastrové údaje zo Štátneho mapového diela – č. zmluvy 255-24-26314/2007 (Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 11/2007)

Záväznými územnoplánovacími podkladmi pre riešené územie obce Ižipovce sú výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa a schválené Zadanie pre ÚPN-O Ižipovce :

- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ – Ing.arch. Kropitz, Ing.arch. Pivarčí, Urkea s.r.o. Banská Bystrica, vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998)
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a Doplnky 2004 – (Ing. arch. Pivarčí, Ing. arch. Kropitz, vyhláseného VZN č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov, dňa 27.4.2005 a Dodatku 1 k VZN schváleného zastupiteľstvom ŽSK 04.09.2006 uznesením č. 7)
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a Doplnky č. 3 – (Ing. arch. Róbert Toman, 05/2008, Záväzná časť v zmysle posledného VZN a Dodatku 1 bola doplnená v Záväzných regulatívoch územného rozvoja v bode 3 „V Oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva“ o body 3.9 až 3.13 pričom ostatné časti ostávajú bez zmeny)
- schválené Zadanie pre ÚPN-O Ižipovce (dopracované v 03/2009) Obecným zastupiteľstvom zo dňa 12.06.2009, uznesenie č. 3/2009

Územnoplánovacie podklady a iné podklady získané v rámci prípravných prác, ktoré sú zaznamenané v kapitole a týkali sa riešenia dopravy, technickej infraštruktúry, demografie a ostatných štatistických údajov, ochrany prírody a tvorby krajiny, kultúry a histórie, rázovitosti obce, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, rozvoja regiónu Liptov, už vypracované štúdie a projekty pre územné a stavebné povolenie boli v zodpovedajúcom rozsahu zapracované do Prieskumov a rozborov, Zadaní a Návrhu pre ÚPN-O Ižipovce.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešené územie obce Ižipovce je vymedzené katastrálnou hranicou, ktorá je súčasťou administratívneho celku okresu Liptovský Mikuláš a Žilinského kraja. Celková plocha katastrálneho územia predstavuje 263,6320 ha. Z toho výmera súčasne zastavaného územia je 11,0115 ha (stav k 19.11.2007). Počet obyvateľov k 30.11.2007 je 87 (údaj z Obecného úradu), hustota obyvateľstva je 33 oby./na 1km². Územie obce sa spomína už v roku 1286. Prvá zmienka o majetku neskorších Ižipovciach je z roku 1304, keď zeman Ižip kúpil časť majetku, dovtedy zvaného Moecha. S účinnosťou od 03.04.1976 sa obec Ižipovce zlúčila s obcou Liptovská Sielnica a ako samostatná obec je datovaná od 01.02.1992. Nadmorská výška stredu obce je 600 m.n.m., v chotári 570-1270 m.n.m.

Katastrálne územie obce Ižipovce hraničí s k.ú. obce Prosiek (najdlhšia línia v smere sever, SV s pokračovaním až na juh), Bobrovník časť Hliník (nadväzná pokračovanie v smere z juhu až JZ), Bukovina (JZ časť) a Liptovská Anna (zvyšná časť k.ú. v smere západ, SZ až sever). V grafickej časti je katastrálne územie dokumentované počítačovým spracovaním v mierke M 1: 10 000, pre ktoré boli použité už spomenuté mapové podklady v kap. 1.3.3.

Charakteristické údaje pre katastrálne (riešené) územie obce Ižipovce, 11/2007 :

Katastrálne územie č. 821 519	263,6320 ha
Zastavané územie (stav k 19.11.2007)	11,0115 ha
Počet obyvateľov (stav k 30.11.2007)	87
Výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB) 26.5.2001	
Počet obyvateľov	86
Počet domov spolu	46
- z toho trvale obývaných	25
Neobývaných domov	21
Bytov spolu	49
- z toho trvale obývané	28
Počet osôb na 1 trvale obývaný byt	3,07

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

Vyššou územnou jednotkou pre riešené územie je územie okresu Liptovský Mikuláš, ktoré spadá do Žilinského kraja. Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre toto územie je **Územný plán veľkého územného celku ÚPN VÚC Žilinského kraja** (Združenie „VÚC Žilina“, Ing.arch. Kropitz, Ing.arch. Pivarči, Urkea s.r.o. Banská Bystrica, vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998) v znení záväznej časti **Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Žilinského kraja**, vyhlásenou VZN č.6 ŽSK zo dňa 27.04.2005 (Ing.arch. Pivarči, Ing.arch. Kropitz) s Dodatkom 1 k predmetnému VZN ŽSK zo dňa 04.09.2006 uznesením č. 7 a v znení **Zmien a Doplnkov č. 3 ÚPN VÚC Žilinského kraja** ((Ing. arch. Róbert Toman, 05/2008, Záväzná časť v zmysle posledného VZN a Dodatku 1 bola doplnená v Záväzných regulatívoch územného rozvoja v bode 3 „V Oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva“ o body 3.9 až 3.13 pričom ostatné časti ostávajú bez zmeny).

Pri riešení ÚPN-O Ižipovce je nutné rešpektovať záväznú časť ÚPN-VÚC Žilinského kraja. **Riešeného územia sa dotýkajú nasledovné body** (číslovanie aj formulácie sú totožné so záväznými časťami ÚPN VÚC ŽSK v znení zmien a doplnkov) :

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. zo dňa 14. 08.2002.

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry :

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja

1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov

1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín

1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji :

1.10.1 liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínske ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia druhej úrovne

1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí

1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území

1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov

1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie

1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka

1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry

1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie

1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života

1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry :

2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov najmä v každom sídle okresu

2.6 podporovať rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja

2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier

2.12. riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zastalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch

2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu

3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva :

3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a vikendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú

3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja

3.4 preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokoštrandnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach

3.5 pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši

3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov, realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja

3.12 dobudovať sieť turistických informačno-propagačných centier a návštevníckych centier rekreácie a turizmu v okresných sídlach kraja a východiskových centrách cestovného ruchu

3.13 rezervovať plochy pre športovú infraštruktúru v rámci sídelných útvarov miest, najmä v Žiline, Martine a Liptovskom Mikuláši

3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva :

4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách :

4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu – Malá Rača-Skalka, Malý Polom-Veľký Polom, Landonhora-Brodianka, Veľký Javorník, Bzinská hoľa-Minčol, Choč, Osičiny-Ráztoky, Lysec, Západné Tatry-Roháče, Prosečné, Nízke Tatry-Kráľovohoľská časť, Nízke Tatry-Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Klák-Ostrá skala-Reváň-Partizán, Zniev-Sokol-Chlievska, Kláštorné lúky, Marské vršky, Borišov-Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa-Korbeľka-Pilsko, Babia hora, Žiar-Oravská priehrada, Skalná Alpa, Smrekovica-Šipruň, Sokol-Žiar, Oravská priehrada-Sosnina, Klák-Reváň, Kozol, Šujské rašelinisko-Strážov

4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu

4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu

4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu

4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky :

4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany

4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia

4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávnaté porasty)

4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany

4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi

4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.)

4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie

4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné území s rozptýlenou vegetáciou

4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitostou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)

4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pre optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality tvoriace charakteristické krajinné panorámy

4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniom zábere krajiny alebo inom technickom diele :

a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu – krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkotvornosť)

b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie

c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií alebo ich zmenu

e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine

f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov

4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene

4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénosť

4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.)

4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja definovaný v záväznej časti územného plánu, osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti

4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja

4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov

4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry :

5.2 Infraštruktúra cestnej dopravy

5.2.32 zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu II (III/018104) v kategórii C 7,5 / 60, cesta regionálneho významu) v trase a úsekoch :

a) Liptovský Michal – Potok – Liptovská Sielnica / Brnice

5.7 Infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.7.1 chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch :

c.) Oravsko – Liptovská cykomagistrála zo sedla Demänová s paralelným pokračovaním v trase lesnej cesty cez kótu Tanečník a po pôvodnej ceste II/520 cez kótu Kubínska do Oravskej Lesnej, v trase cesty II/520 Oravská Lesná – Lokca – Oravská Priehrada prístav, v trase cesty III/05944 Ústie nad Priehradou – Trstená, v trase cesty II/520 Trstená – Vitanová, v trase cesty II/52019 Vitanová – Oravice – Zuberec, v trase cesty II/584 Zuberec – Liptovská Sielnica a paralelne po lesnej ceste cez Kvačiansku dolinu, nasledujú vetvy v trase cesty II/584 Liptovská Sielnica – Liptovský Mikuláš a v trasách ciest III/018104 Liptovská Sielnica – Liptovský Michal, I/18 Liptovský Michal – Ružomberok

6. V oblasti vodného hospodárstva :

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov

6.2 zabezpečiť územnú ochranu pre navrhovanú CHVO Západné Tatry a východná časť Chočských vrchov

6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV

6.6 postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiárňami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít jestvujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach ležiacich v OP vodárenských zdrojov, OP prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov

6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií

6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí

6.13 na ochranu územia pred povodňami :

6.13.2 navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie

6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku z povodia a zníženie erózneho účinku vody

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry :

7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja

7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie :

7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov

7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie

7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách

7.4 v energetickej náročnosti spotreby :

7.4..2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla

7.5 chrániť koridory na rozvoj nadradených elektrických sietí, ktoré svojím významom presahujú územie kraja :

7.5.3 2 x 400 kV v smere rozvodňa Medzibrod – Liptovská Mara

7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení

7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného prostredia a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a pod.)

7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok a Liptovský Mikuláš

7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :

7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách

7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave

7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami

7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike

7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb

7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát

8. V oblasti odpadového hospodárstva :

8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2005

8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia

8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne

8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne

8.7 vytvoriť systémové podmienky pre rozvoj podnikateľskej sféry v oblasti využívania a spracovania odpadov v zmysle navrhovaných opatrení, vyšpecifikovaných v textovej časti návrhu Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja :

9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja

10. V oblasti telekomunikácií :

10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov stanovených v Telekomunikačných projektoch

10.2 dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb v horizonte do roku 2010

11. V oblasti pôšt :

11.1 rešpektovať koncepčné materiály schválené vládou SR a MDPT SR

11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC) :

b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy : Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok a

Tvrdošín

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto :

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu

2. Dopravné stavby

2.1 dopravné stavby cestné :

2.1.17 cesta III/018104, stavebná úprava cesty v úseku Liptovský Michal – Liptovská Sielnica

3. Technická infraštruktúra

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.3 ostatné významné stavby :

z) kanalizácie s ČOV v obciach mimo dosahu skupinových kanalizácií

3.2 energetické stavby

3.2.5 110 kV vedenia :

c) 2x110 kV vedenie Liptovská Mara - Mokrad'

3.2.6 stavby súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja

Druhy stavieb a aktivity, ktoré spadajú pod verejnoprospešné stavby sú určené opatrením 2.1 Rozvoj infraštruktúry, cestovného ruchu Programového doplnku Sektorového operačného plánu Priemysel a služby.

2.3 RIEŠENIE ZÁJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

2.3.1 FUNKCIA A POLOHA OBCE V RÁMCI ŠTRUKTÚRY OSÍDLENIA

Zájmové územie je územie priľahlé k územiu obce, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie sa musí riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Teda v riešení zájmového územia vychádzame zo vzájomných vzťahov obce vymedzenej katastrálnym územím obce so susednými k.ú. obcí Prosiek, Bobrovník časť Hliník, Bukovina a Liptovská Anna a nadradenej ÚPD VÚC Žilinského kraja. Zájmové územie je riešené v textovej, ktorej súčasťou je tabuľková časť a grafickej časti.

Vymedzené **katastrálne územie obce Ižipovce** je súčasťou celku Podtatranská kotlina, podcelku Liptovská kotlina, oddielu Chočské pohorie. Na severe územie zasahuje do celku Chočské vrchy, podcelok Sielnické vrchy a Prosečné. V rámci Liptovskej kotliny sa celé katastrálne územie obce rozprestiera v jej strednej časti pod juhovýchodnými okrajmi Chočských vrchov. K okresnému mestu Liptovský Mikuláš ako administratívno-kultúrno-spoločenskému a turistickému centru stredného Liptova, umiestneného od obce juhovýchodným smerom je potrebné prekonať automobilovou dopravou trasu o dĺžke cca 13 km.

Administratívnym aj hospodárskym ťažiskom okresu je **okresné mesto Liptovský Mikuláš** (centrum osídlenia regionálneho významu s vyššou vybavenosťou zodpovedajúcou pôsobnosti v území regiónu) a okresné mesto Ružomberok (centrum osídlenia dolného Liptova). Do týchto sídiel sa koncentruje prevažná časť obyvateľov okresov. V ich zázemí leží obec Ižipovce – centrum osídlenia lokálneho významu v okrese. Sídlu patrí do urbanizačného priestoru okresného mesta, plní funkciu obytnú a oddychovo – rekreačnú. Tento administratívny celok okresu Liptovský Mikuláš patrí pod vyššiu územnosprávnú jednotku, ktorou je Žilinský kraj.

Plošne malé katastrálne územie pretiahnutého tvaru s natočením o cca 30° na západ hraničí s katastrálnym územím **obce Prosiek** (najdlhšia línia časti severozápadnej s pokračovaním na juh o dĺžke 4,4 km), **Bobrovník časť Hliník** (nadväzná pokračovanie v smere juh až juhozápad v najkratšom úseku), **Bukovina** (juhozápadná časť) a s katastrálnym územím obce **Liptovská Anna** (zvyšná časť k.ú. v smere západ až severozápad).

Predĺžený tvar katastrálneho územia (k.ú) v severojužnom smere má pomerne malú rozlohu – 263,6320 ha. Z toho výmera súčasne zastavaného územia (z.ú.) je 11,0115 ha (stav k 19.11.2007) t.j. 4,18 %. Nadmorská výška stredy obce je 600 m.n.m., v chotári 570-1270 m.n.m. Zhruba jednu tretinu z rozlohy k.ú. tvoria lesné porasty lokalizované predovšetkým v jeho severnej časti ako súčasť Chočských vrchov s podcelkom Prosečné (k.ú. smeruje vo vzdialenosti cca 350 až 400 m pod vrchol Lomného 1277,8 m.n.m.), pomerne menšiu plochu zaberajú Ižipovské Háje (najvyšším vrchom je Mníchov 710,6 m.n.m.) umiestnené v juhozápadnej časti k.ú. tvoriace predel medzi k.ú. obce Ižipovce a susediacou obcou Bukovina. **Počet obyvateľov k 30.11.2007 je 87** (údaj z Obecného úradu), hustota obyvateľstva je 33 oby./na 1km². Územie obce sa spomína už v roku 1286. Prvá zmienka o majetku neskorších Ižipovciach je z roku 1304, keď zeman Ižip kúpil časť majetku, dovtedy zvaného Moecha. V línii k.ú. s obcou Prosiek preteká potok Ižipovčianka (resp. Ižipovecký potok), ktorý jednou vetvou prechádza i z.ú. obce a v južnej časti sa vlieva do vodnej nádrže Liptovská Mara.

Táto menšia strednoliptovská obec s historickým pôdorysným usporiadaním vo forme potočnej radovej zástavby zemianskeho pôvodu s poľnohospodársky zameraným obyvateľstvom sa v rámci svojho potenciálneho územného rozvoja a vzájomnej spolupráce stala v roku 2004 súčasťou **mikroregiónu Oblazy** (na obdobie rokov 2005 až 2010 bol vypracovaný PHSR v 12/2004), ktorého súčasťou sú i obce Bukovina, Huty, Chlebnice,

Kvačany, Liptovská Anna, Liptovská Sielnica, Liptovské Matiašovce, Malatiná, Malé Borové, Osádka, Prosiek, Veľké Borové. Ďalej sa v tom istom roku stala i súčasťou **mikroregiónu Liptovská Mara**, kam patria obce Bobrovník, Bukovina, Liptovská Anna, Prosiek.

Dopravne je riešené územie obce Ižipovce napojené na nadradenú a ostatnú komunikačnú sieť **prostredníctvom cesty III /059034 Ižipovce – Spojka**, ktorá smeruje priamo z obce a napája sa na komunikáciu III/018104 Liptovský Mikuláš – Ružomberok, ktorá lemuje brehy Liptovskej Mary a vo východnej časti Liptovská Sielnica / Brnice sa prepája s cestou II/ 584 Liptovský Mikuláš – Zuberec a v opačnom smere na západ pri obci Liptovský Michal sa napája na hlavné dopravné – urbanistické osi v smere východ / západ – diaľnicu D1 (vybudovaný úsek Ivachnová - Važec, vo výstavbe úsek Važec - Mengusovce) a cestu I/18 hranica ČR/SR - Žilina, Poprad – Michalovce - hranica SR/Ukrajina.

Najbližšia železničná stanica a zároveň najlepšie vybavená je na elektrifikovanej dvojkolejovej trati ŽSR č.180 Žilina - Košice **v Liptovskom Mikuláši** (osobné a rýchlo vlaky, nákladná doprava). Pre osobnú vlakovú dopravu na tej istej trati slúži i železničná zastávka v obci Liptovská Teplá umiestnená na juhozápad od obce Ižipovce v blízkosti vodnej nádrže Bešeňová. **Najvýznamnejšia autobusová zastávka je v Liptovskom Mikuláši.**

Civilné letecké služby zabezpečuje letisko Poprad - Tatry. V smere štátnej cesty III. triedy 018104 Liptovský Mikuláš - Ružomberok s pokračovaním po ceste II/584 s prepojením na cestu I/18 je navrhovaná Oravsko – liptovská cyklomagistrála podľa Slovenského cykloklubu s číselným označením 7, na ktorú navrhujeme aj prepojenie miestnych cyklotrás vedených k.ú. obce Ižipovce.

Z hľadiska polohy obce Ižipovce v sídelnej štruktúre je dôležitá :

1. Väzba na :

- krajské mesto Žilinu (administratívne, hospodárske a vzdelávacie ťažisko celého Žilinského regiónu, centrum osídlenia nadregionálneho významu)

- okresné mesto Liptovský Mikuláš (administratívne, hospodárske a kultúrne ťažisko Liptovskomikulášskeho okresu, centrum osídlenia regionálneho významu)

- keďže sa obec nachádza v severozápadnej okrajovej časti okresu Liptovský Mikuláš, tak určité väzby sú rozvinuté i v smere na okresné mestá Ružomberok (centrum dolného Liptova) a Dolný Kubín

- susediace obce Prosiek, Bobrovník časť Hliník, Bukovina, Liptovská Anna

2. Väzba na hospodárske zázemie obce a okolitých sídiel :

- v obci sa nenachádza poľnohospodárske družstvo s hospodárskym dvorom, ani samostatný hospodársky dvor

- o zabezpečenie poľnohospodárskej výroby zameranej na rastlinnú a živočíšnu výrobu sa v k.ú. starajú dva poľnohospodárske družstvá (PD) – južnú časť k.ú. obhospodaruje Agro Racio s.r.o. so sídlom v Liptovskom Mikuláši a zvyšnú časť Agronova Liptov s.r.o., Liptovská Sielnica

- o lesnú výrobu a činnosťami s ňou spojenými sa stará Združenie majiteľov lesnej pôdy so sídlom v Ižipovciach, pričom hospodárskych lesov je v k.ú. cca 16,5 ha

- v obci pôsobia 4 fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri (živnostníci) a 2 neziskové organizácie (právnické subjekty)

3. Na rekreačné, kultúrno-historické a prírodné danosti v území a okolí obce :

- v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja sa južná časť k.ú. obce Ižipovce – Ižipovské Háje s pokračovaním na sever cez západnú časť Beňadikového a Horekoncového nachádza v ochrannom pásme navrhovaného Chočského národného parku kde platí 2° ochrany a zároveň tým smerom prechádza biokoridor regionálneho významu č. 5/25 – Holubí vrch / Prosečné (terestrický)

- severná časť k.ú. obce Ižipovce patrí v zmysle tohto dokumentu do navrhovaného Chočského národného parku s 3° ochrany, zároveň toto územie je zadané ako jadrové územie európskeho významu – Chočské vrchy a ako navrhované chránené územie európskeho významu NATURA 2000/Skuevo 192 - Prosečné

- najbližšie smerom na východ v susediacom k.ú. obce Prosiek sa v jeho severnej časti nachádza biocentrum nadregionálneho významu s označením 5/2 Prosečné, v ktorom je známa NPR/153 Prosiecka dolina resp. maloplošné chránené územie s označením 395, pri brehoch Liptovskej Mary v smere na juhovýchod je existujúci CHA/11 Borovicový háj v Liptovskej Sielnici (resp. MCHÚ č. 219) a v smere na juhozápad je navrhovaný 52/CHA Sestrč (mokrad) patriaci do k.ú. obcí Bukovina a Bobrovník

- z hľadiska ochrany kultúrnohistorických hodnôt sa v obci nachádza Zvonica (ktorá nie je zapísaná v ÚZPF) v centre obce s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom z roku 1830

- rekreačné možnosti priamo v obci chýbajú, v severnej časti nad z.ú. sú na vyčlenenej ploche umiestnené tri karavany, ktoré sú v súkromnom vlastníctve a sú využívané v predovšetkým v letných mesiacoch

- pre rekreačné danosti v okolí obce spomenieme predovšetkým blízkosť vodnej nádrže Liptovská Mara a v smere na juh od obce Ižipovce plochu v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja určenú pre navrhované celoštátne stredisko turizmu AGL.RÚ (aglomerácia rekreačných útvarov) Bobrovník pod číslom 5.16, pod ktoré patrí SRTS (sídelné stredisko rekreácie a turizmu) Bobrovník, ZR (základňa rekreácie) Tvarožná, ZR Hliník, výmera : stav 210 ha, návrh 480 ha, návštevnosť : stav 1000 L, návrh 1200 L

Existujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, vodného hospodárstva, energetiky, telekomunikácií a väzba obce na ne :

1. Hlavné dopravné trasy v území :

- južnou časťou k.ú. prechádza cesta III/059034 Ižipovce – Spojka o dĺžke 1,450 km, ktorá smeruje až do z.ú. obce a končí otočkou pred Obecným úradom
- táto komunikácia sa zhruba vo vzdialenosti cca 450m od najjužnejšej hranice k.ú. napája na cestu III/018104 Liptovský Mikuláš – Ružomberok v časti Spojka, pričom v tomto úseku je možnosť odbočky do susediacej obce Prosiek po ceste III/059033 Prosiek – Spojka o dĺžke 3,213 km
- komunikácia je nadradenou dopravnou trasou v záujmovom území obce, pričom v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja je počítané vo výhľadovom horizonte s jej územnou rezervou a homogenizáciou pre cestu regionálneho významu II (III/018104) v kategórii C 7,5/ 60 v trase a úsekoch Liptovský Michal – Potok – Liptovská Sielnica / Brnice
- smerom na východ k okresnému mestu Liptovský Mikuláš sa táto komunikácia napája v časti Liptovská Sielnica - Brnice na cestu II/584 Liptovský Mikuláš – Zuberec a v smere na západ sa napája v obci Liptovský Michal na cestu 1. triedy č. 18 hranica ČR/SR - Žilina, Poprad – Michalovce - hranica SR/Ukrajina a zároveň na diaľnicu D1 (vybudovaný úsek Ivachnová – Važec), pričom na diaľnicu D1 je možnosť napojenia i priamo v meste Liptovský Mikuláš
- k.ú. obce Ižipovce neprechádza elektrifikovaná železničná trať ani sa v riešenom území nenachádza železničná stanica
- železničná stanica na elektrifikovanej dvojkofajovej trati ŽSR č.180 Žilina - Košice najvyššieho významu pre osobné vlaky a rýchliky je v Liptovskom Mikuláši, pričom v juhozápadnom smere od k.ú. obce sa nachádza v k.ú. obce Liptovská Teplá železničná stanica pre osobné vlaky
- autobusovú prepravu zabezpečuje SAD Liptovský Mikuláš a.s., v obci pred Obecným úradom sa nachádza 1 zastávka SAD, pričom na križovatke (cca 450m od k.ú. obce) na komunikácii III/018104 je umiestnená i druhá zastávka SAD – Prosiek, rázcestie, najvýznamnejšia autobusová stanica je v Liptovskom Mikuláši, v rámci rozvojových plôch počítame s vytvorením novej zastávky SAD v južnej časti lokality RP 2 / Na Dlhých I ako súčasť nového centra obce, nad severnou časťou z.ú. obce (medzi ochranným pásmom vzdušného vedenia VN 22 KV a novou hlavnou komunikáciou vedenou medzi lokalitami RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II a RP 13a / Lanovie I, RP 13b / Lanovie I, RP 13 b / Lanovie I v pokračovaní RP 14 / Lanovie II)
- civilné letecké služby zabezpečuje letisko Poprad - Tatry
- cestou III/018104 Liptovský Mikuláš – Ružomberok je v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja navrhovaná Oravsko – liptovská cyklomagistrála č.7 podľa Slovenského cykloklubu, na ktorú budú napojené navrhované miestne cyklotrasy vedené v smere Ižipovce - Bukovina, Prosiek a Liptovská Anna

2 Hlavné trasy energetiky a telekomunikácií v území:

- hlavným napájacím uzlom okresu je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvážený elektrický výkon do uzlovej TR 110/22 kV Hc Liptovská Mara, odtiaľto do distribučnej transformovne Liptovský Mikuláš
- odtiaľto sú vzdušným vedením VN 22 kV linky č. 211 Liptovský Mikuláš zásobované obce – Liptovský Trnovec, Liptovská Sielnica, Prosiek, Ižipovce, Liptovská Anna, Bukovina pričom v časti nad Liptovská Sielnica - Brnice (Chrast') sa toto vedenie rozdeľuje a pokračuje južnou časťou k.ú. obce Ižipovce do obcí Bobrovník časť Hliník, časť Tvarožná, Bobrovník s pokračovaním na Potok a postupne smerom na západ
- v tejto línii smeruje i dvojité vzdušné vedenie VVN 110 kV – linka č. 7201 a 7202
- z trasy vzdušného VN vedenia 22 kV vedenej nad severnou časťou zastavaného územia obce Ižipovce, je z odbočky je napojená 1 stožiarová trafostanica TS 1 400/160 kVA
- v rámci nových rozvojových aktivít pribudne do obce 5 nových kioskových trafostaníc do 630 kVA / TS 2 umiestnená v lokalite RP 3 / Za Trnám, TS 3 v RP 5 / Osiky, TS 4 v RP 13 c / Lanovie I, TS 5 v RP 2 / Na Dlhých II, TS 6 v RP 12 / Nižné Pole I
- južnou časťou k.ú. obce prechádza trasa medzinárodného VTL plynovodu Severné Slovensko DN 500/ PN 64, pričom obec nie je plynofikovaná a ani s plynofikáciou neuvažuje, najbližšia regulačná stanica je v Liptovskej Sielnici

3 Hlavné trasy vodného hospodárstva v území:

- vodojem o objeme 20m³, z ktorého je napojená obec Ižipovce je umiestnený v strednej časti k.ú. (Horekoncové), prívodné vodovodné potrubie je vedené z dvoch vodných zdrojov umiestnených pod lesnými porastmi v časti Vlčie – VZ Nad obcou 1 (Q_{min.} = 0,1 l/s) a VZ Nad obcou 2 (Q_{min.} = 0,2 l/s)

- keďže vodné zdroje nie sú kapacitne postačujúce do budúca obec počítá s napojením na vodný zdroj v susediacej obci Prosiek v lokalite Dolina – VZ Vrch CHK 2 (Q_{priem.} = 29,37 l/s) a zároveň s vybudovaním novej čerpacej stanice Prosiek pre kapacitu Q 2,2 l/s umiestnenej pod VZ v dĺžke 840 m a novým výtlačným potrubím HDPE DN 80 vedeným v línii poľnohospodárskej, lesnej cesty Prosiek - Ižipovce s vyústením do nového vodojemu VDJ 2x150m³ umiestneného pri terajšom vodojeme na kóte 650,00 m.n.n_653,80 m.n.m. (vodojem bude zabezpečovať i akumuláciu požiarnej vody) pod hranicou OP vodných zdrojov v línii poľnohospodárskej, lesnej cesty do obce Liptovská Anna - Ižipovce je v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja navrhovaná hranica CHVO Západné Tatry a východná časť Chočských vrchov

- v obci Ižipovce nie je vedená žiadna stoková sieť ani ČOV, splaškové vody sú zachytávané v žumpách, septikoch a vyvázané fekálnymi vozmi na najbližšiu ČOV

- v 01/2002 bol spracovaný projekt stavby – Splašková kanalizácia a ČOV Ižipovce (Ing. Juraj Vavro – autorizovaný stavebný inžinier), ktorý počítal s výstavbou novej ČOV EQ 100 v najnižšej časti Pod cintorínom s vyústením do recipientu miestneho potoka Ižipovčianka a s novými kanalizačnými vetvami pozdĺž zástavby v celej obci

- v rámci rozvojových zámerov a potenciálnym nárastom v počte obyvateľov počítame s vytvorením novej ČOV 1084 EQ umiestnenej v lokalite RP 9 / Pod Vříškom (pred vjazdom do obce cca 170 m pred hranicou z.ú.) so stanoveným ochranným pásmom 100 m s vyústením do potoka Ižipovčianka vedeným v smere katastrálnej hranice s obcou Prosiek

2.3.2 ANALYTICKÁ A SYNTÉZOVÁ ČASŤ MIESTNEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A JEJ VPLYV NA RIEŠENIE ÚPN-O

Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability ako aj návrhová časť opísaná v kapitole 2.11 – Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je spracovaná **v súlade s vyhláškou MŽP SR 492/2006 Z.z.** (táto vyhláška mení a dopĺňa vyhlášku MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) **a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z.** o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktorou sa vymedzuje obsah územného plánu obce v textovej a grafickej časti a ktorá zároveň vykonáva zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

Katastrálne územie Ižipoviec predstavuje stredne členitú krajinu diferencovanú geologickým podložíom. Na základe abiotických prvkov je možné v priestore vyčleniť niekoľko abiokomplexov podľa členitosti terénu, umiestnenia hlavného toku a rôznych bočných prítokov, lesných komplexov v užšej severnej časti k.ú. a Ižipovských Hájov, spôsobu využívania krajiny na poľnohospodárske účely podľa kultúr, typov pôd, ako aj podľa umiestnenia urbanizovaného priestoru obce s vidieckou sídelnou štruktúrou. Záujmy orientované na hospodárske využívanie krajiny, stavebnú činnosť a pod. musia v ďalšom období rešpektovať málo stabilné pôdy svahov, umiestnenie chránených území ako aj charakter krajiny, tvary reliéfu či typ architektúry. Využívanie prvkov krajiny možno stanoviť iba za predpokladu zachovania trvalej udržateľnosti v rovnováhe s uspokojovaním potrieb spoločnosti.

Riešené územie zaraďujeme do osídlenej krajiny vidieckeho typu s prevládajúcou funkciou poľnohospodárskou aj keď v k.ú. obce sa nenachádza areál žiadneho hospodárskeho dvora. Severnú časť k.ú. poľnohospodárskej pôdy obhospodaruje Agronova Liptov s.r.o. Liptovská Sielnica a južnú časť Agroracio s.r.o. Lipt. Mikuláš. Rozvoj navrhovaných lokalít určených predovšetkým pre bývanie je situovaný do okolia zastavaného územia obce (najrozsiahlejšie regulované plochy sú situované medzi severnou časťou z.ú. a nelesnou stromovou a krovinnou vegetáciou v časti Horekoncové t.j. pod vodojemom). Pred vjazdom do obce v navrhovanej lokalite RP 8 / Nižné Pole I a vo výhľade RP 12 / Nižné Pole II (po ľavej strane cesty III/059034 Ižipovce - Spojka) navrhujeme plochy pre budovy a zariadenia cestovného ruchu, športu a rekreácie. Chatové osady sa v k.ú. obce nenachádzajú a ani ich nenavrhujeme.

Zastavané územie tvorí len 4,18 % z celkovej výmery katastra. Cez z.ú. preteká miestny potok Ižipovčianka so sprievodnou zeleňou, ktorá sa zhruba v strednej časti otáča smerom na východ a potom preteká katastrálnou hranicou s obcou Prosiek a v ľava sa do Liptovskej Mary. Lesné pozemky určujú charakter severozápadnej časti k.ú. (sú navrhované na vyhlásenie Chočského národného parku) tvoria 88,7453 ha t.j. 33,66 %. Na juhozápad od z.ú. sa na návrší rozprestierajú Ižipovské Háje. Dominantné postavenie v celom k.ú. majú trvalé trávnaté porasty 47,28 %.

2.3.2.1 PRÍRODNÉ POMERY

2.3.2.1.1 Abiotické pomery

Geologické a geomorfologické pomery

Záujmové územie patrí v zmysle geomorfologického členenia do Alpskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajších Západných Karpát, Fatransko-tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Liptovská kotlina, oddielu Chočské podhorie. Na severe územie zasahuje do celku Chočské vrchy, podcelok Sielnické vrchy a Prosečné.

Horninové prostredie

Územie patrí geologicky do mezozoika vnútorných Karpát tvoreného v podhorí tmavosivými ílovcami a pieskovecami, v severnej - vyššie položenej časti tmavými gutensteinskými vápencami, dolomitmi a rohovecovými vápencami.

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie kataster Ižipoviec spadá do rajónu predkvartérnych flyšoidných hornín, na severe ku rajónu vápencovo-dolomitických a ílovcovo-vápencových hornín charakteristických pre geologický vývoj tohto regiónu.

Základná morfoštruktúra: V severnej časti územia je vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra s pozitívnymi morfoštruktúrami ako hraste a klinové hraste jadrových pohorí. V ostatnom území prevláda negatívna morfoštruktúra s priekopovými prepadlinami a morfoštruktúrnymi depresiami kotlín, miestami s možnosťou zosuvov.

Reliéf

Morfologický typ reliéfu: V uvedenom geologickom podloží sa v katastri Ižipoviec vytvoril v území reliéf, ktorý je výsledkom eróznou-akumulačných procesov geologického prostredia. Reliéf územia má na severe charakter silne členitej vrchoviny a silne členitej pahorkatiny až podvrchoviny, v ostatnom území prevláda silne členitý typ pahorkatiny až podpovrchoviny.

Reliéf ovplyvňuje stabilitu povrchových vrstiev, hydrologické, pôdne a biotické pomery v území. Členitosť terénu, uloženie hornín a vysoký úhrn zrážok môžu vplyvať na geodynamické javy v území ako sú svahové deformácie, plošná a bočná erózia na odkrytých plochách.

Pôdne a pedologické pomery

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia, pôvodné pôdy majú pomerne nízky obsah humusu. V katastri Ižipoviec ovplyvnila zloženie pôd horizontálna vrstevnosť a vertikálna členitosť územia, preto sa typy pôd líšia v závislosti od nadmorskej výšky a prítomnosti toku.

V záujmovom území prevládajú *kambizeme* pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín. V severnej časti redziny kambizemné a kambizeme redzinové, sprievodné redziny litozemné a na karbonatických horninách masívu Lomné *redziny* sutinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. V okolí Ižipoveckého potoka v južnej časti sa vyskytujú fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

Na pôdotvorné procesy v mierne zvlhnom teréne mala vplyv voda a zamokrenie pred realizáciou meliorácií. Pôdna reakcia v k.ú. Ižipoviec je neutrálna až alkalická, pohybuje sa okolo pH 6 - 7,8. Nepriepustný podklad viedol na niektorých miestach ku vzniku lokálnych mokradí, na ktoré sa viažu biotopy s porastom trstín, tie sú vhodným priestorom pre niektoré druhy ohrozených druhov flóry a fauny.

Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu. Zrnitosť pôd v záujmovom území je ílovito-hlinitá až hlinitá so strednou kamenitosťou. Poľnohospodárska pôda je poľnohospodársky využívaná ako orná pôda, lúky a pasienky.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Povrchové vody

Záujmové územie spadá do povodia rieky Váh s označením 4-21-01. Riečna sieť oblasti z hľadiska širších vzťahov patrí k Čiernomorskému úmoriu - dunajskému, do ktorého ústi väčšina slovenských riek.

Akumulácia vôd v mesiacoch november - marec, vysoká vodnosť v mesiacoch apríl - jún. Priemerný ročný odtok sa pohybuje okolo hodnoty 25-30 l.s⁻¹.km⁻². Hlavným tokom v území je Ižipovecký potok (Ižipovčianka), ktorý sa profiluje nad obcou v podhorí Chočských vrchov, tvorí východnú hranicu katastrálneho územia a vlieva sa v Prosieckej zátoke do vodnej nádrže Liptovská Mara, ktorá je súčasťou rieky Váh. Ižipovecký potok v dolnej časti mierne meandruje, či vytvára zaujímavý krajnotvorný prvok. Prítoky tohto potoka sú

nevýrazné a väčšinou málo vodnaté miestne toky odvodňujúce územie s poľnohospodárskou pôdou. Režim odtoku je stredohorský, typ snehovo - dažďový. Miestne toky dosahujú maximálne prietoky v apríli, minimálne v mesiacoch január, február a september, október. Prietoky tokov v území sú nevyrovnané, ovplyvnené jarným topením snehu a privalovými letnými zrážkami.

Väčšina vôd z územia odtečie povrchovými tokmi, pramene v území sú čiastočne zachytené ako zdroj pitnej vody, inak sú málo vydatné až vysychavé, niekde sa menia lokálne na povrchové mokrade.

Podzemné vody

Z hydrogeologického hľadiska podľa rajonizácie SR patrí kataster na severe do rajónu mezozoika východnej časti Chočských vrchov (M 015) a v ostatných častiach do paleogénu a kvartéru západnej a strednej časti Liptovskej kotliny (QP 016).

Na plochách v strednej a južnej časti prevládajú pieskovce a ílovce s miernou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou.

Klimatické pomery

Územie katastra Ižipoviec sa nachádza v klimatickom podnebnom pásme III, v chladnej klimatickej oblasti, okrsok mierne chladný s priemernou teplotou v júli pod 16°C (10 - 14°C). Priemerná ročná teplota dosahuje 4° - 6°C. Najchladnejším mesiacom v roku je január s priemernými teplotami vzduchu -5° až -7°C, najteplejšie obdobie je júl - august s priemernými teplotami cca 14°C. Priemerný počet mrazových dní je 150-200 dní, ľadových 45-80 dní v roku. Pôda zamrzá v oblasti priemerne do hĺbky 75 cm ale počas tuhých zím až do hĺbky 110 -120 cm pod povrchom. Na hĺbku zámrazu má vplyv aj hrúbka snehovej pokrývky, ktorej izolačné vlastnosti znižujú teplotu na povrchu pôdy. Vegetačné obdobie trvá 140-180 dní.

Tabuľka orientačných mesačných a ročných teplôt (v °C) zo stanice SHMÚ v Lúčkach:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
-5,2	-3,7	0,6	5,7	10,9	14,7	16,4	15,6	11,8	6,6	1,9	-2,2	6,0

Priemerný úhrn zrážok v jednotlivých mesiacoch zo stanice v SHMÚ Liptovská Teplá:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
35	36	40	43	67	90	99	81	58	54	48	38	689

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v mesiacoch I - XII zo stanice v Lipt. Mikuláši:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
24,4	21,7	9,4	1,8	0,1	-	-	-	-	0,4	4,4	14,1	76,3

Zrážky: Množstvo zrážok je určené nadmorskou výškou a polohou. Úhrn zrážok tejto oblasti spôsobuje konfigurácia terénu, kde hrebeňové časti Chočských vrchov tvoria bariéru pre vlhké oceánske vetry zo severozápadu. Územie patrí do mierne vlhkej oblasti, priemerný úhrn zrážok je okolo 690 mm (podľa dlhodobého merania v najbližšom mieste merania v Liptovskej Teplej.) Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou býva okolo 80 - 120. V ročnom rozdelení najviac zrážok spadne v letných mesiacoch jún a júl, najmenej v mesiacoch január až február vo forme snehu.

Slniečny svit v letnom a zimnom období býva vplyvom inverzného počasia odlišný, viac slnečného svitu má územie s výškou nad 700 m n. m., naopak údolné časti a okolie tokov sú charakteristické výskytom hmiel. Oblasť sa radí medzi lokality s mierne inverznou polohou, priemerný počet hmlistých dní je 20 - 40 podľa nadmorskej výšky.

Prúdenie vzduchu je premenlivé a ovplyvnené tvarom reliéfu. Na veternosť sú náchylné hlavne doliny, ktoré predstavujú prirodzené koridory prúdenia vzduchu. Najčastejšie sa vyskytujú západné a severozápadné vetry, Chočské vrchy tlmia vetry zo severu. Bezveterné počasie býva v letných mesiacoch priemerne 37 dní a v zimných mesiacoch cca 25 dní.

2.3.2.1.2. Biotické pomery

Vegetácia a flóra - rastlinstvo

Okolie Ižipoviec sa nachádza v Holarktickej oblasti, euroázijskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Z fyto geografického hľadiska patrí dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlin (*Intercarpaticum*), okresu Podtatranské kotliny - Liptovská kotlina.

Na základe vertikálneho členenia - nadmorskej výšky sa oblasť nachádza v *podhorskom vegetačnom stupni*. Kvalita a kvantita vegetačného krytu závisí od horninového podkladu, polohy a klimatických podmienok. Na území Slovenska aj Liptova prešla vegetácia zložitým vývojom, pôvodné lesné spoločenstvá menili svoju

štruktúru a v hospodársky využívanej krajine človek premenil pôvodné lesy na lúky, pasienky a časť územia využíva na pestovanie kultúrnych rastlín. V minulosti sa v okolí Ižipoviec vyskytovali aj mokré lúky, ale väčšina týchto plôch bola umelými zásahmi a melioráciami postupne zmenená na poľnohospodársku pôdu. Preto je aj druhové zloženie oproti pôvodnému stavu značne pozmenené.

Kompaktnejšie lesné plochy sa nachádzajú prevažne v severnej časti územia v masíve Lomného, v Ižipoveckých hájoch a miestami pozdĺž Ižipoveckého potoka.

Pestrosť flóry v území ovplyvňuje okrem vertikálneho členenia a vhodnosti podmienok na biotope, hlavne poľnohospodárska a lesnícka činnosť človeka. Napriek tomu sú v území v severnej časti pomerne pestré lúčne spoločenstvá. Pôvodné lesné spoločenstvá typické pre dané územie, nazývame potenciálnou vegetáciou, ktorá by existovala v krajine bez zásahu človeka.

Geobotanické členenie nám poskytuje základné údaje o potenciálnej vegetácii územia. Na severnej strane katastra vo vyšších polohách boli pôvodne bukovo borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá (*Erico-Pinion p.p.*, *Seslerio-Festucion glaucae*) a bukové lesy vápnomilné (*Cephalanthero-Fagenion*), ktoré boli hospodárením poväčšine zmenené na smrekové monokultúry. V stredných polohách pôvodne rástli jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietenion p.p.*), v nižších polohách okrajovo zasahovali dubovo-hrabové lesy lipové (*Tilio-Carpinenion betulii*). Okolo potokov a na vlhkých nivách sa miestami dodnes zachovali lužné lesy podhorské a horské (*Alnion glutinoso - incanae*, *Salicion triandrae p.p.*, *Salicion eleagni*).

Bukovo borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá (*Erico-Pinion p.p.*, *Seslerio-Festucion glaucae*) majú optimum výskytu vo vysokohorských polohách Západných Tatier a tiež na svahoch stredných horských polôh na vápencoch a dolomitoch v bukovom vegetačnom stupni. Vedúcou drevinou bol pôvodne buk lesný (*Fagus sylvatica*), ale na extrémnych stanovištiach prevláda borovica lesná (*Pinus sylvestris*), inde je iba vtrúsená. Vo vyšších polohách preniká smrek obyčajný (*Picea abies*). Z ostatných drevín sa vyskytuje rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), zemleň obyčajný (*Lonicera xylosteum*), borievka obyčajná (*Juniperus communis*), lykovec voňavý (*Daphne cneorum*). K významným podrastovým druhom patrí päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia odoratissima*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), nájdeme tu aj našu najväčšiu orchideu črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), ďalej zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), skalničnik guľkovitý srstnatý (*Jovibarba globifera*, *subsp. hirta*), materina dúška včasná (*Thymus praecox*), lazerník širokolistý (*Laserpitium latifolium*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*), zerva hlavičkatá (*Phyteuma orbiculare*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), sezel sivý (*Seseli osseum*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum*), stokráska Micheliho (*Bellidiastrum michelii*) a ďalšie. Z tráv je na skalách typická kostrava sivá (*Festuca pallens*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*) a ostrica nízka (*Carex humilis*). Vegetačný kryt chráni skalný podklad pred vodnou eróziou, preto by malo byť hospodárenie na týchto plochách veľmi opatrné, najvhodnejšie je, keď sú tieto spoločenstvá zaradené do ochranných lesov.

Bukové lesy vápnomilné (*Cephalanthero-Fagenion*) podhorského a horského stupňa na strmých vápencových svahoch s južnou expozíciou vystupujú do cca 1000-1300 m.n.m. Druhovo nevyrovnané spoločenstvo na plytkých pôdach, alebo priamo na sutine a hornine. V lesných komplexoch rastú dreviny ako buk lesný (*Fagus sylvatica*), jarabina mukyňa (*Sorbus aria*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), niekedy býva zastúpená aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*), v presvetlených častiach s bohatým bylinným podrastom. Na xerothermných stanovištiach sa vyskytuje napríklad jagavka vetvistá (*Anthericum ramosum*), krasovlas obyčajný (*Carlina acaulis*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), smlz pestrý (*Calamagrostis varia*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), na tienistých miestach slezinník zelený (*Asplenium viride*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), zvonček žihľavolistý (*Campanula trachelium*), valeriána trojená (*Valeriana tripteris*), marinka voňavá (*Galium odoratum*), vranovec štvorlistý (*Paris quadrifolia*), brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), smlz chĺpkatý (*Calamagrostis villosa*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*) a ďalšie. Prírodná obnova spoločenstva postupuje pomaly, opätovné zalesnenie vyžaduje odborný prístup a starostlivosť.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietenion p.p.*). V katasri Ižipoviec bola pôvodná vegetácia stredných polôh premenená na poľnohospodársku pôdu. V pôvodných lesných komplexoch rástla prevažne jedľa biela (*Abies alba*), z ostatných drevín smrek obyčajný (*Picea abies*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a výnimočne aj buk lesný (*Fagus sylvatica*), v podraсте kopytník európsky (*Asarum europaeum*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaloides*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), metlica krivoľaká (*Deschampsia caespitosa*), smlz chĺpkatý (*Calamagrostis villosa*) a ďalšie. Z pôvodných plôch lesa tohto spoločenstva zostali iba Ižipovecké háje, kde sú v súčasnosti monokultúry smreka. Miestami ale korešponduje druhové zloženie s potenciálnou vegetáciou.

Dubovo-hrabové lesy lipové (*Tilio-Carpinenion betuli*) sa nachádzali v južnej časti územia, v Liptovskej kotlině boli typické v nadmorských výškach od 500-900 m n.m. Plochy sú dnes premenené na poľnohospodársku pôdu, z pôvodných druhov sa v spoločenstve vyskytovali smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), topoľ osika (*Populus tremula*), dub zimný (*Quercus robur*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), vřba rakytová (*Salix caprea*), jaseň šťihly (*Fraxinus excelsior*), javor mliečny (*Acer platanoides*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), baza čierna (*Sambucus nigra*), egreš obyčajný (*Grossularia uva-crispa*). Z podrastu a lúčnych spoločenstiev prevládal typ *Arrenatherion alatoris* s druhmi chlpaňa belasa (*Luzula luzuloides*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatior*), hrachor jarný (*Lathyrus vernalis*), mednička ovisnutá (*Melica nutans*) a ďalšie.

Lužné lesy podhorské a horské (*Alnenion glutinoso - incanae*, *Salicion triandrae p.p.*, *Salicion eleagni*) predstavujú v alúviu tokov potenciálnu vegetáciu. Zvyšky týchto lesov sa zachovali okolo potokov a zahŕňajú jelšové a jaseňovo-jelšové lužné lesy a porasty vřb závislé na vyššej hladine podzemných vôd. V podhorskom a horskom stupni sú najčastejšími druhmi vřba krehká (*Salix fragilis*), vřba purpurová (*Salix purpurea*), vřba rakytová (*Salix caprea*), jelša sivá (*Alnus incana*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jaseň šťihly (*Fraxinus excelsior*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), brezy (*Betula sp.*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). Bylinný podrast je bohatý, s prevahou hydrofilných a nitrofilných druhov ako záružlie močiarné (*Caltha palustris*), devätsil biely (*Petasites albus*), devätsil hybridný (*Petasites hybridus*), prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), jarmanka väčšia (*Astrantia major*), kozonoha hoscova (*Aegopodium podagraria*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), kuklík potočný (*Geum rivale*) a ďalšie.

Z hľadiska **lesného hospodárenia** sa v území k.ú. Ižipovce nachádzajú *hospodárske lesy a ochranné lesy*. Lesný pôdny fond je obhospodarovaný na základe schválených lesných hospodárskych plánov – LHP. O obhospodarovanie lesných pozemkov sa stará Združenie majiteľov lesnej pôdy Ižipovce. Hospodárskych lesov je cca 16 ha. Ochranné poslanie lesných ekosystémov v špecifických stanovištných podmienkach sú vyjadrené v základných jednotkách lesníckej typológie a pedológie. Porastové steny - dôsledok holorubov znižujú ekologickú stabilitu lesných porastov, čo je nevhodné hlavne v biotopoch chránených druhov fauny a flóry. Z fytogeografickej stránky je prevládajúcou drevinou smrek obyčajný (*Picea abies*), monokultúry smreka tvoria pomerne vysoké percento z lesného hospodárskeho celku (LHC).

Lúky a pasienky patria k sekundárnym spoločenstvám, ktoré vytvoril človek svojim hospodárením. V katastrálnom území Ižipoviec trvalé trávne porasty zaberajú vyše polovicu plôch a na mnohých miestach, kde sa hospodári extenzívnym spôsobom sa časom vytvorili stabilné lúčne spoločenstvá. Prevládajúcim lúčnym spoločenstvom sú kosené ovsíkové lúky na bývalých poliach (*Arrhenatherion elatioris*) s dominantnými druhmi tráv ako reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatior*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojštět žltkastý (*Trisetum flavescens*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*). Vo vyšších polohách sa nachádzajú kvetnaté horčinkovo-hrebienkové pasienky (*Polygalo-Cynosuretum*) s dominantnými druhmi tráv ako hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), psinček tenučký (*Agrostis tenuis*) a pod.

Rozptýlená zeleň v území plní významnú krajinársku, estetickú a biologickú funkciu, v katastri sa nachádza vo forme plošnej, líniovej a zhlukovitej vegetácie, s dominantným zastúpením krovín a stromov. Brehové porasty majú väčšinou dobré stabilizačné vlastnosti, v území extravilánu nie sú väčšinou prepojené s lesnými komplexmi, ale napriek tomu tvoria významné ekostabilizačné prvky v krajine.

Celkovo je vegetácia katastra v zastavanom území elatívne dobre zachovaná ale v nedostatočnom množstve na plnenie svojich funkcií ako biotopov mnohých druhov organizmov napr. vtákov a cicavcov. Líniové vegetačné pásy nie len okolo miestnych tokov, ale aj na hraniciach poľnohospodárskych celkov tvoria funkčné biokoridory, ktoré sú miestami prerušené a neprepájajú kompaktnjšie lesné celky. Líniová zeleň miestami absentuje v okolí poľných ciest v severnej a južnej časti katastrálneho územia.

Fauna - živočíšstvo

Podľa zoogeografického členenia fauny Slovenska kataster Ižipoviec radíme do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty. Z hľadiska zoogeografického členenia palearktu - *terestrického biocyklu* patrí územie do eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov podkarpatského úseku. Podľa členenia palearktu - *limnického biocyklu* patrí do euromediálnej podoblasti, pontokaspickej provincie, severopontického úseku, hornovážskeho

okresu. Z hľadiska vertikálneho usporiadania územia tu prevládajú podhorské (submontánne) druhy aj horské (montánne) a v nižších polohách sa vyskytujú aj teplomilné druhy.

Fauna v dotknutom území sa vyznačuje pestrosťou a rozšírením viacerých zoogeografických prvkov - boreálne, kozmopolitné, európske, palearktické, holarktické, sibírske, endemité aj reliktné druhy. Bohato zastúpená je hlavne fauna vtákov, vrátane kritériových druhov vyskytujúcich sa na území Chočských vrchov, kde je navrhované chránené územie európskeho významu SKUEVO 192 – Prosečné. Z hľadiska migrácie živočíchov medzi vodným dielom Liptovská Mara, voľnou krajinou a lesnými komplexmi v masíve Lomného predstavuje priestor veľký význam.

Zastúpených je viacero typov živočíšnych spoločenstiev, dominujú zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov, kde bezstavovce predstavujú najpočetnejšiu skupinu živočíchov. Z boreomontánnych prvkov sa vyskytuje koník vrchovský (*Miramella alpina alpina*), koník belasonohý (*Podisma pedestris*), ku karpatským mikroelementom patrí potočník *Annitella thuringica*.

Zoocenózy lužných lesov a vôd - biotopy s permanentnou prítomnosťou vody, alebo aspoň vlhkého prostredia. Toky v území sú prirodzenými migračnými cestami a biokoridormi vodných, ale aj iných druhov živočíchov. Sprievodným znakom tokov je pobrežná vegetácia, v ktorej nachádzajú tieto druhy vhodné biotopy i dostatok potravy. Typickými vodnými druhmi sú vážky (Odonata), druhy zoobentosu, obojživelníky (Amphibia). Vlhké prostredie vyhovuje mnohým druhom hmyzu z radov dvojkrídlovcov (*Diptera*), blanokrídlovcov (*Hymenoptera*), chrobákov (*Coleoptera*) a ďalších skupín ako mäkkýše (*Mollusca*), pavúkovce (*Arachnea*), vtáky (*Aves*) atď. Z mäkkýšov sa vyskytuje napríklad slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), invázny slizovec hrdzavý (*Arion rufus*). Z bohato zastúpenej skupiny hmyzu spomenieme aspoň šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážku ploskú (*Libellula depressa*), pošvatku hnedopásu (*Perla marginata*), z obojživelníkov sa vyskytuje salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), ktorý je karpatským endemitom, ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*), z plazov jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Druhy vtákov zo stavovcov dominujú, uvedieme aspoň trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) a vodnára obyčajný (*Cinclus cinclus*). Pozdĺž tokov prelovuje vydra riečna (*Lutra lutra*).

Zoocenózy listnatých lesov poskytujú ideálne útočisko pre prítomné živočíchy, zahŕňajú preto tiež širokú paletu druhov, biodiverzitu obohacujú hlavne vyššie stavovce. Z mäkkýšov sa vyskytuje slizniak karpatský (*Bielzia coeruleans*), slimák červenkastý (*Monochaoides incarnata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), z hmyzu bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*), lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), mravec lesný (*Formica rufa*), z plazov sú zastúpené vretenica severná (*Vipera berus*), užovka obojková (*Natrix natrix*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*). Zvlášť lesné ornitocenózy sú bohato zastúpené, uvedieme aspoň druhy ako jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), orol kriklavý (*Aquila pomarina*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), zo sov sa vyskytuje pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), slávik červenka (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka bielolica (*Parus major*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka čierohlavá (*Parus montanus*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*). Cicavce oblasti reprezentuje jeleň hôrny (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mačka divá (*Felis silvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna skalná (*Martes foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), tchor tmavý (*Putorius putorius*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), plíšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*) a ďalšie.

Zoocenózy lúk a pasienkov poskytujú útočisko teplomilnejším skupinám hmyzu ako motýle (Lepidoptera) blanokrídlovce (*Hymenoptera*), chrobáky (*Coleoptera*), rovnokrídlovce (*Orthoptera*), bzdochy (*Heteroptera*), cikády (*Auchenorrhyncha*), pavúkovce (*Arachnea*) atď. Z pavúkovcov sa v katastri nachádza križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), sliedič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehúň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*), beháčik pásavý (*Salticus scenicus*), z hmyzu kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), koník lúčny (*Chorthippus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindex*), blanokrídlovce sú hojne zastúpené čmelmi rodu *Bombus* napr. čmeľ zemný (*Bombus terrestris*), žije tu aj lumok veľký (*Rhyssa persuasoria*), hrčiarka ružová (*Diplolepis rosae*). Motýle sú významnými opelovačmi, ako napr. žltáčik rešetliakový (*Conepteryx rhamni*), žltáčik ranostajový (*Colias hyale*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávoooká (*Nymphalis io*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), vretienka obyčajná (*Zygaena filipendulae*). Z vtákov sa vyskytuje bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), myšiak

lesný (*Buteo buteo*), vzácny chrapkáč poľný (*Crex crex*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), stehlík čižavý (*Carduelis spinus*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). Z cicavcov sa vyskytuje jež tmavý (*Erinaceus europaeus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), piskor lesný (*Sorex araneus*).

Zoocenózy polí sú výrazne ovplyvnené činnosťou človeka, majú menšiu diverzitu ako predchádzajúce, ale niektoré druhy sa dokázali zmeneným podmienkam natoľko prispôbiť, že môžeme hovoriť až o premnožení. Početnosť druhov a jedincov závisí od intenzity hospodárenia. Typickými druhmi polí sú blanokridlovce (*Hymenoptera*), dvojkridlovce (*Diptera*), chrobáky (*Coleoptera*), vošky (*Aphidinea*), mnohé druhy vtákov ako sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), z cicavcov hlavne hlodavce ako napr. hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a druhy, ktoré tu nachádzajú dostatok potravy - jež bledý (*Erinaceus concolor*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*) a ďalšie.

Biotopy

Ochrana prírody je na území Slovenska vymedzená **zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny** v znení neskorších predpisov a **vyhláškou MŽP SR č. 24/2003**, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a **vyhláškou 492/2006 Z.z.** v znení neskorších predpisov. Ochrana najvzácnejších biotopov a ohrozených druhov v európskom meradle - NATURA 2000 legislatívne zabezpečujú právne normy EÚ: smernica RES č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov – známa ako smernica o vtákoch (Bird Directive) a smernica RES č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín – známa ako smernica o biotopoch (Habitats Directive).

Cieľom ochrany prírody je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie udržania ekologickej stability. Rozumieme pod ňou obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť, alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, alebo ekologickú stabilitu. Ochrana prírody rozdeľujeme na územnú a druhovú ochranu. Do územnej ochrany zaraďujeme veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu, chránené vtáčie územia a do druhej chránené stromy, rastliny a živočíchy. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu.

Systém zabezpečenia ochrany prírody na Slovensku má za cieľ prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie ekologickej stability. Zákonným nástrojom na zabezpečenie ochrany prírodných prvkov je obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť, alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, alebo ekologickú stabilitu. Ochrana prírody rozdeľujeme na územnú a druhovú ochranu. Do územnej ochrany zaraďujeme veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu, chránené vtáčie územia a do druhej chránené stromy, rastliny a živočíchy. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň - platí na celom území SR, najprísnejší je 5. stupeň, v ktorom je zakázaný pohyb mimo vyznačených turistických chodníkov (okrem vlastníkov a kontrolných orgánov). Zakázaný je aj zber plodov, rušenie živočíchov a ťhanie rastlín, výskum a iná činnosť sa vykonáva len na základe výnimky príslušného orgánu ochrany prírody, súčasne je vylúčená hospodárska činnosť.

V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany: zóna A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň, 1. stupeň nemá pridelenú zónu.

V riešenom území obce Ižipovce sa nenachádza v súčasnosti žiadne chránené územie, práve preto nie je živá zložka prírodného prostredia Ižipoviec doteraz podrobnejšie preskúmaná. Vzhľadom na navrhované začlenenie severných častí k.ú. do chránených území a samotné kvality lokalít, by bolo vhodné venovať výskumu zo strany odborníkov väčší záujem. Od všetkých kompetentných organizácií, orgánov a občanov obce tiež zodpovedný prístup a aktívnu ochranu jednotlivých druhov a biotopov v navrhovanom území. Čo sa týka ochrany prírody územie spravuje ŠOP SR - Správa TANAP so sídlom v Tatranskej Štrbe, pracovisko v Liptovskom Mikuláši.

Veľk plošné chránené územia

Katastrálne územie Ižipoviec nie je momentálne súčasťou žiadneho chráneného územia. V zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja sa v návrhu uvažuje s vyhlásením nového národného parku s názvom „Chočský národný park“, ktorý by končil líniu lesných porastov zaberajúcu cca 1/3 plochy k.ú, kde by platil 3. stupeň ochrany. Zvyšná - väčšia časť k.ú. by ležala v ochrannom pásme toho NP s 2. stupňom ochrany. Preto by sme v tomto smere doporučovali vylúčiť z ochranného pásma plánovaného národného parku zastavané územie obce a plochy určené perspektívne pre stavebné zámery a iné návrhy, intenzívne obhospodarované poľnohospodárske pozemky, ktoré nadväzujú a tým pádom aj rozširujú zastavané územie obce.

Maloplošné chránené územia

NPR 153 / Prosiecka dolina, ktorá síce neleží v k.ú. obce Ižipovce, ale v k.ú. Prosiek a Veľké Borové, je súčasťou Chočských vrchov a smerom k Ižipovciam zaberá časť masívu Hrádková a Prosečné, celková výmera rezervácie je 375,95 ha.

Územie predstavuje bralnatú kaňonovitou dolinu vytvorenú vodami Prosiečanky vo vápencovo-dolomitových komplexoch s rozličnými krasovými formami. Potok je ponoreným vodným tokom v dĺžke 4 km, prepadáva sa v Jóbovskom prepadlisku (919 m n.m.) a vyviera v spodnej časti doliny nad skalným zúžením zvaným Vrata vo Vyvieranisku (675 m.n.m.) V rezervácii sú zachované biocenózy skalných a lesných spoločenstiev s chránenými druhmi ako napr. črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), astra alpínska (*Aster alpinus*), prvosenka holá (*Primula auricula*), plesnivec alpínsky (*Leontopodium alpinum*), horec Clusiov (*Gentiana clusii*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavnica*), volovec vrboľistý (*Buphtalmum salicifolium*) a vzácne druhy živočíchov. Žijú tu všetky naše veľké šelmy, mnohé dravé vtáky a významné druhy xerothermných bezstavovcov. Dolina je známa geomorfologickými útvarmi ako krútnavové hrnce, skalné steny, jaskyne a vodopády, najväčší je vodopád Červené piesky vysoký 15 m a skalnými útvarmi ako Ťava, Sova, Medveď, Hlavajička, či strmými stenami Sokola s tiesňavami. Kaňonom vedie turistická trasa a náučný chodník, v hornej časti tiesňavy po rebríkoch s reťazami.

NPR je v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov menšie územie, spravidla s výmerou do 1000 ha, s významnými ekosystémami, mimoriadnej biologickej hodnoty. NPR 153 / Prosiecka dolina bola vyhlásená v roku 1967.

Územia sústavy NATURA 2000 – územia európskeho významu

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území :

- Chránené územia vyhlasované na základe smernice o biotopoch, tzv. územia európskeho významu s označením SKUEVO sú zaradené do *Národného zoznamu území európskeho významu*. Územie európskeho významu je taká lokalita, na ktorej sa nachádzajú biotopy, alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasuje chránené územie. *Biotop* – miesto prirodzeného výskytu určitého druhu rastliny, alebo živočicha, *biotop európskeho významu* - biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím, alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy.

- Chránené územia vyhlasované na základe smernice o vtákoch, tzv. chránené vtáčie územia sú zaradené do *Národného zoznamu chránených vtáčích území*. Chránené vtáčie územie je lokalita s výskytom biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých vtákov.

Územia európskeho významu

Zoznam území európskeho významu bol navrhnutý výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, na ochranu biotopov, živočíchov a rastlín, ktoré sú vzácne alebo ohrozené v rámci Európskej únie.

V katastrálnom území Ižipovce sa nachádza navrhované územie európskeho významu zaradené aj ako jadrové územie európskeho významu Chočské vrchy s označením identifikačného kódu a názvu územia : **SKUEVO 192 „Prosečné“**, ktoré predstavuje plochu 2698 ha na území okresov Dolný Kubín a Liptovský Mikuláš v k.ú. Malatiná, Ižipovce, Dlhá Lúka, Kvačany, Liptovská Anna, Prosiek a Veľké Borové.

V k.ú. Ižipovce je navrhovaný iba 2. stupeň ochrany a to na parcelných číslach EN: 430/2, 443/1, 443/2, 444, 445, 446, 447, 448/1, 448/2, 449, 450 a 451.

Územie v nadmorskej výške 632 - 1372 m n. m. je navrhované z dôvodu ochrany biotopov a druhov európskeho významu :

Biotopy európskeho významu: Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (Sk4-8120), reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (Ls6.2-91Q0), vápnomilné bukové lesy (Ls5.4-9150), bukové a jedľové kvetnaté lesy (Ls5.1-9130), neprístupné jaskynné útvary (Sk8-8310), slatiny s vysokým obsahom báz (Ra6-7230), nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1- 6510).

Druhy európskeho významu: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), pimprlík mokračný (*Vertigo angustior*), fuzáč alpský (*Rosaria alpina*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*), vydra riečna (*Lutra lutra*), vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Územie s typickým bralným reliéfom s horninovým podložím zloženým z vápencov a dolomitov, vzácnym prírodným fenoménom územia sú hlboké kaňony Prosieckej a Kvačianskej doliny. Prevažnú časť plochy zaberajú lesné porasty podhorského a horského stupňa - kvetnaté bučiny a zmiešané lesy, smrečiny sú prevažne sekundárne. Významne je zastúpený biotop vápencových skalných štrbín a sutín, dobre vyvinutý ja aj biotop reliktných borín. Ďalej tu nájdeme podhorské a horské lúky a pasienky, vzácnejšie slatiny a prameniská.

Zákonná ochrana na časti územia je zabezpečená od roku 1967, kedy na ploche 342 ha bola vyhlásená vtedy ŠPR (štátna prírodná rezervácia) Prosiecka dolina a na ploche 462 ha - ŠPR Kvačianska dolina. V roku 1995 boli obidve územia zaradené do zoznamu národných prírodných rezervácií s najvyšším, 5. stupňom ochrany prírody. Navrhované územie európskeho významu Prosečné spája obidve doteraz vyhlásené maloplošné chránené územia do jedného celku a priraduje k nim menej známu Anenskú dolinu a kótu Čerenová. Potreba ochrany biotopov a druhov európskeho významu a zachovania ich priaznivého stavu si vyžaduje cieleň a v časti územia aktívny prístup. Stratégiou ochrany je preto diferencovaný manažment realizovaný prostredníctvom zonácie územia a programu starostlivosti. Znamená to zabezpečenie vhodného režimu a intenzity využívania najmä lesných ale aj nelesných spoločenstiev a usmernenie iných aktivít ľudí takým spôsobom, aby sa dlhodobo zachoval dostatočný počet lokalít s významnými druhmi a biotopmi. Hlavným nástrojom na takúto reguláciu má byť zonácia územia na časti s 5., 4. a 2. stupňom ochrany, teda na tri zóny.

Zóna A

Do A zóny sú zaradené územia, ktoré majú najvýznamnejšie prírodné hodnoty, najmä prirodzené alebo málo zmenené ekosystémy, ponechané na prirodzený vývoj (územia bez zásahu). Patria sem pôvodné prírodné ekosystémy s vysokým stupňom stability a samoregulačnou schopnosťou. V JÚEV Prosečné zóna A zaberá územia už vyhlásených národných prírodných rezervácií: reliktné boriny, vegetáciu skalných štrbín a travinnobylinné porasty na vápencovom podloží. Lesné ekosystémy sú tvorené formáciami prírodných lesov s rozličným stupňom prechodu k prirodzeným lesom. V zóne A platí najvyšší 5. stupeň ochrany.

Cieľom je ponechať ekosystémy ich prirodzenému vývoju, uchovanie alebo obnova autoregulačných procesov v ekosystémoch a vylúčenie ľudských zásahov do prírodného prostredia. Na lesnej pôde bezzásahový režim, kalamitné situácie budú posudzované osobitne, na lúkach a pasienkoch výrub náletových drevín a zabraňovanie ich zmladzovaniu, pravidelné kosenie resp. pasenie (ovce).

Zóna B

Do tejto zóny patria ekosystémy s určitým hospodárskym využívaním. Je tvorená najmä lesnými porastami zväčša so zmenenou štruktúrou a lokálne aj drevinovou skladbou. V tejto zóne budú aj podhorské lúky a pasienky, kde je žiaduca ľudská činnosť, v tomto prípade najmä tradičné využívanie pasiením oviec. Je to zóna aktívneho manažmentu. Lesné porasty, ako aj nelesné ekosystémy, je potrebné obhospodarovať najjemnejšími hospodárskymi spôsobmi. Cieľ – zachovať bohatosť nelesných biotopov, pri lesoch posilňovať potenciál a stabilitu lesných porastov, zachovať prirodzenú pestrosť drevín a spoločenstiev. Zahŕňa časti územia kde boli prírodné zložky výraznejšie pozmenené činnosťou človeka a využívaním. V zóne B platí 4. stupeň ochrany.

Dlhodobým cieľom je zabezpečiť aj v intenzívne hospodársky využívaných lesných porastoch stanovištné vhodné drevinové zloženie, ktoré posilňuje odolnosť porastov, v častiach s trávnyimi porastami zabezpečiť zachovanie významných biotopov a druhov národného, alebo európskeho významu prostredníctvom vhodného managementu, zachovať charakter krajiny a usmerňovať rekreačné a iné využívanie. V porastoch so zmeneným drevinovým zložením, v porovnaní s typologickým návrhom, regulačnými opatreniami pestovania lesa ako starostlivosť o nárasty a úrovňovými prebierkami miernej intenzity dvakrát v decéniu zabezpečovať postupné približovanie sa k modelom tatranského prírodného lesa v horskom a podhorskom stupni.

Zóna D

Zahŕňa časti územia, kde boli zložky prírody výraznejšie pozmenené činnosťou človeka a socioekonomickým využívaním. V zóne D platí 2. stupeň ochrany.

Cieľom je zabezpečiť aj v intenzívne hospodársky využívaných lesných porastoch postupné znižovanie zastúpenia stanovištné nepôvodných druhov drevín, ktoré posilňuje odolnosť porastov. Na poľnohospodárskych pozemkoch uplatňovať zásady organického hospodárenia, v trávnych porastoch zachovať pestrú biologickú rozmanitosť a ekologickú stabilitu. Súčasne zachovať a chrániť rozptýlené ekosystémy - vegetáciu na okrajoch parciel, popri poľných cestách a v depresiách s výmokmi - a charakteristický vzhľad krajiny so špecifickými

formami osídlenia. Usmerňovať hospodársku činnosť, využívanie krajiny, rekreačné a iné aktivity človeka a zabezpečiť trvalo udržateľné využívanie súvislých biotopov a lokalít druhov národného a európskeho významu.

Územný priemet ekologickej stability územia

V katastrálnom území Ižipovce sa nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES): biocentrá, biokoridy a interakčné prvky, ktorých lokalizácia je znázornená v grafickej časti vo Výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability č. 7.

Biocentrá a biokoridory patria medzi základné prvky územného systému ekologickej stability, z hľadiska funkčnosti sú rozdelené na nadregionálne, regionálne a miestne.

Biocentrum (BC) - ekosystém, alebo skupina ekosystémov, ktoré vytvárajú podmienky na trvalé rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Biokoridor (BK) - priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev.

Interakčné prvky (IP) - tvorí soliterna, líniová a skupinová vegetácia v krajine popri tokoch, terénnych depresiách a iných nerovnostiach terénu, prípadne TTP so samonáletom drevín. Plnia viacero funkcií - ekostabilizačnú, protieróznú, izolačnú a zvyšujú krajinársku hodnotu územia. Je to lokálny ekosystém, jeho prvok, alebo skupina ekosystémov, ktoré môžu byť prepojené na biocentrá a biokoridory a zabezpečujú ich priaznivé pôsobenie na pozmenené, alebo narušené časti krajiny.

Lesné porasty k.ú. obce Ižipovce sú súčasťou **jadrového územia európskeho významu (JÚEV) Chočské vrchy**. Táto lokalita je zároveň navrhnutá ako chránené územie európskeho významu s označením SKUEVO 192 s názvom „Prosečné. Vytvára súvislé ekosystémy prepojené na pohorie Chočských vrchov a Západných Tatier. Lesné komplexy dávajú predpoklad na zachovanie hodnotných ekosystémov, nachádzajú sa tu európsky významné spoločenstvá s ohrozenými druhmi flóry a fauny. Priestor poskytuje vhodné podmienky na uchovanie pestrej biodiverzity a kvalitného genofondu vzácných druhov.

Biocentrum miestneho významu (BC m)

Na území sa nachádza jedno biocentrum miestneho významu v západnej časti katastra na hranici s obcou Bukovina. Miestny názov biocentra je **Ižipovské Háje (BCm 1)** a predstavuje stabilné lesné spoločenstvá, miestami s presvetlenými plochami s trávnaťm i a kríčkovitými biocenózami. Priestor predstavuje dôležité útočisko pre živočíchy v poľnohospodársky využívanej krajine.

Biokoridor regionálneho významu (BK r)

V južnej časti územia okrajovo prechádza terestrický biokoridor regionálneho významu označený v ÚPN VÚC Žilinského kraja č. 5/25 **Holubí vrch – Prosečné (BKr 1)**, ktorý tvoria brehové porasty VD Liptovská Mara a príslušné vegetačné plochy. Napojený je na miestny biokoridor, ktorý tvorí vegetácia v alúviu Ižipoveckého potoka, čím umožňuje migráciu živočíchov a šírenie rastlín z južnej časti územia v smere západ - juh - sever a opačne. Súčasne sa napája na miestne biokoridory okolo malých prítokov, ktoré sa sem vlievajú.

Biokoridory miestneho významu (BK m)

Spájajú v území biocentrá miestneho a regionálneho významu a biokoridory regionálneho významu. Nachádzajú sa popri miestnych tokoch, komunikáciách, terénnych depresiách a inde, kde je dostatok drevín na vytvorenie zázemia pre rastlinné a živočíšne druhy.

BKm 1 „Ižipovský potok“- vegetačný pás okolo Ižipovského potoka predstavuje líniový priestor s funkciou hydricko-terestrického biokoridoru. Umožňuje migráciu druhov v smere sever - juh a naopak. Severozápadne od intravilánu začína v otvorenom priestore a tvorí prirodzené zázemie pre organizmy na poľnohospodársky využívaných plochách, s prechodom na vegetačné celky popri VD Liptovská Mara.

BKm 2 „Východná časť Horekoncového“- pás zelene líniovo lemuje spevnenú poľnú komunikáciu na svahovitých pozemkoch vo východnej časti katastra v lokalite Horekoncové. Umožňuje migráciu druhov v smere sever - juh a naopak, predstavuje miestami prerušený biokoridor z podhoria Lomného až ku BK m1 popri Ižipoveckom potoku.

BKm 3 „Severná časť Horekoncového“ - líniová vegetácia popri miestnom toku v severnejšej časti územia v lokalite Horekoncové predstavuje migračnú cestu v smere západ-východ a prepojenie na BK m 2. Priestor má hydricko-terestrický charakter, predstavuje prvú plochu úkrytov pre migranty z jadrového územia európskeho významu Chočské vrchy v podhorí Lomného.

Interakčné prvky (IP)

IP 1 „Pri ceste“ - priestor v južnej časti územia nad cestou III/059 034 pri najjužnejšej hranici k.ú. zarastený kríčkovitým spoločenstvom, nízkymi drevinami a trstím. Plocha je podmáčaná a tvorí ideálne útočisko pre vývin obojživelníkov, drobných druhov vtákov a cicavcov. Nachádza sa v blízkosti BK m1, čo umožňuje migráciu ku BK r Holubí vrch – Prosečné.

IP 2 „Prostredné pole“- predstavuje porast trstia na podmáčanej ploche na poľnohospodárskej pôde, lokalita Prostredné pole, bez výraznej drevinovej vegetácie. Lokalita je v jarnom období vhodným útočiskom pre obojživelníky a drobné cicavce, ktoré migrujú z lesných komplexov Ižipovských hájov a okolitej poľnohospodárskej pôdy.

IP 3 „Pod Ižipovskými Hájmi“- plocha s porastom nízkych a stredne vysokých drevín pod Ižipovskými Hájmi, tvorí vhodný biotop pre vývin vtákov, drobných cicavcov a migrujúce živočíchy.

IP 4 „Lanovie“ - rozsiahlejšia plocha bývalých lúk a pasienkov na svahovitom pozemku v lokalite Lanovie je zarastená rôznokými drevinami všetkých etáží a tvorí ideálny priestor medzi biocentrami v Ižipovských hájoch a v podhorí Lomného. Miestami absentuje prepojenie biokoridormi, ale aj napriek tomu je uvedená plocha významnou lokalitou na zachovanie biodiverzity v poľnohospodársky využívannej krajine.

2.3.2.2 SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA (SKŠ)

Štruktúra krajiny

Katastrálne územie Ižipoviec predstavuje stredne členitú krajinu diferencovanú geologickým podložím. Na základe abiotických prvkov je možné v priestore vyčleniť niekoľko abiokomplexov podľa členitosti terénu, umiestnenia tokov, lesných komplexov, spôsobu využívania krajiny na poľnohospodárske účely podľa kultúr, typov pôd, ako aj podľa umiestnenia urbanizovaného priestoru obce s vidieckou sídelnou štruktúrou. Záujmy orientované na hospodárske využívanie krajiny, rekreačnú a stavebnú činnosť musia v ďalšom období rešpektovať menej stabilné nepriepustné pôdy svahov, podmáčané plochy a navrhované chránené územia. Súčasne je potrebné rešpektovať charakter krajiny, tvary reliéfu či pôvodný typ architektúry. Využívanie prvkov krajiny možno stanoviť iba za predpokladu zachovania trvalej udržateľnosti v rovnováhe s uspokojovaním potrieb obyvateľstva.

V zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja je územie považované z ekologického hľadiska za relatívne stabilné. Najstabilnejšiu časť katastrálneho územia tvoria lesné komplexy a pasienky v severnej časti a kompaktné brehové porasty okolo tokov. Vegetácia katastra na väčšine plôch rastie popri poľných cestách, na výraznejších terénnych nerovnostiach, popri miestnych tokoch, pri výmokoch atď. V zastavanom území je súčasťou záhrad, dvorov a ostatných plôch v zastavanej časti obce. Všetka zeleň takto prispieva k vyššej stabilite územia. Najnižšiu stabilitu vykazujú intenzívne obhospodarované plochy poľí s monokultúrami a intenzifikované lúky s malou biodiverzitou. Takéto plochy sú sústredené v strednej a južnej časti územia okolo zastavaného územia.

Rozvoj regulovaných plôch doporučujeme prednostne situovať :

- v hraniciach zastavaného územia obce (aj keď do takto vymedzeného priestoru môžeme zaradiť len väčšiu časť lokality RP 5 / Osiky)
- mimo hraníc zastavaného územia obce
- do kontaktných plôch so zastavaným územím obce
- do lokalít s vybudovanou dopravnou a technickou infraštruktúrou

Výmera k.ú.- prehľad ÚHDP k 30.11.2007 (znázornené v grafickej časti vo Výkrese č. 7 – Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability) :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	36,1442	13,70
Záhrady	2,2358	0,85
Trvalé trávnaté porasty	124,6524	47,28
Poľnohospodárska pôda spolu	163,0324	61,83
Lesné pozemky (LP)	88,7453	33,66
Vodné plochy (VP)	0,1612	0,08
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	8,4463	3,20
Ostatné plochy (OP)	3,2468	1,23
Spolu LP, VP, ZP, OP	100,5996	38,17

Celková výmera k.ú.	263,6320	100,00
----------------------------	-----------------	---------------

Z uvedeného je zrejmé, že celková výmera katastrálneho územia je 263,6320 ha z čoho najväčšie plochy zaberá poľnohospodárska pôda 163,0324 ha (61,83%). Ostatná časť k.ú. predstavuje 100,5996 ha (38,17%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 124,6524 ha (47,28%), ornej pôdy je 36,1442 ha (13,70%) a záhrad je 2,2358 ha (0,85%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 88,7453 ha (33,66%), zastavané plochy a nádvoria 8,4463 ha (3,20%), ostatné plochy 3,2468 ha (1,23%) a zvyšok vodné plochy 0,1612 ha (0,08%).

Krajinný obraz a scenéria krajiny

Územie pôsobí z hľadiska estetických a vizuálnych hodnôt ako extenzívne využívaná poľnohospodárska krajina, kde dominuje hospodárska činnosť. Niektoré plochy nie sú využívané a okrajovo zarastajú drevinami. Katastrálne územie mimo urbanizovaných častí je nedostatočne dotvorené líniovými a plošnými komplexami vegetácie s ekostabilizačnou funkciou. Výnimku tvoria iba severné časti územia, kde sa zarastaním lúk a pasienkov vytvorili kríčkovité spoločenstvá s dominantnými druhmi ruža šípková (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*) a hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*) a redší les s dominanciou borovice lesnej (*Pinus sylvestris*). Tieto plochy sa prirodzene nadväzujú na súvislé lesy v podhorí Lomného a príslušného pohoria.

Limitom v scenérii je členitý reliéf aj plynulo prechádzajúci do vzdialenejšieho územia. Pohľad na krajinu obkolesenú zo severu pohorím Chočské vrchy s dominantnou Prosečného a Lomného i podhorím s rôznorodými krajinnými prvkami pridáva na kvalite scenérie. Hodnotné lokality tu predstavujú lesné komplexy a prerastených pasienkov, dotvorené nevýraznými tokmi oblasti. Zaujímavé prvky tvoria miestne výmoky porastené trstím s vlhkomilnými spoločenstvami.

V okolí zastavaného územia je niekoľko umelých prvkov, ako sú komunikácie, elektrické vedenia, vodojem, ktoré sú určitým spôsobom rušivými prvkami celkovej scenérie. Najintenzívnejšie sú a aj v minulosti boli hospodársky využívané plochy okolo zastavaného územia. Vzdialenejšie pozemky s menej kvalitnými pôdami pôvodne využívané ako lúky a pasienky postupne zarastajú drevinami, čím sa postupne mení pomer kultúr. Z hľadiska biologického prirodzená sukcesia týchto pozemkov je skôr javom pozitívnym, lebo sa na zarastajúce plochy šíria živočíšne druhy z okolitých lesných ekosystémov. Negatívne to ale zasiahne biodiverzitu lúčnych spoločenstiev, zvlášť heliofilných druhov, napr. orchidey a druhy, ktoré neznášajú konkurenciu.

Krajina pôsobí pozitívne, ale vizuálne absentuje hlavne v južnej a strednej časti drevinová vegetácia. Konfigurácia terénu okolia Ižipoviec vytvára dobrý predpoklad pre rozvoj agroturistiky, preto je územie perspektívne z hľadiska cestovného ruchu pre extenzívnu rodinnú rekreáciu. K ďalším vhodným aktivitám v území patrí bežecké lyžovanie, cykloturistika, pešia turistika, vodné športy, rybárstvo, poľovníctvo s využitím atraktívnych miest v okolí ako sú Prosiecka a Kvačianska dolina, vodná nádrž Liptovská Mara a pod.

Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Žilinského kraja sú spracované v kap. č. 2.2. a vo výkresoch grafickej časti.

2.4 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE**2.4.1 DEMOGRAFIA****Základné údaje o obyvateľstve**

Podľa posledných údajov z Obecného úradu v Ižipovciach k 30.11.2007 žilo v obci 87 obyvateľov. Pri katastrálnej výmere 263,6320 ha na 1 km² pripadlo 33 obyvateľov. Táto hustota v porovnaní s vybranými údajmi mestskej a obecnej štatistiky stav k 30.06.2005 je menšia ako okresu Liptovský Mikuláš 180,03 obyv./ 1 km² a zároveň Žilinského kraja 97,73 obyv./ 1 km².

Vekové údaje k zloženiu obyvateľstva k 31.12.2006 :

obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov		
	spolu	muži	ženy
Ižipovce (č. 556807)	88	46	42

Z vekových údajov k zloženiu obyvateľstva k 31.12.2006 žilo v obci 88 obyvateľov zo toho 46 mužov a 42 žien. Percentuálny podiel žien predstavuje 47,73%. V porovnaní z údajmi zo SODB 26.05.2001 (stav obyvateľstva 86) a MOŠ za rok 2003 (stav obyvateľov bol 85) je v obci nárast počtu obyvateľov o 2 a k roku 2003 o 3, čo je celkom pozitívny signál, aj keď nárast za obdobie 3 rokov by mohol byť väčší.

Výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 26.05.2001 :

obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	spolu	muži	ženy	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+	nezistenom
Ižipovce	86	43	43	4	27	23	8	13	1

Z vyhodnotenia týchto ukazovateľov žilo v obci 86 obyvateľov (43 mužov, 43 žien). Percentuálny podiel žien predstavoval 50,0 %. Z celkového počtu je 43 ekonomicky aktívnych osôb (23 mužov, 20 žien), čo predstavuje 50,0%. Ďalej z celkového počtu obyvateľov bolo 14 obyvateľov (16,3%) vo veku 0-14 rokov, 27

obyvateľov (mužov) vo veku 15-59 rokov a 23 obyvateľov (žien) vo veku 15-54 rokov, 8 obyvateľov (mužov) vo veku 60+ a 13 obyvateľov (žien) vo veku 55+ a 1 obyvateľ v nezistenom veku. Percentuálny stav v predproduktívnom veku bol 16,3%, produktívnom veku bol 58,1% a poproduktívnom veku bol 24,4%.

Historický vývoj počtu obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov v obci Ižipovce udáva nasledovná tabuľka :

rok	počet obyvateľov	rok	počet obyvateľov	rok	počet obyvateľov
1784	192	1910	143	1970	136
1828	184	1921	133	1991	96
1869	165	1930	163	2001	86
1880	138	1940	141	2003	85
1890	150	1948	143	2005	86
1900	128	1961	130	2007	87

V sledovanom období 223 rokov (1784-2007) boli pre obec najprogressívnejšie prvé roky vo vývoji. Na začiatku v roku 1784 bol v obci zaznamenaný až 2,2 násobný nárast oproti súčasnosti. Postupne badať z roka na rok pokles v počte obyvateľov, pričom najvyšší stav v náraste počtu obyvateľov bol zaznamenaný v roku 1930 – 163 obyvateľov. Postupne od 40- tých rokov sledujeme pokles až do úrovne 96 obyvateľov v roku 1991, čo je najvýraznejšia zmena. Nasledujúce roky 2001 až po súčasnosť sú vyrovnané na úrovni 85 – 87 obyvateľov, ale v porovnaní s datovanou minulosťou je to pokles až o 105 obyvateľov t.j. o 45,31%.

V minulosti datujeme, že obec vznikla v chotári obce Liptovská Sielnica v roku 1286, s účinnosťou od 03.04.1976 sa zlúčila s obcou Liptovská Sielnica a ako samostatná obec je datovaná od 01.02.1992.

Obec mala aj má výhodnú polohu z hľadiska blízkosti vodného diela Liptovská Mara, plánovaných aktivít súvisiacich s rozvojom cestovného ruchu, podnikateľských, rekreačných aktivít priamo v obci a zároveň sú zabezpečené dopravné väzby k okresnému mestu Liptovský Mikuláš, ktorý dopomôže k celkovému nárastu počtu obyvateľov a príležitostí pre nich.

Prirodzený a migračný pohyb v rokoch 1996-2006

Za sledovaných 10 rokov (1996-2006) sa v obci živonarodilo 7 obyvateľov, zomrelo 12 obyvateľov, prírastok sťahovaním boli 3 obyvatelia a prirodzený úbytok bol 5 obyvateľov, čo je nepriaznivý ukazovateľ, keďže zaznamenávame vyšší počet úmrtí (o 58,3%), preto aj prirodzený úbytok je nepriaznivejší a tým pádom aj celkový prírastok resp. v tomto prípade úbytok je v prevahe.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1996-2006 :

Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (- úbytok)	Prírastok sťahovaním (- úbytok)	Celkový prírastok	Počet obyva. k 31.12.
1996	2	1	1	1	2	93
1997	1	0	1	-1	0	93
1998	1	3	-2	1	-1	94
1999	0	3	-3	2	-1	93
2000	0	1	-1	0	-1	92
2001	1	0	1	-1	0	87
2002	1	0	1	-1	0	87
2003	0	2	-2	0	-2	85
2004	0	1	-1	1-	-2	83
2005	1	0	1	-1	0	83
2006	0	1	-1	4	3	88
Spolu	7	12	- 5	3	-2	-

Z hľadiska dlhodobých demografických trendov predpokladáme postupný nárast počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva. Vidieť, že v poslednom sledovanom roku 2006 sa do obce prisťahovali 4 obyvatelia čo je pozitívny jav v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Na priaznivom demografickom vývoji sa bude podieľať pohyb obyvateľstva prirodzenou menou, ale hlavne mechanický pohyb – migráciou obyvateľov smerom do obce, spôsobený prisťahovaním sa z dôvodu lacnejšieho bývania, možnosťou rekreácie a s tým spojenými podnikateľskými aktivitami, blízkosťou vodného diela Liptovská Mara a dobrej dopravnej dostupnosti do obce i okresného mesta.

Veková a pohlavná skladba obyvateľov

Podľa posledných údajov k 31.12.2006 bolo v obci z 88 obyvateľov z toho 42 žien. Index feminity dosiahol poslednom sledovanom roku 913 promile (čo sa pokladá za vyrovnaný stav počtu žien v porovnaní s počtom mužov).

Príklad stavu počtu obyvateľstva z toho počet žien za roky 1970, 2007 :

obec	trvale bývajúce obyvateľstvo							súhrn ženy %
	1970	1980	1991	2000	2001	2003	2006	
Ižipovce	136	-	-	92	86	85	88	66 - - 47, 43, 43, 42 (49,5 %)

Index starnutia dosiahol pri MOŠ k 31.12.2006 hodnotu 128 - čo je celkom priaznivý ukazovateľ aj keď z hľadiska dlhodobého vývoju by mal byť vyšší stav obyvateľov v predproduktívnom veku (t.j. do 14 rokov života) ako obyvateľov poproduktívnom veku (60+M/55+Ž).

Vývoj podielu osôb podľa veku (počet obyvateľov) a index starnutia :

Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek	Index starnutia v %
2006	14	56	18	128

V porovnaní týchto troch skupín je pomerne značný nárast podielu osôb v produktívnom veku, zatiaľ čo podiel osôb v poproduktívnom veku je stabilizovaný. V roku 2006 dosiahol priemerný vek obyvateľov obce Ižipovce 39,07 rokov (34,46 muži a 44,12 ženy).

Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2006 :

Vek	Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
			úhrn	%
0-2	3	0	3	3,4
3-4	0	1	1	1,1
5	1	0	1	1,1
6-9	4	0	4	4,5
10-14	2	3	5	5,7
15	0	1	1	1,1
16-17	1	1	2	2,4
18-19	2	1	3	3,4
20-24	4	2	6	6,8
25-29	6	4	10	11,4
30-34	3	5	8	9,1
35-39	2	2	4	4,5
40-44	2	2	4	4,5
45-49	2	3	5	5,7
50-54	5	4	9	10,2
55-59	4	2	6	6,8
60-64	0	0	0	0
65-69	1	4	5	5,7
70-74	2	3	5	5,7
75-79	2	2	4	4,5
80-84	0	2	2	2,4
Spolu	46	42	88	100
Predproduktívny	10	4	14	
Produktívny	31	25	56	
Poproduktívny	5	13	18	
Štruktúra v %				
Predproduktívny	21,74	9,52	15,91	
Produktívny	67,39	59,52	63,64	
Poproduktívny	10,87	30,95	20,45	
Priemerný vek	34,46	44,12	39,07	
Index starnutia	50,00	325,00	128,57	

Národnostné a náboženské zloženie obyvateľov

Obyvateľstvo Ižipoviec je národnostne jednotné. Podľa MOŠ k 31.12.2003 sa 100% obyvateľov prihlásilo k Slovenskej národnosti.

Národnostné zloženie obyvateľstva podľa MOŠ k 31.12.2003 :

Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	85
Maďarská	-
Rómska	-
Rusínsky	-
Česká	-
Poľská	-
Ruská	-
Nezistená	-
Spolu	85

Obdobná situácia je aj v náboženskej štruktúre. Prevažná väčšina obyvateľstva sa prihlásila k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania 61,6%, k rímskokatolíckej cirkvi 23,3%, bez vyznania bolo 6,9% obyvateľstva, evanjelická metodistická cirkev 4,7% a 3,5% nezistené.

Náboženské vyznanie obyvateľstva podľa SODB 26.5.2001 :

Vyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícke	20
Gréckokatolícke	0
Evanjelická augsburského vyznania	53
Evanjelická metodistická	4
Bez vyznania	6
Nezistené	3
Spolu	86

V roku 2001 (podľa SODB 26.5.2001) dosiahlo z celkového počtu obyvateľov a veku nad 16 rokov 24,4% základné vzdelanie, 30,2% učňovské bez maturity, 4,7% stredné odborné bez maturity, 8,1% úplné stredné učňovské s maturitou, 12,8% úplné stredné odborné s maturitou, 1,2% vysokoškolské (univerzitné, technické, ekonomické, poľnohospodárske, ostatné), 2,3% ostatní bez školského vzdelania.

Z tohto hodnotenia vyplýva, že obec má priemernú resp. podpriemernú úroveň vzdelanostnej štruktúry. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce zodpovedá najviac učňovskému vzdelaniu bez maturity, potom nasleduje základné vzdelanie a na treťom mieste úplné stredné odborné s maturitou. Teda jedná sa o pomerne nepriaznivú vzdelanostnú úroveň obyvateľstva, ktorá zodpovedá i veľkosti obce ako i tomu, že obec sa nenachádza v zázemí väčšieho mesta.

Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania podľa ŠODB 26.05.2001 :

Školské vzdelanie	Muži	Ženy	Spolu
Základné	9	12	21
Učňovské (bez maturity)	14	12	26
Stredné odborné (bez maturity)	3	1	4
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	4	3	7
Úplné stredné odborné (s maturitou)	4	7	11
Vysokoškolské	1	0	1
Ostatní bez udania školského vzdelania	1	1	2
Deti do 16 rokov	7	7	14
Spolu	43	43	86

Ekonomická aktivita a odchádzka za prácou

Ekonomická aktivita obyvateľstva je ovplyvnená vekovou štruktúrou, počtom nezaopatrených detí a v posledných rokoch aj rozvojom podnikateľských zón v okrese, regióne. Podľa posledného údaju Obecného úradu k 30.11.2007 bolo v obci z 87 obyvateľov 56 ekonomicky aktívnych osôb – z toho 34 žien (60,7%) a 22 mužov (39,3%)

Nezamestnanosť - počet nezamestnaných podľa posledných údajov z OcÚ bol 5 osôb (8,9%) z ekonomicky aktívnych osôb, z toho boli 3 muži (5,3%) a 2 ženy (3,5%).

obec	ekonomicky aktívne osoby (r. 2007)			podiel ekonomicky aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva v %
	spolu	muži	ženy	
Ižipovce	87	22	34	64,4

Pre určenie odvetvia hospodárstva, ktoré je odzrkadlením ekonomickej aktivity a odchádzky za prácou uvedieme údaje z ŠODB k 26.05.2001 :

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	Z toho odchádzka do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	5	1	6	5
Priemyselná výroba	6	4	10	9
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motor. vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	1	5	6	5
Hotely a reštaurácie	1	1	2	1
Doprava, skladovanie a spoje	2	0	2	1
Nehnutelnosti, prenájmanie, obchodné služby, výskum a vývoj	0	1	1	1
Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpeč.	1	3	4	1
Školstvo	3	2	5	5
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	1	1	2	0
Bez udania odvetví	3	2	5	1
Spolu	23	20	43	29

Najviac ekonomicko-aktívnych obyvateľov rozdelených podľa odvetvia národného hospodárstva je v priemyselnej výrobe 10 osôb (23,3%), potom v poľnohospodárstve, poľovníctve 6 osôb (14%) a takisto vo veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových vozidiel, motocyklov a na treťom mieste je školstvo 5 osôb (11,6%).

Kedže sa jedná o malú obec, priamo v obci neevidujeme dostatočný počet pracovných miest. V obci na Obecnom úrade sú zaevidovaní 2 zamestnanci – obecný kontrolór na tretinový úväzok a štatutárny zástupca, administratívna pracovníčka na polovičný úväzok, knihovníčka na dohodu o vykonaní práce. Ďalej v správe obce už nie je žiadne zariadenie príp. organizácia, ktorá by ponúkala určité možnosti pre zvýšenie zamestnanosti obyvateľov.

Podnikateľská činnosť - V zmysle MOŠ k 31.12.2003 boli v obci zaevidované 2 právnické osoby – 2 neziskové organizácie. Ďalej boli v obci evidované 4 fyzické osoby (živnostníci) nezapísané v obchodnom registri. V súčasnosti sa počet fyzických osôb zmenšil na 3 s platným oprávnením so sídlom, či miestom podnikania v obci Ižipovce. Väčšinou sú to drobní podnikatelia, ktorí vykonávajú túto činnosť na živnosť, zamestnávajú seba, prípadne svojich rodinných príslušníkov a prevádzkujú ju vo vlastnom rodinnom dome. Jedná sa o jednu stolársku dielňu a o sídlo autodopravy (2 fyzické osoby). V obci ešte funguje predajňa zmiešaného tovaru „Laguna“, v ktorej pracuje jedna vedúca predajne, ktorá je zároveň aj majiteľkou obchodu.

Okrem spomenutých malých podnikateľov v obci pôsobí i Združenie majiteľov lesnej pôdy (ZMLP) Ižipovce, ktoré však spravuje len malú plochu lesných pozemkov vo vlastnom katastrálnom území a preto je bez stálych zamestnancov. Podielníci sú povinní podľa stanov ZMLP Ižipovce odrobiť do roka cca 8 hod. V obci nie je ani hospodársky dvor, na ktorom by potenciálne mohlo nájsť zamestnanie pár obyvateľov priamo z obce. Najbližším a zároveň najprosperujúcejším poľnohospodárskym družstvom v tejto časti Liptova, ktoré zároveň obhospodaruje strednú časť k.ú. obce je Agronova Liptov s.r.o. Liptovská Sielnica, kde je zamestnaných 5 obyvateľov z obce Ižipovce.

Z hľadiska zamestnanosti je obec závislá od zamestnávateľov v okresnom meste Liptovský Mikuláš príp. meste Ružomberok, kde je sústredená priemyselná výroba, trhové aj netrhové služby (administratíva, školstvo, služby ...).

Predpokladaný nárast v počte pracovných síl

Predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v číslach je ťažké určiť, pretože na tento stav vplyvajú hospodárske a ekonomické podmienky v našej spoločnosti, ale aj charakter zariadení, rozvojových schopností miestnej samosprávy a samotnej podnikavosti miestnych občanov. V tejto pomerne malej obci bude dosť problematické vytvoriť predovšetkým pre trvalo bývajúcich obyvateľov dostatočný počet pracovných príležitostí.

S vytvorením nového areálu cestovného ruchu s využitím termálnych vôd v susediacej obci Bobrovník bude súvisieť aj postupný nárast vidieckeho turizmu priamo v obci Ižipovce. Potenciálni návštevníci budú vyhľadávať všetky služby súvisiace s cestovným ruchom (ubytovanie či už v súkromí alebo ubytovacích

zariadeniach, stravovanie, kultúrno – spoločenské aktivity, športové možnosti a pod.). Preto aj v rámci rozvojových plôch a potenciálnych nových pracovných príležitostí sme pred vjazdom vytvorili regulované plochy **v lokalite RP 8 / Nižné Pole I** (v návrhu) **a oproti RP 12 / Nižné Pole II** (vo výhľade), ktoré sú určené pre budovy a zariadenia turistického ruchu, pre občiansku vybavenosť (napr. hotely, penzióny, reštauračné a stravovacie zariadenia, náležité služby, športovo – rekreačné vybavenie) s max. kapacitou 2x75 t.j. spolu 150 lôžok, samozrejme súčasťou areálu budú miesta pre zhromažďovanie ľudí, plochy statickej dopravy v počte cca 100, verejná zeleň. Keďže v obci chýba plocha pre futbalové ihrisko a pre ostatné športové aktivity pre deti a mládež, tak sme pre tento účel vytvorili **lokalitu RP 13b / Lanovie I** (výhľad) **a západnú časť lokality Na Dlhých I** (návrh), kde zároveň počítame s vytvorením nového centra obce s plochou námestia, verejnej zelene, autobusovou zastávkou. V obci sa nenachádza areál podnikateľských aktivít či už výrobných, nevýrobných, skladového hospodárstva ani žiadny hospodársky dvor, takže s takýmito aktivitami ani nepočítame v návrhu územného plánu.

Všetky takéto aktivity dopomôžu k oživeniu obce a prinesú aj potenciálnu možnosť zamestnania sa priamo v obci.

2.4.2 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Domový a bytový fond

Bývanie je najdôležitejšou funkciou v riešenom území obce. Prevláda forma tradičnej zástavby rodinných domov. V obci Ižipovce bolo v roku 2007 vydaných 63 súpisných čísiel na objekty (56 pre rodinné domy a 7 pre garáže) a vznikol 1 bytový dom.

Vývoj bytového a domového fondu podľa ŠODB k 26.05.2001 :

Ukazovateľ	Sledované obdobie 26.05. 2001
domový fond spolu	46
z toho trvalo obývané domy :	25
- v rodinných domoch	25
- v bytových domoch	0
- v ostatných budovách	0
neobývané domy :	21
z toho určené na rekreáciu	17
bytový fond spolu	49
trvale obývané byty	28
neobývané byty :	21
z toho určené na rekreáciu	17
nespôsobilé na bývanie	2
v pozostalom alebo súdnom konaní	2
trvale obývané byty v :	28
- v rodinných domoch	0
- v bytových domoch	0
- ostatné budovy	0

Vývoj v počte rodinných domov je evidovaný za rok 2001, keďže hodnotenie za predchádzajúcich 10 rokov – teda v 1991 nebolo spracované, pretože obec sa odčlenila od Liptovskej Sielnice po Sčítaní obyvateľov, domov a bytov.

Na základe tohto ŠODB je vidieť, že pomerne dosť veľa až 45,7% rodinných domov je neobývaných – teda bez trvalého pobytu aj keď z toho je 81% určených na rekreáciu.

Na základe údajov z Obecného úradu k 30.11.2007 je v obci zaevidovaných 17 domov bez trvalého pobytu s popisnými číslami : 1, 4, 8, 13, 20, 23, 24, 26, 28, 33, 37, 41, 42, 43, 44, 46, 47. Na individuálnu rekreáciu slúži 11 rodinných domov a ubytovanie v súkromí zabezpečuje 9 rodinných domov. Od 01.01.2007 je v Bytovom dome v centre obce daný do užívania mladej rodine jeden 4 – izbový obecný byt (nad predajňou zmiešaného tovaru) a v prístavbe po rekonštrukcii budú dané do užívania 2 obecné byty – jeden 3 izbový a jeden 4 izbový.

Táto skutočnosť poukazuje nato, že vývoj v obci nenapreduje vo výstavbe nových rodinných domov a predovšetkým s trvalým pobytom. Ale zase je pozitívne, že vznikli 3 nové obecné byty v 1 Bytovom dome v centre obce.

Stavebno-technický stav objektov, podlažnosť, ukazovatele bývania

Stavebno-technický stav pôvodných najstarších rodinných domov vyžaduje rekonštrukciu, ktorá sa vo väčšine prípadov postupne realizuje. Novšie rodinné domy sú v pomerne dobrom stavebno-technickom stave.

Absolútna väčšina trvale obývaného domového fondu bola 1-2 podlažná. Z neobývaných 21 domov bolo 17 určených na rekreáciu. Priemerný vek domu bol 46 rokov.

Podlažnosť domov, ukazovatele bývania (SODB 26.05.2001)

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
domový fond spolu	46	0	0	46
- s 1-2 nadzemnými podlažiami	25	0	0	25
Neobývané domy	21	0	0	21
- z toho určených na rekreáciu	17	0	0	17
Priemerný vek domu	46	-	-	46

Materiál nosných múrov , vybavenosť domácností

Z kameňa, tehly je najviac postavených rodinných domov (23), z dreva sú postavené 2 domy. Priemerná obložnosť bytu dosahuje hodnotu 3,07. Na jeden trvale obývaný byt pripadá 57,7m² obytnej plochy, obytných miestností na 1 trvale obývaný byt je 3,46, na jednu osobu pripadá 18,8m² obytnej plochy. Z celkového počtu 28 trvale obývaných bytov je 18 trvale obývaných bytov napojených na ústredné kúrenie, 25 je vybavených kúpeľňou alebo sprchovacím kútom, 15 má automatickú práčku, 10 má osobný automobil, počítačom nie je vybavený žiadny rodinný dom. Jeden počítač aj s pripojením na internet sa nachádza na Obecnom úrade.

Z uvedeného sledujeme, že vybavenosť bytov a domácností je štandardná. Obec je elektrifikovaná, vodovod je v obci zavedený v 28 trvale obývaných bytoch, ale chýba predovšetkým kanalizácia v celej obci, pretože 25 trvale obývaných bytov má vlastný septik (žumpu). Katastrálnym územím prechádza trasa VTL plynovodu, ale obec nepočíta s plynifikáciou.

Celkový rozvoj bytového fondu v návrhovom období a jeho modernizácia

Obec Ižipovce patrí so svojimi 87 obyvateľmi medzi malé obce SR, pričom súčasný počet obyvateľov v porovnaní s dávnou minulosťou je historicky najnižší. Len porovnaní s rokom 1991 sledujeme pokles o 9%. Napriek relatívne priaznivej vekovej skladbe badať v obci určité zmeny. Výrazný je najmä pokles detskej zložky populácie a pomerne značný nárast podielu osôb v produktívnom veku, zatiaľ čo podiel osôb v poproduktívnom veku je stabilizovaný.

Celkový rozvoj bytového fondu vychádza z predpokladaného demografického vývoja, vrátane migrácie nových obyvateľov do obce a samotných požiadaviek obce. Aj keď badať znižovanie podielu detskej časti populácie, ktorý pokladáme za celospoločenský jav, v dopyte po bytoch v obci zohrá významnú úlohu okrem vidieckeho charakteru zástavby v príjemnom podhorskom prostredí aj ekonomické aktivity priamo v obci súvisiace s rozvojom cestovného ruchu v blízkosti vodného diela Liptovská Mara s dobrým dopravným napojením.

V súčasnosti neprebíha priamo v obci žiadna nová výstavba v určitých vytipovaných lokalitách, ktoré by priniesli výraznejší nárast v počte obyvateľov. V auguste 2007 bola spracovaná pre **lokalitu RP 3 / Za Trnám DÚR – Osada rodinných domov Ižipovce**, ktorá riešila umiestnenie 21 rodinných domov v severozápadnej časti mimo z.ú. obce.

Podľa údajov poskytnutých Obecným úradom v Ižipovciach bolo v obci podaných niekoľko desiatok žiadostí o nové stavebné pozemky, teda záujem o novú výstavbu za posledné roky stúpa. Vytvorenie územných predpokladov pre voľné stavebné pozemky je dôležité aj z dôvodu stabilizácie mladých rodín v obci.

Rozvoj bytového fondu bude orientovaný hlavne na individuálnu bytovú výstavbu (v súčasnosti rodinné domy tvoria 100% z celkového domového fondu v obci), v Bytovom dome je už odovzdaný od 01.01.2007 do užívania 1 obecný byt a 2 budú po rekonštrukcii takisto k dispozícii pre potrebu zabezpečenia bývania v obci.

Pre modernizáciu bytového fondu navrhujeme rekonštrukciu starších rodinných domov v pôvodnej zástavbe, ktoré sú aj z väčšej miery trvalo neobývané. V návrhu Územného plánu obce Ižipovce (I. etapa) počítame predovšetkým s vytvorením nových plôch pre obytnú výstavbu v lokalitách : RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 10 / Na Vršku I, vo výhlade (II. etapa) v lokalitách – RP 13a / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II, RP 15 / Lanovie III a RP 11 / Na Vršku II, pričom pre veľkosť stavebných pozemkov počítame úroveň cca 300 až 900 m².

Teda bude sa jednať o prírastok cca 168 RD v návrhu. Nárast v počte obyvateľov bude následne o 590. Vo výhlade počítame s nárastom o cca 90 RD teda nárast v počte obyvateľov bude o 315. Spolu je to nárast o 258 RD a 905 obyvateľov za sledované obdobie 25 rokov, čo by znamenalo **spolu nárast na 992 obyvateľov** . Takáto skutočnosť by však nastala pri 100 % úspešnosti realizácie zámerov.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 PRIESTOROVÁ CHARAKTERISTIKA ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Menšia obec Ižipovce má charakter sídla s historickým pôdorysným usporiadaním vo forme potočnej radovej zástavby. Plocha zastavaného územia je 11,0115 ha t.j. 4,18 % z celkovej výmery k.ú. Umiestnenie z.ú. je vo vzdialenosti cca 700 m od najjužnejšej hranice k.ú.

Príjazd do z.ú. obce je vedený v línii juhovýchodnej hranice k.ú. po komunikácii III/059034 Ižipovce – Spojka, ktorá končí očkou pred Obecným úradom zhruba v polovici z.ú. Zástavba rodinnými domami je sústredená po oboch stranách tejto komunikácie, pričom pred Obecným úradom je najdôležitejšia križovatka s jednou zastávkou SAD a plocha vytvárajúca centrum obce. Od tohto bodu v smere na severozápad pokračuje cca 320m dlhá miestna obslužná komunikácia prístupová obojstranne zastavaná. Po jej ľavej strane smeruje lúnia miestneho potoka Ižipovčianka, ktorý sa za Obecnou zvonnicou stáča východným smerom a pokračuje až ku katastrálnej hranici so susediacou obcou Prosiek. V tomto smere je vedená i trasa ďalšej miestnej obslužnej komunikácie slúžiacej pre príjazd k dvom rodinným domom, pričom zhruba v polovici sa stáča na severozápad a smeruje k návršiu, na ktorom je umiestnený cintorín. Pod JZ stranou cintorína je umiestnený jeden rodinný dom, ku ktorému je príjazd zabezpečený jednosmernou komunikáciou. Na križovatku popri Obecnom úrade ešte vyúsťuje jedna slepá ulica, slúžiaca takisto pre príjazd k pár rodinným domom.

Do centra obce okrem spomínaného Obecného úradu s požiarnou zbrojnicou, knižnicou patrí objekt Obcej zvonice s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom z roku 1830, pod ktorým sú dve garáže a sklady. V blízkosti sa nachádza jeden objekt umiestnený za plochou verejnej zelene, ktorým je Bytový dom s predajňou zmiešaného tovaru „Laguna“ a s obecnými bytmi. V obci sa nachádza ešte jeden objekt občianskej vybavenosti – Kultúrny dom, ktorý nie je umiestnený priamo v centre obce, ale pri prvej križovatke pri vjazde do z.ú. obce.

Celé zastavané územie má kompaktný tvar predĺžený SJ tvar, pričom natočenie o cca 30° korešponduje s natočením hranice k.ú. Staršia kompaktná radová zástavba je sústredená skôr pri vjazde do obce, kde charakter zástavby tvoria užšie a dlhšie rodinné domy vzadu s hospodárskymi objektmi a postupne v smere miestnej obslužnej komunikácie v línii Ižipovčianky a predovšetkým v okrajových častiach (smer k cintorínu, ku komunikácii vedenej v mierne svahovitom teréne k susediacim obciam – Bukovina, Prosiek, za Kultúrnym domom) je zástavba mladšieho charakteru. Celá novšia zástavba je tvorená izolovanými rodinnými domami s dvoma podlažiami výnimočne s tretím podlažím a možnosťou vytvorenia podkrovia, staršie rodinné domy sú aj jednopodlažné so sedlovou strechou s možnosťou vytvorenia podkrovia. Objekt kultúrneho domu je vytvorený rekonštrukciou jednopodlažného rodinného domu so sedlovou strechou a s menšou prístavbou, takže jeho objemové parametre nie sú výrazné.

Najvýraznejšou **architektonickou dominantou** zastavanej štruktúry obce v diaľkovom pohľade je pamiatkovo chránený klasicistický zvon z roku 1830 umiestnený v objekte Obcej zvonice v centre obce. Objekt kultúrneho domu, ktorý je vytvorený rekonštrukciou jednopodlažného rodinného domu so sedlovou strechou a s menšou prístavbou nemá výrazné objemové parametre. Preto v drobnej nízkopodlažnej obytnéj zástavbe sa vynímajú nasledovné objemné stavby :

- Bytový dom s predajňou zmiešaného tovaru „Laguna“ a obecnými bytmi (2 podlažný objekt so sedlovou strechou)

- Obecný úrad s požiarnou zbrojnicou a knižnicou (1 podlažný objekt so sedlovou strechou)

Krajinno-estetické hodnoty

Celé riešené územie pôsobí z hľadiska estetických a vizuálnych hodnôt ako extenzívne využívaná poľnohospodárska krajina, kde dominuje hospodárska činnosť. Niektoré plochy nie sú využívané a okrajovo zarastajú drevinami. Katastrálne územie mimo urbanizovaných častí je nedostatočne dotvorené líniovými a plošnými komplexami vegetácie s ekostabilizačnou funkciou. Výnimku tvoria iba severné časti územia, kde sa zarastaním lúk a pasienkov vytvorili kríčkovité spoločenstvá, ktoré prirodzene nadväzujú na súvislé lesy v podhorí Lomného a príslušného pohoria.

V okolí zastavaného územia je niekoľko umelých prvkov, ako sú komunikácie, elektrické vedenia, vodojem, ktoré sú určitým spôsobom rušivými prvkami celkovej scenérie. Najintenzívnejšie sú a aj v minulosti boli hospodársky využívané plochy okolo zastavaného územia obce. Vzdialenejšie pozemky s menej kvalitnými pôdami pôvodne využívané ako lúky a pasienky postupne zarastajú drevinami, čím sa postupne mení pomer kultúr. Dominaté postavenie v krajinnej štruktúre riešeného územia má stromová a krovinná vegetácia pozdĺž vodného toku Ižipovčianky lemujúca SV hranicu k.ú. v strednej časti a jeho južnej časti ale i pás vedený zastavaným územím obce popri MOK vytvára výraznú orientačnú zeleň a takisto plocha cintorína umiestnená na návrší. Limitom v scenérii je členitý reliéf aj plynulo prechádzajúci do vzdialenejšieho územia. Pohľad na krajinu

obkolesenú zo severu pohorím Chočské vrchy s dominantnou Prosečného a Lomného i podhorím s rôznorodými krajinnými prvkami pridáva na kvalite scenérie. Hodnotné lokality tu predstavujú lesné komplexy a prerastených pasienkov, dotvorené nevýraznými tokmi oblasti. Zaujímavé prvky tvoria miestne výmoky porastené trstím s vlhkomilnými spoločenstvami.

Krajina pôsobí pozitívne, ale vizuálne absentuje hlavne v južnej a strednej časti k.ú. drevinová vegetácia. Pre zachovanie vonkajšieho obrazu obce najmä z diaľkových pohľadov, sú dôležité líniové pásy zelene v monotónnej poľnohospodárskej krajine.

2.5.2 NÁVRH ZÁKLADNEJ URBANISTICKEJ KONCEPCIE A KOMPOZÍCIE OBCE

Navrhovaná urbanistická koncepcia

- rozširuje urbanistickú štruktúru do voľnej poľnohospodárskej krajiny v kontaktných polohách s existujúcou zástavbou a existujúcimi zariadeniami technickej vybavenosti, dopravy predovšetkým
 - pre rozvoj bývania v 6 lokalitách s možnosťou rozšírenia zastavaného územia obce – plošne najväčšie plochy sú na sever od z.ú. a to RP 1 / Na Dlhých I a RP 2 / Na Dlhých II, ktoré susedia s lokalitami vo výhľade RP 13 a / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I v pokračovaní RP 14 / Lanovie II, v S/Z/J línii z.ú. sa jedná o lokality RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 6 / Ohradce, vo východnej línii o lokalitu RP 10 / Na Vříšku I
 - pre rozvoj bývania s 1 väčšou časťou lokalitou priamo v zastavanom území obce – lokalita RP 5 / Osiky (menšia časť je mimo z.ú.)
- funkčne a priestorovo dotvára existujúcu štruktúru zástavby v ťažiskových priestoroch obce, s cieľom vytvorenia centier, diferencovaných podľa významu, funkcie a lokalizácie
 - vytipované 2 centrá s plochami pre OV, šport, rekreáciu, verejnú zeleň s navrhovaným rozšírením zastavaného územia obce – nad najsevernejšou časťou z.ú. západná časť lokality RP 1 / Na Dlhých I v pokračovaní ešte na západ do územia výhľadovej lokality RP 13 a / Lanovie I a druhé centrum je vytipované po ľavej strane cesty III/059034 Ižipovce - Spojka v lokalite RP 8 / Nižné Pole I a oproti vo výhľade lokalita RP 12 / Nižné Pole II

Návrhy na obnovu a prestavbu obce

Z hľadiska obnovy a prestavby Územný plán obce Ižipovce navrhuje :

- zachovať, prípadne rekonštruovať so zachovaním pôvodného výrazu objekty, ktoré majú charakter typickej regionálnej zástavby s námestím, výškovú hladinu objektov, urbanistickú mierku a uličnú sieť
- rekonštruovať objekt Zvonice s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom v duchu prinávratenia charakteru historickej vážnosti daného miesta centra obce v prepojení s okolitou verejnou zeleňou, parkovými úpravami, lavičkami, sedením pre obyvateľov i návštevníkov obce
- pri ostatných objektoch podporovať rekonštrukciu a rozširovanie jestvujúceho bytového fondu dostavbami a nadstavbami (aj nad existujúcimi objektami OV), výstavbou v prelukách pričom je potrebné rešpektovať charakteristické priehľady a pohľadové kužele, preferovať samostatne stojace objekty max. RD 2+ (1 podkrovné podlažie), BD 3 + (1 podkrovné podlažie), OV 3 + (1 podkrovné podlažie), s rozptýlnou plochou pozemkov pre RD od 300 m² do 900 m² a zastavanou plochou 30%, pre BD 50%, pre OV 30%
- rekonštruovať miestne komunikácie, ktoré sú v zlom technickom stave
- dobudovať chýbajúce zariadenia a trasy technickej infraštruktúry (hlavne nová ČOV a kanalizácia, ktorá v obci nesporne najviac chýba)

2.5.3 NÁVRH OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT

Kultúrno – historické hodnoty obce

Obec Ižipovce vznikla na majetku patriacom do chotára obce Sielnica. Územie sa spomína už v roku 1286 (Selniche), ktoré Ladislav IV. daroval Benediktovi a Štefanovi, synom Kevela. Prvá písomná zmienka o majetku neskorších Ižipovcov je z roku 1304, keď zeman Ižip kúpil časť majetku zvaného vtedy Moecha. S týmto Ižipom je nepochybne spojený vznik osady v prvej polovici 14. storočia. V roku 1391 sa spomína obec ako „Kewelhaza“ alebo „Isipfalva“, pred tým majetok služobníkov Liptovského hradu povýšených so zemianskeho stavu. Neskôr patrila rodine Dobákovcov, Čemickovcov a iným drobným zemanom, ktorí tam aj bývali. V 16. storočí obec pozostávala iba zo zemianskych kúrií, ktorých tu bolo roku 1584 desať. V roku 1784 mala obec 33 domov a 192 obyvateľov, z toho 41 zemanov, v roku 1828 mala 19 domov a 184 obyvateľov. Ižipovce boli osadou s výlučne zemianskym obyvateľstvom. Obec sa zapojila do SNP. Ešte v polovici 20. storočia tu tkali súkno na kapce a handričkové pokrovce.

Názvy obce sa v priebehu rokov menili – 1391 Selniche, gue nunc vocatur Isipfalva, 1506 Izipfalwa, 1521 Izyphaza, 1525 Isypowycz, 1773 Ižipowice, 1786 Ižipowce, 1920 Ožipovce maď. Izépfalu.

Najstaršie známe obecné pečatidlo pochádza z druhej polovice 19. storočia. V strede pečatného poľa je štít, v ktorého vrchnej časti je holub a v dolnej tri ruže. Klenotom je holub. Kruhový je maďarský : IZSEPFALU ... KÖSZEGE, priemer 28 mm. Erb Ižipovcov má pôvod v erbe niektorých blízkych zemianskych rodov alebo pôvodných zemanov používajúcich predikát „de lsyphaza“. Na začiatku 20. storočia sa používala pečiatka bez pečatného znaku s maďarským textom v kruhovej : „IZSÉPFALU PECSÉTJE“ s textom „KÖSZÉG“ v strede pečatného poľa, priemer 28 mm.

Obec sa 03.04.1976 zlúčila s obcou Liptovská Sielnica a od 01.02.1992 sa osamostatnila.

Ochrana architektonicko - urbanistického usporiadania v obci

Obec Ižipovce má charakter sídla s historickým pôdorysným usporiadaním vo forme potočnej radovej zástavby. Zo severnej strany z.ú. je pozdĺž hlavnej MOK vedené upravené koryto miestneho potoka Ižipovčianka, ktorý sa stáča v centre obce (za zvonnicou) na východ a smeruje až ku katastrálnej hranici s obcou Prosiek. V tejto línii sú sústredené najstaršie rodinné domy – pár dreveníc, murované z obdobia 20-30 rokov tohto storočia, jednopodlažné, ukončené sedlovou strechou, objemovo menšie s hospodárskymi budovami umiestnenými v ich zadnej časti. Obdobná situácia je i pri vjazde do obce kde je ešte lepšie vidieť tento charakter zástavby po oboch stranách komunikácie – formou murovaných 1 podlažných rodinných domov (z 20–30 rokov), užších a dlhších, ukončených sedlovou strechou a v zadnej časti hospodárskymi budovami, ktoré boli nanovo postavené po požiari. Je škoda, že veľa domov v obci (počet domov spolu 46) je prázdnych (20) teda bez trvalého pobytu a preto je vidieť na objektoch, ktoré neboli rekonštruované pre ubytovanie v súkromí (9) príp. pre individuálnu rekreáciu (11), že chátrajú.

K hodnotným objektom kultúrneho dedičstva či už architektonickej pamiatke príp. solitéru, ktorý nie je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale nesporne má historické a kultúrne hodnoty patrí :

- **Zvonica s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom.....** z roku 1830 (tento jediný zvon miestnej zvonice bol uliaty, ako to hlási aj nápis na samotnom zvone, v Banskej Bystrici v spomenutom roku vo zvonolejáni patriacej Anne Christellyovej)

Na ňu sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia takéhoto objektu s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je situovaná. Ďalej podľa § 40 tohto zákona i § 127 novelizovaného stavebného zákona – povinnosť ohlásenia archeologického nálezov a povinnosť rešpektovať ustanovenia § 32 pamiatkového zákona pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok.

V katastrálnom území obce Ižipovce sa nenachádzajú **žiadne archeologické náleziská**, ktoré by boli evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR, ktorú vedie archeologický ústav SAV v Nitre a **ani hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka** napr. objekty ľudovej architektúry (obytné domy, hospodárske budovy, sýpky) prípadne prícestné kríže, plastiky, mosty, tajchy, kováčske vyhne, objekty industriálnej architektúry, ktoré by mohli tvoriť Evidenciu pamätihodností obce Ižipovce.

Zásady ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt

V jednotlivých etapách realizácie Územného plánu obce Ižipovce (teda po jeho schválení s akceptovaním stanovených zásad a regulatívov pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt) dodržiavať podmienky stanovené zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a to predovšetkým :

- rešpektovať hodnotný objekt kultúrneho a historického dedičstva, ktorým je Zvonica s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom z roku 1830
- dodržiavať spoluprácu obce s orgánmi štátnej správy, ktoré vykonávajú správu pri záchrane, obnove a využívaní kultúrnych pamiatok a pamiatkového územia (Krajský pamiatkový úrad v Žiline pracovisko Ružomberok ako prvo stuňový orgán ochrany pamiatkového fondu)
- v zmysle § 40 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a § 127 novelizovaného stavebného zákona č. 50/1976 Zb. – povinnosť ohlásenia nálezov (či už kultúrne cenných predmetov, detailov stavieb, chránených častí prírody, archeologických nálezov pri stavebnej alebo inej činnosti, pri výskume – v zemi, pod vodou alebo v hmote historickej stavby) stavebnému úradu, orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickému ústavu (SAV v Nitre – vedie evidenciu nálezísk) alebo orgánu štátnej ochrany prírody

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ NAJMÁ OBYTNÉHO A ZMIEŠANÉHO VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

2.6.1 ZÁKLADNÉ ROZVRHNU Tie FUNKCIÍ, PREVÁDZKOVÝCH A KOMUNIKAČNÝCH VÁZIEB V RIEŠENOM ÚZEMÍ OBCE

Katastrálne územie obce Lžipovce má SJ pozdĺžny tvar s natočením o cca 30° na západ. Južnú časť katastrálneho územia rozdeľuje na západnú a východnú trasu komunikácie III/059034 Lžipovce – Spojka, ktorá síce končí otočkou pred Obecným úradom, ale v jej smere pokračuje miestna prístupová obslužná komunikácia.

V najsevernejšej časti k.ú. (zhruba v jednej tretine) sa nachádza lesná krajina tvorená južným úpäťm východného krídla Chočských vrchov pod Lomným. V časti Čereňová vyčnieva charakteristický bralný útes s vodorovnou plošinou, vrchol tvorí rozsiahla štvorcipa poľana. Prístup je síce zo susediacej obce Liptovská Anna, ale prechod cez lesné porasty z jedného k.ú. do druhého je možný. **V zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja je tento priestor zadefinovaný ako jadrové územie európskeho významu – časť Chočských vrchov, navrhovaný Chočský národný park s 3° ochrany, navrhované územie európskeho významu SKUEVO 192 Prosečné s 2° ochrany.** Ostatná časť k.ú. je tvorená poľnohospodárskou pôdou až na JZ časť, kde sú Lžipovské Háje, ktoré sme z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny zaradili do biocentra miestneho významu. Územie pod lesnými porastmi Chočských vrchov – stredná a západná časť Horekoncového a Lžipovské háje sú zadefinované ako **ochranné pásmo Chočského národného parku s 2° ochrany a biokoridor regionálneho významu 5/25 Holubí vrch – Prosečné.** Sprievodnú zeleň Lžipovčianky v línii katastrálnej hranice s obcou Prosiek sme zadefinovali ako biocentrum miestneho významu. Ostatné územie mimo z.ú. je tvorené z väčšej časti poľnohospodárskou pôdou, ktorá je prerušená malými enklávami zelene.

Katastrálne územie obce členíme na tieto funkčné zóny :

- **zóna osídlenia** je tvorená zastavaným územím obce o výmere 11,0115 ha, nachádza sa v strednej časti k.ú., pričom jeho tvar je rozdelený na východnú a západnú časť trasou komunikácie III/059034 v pokračovaní MOK prístupovou na SZ
- **zóna výrobnno-skladovacia** je tvorená plochami areálov poľnohospodárskych dvorov slúžiacich pre zabezpečenie živočíšnej výroby sa v k.ú. obce nenachádza, starostlivosť o plochy poľnohospodárskej pôdy, ktoré sa využívajú pre rastlinnú výrobu v strednej časti k.ú. zabezpečuje Agronova Liptov s.r.o., Liptovská Sielnica a v južnej časti Agro Racio s.r.o. so sídlom v Liptovskom Mikuláši
- **zóna rekreácie** momentálne v k.ú. obce Lžipovce absentuje, na jednej športovo-rekreačnej ploche sú postavené 3 obytné karavany, ktoré sú v súkromnom vlastníctve a pre individuálnu rekreáciu je vyčlenených 11 rodinných domov
- **zóna dopravy a technického vybavenia**, ktorú reprezentuje cesta III/059034 Lžipovce – Spojka s otočkou pred OcÚ, všetky siete prechádzajúce k.ú. (vzdušné elektrické vedenie VN 22 kV (linka č. 211) nad severnou časťou z.ú. s 1 trafostanicou ale i v južnej časti k.ú., kde je vedená v jeho smere i trasa VVN 2x110 kVA a nad ním trasa medzinárodného VTL plynovodu „Severné Slovensko“, v časti k.ú. Horekoncové vodojem a pod lesnými porastmi Chočských vrchov 2 vodné zdroje)

Štruktúra plôch v k.ú. obce Lžipovce, stav k 19.11.2007 :

Druh	Výmera v ha
Orná pôda	36,1442 ha
Záhrady	2,2358 ha
TTP	124,6524 ha
Lesné pozemky	88,7453 ha
Vodné plochy	0,1612 ha
Zastavané plochy a nádvoría	11,0115 ha
Celková výmera k.ú.	263,6320 ha

Zastavané územie obce podľa funkčného využitia členíme na :

- **obytné územie** tvoria plochy, ktoré sú určené pre obytné domy rodinné a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia napr: garáže, hospodárske budovy, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie a zeleň. V obytnom území je bývanie sústredené do objektov rodinných domov (počet rodinných domov 56 – údaj z Obecného úradu k 30.11.2007), ktoré sú doplnené zariadeniami občianskej vybavenosti – Obecným úradom, Obecnou zvonnicou pričom všetky sú sústredené v centre obce, len jeden objekt – Kultúrny dom je umiestnený na začiatku z.ú. obce.

- **zmiešané územie** tvorí jedna plocha v centre obce, kde sa nachádza 1 bytový dom spolu s predajňou zmiešaného tovaru

NÁVRH RIEŠENIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Územný plán obce Ižipovce člení navrhované rozvojové zámery v zmysle regulovaných plôch a prevládajúceho funkčného využitia na obytné, zmiešané územie s prevažne mestskou štruktúrou, vo výhľade jedno rekreačné územie, jedno zmiešané územie s prevažne mestskou štruktúrou a ostatné obytné územia nasledovne :

- **nové plochy pre OBYTNÉ ÚZEMIE navrhujeme**

a.) v hraniciach zastavaného územia obce predovšetkým pre rodinné domy s príslušnou občianskou vybavenosťou – skompaktnením zástavby na miestach existujúcich prelúk a na miestach dožitého stavebného fondu, intenzifikovať chýbajúcu zástavbu využitím nadmerných záhrad po dohode s vlastníkmi nehnuteľností v zmysle regulovaných plôch s označením **Z4**

- **RP 5 / Osiky** (cca 24 RD, pričom menšia časť je mimo z.ú. – pre cca 7 RD)

- mimo hraníc zastavaného územia obce (na voľných plochách PP v kontakte so zastavaným územím)

- **RP 1 / Na Dlhých I** (cca 45 RD, 1 OV cca 50 lôžok, cca 75 parkovacích miest, Z),

- **RP 2 / Na Dlhých II** (cca 34 RD)

- **RP 3 / Za Trnám** (cca 23 RD)

- **RP 4 / Kúpenica** (cca 26 RD)

- **RP 6 / Ohradce** (cca 11 RD)

- **RP 10 / Na Vršku I** (cca 5 RD)

- **RP 11 / Na Vršku II** (určené pre výhľad pre cca 22 RD)

- **RP 13 a / Lanovie I** (určené pre výhľad pre cca 2 RD, OV s parkovaním, verejné priestranstvo s verejnou zeleňou, D, TV)

- **RP 13 c / Lanovie I** (určené pre výhľad pre cca 8 RD)

- **RP 14 / Lanovie II** (určené pre výhľad cca 18 RD)

- **RP 15 / Lanovie III** (určené pre výhľad pre cca 40 RD)

- **nové plochy pre ZMIEŠANÉ ÚZEMIE navrhujeme**

- mimo hraníc zastavaného územia obce v lokalite **RP 8 / Nižné Pole I** a oproti nej vo výhľade **RP 12 / Nižné Pole II** (v smere po ľavej strane cesty III/059034 Ižipovce - Spojka pre vjazd do z.ú. obce, ktoré budú určené pre budovy a zariadenia turistického ruchu, občiansku vybavenosť (napr. hotely, penzióny, reštauračné a stravovacie zariadenia, náležité služby, športovo – rekreačné vybavenie) s max. kapacitou spolu 150 lôžok (teda 75 lôžok určených pre návrh a 75 lôžok pre výhľad), samozrejme súčasťou areálu budú miesta pre zhromažďovanie ľudí, plochy statickej dopravy v počte cca 100, verejná zeleň, v smere S/V/J línie cesty III/059034 bude vedená i nová miestna cyklistická trasa, ktorá sa prepojí s navrhovanou cyklomagistrálou č.7 Oravsko-Liptovskou v zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja)

- **výhľadové plochy určené pre REKREAČNÉ ÚZEMIE navrhujeme**

- mimo hraníc zastavaného územia obce v lokalite **RP 13 b / Lanovie I** (v blízkosti nového centra obce nad hranicou ochranného pásma linky č. 211 VN 22 kV vedenia, kde bude umiestnené prvé futbalové ihrisko v obci s menšími detskými ihriskami v určitých miestach s nevyhnutnou plochou pre statickú dopravu (cca 75 parkovacích miest) a miestnou komunikáciou, ktorá sprístupní 3 RD umiestnené za týmto ihriskom v lokalite RP 15 / Lanovie III)

2.6.2 URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ A SCHVAĽIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Po schválení Územného plánu obce Ižipovce nebude potrebné riešiť žiadne vymedzené časti územia obce s podrobnosťou územného plánu zóny (ÚPN-Z).

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY, REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU

2.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Záujem o výstavbu rodinných domov v obci pretrváva. Obec disponuje značným plošným potenciálom vhodným pre výstavbu rodinných domov predovšetkým na voľných plochách s dobrým napojením na inžinierske siete i dostupnosťou na občiansku vybavenosť.

V súčasnosti prevažuje v obci bývanie v rodinných domoch, ale nachádza sa tu jeden **bytový dom** umiestnený v centre obce s prejazdom cez premostenie lžipovčianky s možnosťou parkovania, oproti je plocha verejnej zelene s posedením, dvojpodlažný objekt so sedlovou strechou, v prízemí sa nachádza predajňa zmiešaného tovaru „Laguna“, kolaudácia prebehla v roku 1970 ale v rámci terajších stavebných úprav a prístavby boli vytvorené 3 obecné byty pričom od 01.01.2007 bol daný do užívania už prvý 4 izbový nad predajňou, ostatné dva – jeden 3 izbový a jeden 4 izbový budú po dokončení rekonštrukcie odovzdané v najbližších dňoch.

S ohľadom na vplyv vlastníckych vzťahov predpokladáme, že v navrhovaných lokalitách pre RD bude zastavaná len časť navrhnutých pozemkov, preto bude potrebné navrhnuť väčší počet stavebných pozemkov (pre výstavbu rodinných domov počítame v priemere cca 300-900m²/1 stavebný pozemok, pričom pri nižších stupňoch ÚPP sa môžu tieto rozmery ešte podrobnejšie upresniť vzhľadom na presnejšie vymedzenie stavebných pozemkov, na základe požiadaviek už konkrétnych majiteľov predmetnej poľnohospodárskej pôdy. Pre jednotlivé lokality sme určili – okrem pomenovania predovšetkým max. výšku zástavby (počet podlaží, pričom označenie + znamená s využitím 1 podkrovného podlažia) a koeficientu zastavanosti. Bližší popis je v Návrhu záväznej časti územného plánu obce článok 1 - Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky.

Pri rozvoji plôch pre bývanie sme vychádzali z predovšetkým skompaktneím zástavby v zastavanom území obce, kde je veľmi dobrá možnosť napojenia na existujúci dopravný systém i technickú vybavenosť. Jedná sa však o pomerne malé plochy prelúk medzi existujúcou zástavbou, pričom viac možností poskytujú čo sa týka šírky pozemkov, skôr smery von z centra obce v jeho okrajových častiach, aj keď v určitých miestach svahovitost' terénu situáciu mierne zhorší. V staršej časti zástavby navrhujeme využiť aj miesta dožitého stavebného fondu s prispôbením charakteru zástavby v zmysle regulatívu **Z4**. Väčšie voľné plochy (na miestach voľných nadmerných záhrad) v zastavanom území obce sa nachádzajú v pomerne malom množstve. Jedná sa o väčšiu časť jednej lokality **RP5 / Osiky** začínajúcu za Kultúrnym domom v pokračovaní juhozápadným smerom.

Väčšie plochy vhodné pre výstavbu rodinných domov (s výstavbou bytových domov nepočítame) sa nachádzajú mimo hraníc zastavaného územia na voľných plochách PP nad jeho severnou, západnou, južnou a východnou časťou. Nad ochranným pásmom vzdušného vedenia VN 22 kV sú navrhované lokality **RP1 / Na Dlhých I**, **RP 2 / Na Dlhých I**. Toto rozsiahle územie smeruje až na sever zhruba pod úroveň Horekoncového. V pokračovaní na západ od z.ú. je navrhovaná lokalita **RP 3 / Za Trním**, **RP 4 / Kúpenica**, ktoré sa prepájajú s lokalitou **RP 6 / Ohradce** umiestnenou už na juhu z.ú. Na východnej strane po pravom brehu lžipovčianky s dodržaním jej ochranného pásma a vybudovaním premostenia a novej komunikácie prechádzajúcou stredom lokality **RP 10 / Na Vršku I**. Vo výhlade počítame s 5-mi lokalitami a to nad severnou až severozápadnou časťou z.ú. **RP 13 a / Lanovie I**, **RP 13 c / Lanovie I**, **RP 14 / Lanovie II** a **RP 15 / Lanovie III** a posledná lokalita je umiestnená na juhovýchodnej strane z.ú. obce pri hranici s kú. obce Prosiek **RP 11 / Na Vršku II**.

Jedná sa o priestory kde bude potrebné vybudovať nové dopravné a technické vybavenie územia a v niektorých prípadoch zohľadniť svahovitost' terénu a ochranné pásma technickej vybavenosti. Nad severnou časťou je potrebné vytvoriť nové komunikačno-dopravné ale aj športovo – rekreačné centrum obce, ktoré doposiaľ v obci absentuje.

I.ETAPA (obdobie do roku 2025).....NÁVRH – celkom o cca 168 RD a to v nasledujúcich plochách :

- v hraniciach zastavaného územia obce
 - lokalita **RP 5 / Osiky** cca 24 RD (z tohto počtu je 7 RD lokalizovaných už mimo z.ú. v prepojení na lokalitu Za Trním) – voľné nadmerné záhrady za jestvujúcou zástavbou v juhozápadnej až západnej časti z.ú. kde nebude potrebná žiadna asanácia existujúcich hosp. objektov, lokalita začína za kultúrnym domom a postupne pokračuje v trase terajšej poľnej cesty, z ktorej bude potrebné vybudovať novú obslužnú vnútroblokovú komunikáciu pre IBV (v rámci tohto dopravného priestoru navrhujeme i dôležitý peší ťah a miestnu cyklotrasu) a zároveň v tomto smere viesť trasy technického vybavenia, časť lokality je v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu, pomerne rovinný terén má plošnú výmeru 1,9800 ha (z toho 0,6620 ha mimo z.ú.)

- mimo hraníc zastavaného územia obce

- lokalita **RP 1 / Na Dlhých I** cca 45 RD – voľné plochy nad severnou časťou z.ú. obce, lokalita je ohraničená existujúcimi poľnými cestami pričom jedna smeruje a prepája obec s Prosiekom v pokračovaní na sever s Liptovskou Annou, trasa druhej existujúcej poľnej cesty bude v návrhu zachovaná a smeruje až k vodojemu (hlavná dopravná tepna), na východ od lokality sú umiestnené 3 rodinné domy, na juhu 1 rodinný dom so záhradou, južná časť bude súčasťou navrhovaného centra obce vyčlenenými plochami pre OV (obchod, služby, ubytovanie 50 lôžok), parkovanie v počte 75 miest, verejnú zeleň, nové komunikácie (naprieč lokalitou sú navrhované 4) budú vedené už po spomínaných existujúcich a zároveň s prepojením na vnútroblokovú obslužnú komunikáciu, v týchto smeroch budú trasované aj všetky zariadenia technickej vybavenosti, plocha rovinného terénu predstavuje 5,4240 ha

- lokalita **RP 2 / Na Dlhých II** cca 34 RD – voľné plochy nad severnou časťou z.ú. obce, táto lokalita je pokračovaním lokality Na Dlhých I v smere na sever až k navrhovanému a existujúcemu vodojemu, ukončenie lokality je zároveň hranicou ochranného pásma navrhovaného Chočského národného parku, na východ od stredu lokality je trasa spevnenej komunikácie smerujúcej do obce Prosiek, naprieč lokalitou budú v smere Z/V vedené 3 miestne obslužné komunikácie a v smere S/J pokračovanie 2 hlavných dopravných tepien celého územia, vo všetkých trasách bude vedená technická vybavenosť, terén sa postupne na sever stáva strmším, vyčlenená plocha predstavuje 3,600 ha

- lokalita **RP 3 / Za Trnám** cca 23 RD – lokalita je umiestnená na severozápad od z.ú. obce, po jej východnej strane sú plochy záhrad rodinných domov a sprievodná zeleň komunikácií, pričom jej napojenie na existujúci dopravný skelet obce bude riešený v jej severnej časti s prepojením na komunikáciu smerujúcu do susediacej obce Bukovina, na voľných plochách ornej pôdy o rozlohe 1,7800 ha je navrhovaný miestny obslužný komunikačný systém s trasami technickej vybavenosti, v malej severnej časti územia pri prepojení dopravných komunikácií je navrhovaná upravená verejná zeleň

- lokalita **RP 4 / Kúpenica** cca 26 RD – lokalita je podlhovastého tvaru v línii ľavej strany terajšej poľnej cesty vedenej poza J/Z/na S sa trochu odkláňa od hranice zastavaného územia, začína za Kultúrnym domom a oproti nej je lokalita Osiky, terajšia komunikácia smeruje do susediacej obce Bukovina pričom cez Lokalitu Za Trnám je navrhovaný aj hlavný peší komunikačný ťah, miestna cyklotrasa smerujúca z obce najbližšie do Bukoviny a zároveň nová komunikácia C3_MO 8,0/40, v súčasnosti sa popri tejto komunikácii nachádza stromová vegetácia, terén je čím vyššie od komunikácie svahovitejší, na začiatku lokality sa už stavia rodinný dom, takže potenciál pre výstavbu a zároveň trasovanie technickej vybavenosti bude potrebné, plocha má výmeru 2,4400 ha, cca polovica juhovýchodnej časti lokality leží v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu

- lokalita **RP 6 / Ohradce** cca 11 RD – voľné plochy ornej pôdy pomerne rovinného územia nachádzajúce sa na juhu z.ú. obce, táto lokalita tvorí začiatok potenciálneho rozvojového zámeru pre bývanie od vstupu do obce a prvej križovatky pri Kultúrnom dome odbočky doľava z cesty III/059034 Ižipovce/Spojka, má výmeru 1,1073 ha, stredom lokality prechádza navrhovaná C3_MO 8,0/40, ktorá prepája toto územie cez existujúce nespevnené poľné komunikácie z východu i severozápadu, pri severnej hranici lokality už stojí jeden rodinný dom, v trasách nových ciest budú vedené i trasy technickej vybavenosti, celá lokalita leží v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu

- lokalita **RP 10 / Na Vršku I** cca 5 RD – jedná sa o voľné plochy trvalých trávnatých porastov od centra obce na východ k z.ú. obce po pravej strane potoka Ižipovčianka, pre prízjazd do lokality bude potrebné vybudovať premostenie cez tento miestny potok, pozdĺž lokality jej stredom navrhujeme trasu miestnej obslužnej komunikácie s trasami technickej infraštruktúry v návrhu ukončenú obrátiskom, lokalita za záhradami rodinných domov je v jej konci ukončená svahovitým terénom, v jej blízkosti na východ je aj lokalizovaná hranica k.ú. obce s miestnym biokoridorom, výmera lokality je 0,4907 ha

Predpokladaný nárast RD v I.ETAPE (návrhu) - obdobie do roku 2025 :

Popis lokalít	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP 5 / Osiky	24	84
RP 1 / Na Dlhých I	45	158
RP 2 / Na Dlhých II	34	119
RP 3 / Za Trnám	23	81
RP 4 / Kúpenica	26	91
RP 6 / Ohradce	11	39
RP 10 / Na Vršku I	5	18
Spolu	168	590

Navrhovaný počet rodinných domov za sledovaných 15 rokov pri 100 % úspešnosti realizácie bude predstavovať nárast počtu obyvateľov o cca 7-násobne viac oproti terajšiemu stavu, ktorý je 87 obyvateľov.

II.ETAPA (obdobie do roku 2035).....VÝHLAD – celkom cca 90 RD v nasledujúcich plochách :

- mimo hraníc zastavaného územia obce
 - lokalita **RP 13 a / Lanovie I** cca 2 RD – voľné plochy nad severnou časťou z.ú. obce pod hranicou ochranného pásma linky č. 211 VN 22 KV, lokalita je ohraničená existujúcou poľnou cestou smerujúcou na sever až k vodojemom (existujúcemu i navrhovanému), ktorú navrhujeme za hlavnú dopravnú komunikáciu v území C2_MO 8,0/40, prepojenie naprieč lokalitou je riešené 2-mi miestnymi obslužnými komunikáciami pričom jedna sa napája na komunikáciu smerujúcu do susednej obce Bukovina a druhá smeruje naprieč výhľadovým námestím
 - lokalita **RP 13 c / Lanovie I** cca 8 RD – voľné plochy nad severnou časťou z.ú. obce v území nad výhľadovou plochou futbalového ihriska, stredom lokality prechádza komunikácia C3_MOU 6,5/40, ktorá sa napája na hlavnú dopravnú komunikáciu vedenú stredom rozvojových lokalít celého severného obytného územia obce
 - lokalita **RP 14 / Lanovie II** cca 18 RD – voľné plochy nad severnou časťou z.ú. obce, lokalita je pokračovaním lokality Lanovie I, nad jej severnou časťou končí navrhované ochranné pásmo Chočského národného parku a navrhovaného miestneho biocentra Horekoncové BCm 2, po východnej línii lokality smeruje trasa hlavnej dopravnej komunikácie v území C3_8,0/30 MO, naprieč lokalitou sú na túto hlavnú komunikáciu napojené 2 MOK dočasne ukončené obrátiskom, v trasách všetkých komunikácií je navrhované technické vybavenie územia, terén sa postupne na sever stáva strmším, plocha lokality je 1,7020 ha
 - lokalita **RP 15 / Lanovie III** cca 40 RD – voľné plochy trvalých trávnatých porastov, ktoré ukončujú plošne najväčšie lokality nad severnou časťou z.ú., táto obdĺžniková lokalita vytvára línii západného ukončenia tohto územia, pričom smeruje až pod navrhované miestne biocentrum Horekoncové BCm 2, v južnej časti lokality je potrebné dodržať ochranné pásmo vzdušného vedenia VN 22 KV, trasy komunikácií budú ukončené obrátiskom a budú napojené na všetky navrhované zo susediacich lokalít Lanovie I a II, tak isto bude navrhované i napojenie na technickú vybavenosť územia, pomerne rozsiahly terén o výmere 3,9600 ha sa postupne na sever stáva strmším
 - lokalita **RP 11 / Na Vršku II** cca 22 RD – môžeme ju zaradiť ako poslednú aj z hľadiska dostupnosti ohľadom svahovitosti terénu aj s dôrazom, že južná časť lokality je v bezpečnostnom pásme VTL a ochrannom pásme navrhovanej ČOV, prízjazd je navrhovaný odbočkou vpravo pred vjazdom do obce po pravej strane cesty III/059034 Ižipovce - Spojka, táto MOK je navrhovaná s prepojením cez komunikáciu vedenú lokalitou Na Vršku I s prízjazdom skoro do centra obce po juhovýchodnej strane v blízkosti JV časti z.ú. obce, lokalita má výmeru 1,9640 ha

Predpokladaný nárast RD v II.ETAPE (výhlade) - obdobie do roku 2035 :

Popis lokalít	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP 11 / Na Vršku II	22	77
RP 13 a / Lanovie I	2	7
RP 13 c / Lanovie I	8	28
RP 14 / Lanovie II	18	63
RP 15 / Lanovie III	40	140
Spolu	90	315

Výhľadový počet rodinných domov za sledovaných 10 rokov pri 100 % úspešnosti realizácie bude predstavovať nárast počtu obyvateľov skoro 11 - násobne viac oproti terajšiemu stavu.

2.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Občianska vybavenosť v obci Ižipovce vzhľadom na veľkostnú kategóriu obce je postačujúca. Zariadenia sú sústredené predovšetkým v centre obce – v okolí Obecného úradu a jedno zariadenie je umiestnené pri prvej križovatke pri vjazde do obce po ľavej strane komunikácie III/059034 Ižipovce - Spojka.

Prehľad existujúcich zariadeníAdministratíva, správa a kultúra

- **Obecný úrad** – v centre obce oproti zastávke SAD, malopodlažný 1 poschodový objekt so sedlovou strechou, zriadený od 01.02.1992 kedy sa obec odčlenila od Liptovskej Sielnice, otvorený 3x do týždňa, 2 zamestnanci – na polovičný úväzok štatutárny zástupca obce, administratívna pracovníčka, na tretinový úväzok obecný kontrolór, na dohodu o vykonaní práce knihovníčka, na prízemí sa nachádza kancelária starostu obce, zasadacia miestnosť pre 50 osôb, sociálne zariadenia, sklad s príslušenstvom, pred objektom sú parkovacie

plochy, od roku 2006 sa plochy nachádzajú i nádoby pre separovaný odpad (papier, sklo, plasty), od roku 2004 v rámci aktivity Mikroregiónu Liptovská Mara – Z programu obnovy dediny bola zriadená informačná tabuľa o obci a jej okolí

- **Miestna knižnica** – umiestnená v objekte OcÚ na prízemí, otvorená je 1 x do mesiaca, počet zväzkov 2000

- **Požiarňa zbrojnica** – umiestnená takisto v OcÚ v jeho zadnej časti kde je garáž s požiarnou striekačkou, slúži pre dobrovoľný hasičský zbor založený v roku 1922, počet členov pri založení bolo 18, v súčasnosti je ich 22, v obci sa nachádza 8 hydrantov z toho 2 sú podzemné, DHZ Ižipovce sa zúčastnil na zásahu pri požiari rodinného domu v roku 1959, pri povodni v roku 1977, na sérii 5 požiarov v roku 2002, v lete 2007 bola okrsková súťaž previerok pripravenosti hasičských zborov a DHZ Ižipovce sa umiestnil z 8 družstiev na prvom mieste, stálu požiarnu ochranu zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor MV SR Lipt. Mikuláš

- **Obecná zvonica** – umiestnená oproti Obecnému úradu, malopodlažný 1 poschodový objekt so sedlovou strechou pričom vo zvýšenej severozápadnej časti je umiestnený pamiatkovo chránený klasicistický zvon z roku 1830, pod ním sú priestory pre 2 garáže a sklady pre obec

- **Kultúrny dom** – objekt umiestnený pri prvej križovatke na komunikácii III/059034 za vjazdom do obce, malopodlažný 1 poschodový objekt so suterénom a sedlovou strechou, ktorý vznikol rekonštrukciou rodinného domu, prístup je priamo do sály s kapacitou cca 100 miest na sedenie so zvýšeným javiskom, v prístavbe v severnej časti objektu je zariadená kuchyňa a sociálne zariadenia, pred objektom je možnosť parkovania

- **Cintorín** – umiestnený na návrší vo východnej časti z.ú. obce, terajší pôdorysný tvar vznikol rozšírením miesta pôvodného cintorína v roku 1920 na sever a na začiatku 70-rovok na terajší stav, v strede je umiestnený kríž, plocha je využitá na 40% a pre ďalekú budúcnosť postačuje, prístup na cintorín je MOK vedenou popri Ižipovčianke vo východnej časti z.ú., ktorá však pri otočení na sever za hospodárskymi objektmi posledných rodinných domov končí ako spevnená a už pokračuje ako nespevnená, preto parkovacie plochy chýbajú, peší ťah je možný ale takisto je neupravený v pokračovaní MOK jednosmernej vedenej nad plochou verejnej zelene v centre obce odbočením na severovýchod

Obchod

- **Predajňa zmiešaného tovaru „Laguna“** – umiestnená na prízemí bytového domu priamo v centre obce, je vo vlastníctve majiteľky (fyzickej osoby - SZČO) pochádzajúcej priamo z obce, zásobovanie a príjazd k nej je vedený po spevnenom povrchu s možnosťou parkovania, otváracie hodiny sú cez pracovné dni od 10-12 a od 14 – 17 hod., cez víkend v sobotu od 13 – 15 hod.

Keďže sa jedná o malú obec v obci chýbajú školské, výchovné, zdravotné, sociálne, telovýchovné a športové zariadenia ale aj stravovacie a ostatné služby pre obyvateľov. Preto obyvatelia pre uspokojovanie týchto základných potrieb musia dochádzať do okolitých obcí – obvodné zdravotné stredisko kde je detská lekárka, všeobecný lekár, stomatológ je v obci Liptovská Sielnica, pre deti 1. a 2. stupňa základnej školy je vytvorený školský obvod v Kvačanoch (navštevuje ju 7 detí a 2 dochádzajú do Liptovského Mikuláša), materská škola je otvorená v Prosieku (nenavštevuje ju žiadne dieťa z obce), poštové služby zabezpečuje Slovenská pošta a.s. poštové stredisko v Liptovskej Sielnici a pre vyššiu vybavenosť (stredné školy, odborná zdravotná starostlivosť, športovo–rekreačné a kultúrne využitie) do okresného mesta Liptovský Mikuláš. V obci sa nenachádza žiadny kostol, preto obyvatelia s rímsko–katolíckym vierovyznaním navštevujú r.k. kostol sv. Alžbety v Prosieku a s evanjelickým vierovyznaním Evanjelický kostol v Liptovskej Sielnici.

NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Občianska vybavenosť predstavuje široký komplex zariadení, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií, plní významnú úlohu pri tvorbe charakteristiky obce. Jej vhodný a účelný návrh dáva možnosť pre obec získať na jednej strane svoj typický obraz, ale na druhej strane zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj návštevníkov dostatočne uspokojovanie ich potrieb súvisiacich s obchodom, službami a remeslami, ktoré majú v obci a regióne tradíciu, vzdelaním, zdravotníctvom, kultúrou, zábavou atď. Bude sa vyvíjať spolu s rastom obyvateľstva.

Pri návrhu a rozmiestnení zariadení občianskej vybavenosti sme vychádzali z predpokladanej veľkosti a funkcie obce a jej spádového územia. Pri rozmiestňovaní zariadení základnej občianskej vybavenosti bola hlavným kritériom obsluha obyvateľstva primeraná pešia dostupnosť a vytvorenie 1 rozvojového centra nad severnou časťou z.ú. obce pre obyvateľov žijúcich priamo v obci a potenciálne 2- hého, ktoré bude súvisieť s rozvojom zariadení cestovného ruchu pred vjazdom do obce. Tieto centrá sú určené pre uspokojovanie potrieb obyvateľov i návštevníkov obce, súvisia s bývaním a športovo-rekreačné zázemie obce. Jedná sa o lokalizáciu

rôznych druhov zariadení, ktoré v obci chýbajú a sú doporučené pre umiestňovanie a zlepšovanie vybavenosti obyvateľov i návštevníkov obce.

Pre rozvoj zariadení občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- využiť voľné kapacity v nevyužitých podkroviach občianskej vybavenosti a ich celkovom dispozičnom prehodnotení pre umiestňovanie takýchto aktivít
- na takého účely sú vhodné i neobývané a často aj chátrajúce rodinné domy (vyžadujúce rekonštrukciu príp. asanáciu), v obci ich je evidovaných 21 (čo predstavuje 46% z celkového počtu RD) z toho 17 je určených na rekreáciu
- umiestniť v novom centre obce lekárňu, zdravotné stredisko s vytvorením ordinácie pre všeobecného lekára, detského lekára príp. zubára, ktoré bude otvorené aspoň v určité dni v týždni, opatrovateľskú službu pre starých a imobilných občanov (penzión, dom dôchodcov) príp. sociálne domy (pre opustené matky s deťmi, pre neprispôsobivých občanov a pod.)
- sústredenie základnej občianskej vybavenosti (obchod, služby, príp. hotel, penzión pre nových obyvateľov ale aj pre rozvoj cestovného ruchu) na vyčlenených plochách tiež v novom centre obce nad severnou časťou z.ú. západná časť lokality RP 1 / Na Dlhých I (ubytovanie, stravovanie, max. lôžková kapacita 50, cca 75 parkovacích miest), vo výhlade lokality RP 13 a,b,c / Lanovie I (futbalové ihrisko, obchod, služby, cca 75 parkovacích miest, zastávka SAD, verejná zeleň, námestie) a RP 15 / Lanovie III ale ja pre južnú časť z.ú. obce v lokalite RP 8 / Nižné Pole I a RP 12 / Nižné Pole II (ubytovanie, stravovanie, obchod, služby spojené s cestovným ruchom, max. lôžková kapacita 2 x 75 t.j. spolu 150 a cca 100 parkovacích miest)
- zriadiť niektoré chýbajúce základné služby – pedikúru a manikúru, zberňu šatstva, zberňu surovín, čistiareň, foto – služby, cukráreň a pod. ich umiestnenie sa pripúšťa aj v rámci RD ale samozrejme aj v nových objektoch OV príp. špecializované služby - informačnú a cestovnú kanceláriu, bankomat napr. v objekte Obecného úradu
- zriadiť sezónny bufet na novom futbalovom ihrisku
- revitalizovať verejný park pred bytovým domom v centre obce, dotvoriť peší okruh z centra obce k cintorínu, priestor za Kultúrnym domom takisto riešiť ako verejný s detskými ihriskami, ihriskami pre dospelých, upravenou verejnou zeleňou a parkoviskami pre návštevníkov
- dobudovať ostatné plochy pre športové aktivity (tenisové, volejbalové, pre minigolf...), zriadiť požičovňu športových potrieb (bicyklov, korčulí,...) pre aktivity spojené s rozvojom cestovného ruchu, na tento účel vyčleniť územie v rámci lokalít RP 2 / Na Dlhých II a RP 13 a / Lanovie I, kde navrhujeme výstavbu rodinných domov
- vybudovať nové miestne cyklotrasy s prepojením obce s okolitými - v smere na západ s Bukovinou, na sever s Prosiekom a Liptovskou Annou pričom v línii cesty III/059034 Ižipovce/Spojka budú prepojené s Oravsko - Liptovskou cyklomagistrálou č. 7 podľa Slovenského cykloklubu vedenou v línii cesty III/018104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok

2.7.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

• Poľnohospodárska výroba

Na území katastra obce Ižipovce sa nenachádza žiadny hospodársky dvor, kde by priamo sídlil poľnohospodársky subjekt spravujúci poľnohospodársku výrobu - rastlinnú alebo živočíšnu. Keďže sa jedná o pomerne malú obec s malým katastrálnym územím starostlivosť o poľnohospodársku pôdu prevzali na seba 2 poľnohospodárske subjekty :

- **Agronova Liptov s.r.o., Liptovská Sielnica** (územie PP pod lesnými porastmi Chočských vrchov t.j. severná časť nad zastavaným územím obce)
- **Agro Racio s.r.o., Liptovský Mikuláš** (južná časť katastrálneho územia)

V Agronove Liptov s.r.o., Liptovská Sielnica je zamestnaných 5 osôb z obce Ižipovce. Kataster obce patrí do 37 produkčno-ekonomickej skupiny. Územie patrí do máloproduktívneho typu rastlinnej produkcie, okrsku so strednou intenzifikáciou a variety s malou trhovosťou. Štruktúra rastlinnej produkcie je pasienkársko-lúčno-zemiakárska. Hlavnou pestovanou plodinou je ďatelinotráva cca 36,00 ha a kukurica cca 11,00 ha. Keďže sa v obci nenachádza hospodársky dvor, chov hospodárskych zvierat nie je zabezpečený. Spásanie trvalých trávnatých porastov, pasienkov je cez letné mesiace (pastevné obdobie) hovädzím dobytkom z HD v Prosieku a ovcami z HD v Bukovine, kde je ovčia farma pre cca 60 oviec. Na trvalých trávnatých porastoch sú dve intenzity obhospodarovania – bývalé pasienky sa 1x ročne kosia, bývalé lúky sa kosia 2x ročne a 1x prihnojujú na jeseň maštaľným hnojom.

Intenzívne pestovanie poľnohospodárskych plodín umožňujú aj rozsiahle záhrady pri rodinných domoch. Obyvatelia si dopestujú hlavne zeleninu a ovocie.

V riešenom území obce Ižipovce - celková výmera katastrálneho územia je 263,6320 ha z čoho najväčšie plochy zaberá poľnohospodárska pôda 163,0324 ha (61,83%). Ostatná časť k.ú. predstavuje 100,5996 ha (38,17%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 124,6524 ha (47,28%), ornej pôdy je 36,1442 ha (13,70%) a záhrad je 2,2358 ha (0,85%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 88,7453 ha (33,66%), zastavané plochy a nádvoria 8,4463 ha (3,20%), ostatné plochy 3,2468 ha (1,23%) a zvyšok vodné plochy 0,1612 ha (0,08%).

Identifikačný znak, stav k 30.11.2007 :

Katastrálne územie (k.ú.) Ižipovce	č. 821 519
Počet parciel „C“	555
Držitelia - počet záznamov EL	73
Vlastníci – počet záznamov	3823

Výmera k.ú. - prehľad ÚHDP k 30.11.2007 :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	36,1442	13,70
Záhrady	2,2358	0,85
Trvalé trávnaté porasty	124,6524	47,28
Poľnohospodárska pôda spolu	163,0324	61,83
Lesné pozemky (LP)	88,7453	33,66
Vodné plochy (VP)	0,1612	0,08
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	8,4463	3,20
Ostatné plochy (OP)	3,2468	1,23
Spolu LP, VP, ZP, OP	100,5996	38,17
Celková výmera k.ú.	263,6320	100,00

Charakteristika bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek

Z hľadiska bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) sa v území tvoriacom predovšetkým okolie z.ú., kde budeme predpokladať určité stavebné zámery a iné návrhy, nachádzajú BPEJ predovšetkým so skupinou 7 a potom nasleduje č. 8 a 9. K presnému vyznačeniu hraníc BPEJ bolo zabezpečené stanovisko Výskumného ústavu pôdozvedectva a ochrany pôdy, Banská Bystrica z januára 2008.

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia. Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu.

Chladný, vlhký región je charakteristický pre všetky druhy spomenutých BPEJ, pričom priemerný úhrn zrážok je viac ako 800 mm, priemerná teplota je 5° C.

Vo vymedzenom priestore kde predpokladáme určité stavebné zámery a iné návrhy, sú čo sa týka svahovitosti terénu najlepšie podmienky s miernym svahom 3 – 7° v časti Lanovie, Beňadikové – časť Za Trnám. Potom postupne terén stúpa vo všetkých smeroch až do úrovne 12 – 17° čo je údaj pre výrazný svah – jedná sa o plochy južnej časti Horekovecoveho (pod vodojemom), Beňadikové ku katastrálnej hranici s obcou Bukovina, Nižné pole a Na vršku. Časť Pod Ižipovskými hájmi je už z hľadiska svahovitosti zadefinovaná ako zráz t.j. viac ako 25°.

Hlavnými pôdnymi typmi sú hnedé pôdy na flyšových sedimentoch v časti Beňadikové (pri katastrálnej hranici s obcou Bukovina) s prechodom popri JZ hranici z.ú. až ponad 2 nové rodinné domy ku križovatke pri kultúrnom dome, ďalej sú to hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch na najväčších plochách okolo z.ú. – Za Trnám, Lanovie, hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch v časti Nižné pole a posledné sú hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch pod Ižipovskými hájmi.

Prehľad pôd podľa BPEJ udáva nasledovná tabuľka :

Číslo BPEJ	Popis	Zrnitosť	Bonita
0963442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
0964443	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	ťažké	8
0969222 0969242 0969442	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
0972413	Hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké až ťažké	9

0982672	Hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké až ťažké	9
---------	--	------------------------	---

Charakteristika existencie hydromelioračných zariadení

Podľa údajov z Hydromeliorácií š.p. Bratislava z novembra 2007 sa v k.ú. Ižipovce nachádza **odvodňovací kanál**, ktorý je v správe Hydromeliorácií š.p. :

- kanál krytý (evidenčné číslo 5304 255 002) vybudovaný v roku 1988 o celkovej dĺžke 0,164 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Lipt. Mikuláš – Sielnica“ umiestnený v SZ časti nad z.ú. obce

Zároveň je v k.ú. obce Ižipovce vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktorý je vlastníctve poľnohospodárskeho subjektu. Všetky tieto plochy sú zakreslené v grafickej časti.

Pre rozvoj poľnohospodárskej výroby ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- keďže sa v k.ú. obce nenachádza žiadny hospodársky areál, ktorý by sa venoval poľnohospodárskej činnosti, tak v tomto smere ani nenavrhujeme žiadne nové aktivity príp. revitalizáciu takého priestoru

- tým pádom len podporujeme všetky aktivity, ktoré vynakladajú 2 hospodárske subjekty Agronova Liptov s.r.o. Lipt. Sielnica a Agro-racio s.r.o. Lipt. Mikuláš súvisiace s obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy v k.ú. obce

- a takisto aj spásanie trvalých trávnatých porastov, pasienkov je cez letné mesiace (pastevné obdobie) hovädzím dobytkom z HD v Prosieku a ovcami z HD v Bukovine, kde je ovčia farma pre cca 60 oviec

- stanoviť regulatívy pre drobnochov v zastavanom území a to pre vlastnú potrebu občanov aj pre zmluvný chov

- rešpektovať požiadavky na dosiahnutie vyváženého a udržateľného vzťahu medzi produkčnými, ekologickými, estetickými, krajinnými funkciami poľnohospodárskej krajiny

• Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce Ižipovce tvoria 33,66% z celkovej výmery k.ú. t.j. 88,7453 ha. Z tohto množstva je cca 16 ha hospodárskych lesov (územie okrajových lesov nad TTP, pasienkami v najsevernejšej časti Horekoncového až po lesnú cestu vedenú cez Rovne a Ižipovské háje v JZ časti k.ú.). Od roku 1993 na celom území hospodári **Združenie majiteľov lesnej pôdy Ižipovce (ZMLP)**. Lesohospodársky plán určil za 1 rok výrub v množstve 10 m³ dreva, rubnú dobu 100 rokov, obnovnú dobu 30 rokov. V ZMLP Ižipovce je evidovaných 40 podielnikov, ktorí sú povinní podľa stanov odrobiť do roka cca 8 dní, preto je ZMLP bez zamestnancov.

Lesné porasty patria do jedľovo-bukového lesného vegetačného stupňa. Skupiny lesných typov sú z prechodného z kyslého do živného. Z fytogeologickej stránky je prevládajúcou drevinou smrek obyčajný, monokultúry smreka tvoria pomerne vysoké percento z LHC. Nachádza sa tu i buk, borovica, smrekovec, jedľa, okrajovo javor poľný. V zastúpení prevládajú ihličnaté dreviny.

Pre rozvoj lesného hospodárstva ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- keďže lesné hospodárstvo spolu s poľnohospodárstvom nepatrí medzi najrozhodujúcejšie odvetvie v riešenom území obce doporučujeme len zachovanie aktivít, ktoré už v súčasnosti sú vynakladané pre ich činnosť

- rozšíriť hospodárske lesy Chočských vrchov o časť Pod Vlčím, ktoré sú doposiaľ evidované ako TTP, pretože tieto dreviny majú charakter lesných pozemkov s prevahou pôvodných druhov na xerothermnom a mezofilnom stanovišti

- rešpektovať lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj obce

- turistické prepojenie medzi obcami Liptovská Anna – Ižipovce - Prosiek viesť trasou pôvodných lesných ciest vedených nad hospodárskymi lesmi v časti Rovne - Košariská a Rovne - Šlaukovka

- keďže nepočítame so žiadnymi rozvojovými zámermi v LPF tým pádom ani nedôjde k odňatiu lesného pôdneho fondu v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch

• Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Zariadenia výroby či už priemyselnej príp. remeselnej, stavebníctva alebo skladového hospodárstva sa v k.ú. obce Ižipovce nenachádzajú. V rámci návrhu ÚPN-O ani nepočítame s rozvojovými aktivitami takéhoto charakteru.

2.7.4 NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU

Charakteristika potenciálu územia a jeho súčasné využitie pre rekreáciu, cestovný ruch a šport

Celé katastrálne územie obce Ižipoviec je umiestnené v prekrásnom prírodnom prostredí pod južným úpäťm východného krídla Chočských vrchov pod Lomným. V časti Čereňová vyčnieva charakteristický bralný útes s vodorovnou plošinou, vrchol tvorí rozsiahla štvorcípa poľana. Limitom v scenérii je členitý reliéf aj plynulo prechádzajúci do vzdialenejšieho územia. Pohľad na krajinu obkolesenú zo severu pohorím Chočské vrchy s dominantnou Prosečného a Lomného i podhorím s rôznorodými krajinnými prvkami pridáva na kvalite scenérie. Hodnotné lokality tu predstavujú lesné komplexy a prerastených pasienkov, dotvorené nevýraznými tokmi oblasti. Zaujímavé prvky tvoria miestne výmoky porastené trstím s vlhkomilnými spoločenstvami.

Napriek uvedeným danostiam územia, rozvoj rekreácie, cestovného ruchu je v súčasnosti dosť na ústupe a má prevažne živelný charakter.

• Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení v obci a jej rekreačnom záujmovom území

Rekreačný potenciál riešeného územia disponuje s prírodnými danosťami akými je pohorie Chočských vrchov s časťou Sielnické vrchy a Prosečné, charakteristický bralný útes s vodorovnou plošinou v časti Čereňová, potok Ižipovčianka pretekajúci obcou v symbióze s kultúrno-architektonickými danosťami akým je klasicistický zvon umiestnený vo zvonici v centre obce, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj miestneho a regionálneho cestovného ruchu.

V k.ú. obce Ižipovce doposiaľ nie je tento potenciál dostatočne využívaný. Nad severnou časťou z.ú. obce je z hľadiska športovo- rekreačných možností vytvorená zaujímavá plocha, kde sú **sústredené 3 karavany**, ktoré majitelia využívajú v letných mesiacoch pre pobytovú rekreáciu. V minulosti mali aj myšlienku vytvorenia Autocampingu na tomto mieste, ale bohužiaľ sa ju nepodarilo zrealizovať. To je vlastne jediná vyčlenená plocha v obci určená pre športovo- rekreačné účely.

V záujmovom území obce Ižipovce sú z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu atraktívne tieto sídla a ostatné rekreačné možnosti:

- mesto Liptovský Mikuláš vyhlásené za cieľové mesto turizmu a cestovného ruchu s množstvom ubytovacích a stravovacích zariadení, na okraji mesta umelý vodný kanál pre vodný slalom, krytá plaváreň, zimný štadión, tenis, squash, fitness centrá, množstvom architektonických pamätihodností, návšteva múzeí i galérií

- výborná poloha obce pod pohorím Chočských vrchov ako východiska do hojne navštevovaných miest a turistických trás Liptova akými sú Prosiecka, Kvačianska dolina, na západ Sestrčská dolina s Liptovským hradom, na juh vodná nádrž Liptovská Mara ako hlavného centra liptovskej rekreácie, archeologické múzeum v prírode Havránok, v širšom záujmovom území Nízke Tatry – Chopok (lyžiarske stredisko Jasná, Demänovská dolina), Západné Tatry – Roháče (Žiarska, Račkova dolina a pod ňou ležiaca známa obec Pribylina)

- známa susediaca obec Liptovský Trnovec kde je v letných mesiacoch otvorený Autocamping, v blízkosti je celoročne vyhľadávané termálne kúpalisko Aquapark-Tatralandia a v opačnom smere od obce druhé termálne kúpalisko Thermalpark Bešeňová, v širšom záujmovom území letné termálne kúpalisko Liptovský Ján

- blízkosť nového termálneho prameňa v Bobrovniku (v južnom smere od k.ú.) a s tým súvisiace zábery pre rozvoj cestovného ruchu a vytvorenia nového

• Rekreačné územia a zóny

Každodennú rekreáciu pre obyvateľov obce **nezabezpečuje žiadne zariadenie** – či už športový areál s futbalovým ihriskom, spevnenou plochou pre basketbal, volejbal a iné loptové hry s otvoreným bufetom aspoň v čase futbalových zápasov, vytvorené piknikové miesta, pieskové ihrisko, detské ihriská, preliezačky, hojdačky a pod.

Koncom týždňovú rekreáciu obyvateľov priamo z obce a obyvateľov, ktorí vlastnia rodinné domy za účelom individuálnej rekreácie, ubytovania v súkromí pre turistov **zabezpečujú turistické a cykloturistické trasy**, ktoré sú vedené po rôznych častiach k.ú. a smerujú do najširšieho okolia (poľné cesty a pod.) no nie sú označené – teda sú pre občanov, ktorí ich poznajú.

Pre rozvoj rekreačného potenciálu územia, cestovného ruchu a športových aktivít ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- využiť pre športové a rekreačné účely navrhované územie v lokalite RP 7 / Za kultúrnym domom a predovšetkým RP 8 / Nižné Pole I a vo výhľade RP 12 / Nižné Pole II, RP 13 b / Lanovie I s rozšírením športových plôch (rôznych druhov ihrísk pre deti, mládež, dospelých, konkrétne pre lokalitu Lanovie I sa jedná predovšetkým pre futbalové ihrisko, miest na zhromažďovanie ľudí), stavieb a zariadení turistického ruchu (penzión, malý hotel, turistická ubytovňa), obytných budov, základnej občianskej vybavenosti pre vybavenie územia (obchod, služby - požičovne športových potrieb, dočasné ubytovanie, verejné stravovanie, občerstvenie), komunikácií, peších trás, dostatočného množstva parkovacích miest a technického vybavenia, zelene

s oddychovo – relaxačnými aktivitami, pričom všetky aktivity musia zohľadňovať negatívny vplyv na životné prostredie

- v rámci najsevernejších plôch od severnej hranice z.ú. RP 2 / Na Dlhých II a vo výhľade RP 14 / Lanovie II, by bolo vhodné pre tento účel lokalizovať do tohto územia tenisové, volejbalové príp. basketbalové ihriská v kombinácii s detskými multifunkčnými ihriskami (preliezačky, hojdačky, pieskoviská a pod.)

- pri potoku Lžipovčianka v smere na východ od centra obce menšie športovo-rekreačné plochy predovšetkým v zimných mesiacoch s využitím vody pre vytvorenie klziska

- pre najväčšiu lokalitu s charakterom cestovného ruchu (zmiešané územie prevažne s mestskou štruktúrou) RP 8 / Nižné Pole I (návrh) a oproti RP 12 / Nižné Pole II (výhľad) max. lôžkovú kapacitu 2 x 75 t.j. spolu 150 (lokality sa nachádzajú v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu po ľavej strane pred vjazdom do z.ú. obce) a pre občiansku vybavenosť (súčasť obytného územia) v lokalite RP 1 / Na Dlhých I s max. kapacitu 50 lôžok

- telovýchovno – športové zariadenia umiestňovať tak, aby ich činnosť neovplyvňovala nepriaznivo okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§ 22 ods. 2 zákona č. 355/2004 Z.z.)

- rešpektovať možné negatívne ovplyvnenie hlukom v danom území z existujúcich a navrhovaných stavieb (rekreačné a športové zariadenia) vypracovaním Hlukovej štúdie pre konkrétnu stavbu a lokalitu, v ktorej budú ozrejmene hlukové pomery v danom území a podľa výsledkov hodnotenia budú navrhnuté protihlukové opatrenia na navrhovaných stavbách tak, aby hlukové pomery v obytnom a rekreačnom prostredí boli v súlade s vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

- vytvoriť informačný systém v obci (príp. na internete, v novinách) s pútačmi s popisom Zvonice s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom z roku 1830 príp. iných architektonicko-historických solitérov charakterizujúcich históriu a zvyklosti v obci, s vyznačením turisticko – náučného chodníka v Chočských vrchoch s prepojením na obec Liptovská Anna - Rovne_Košariská a na obec Prosiek - Rovne_Šlaukovka, vyznačiť miestne cyklistické (v zime bežecké) trasy Lžipovce_Bukovina (smer J, JZ až Z od z.ú.) a Lžipovce_Prosiek (smer S s odbočkou na V os z.ú.) a Lžipovce - Liptovská Anna (smer S od z.ú. až pod vodnými zdrojmi odbočka na západ) s napojením na navrhovanú cyklomagistrálu Oravsko - Liptovskú č. 7, fotodokumentáciu Lžipovských Hájov, navrhovaného Chočského národného parku a ostatných biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov, ktoré vytvárajú zaujímavý prírodný charakter celého k.ú. obce, napájadiel dobytky, výmokov, plochy trstia, vodných zdrojov, ktoré návštevníci ale i domáci obyvatelia obce vyhľadávajú

Predpokladá sa, že rozvoj rekreácie a cestovného ruchu by mohol oživiť ekonomickú aktivitu celej obce.

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

V súčasnosti je zastavané územie obce Lžipovce legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá zodpovedá stavu k 01.01.1990 (stav evidovaný na počítačových mapách z Katastra nehnuteľností GKÚ v Bratislave). Predstavuje plochu o výmere len 11,0115 ha (4,18 %) z celkovej plochy k.ú (263,6320 ha). Nachádza sa v strede územia zadefinovaného ako poľnohospodárska pôda. Obojstranná zástavba je sústredená predovšetkým okolo hlavnej zbernej komunikácie – cesty III/059034 Lžipovce-Spojka a jej pokračovaní na SZ s ukončením pod trasou vzdušného vedenia VN 22 kV a s rozšírením na SV až po plochu cintorína.

Navrhovaná zmena hraníc zastavaného územia (I. etapa) podľa ÚPN-O Lžipovce je spracovaná v súlade s celkovým urbanistickým riešením, vyznačená v grafickej časti na plochách, ktoré sa v hraniciach súčasne zastavaného územia nenachádzajú. Plochy určené pre výhľad (II. etapa) sú riešené samostatne a takisto sú zakreslené v grafickej časti.

obec Lžipovce	súčasný stav	%	návrh (I. etapa)	%	výhľad (II. etapa)	%
zastavané územie	11,0115 ha	4,18	28,3952 ha	10,77	44,0112 ha	16,69
ostatné územie	252,6205 ha	95,82	235,2368 ha	89,23	219,6208 ha	83,31

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Vymedzenie ochranných pásiem

Pre riešené územie obce Ižipovce a jej záujmové územie platia nasledovné ochranné pásma :

- cesta III. triedy 059 034 Ižipovce - Spojka má ochranné pásmo 20 m od osi vozovky na každú stranu v jej extravilánovom prietahu

- pri realizácii stavebných objektov a inžinierskych sietí (dôjde ku súbehu resp. križovaniu s existujúcimi sieťami) je potrebné dodržiavať minimálne odstupové vzdialenosti medzi týmito objektmi, ktoré sú dané slovenskou technickou normou STN 73 6005 a ostatnými súvisiacimi normami, zákonmi pre energetiku, pre elektronické komunikácie, pre verejný vodovod, pre verejnú kanalizáciu a vyjadreniami správcov sietí, pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu

Druh podzemného vedenia inžinierskych sietí	Ochranné pásmo
VTL medzinárodný plynovod v katastrálnom území obce	8 m na obidve strany od osi plynovodu, bezpečnostné pásmo je 150 m na obidve strany od osi plynovodu
Technolog. objekty na plynovode-RS, PKO, armatúr. uzly a pod.	8 m na obidve strany od osi plynovodu
Elektronické komunikačné siete	1,5 m na obidve strany od osi trasy 2,0 m do hĺbky od úrovne zeme
Elektrické nadzemné vedenia do 110 kV	15 m na obidve strany od krajného vodiča
Elektrické nadzemné vedenia do 35 kV	10 m na obidve strany od krajného vodiča, v súvislých lesných priesekoch 7 m
Verejný vodovod alebo kanalizácia do 500 mm	1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia

- cintorín má ochranné pásmo 50 m od oplotenia, v tomto ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa § 16 ods. 1 až 9 zákona NR SR č. 470/2005 Z.z. o pohrebniectve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostnenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

- Ižipovčianka (resp. Ižipovský potok) s prítokmi a ostatné vodné toky v k.ú. obce majú stanovené ochranné pásmo 4 m obojstranne od ich brehovej čiary

- dva vodné zdroje v obci majú ochranné pásma naznačené vo výkrese č. 2, pričom v okolí prameňov a miest odberu sa jedná o prvý stupeň, zriadený na zabezpečenia ochrany miesta vodného zdroja pred jeho negatívnym ovplyvnením alebo ohrozením, ako aj na ochranu vody v záchytnom zariadení pred znečistením. Pre ochranu výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti sa zriaďuje druhý stupeň. Ochranné pásmo je určené predovšetkým na ochranu pred znečistením mikrobiálnym, toxickými látkami, látkami ovplyvňujúcimi senzorické vlastnosti vôd.

Pásmo hygienickej ochrany I. stupňa

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. stupňa je územie bezprostredne priľahlé k miestu odberu, v PHO I. stupňa je zakázané :

- manipulácia a skladovanie ropných a chemických látok
- letecká aplikácia hnojenia lesných porastov
- akékoľvek chemické ošetrovanie lesných porastov
- holorubná forma ťažby dreva
- približovanie dreva križovaním cez potok resp. po potoku
- ukladať a skladovať akékoľvek zdroje znečistenia
- vykonávať zemné práce a práce narúšajúce pôdnu prikrývku
- vypúšťať odpadové vody

Pásmo hygienickej ochrany II. stupňa

PHO II. stupňa sa nachádza na viacerých miestach v katastri, je oplotené a označené príslušnou tabuľkou, v PHO II. stupňa je potrebné dodržiavať základné hygienické zásady, predovšetkým :

- zákaz leteckej aplikácie hnojenia a chemického ošetrovania lesných porastov,
- zákaz skladovať látky, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody (priemyselné hnojivá, chemické prípravky na ochranu rastlín a lesa, ropné látky a pod.)
- obmedzenie dopravy ropných a iných škodlivých a toxických látok na nevyhnutnú mieru
- obmedzenie prieskumných a geologických prác vykonávaných kopanými sondami a vrtmi
- zákaz výstavby objektov nesúvisiacich s hospodárením v lesoch
- zákaz vjazdu a prejazdu vozidiel prepravujúcich náklad, ktorý môže spôsobiť znečistenie vody
- zabezpečenie dodržiavania ustanovenia vyhlášky ML VH SSR č.23/1977 Zb. o ochrane akosti povrchových a podzemných vôd pri aplikácii pesticidov

- zabezpečenie protieróznych opatrení na ochranu zdrojov vôd

Ochrana prírody

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 sa v riešenom území nachádza jedno navrhované veľkoplošné chránené územie, jedno územie európskeho významu. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu, v ktorých platí 2. a 3. stupeň ochrany. Územné rezervy pre tieto prvky ekologickej stability vyplývajú z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN-VÚC Žilinského kraja.

Veľkoplošné chránené územia

- **navrhovaný Chočský národný park** – ležia v ňom všetky lesné porasty patriace do k.ú. obce Ižipovce kde platí 3. stupeň ochrany, v jeho ochrannom pásme platí 2. stupeň ochrany

Územia sústavy NATURA 2000

- **SKUEVO 192** – Prosečné s výmerou 2697,66 ha, pričom v k.ú. Ižipovce sa nachádza na parcelách 430/2, 443/1, 443/2, 444, 445, 446, 447, 448/1, 448/2, 449, 450, 451, kde platí 2. stupeň ochrany

Ekologicky významné segmenty

- vodný tok Ižipovčianky s jej prítokmi
- vodné zdroje pitnej vody v celom k.ú. obce
- plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území obce
- plochy NDV v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely

Ochrana kultúrnych pamiatok

K hodnotným objektom kultúrneho dedičstva či už architektonických pamiatok a solitérov, ktorý nie je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale nesporne má historické a kultúrne hodnoty patrí :

- **Zvonica s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom**..... z roku 1830 (tento jediný zvon miestnej zvonice bol uliaty, ako to hlási aj nápis na samotnom zvone, v Banskej Bystrici v spomenutom roku vo zvonolejáni patriacej Anne Christellyovej)

2.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

V riešenom území obce Ižipovce nie sú v súčasnosti známe požiadavky z hľadiska obrany štátu.

Štátu **požiarnu ochranu obyvateľstva** v prípade väčších požiarov zabezpečuje Hasičský záchranný zbor MV SR Liptovský Mikuláš (cca 8 min). Priamo v obci je umiestnená požiarna zbrojnica v objekte OcÚ v jeho zadnej časti kde je garáž s požiarnou striekačkou, slúži pre dobrovoľný hasičský zbor (DZH) založený v roku 1922, počet členov pri založení bolo 18, v súčasnosti je ich 22, DZH Ižipovce sa zúčastnil na zásahu pri požiari rodinného domu v roku 1959, pri povodni v roku 1977, na sérii 5 požiarov v roku 2002, v lete 2007 bola okrsková súťaž previerok pripravenosti hasičských zborov a DZH Ižipovce sa umiestnil z 8 družstiev na prvom mieste. Požiarnu techniku dnes tvoria PPS-8 a PPS-12. Obec je napojená na verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarnymi hydrantmi. V súčasnosti sa ich v obci nachádza 8 z toho 2 sú podzemné. Kapacita nového vodojemu je dimenzovaná aj na účely požiarnej ochrany. Zásobovanie navrhovaných rozvojových zámerov v prípade požiarnej ochrany sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete – vybudovaním uličných rozvodov vybavených požiarnymi hydrantmi v súlade so zákonom č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi a súvisiacimi predpismi.

Pre **ochranu územia pred povodňami** boli predovšetkým v okolí z.ú. obce vybudované rozsiahle drenážne systémy hydromelioračných stavieb a odvodňovací krytý kanál a prebehla aj úprava brehu potoka Ižipovčianka. Tieto odvodňovacie systémy (č.5304255) boli realizované hlavne nad severnou až severozápadnou časťou od hranice z.ú. pod lokalitami RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II a RP 15 / Lanovie III. Ich hranica v smere na východ je zhruba ukončená líniou terajšej poľnej cesty v smere od vodojemu k z.ú. obce, pričom odvodňovací kanál č. 5304255002 je stiahnutý do Ižipovčianky a to nad lokalitou RP 3 / Za Trnám a v južnej časti lokality RP 13 a / Lanovie I. V smere na západ tento drenážny systém prechádza do k.ú. obce Bukovina. Južnou časťou k.ú. prechádza ešte jedna plocha s odvodňovacím systémom (č. 5304255) mimo nami riešených navrhovaných lokalít. Úprava brehových porastov potoka Ižipovčianka bola prevedená hlavne časť popri MO v smere od OcÚ až po sever z.ú. V rámci lokalizácie nástupu – premostenia a vybudovania novej MOU pre lokalitu RP 10 / Na Vršku I bude potrebné ponechať biotop sprievodnej zelene tvoriaci zároveň miestny biokoridor Ižipovský potok (resp. Ižipovčianka) BKm 1s ochranným pásmom 4 m. Akúkoľvek investičnú činnosť

a výsadbu porastov v dotyku s uvedeným vodným tokom príp. s inými vodnými tokmi v území obce bude potrebné odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom š.p. Piešťany. Pre opravu, údržbu a povodňovú aktivitu je potrebné ponechať manipulačný pás v šírke min. 4 m od brehovej čiary Ižipovčianky obojstranne.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

Návrh ochrany a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je spracovaný v súlade s vyhláškou MŽP SR 492/2006 Z.z. (táto vyhláška mení a dopĺňa vyhlášku MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktorou sa vymedzuje obsah územného plánu obce v textovej a grafickej časti a ktorá zároveň vykonáva zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

Cieľom ochrany prírody a tvorby je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie udržania ekologickej stability. Rozumieme pod ňou obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť, alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, alebo ekologickú stabilitu.

Ochranu prírody rozdeľujeme na územnú a druhovú ochranu. Do územnej ochrany zaraďujeme veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu, chránené vtáčie územie a do druhovej chránené stromy, rastliny a živočíchy. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu.

NÁVRH PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY SPRESNENIE PRVKOV NADREGIONÁLNEHO A REGIONÁLNEHO VÝZNAMU V ŠTRUKTÚRE

Katastrálne územie Ižipoviec možno hodnotiť ako poľnohospodársky podhorský typ krajiny s riedkou rozptýlenou vegetáciou, s líniovou zeleňou okolo tokov a miestami aj okolo komunikácií, celkovo s vyhovujúcimi funkciami. Vysokú ekologickú stabilitu má severná časť územia, ktorá je súčasťou navrhovaného územia európskeho významu a nadregionálneho biocentra **SKUEV0192 „Prosečné“** a nadregionálneho biokoridoru **„Holubí vrch – Prosečné“ s číselným označením 5/25**. Celé **„Chočské vrchy“** ležiace v k.ú. obce sú súčasťou jadrového územia európskeho významu. Územie v súčasnosti spadá pod Správu TANAP-u, kde platí 1° ochrany. Najväčšiu plochu zaberajú trvalé trávne porasty, na svahu časti lokality Horekoncové samonáletom narástli dreviny, čím nadobudli charakter nelesnej vegetácie s perspektívou vzniku kvalitného miestneho biocentra. Priestor extravilánu obce má veľký význam z hľadiska krajinnokoekologických funkcií budúcich chránených území, perspektívne je aj vyhlásenie národného parku pre územie Chočských vrchov. Tieto skutočnosti a celkový popis existujúceho stavu a všetkých zistených údajov z Prieskumov a rozborov, ktoré zohľadňujú i návrhy v rámci ÚPN-VÚC Žilinského kraja je v kap. 2.3.2 Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability a jej vplyv na riešenie ÚPN-O.

- Jadrové územie európskeho významu

- v katastrálnom území Ižipoviec navrhujeme priradiť v severnej časti územia v lokalite **„Pod Vičím“** plochu evidovanú ako TTP k **jadrovému územiu európskeho významu „Chočské Vrchy“**, v súčasnosti je navrhované nadregionálne biocentrum porastené drevinami s charakterom lesného pozemku s prevahou pôvodných druhov na xerotermnom a mezofilnom stanovišti, plochy tak zvýšia ekostabilitu už navrhovaného územia a umožnia prirodzené biologické funkcie v širšom okolí

Územie je perspektívne svojim rekreačným potenciálom vhodným na využitie pre extenzívny cestovný ruch ako agroturistika, pešia, vodná turistika a rekreácia, cykloturistika, rodinné dovolenkové pobyty pre všetky vekové kategórie a pod. Náročnejší návštevník má možnosť využiť väčšie športovo-turistické centrá blízkeho aj širšieho okolia ako Jasná v Demänovskej Doline, Ski park Ružomberok, Aquapark Tatralandia Liptovský Trnovec, Thermal Park Bešeňová, Liptovské liečebné kúpele Lúčky ale aj menšie centrá v okresoch Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Trstená, Dolný Kubín a Poprad.

NAVRHOVANÉ BIOCENTRÁ, BIOKORIDORY A OSTATNÉ EKOSTABILIZAČNÉ PRVKY (interakčné prvky) V ÚZEMÍ

Priestorové rozloženie ekologicky významných krajinných segmentov, ich funkčnosť, veľkosť a vzájomná previazanosť tvoria územný systém ekologickej stability. V pomere malom katastrálnom území o rozlohe 263,6320 ha sa vyskytuje primerané spektrum krajinných segmentov vysokej ekologickej hodnoty.

Územný systém ekologickej stability je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Okolie obce Ižipovce s existujúcimi a navrhovanými prvkami ÚSES ako je miestne biocentrum a biokoridory s ostatnými plochami zelene majú ekostabilizačné funkcie a tvoria krajinný celok s vyhovujúcou ekostabilitou. Najnižší stupeň stability má v území orná pôda, urbanizovaný priestor obce a cestná sieť. Celkovo možno hodnotiť už v súčasnosti Ižipovce ako obec s perspektívou trvalo udržateľného rozvoja územia, pokiaľ budú ďalšie aktivity civilizačného charakteru usmernené v zmysle legislatívy a ÚPD.

Územnom pláne obce Ižipovce je v návrhu pre zabezpečenie ekologickej stability v území počítané s nasledovnými biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami

V sledovanom území navrhujeme doplniť niekoľko prvkov ÚSES - miestne biocentrum, biokoridory a interakčné prvky popri toku a komunikáciách pre účelnejšie prepojenie biocentier miestneho a nadregionálneho významu s cieľom bezproblémovej migrácie živočíšnych druhov. Prvky ÚSES súčasne spĺňajú pôdoochrannú, protieróznú a čiastočne protipovodňovú funkciu. Umiestnenie a návrhy biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov v k.ú. Ižipovce sú zakreslené v grafickej časti vo výkrese č. 7 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability M 1 : 10 000.

- Biocentrum miestneho významu (existujúce je BCm 1 Ižipovské Háje)
- navrhujeme v strednej časti lokality **Horekoncové (BCm 2)** na ploche pasienkov, ktorá je v súčasnosti zarastená kričkovými spoločenstvami s dobrou perspektívou zarastania a veľmi vhodným biotopom pre vývin vtáctva a drobných živočíchov, plochu nebude potrebné obhospodarovať, nastáva tu prirodzená sukcesia druhov
- Biokoridory miestneho významu (existujúce sú BKm 1 Ižipovský potok, BKm 2 Východná časť Horekoncového, BKm 3 Severná časť Horekoncového) prepájajú v území biocentrá miestneho a regionálneho významu a biokoridory regionálneho významu. Nachádzajú sa popri miestnych tokoch, komunikáciách, terénnych depresiách a inde, kde je dostatok drevín na vytvorenie potrebných úkrytov. Mimo zastavané územie obce je navrhovaných niekoľko biokoridorov, ktoré funkčne prepoja už existujúce biokoridory a miestne biocentrá, budú pôsobiť v krajine ako významný ekostabilizačný prvok – migrácia zvierat, zachovanie biodiverzity rastlinných a živočíšnych druhov, vytvorenie ucelenej scenérie v krajine. Jedná sa o tieto nové biokoridory miestneho významu :

BKm 4 „Prostredné pole – južná časť“ - v južnej časti prepojenie existujúceho rozvoľneného biokoridoru v znížene od štátnej cesty po solitérnu skupinu drevín na západnej katastrálnej hranici, ďalej smerom severným po lesnú plochu Ižipoveckých hájov

BKm 5 „Prostredné pole“ - v spodnej časti obce je navrhnutý biokoridor smerom západným popri poľnej ceste ku lesnej ploche Ižipoveckých Hájov

BKm 6 „Beňadikové“ a BKm 7 „Beňadikové – Bukovina“ - biokoridor BKm 6 „Beňadikové“ popri poľnej ceste v západnej časti extravilánu prepojí vegetáciu záhrad v zastavanom území vo viac-menej rovnobežnej línii so stredovou komunikáciou v obci s biokoridorom BKm 7 „Beňadikové-Bukovina“ popri spevnenej poľnej ceste nad obcou, tieto koridory prepoja už existujúci biokoridor medzi pozemkami v lokalite „Horekoncové“ – v dolnej časti

BKm 8 „Kútovie“ - v lokalite „Kútovie“ vo východnej časti je navrhovaný biokoridor ako pokračovanie existujúceho líniového biokoridoru popri toku, s cieľom prepojiť sprievodnú vegetáciu toku s biokoridorom a biocentrom v hornej časti katastrálneho územia

BKm 9 „Horekoncové sever – juh“ a BKm 10 „Horekoncové – Lipt. Anna“ - prepojenie navrhovaného miestneho biocentra líniovou vegetáciou BKm 9 „Horekoncové sever-juh“ s existujúcou skupinou drevín v hornej časti lokality „Horekoncové“ a pokračovanie v smere BKm 10 „Horekoncové – Lipt. Anna“ až po lesné plochy v severnej časti územia

- Interakčné prvky (existujúce sú IP 1 Pri ceste, IP 2 Prostredné pole, IP 3 Pod Ižipovskými Háji, IP 4 Lanovie) tvorí solitérna, líniová a skupinová vegetácia v krajine popri tokoch, terénnych depresiách a iných nerovnostiach terénu, prípadne TTP so samonáletom drevín. Plnia viacero funkcií - ekostabilizačnú, protieróznú, izolačnú a zvyšujú krajinársku hodnotu územia. V návrhu doplníme nasledovný :

NÁVRH OPATRENÍ NA ZVÝŠENIE EKOLOGICKEJ STABILITY KRAJINY

Aj keď pomerne malé katastrálne územie Ižipovce má relatívne vysokú hodnotu ekologickej stability, nakoľko vyše 33% územia tvorí lesný pôdny fond, ktorý v rámci svojho prírodného charakteru bude aj zaradený do systému ochrany prírody - toto územie je aj navrhované za Chočský národný park. Vyše 47% plochy zaberajú trvalé trávne porasty, na ktorých miestami samonáletom narástli dreviny, čím nadobudli charakter lesnej pôdy - nelesná vegetácia.

Ižipovský kataster spolu s vyhlásenými a navrhovanými chránenými územiami, prvkami ÚSES ako sú biocentrá, biokoridory a ostatnými plochami s vysokou ekostabilizačnou funkciou tvoria krajinný celok s vyhovujúcou ekostabilitou. Najnižší stupeň stability má v území orná pôda, urbanizovaný priestor obce a cestná sieť. Nakoľko celé územie Slovenska je ovplyvnené prítomnosťou človeka a jeho aktivitami, je potrebné hľadať kompromisné riešenie na trvalo udržateľný rozvoj územia.

V celom k.ú. Ižipovce platí v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny prvý stupeň ochrany, v ktorom sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny na :

- a) vykonávanie činností meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä na ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu, okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom
- b) rozšírenie nepôvodného druhu rastliny alebo živočícha za hranicami zastavaného územia obce s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva, druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne alebo druhov pestovaných v poľnohospodárskych kultúrach
- c) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady
- d) leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív
- e) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka
- f) likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu
- g) zasahovanie do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť
- h) vyradenie ostatnej vodnej plochy a jej pridelenie do užívania na účely podnikania v osobitnom režime

Fotodokumentácia z k.ú. obce Ižipovce

1. Podhorský typ krajiny v k.ú. Ižipovce s vegetačnými prvkami na rozhraní pozemkov.

2. Obhospodarované lúky z južnej časti z.ú. Ižipoviec

3. a 4. Plocha pri toku Ižipovčianky v južnej časti obce perspektívne navrhovaná na malopodlažnú bytovú výstavbu.

5. a 6. Lokalita v severnej časti k.ú. Ižipovce v návaznosti na z.ú. obce navrhovaná na malopodlažnú bytovú výstavbu.

7. Ižipovský háj s interakčnými prvkami zelene

8.a 9. V strede neobhospodarovaná plocha s drevinami navrhovaná na miestne biocentrum.

10. Celkový pohľad na extraviľan Ižipoviec v severnej časti územia

CHARAKTERISTIKA VEGETÁCIE V OBCI IŽIPOVCE Z HĽADISKA SADOVNÍCKEHO

Súčasťou ozelenenia je aj priestor zastavaného územia obce, kde navrhujeme realizovať na základe projektov ozelenenia prevažne parkovú úpravu vegetácie. Jedná sa o plochy okolo Kultúrneho domu, na ploche určenej pre priestorové dotvorenie priamo v centre obce, v navrhovanom a výhľadovom rozvojovom športovo - rekreačnom centre obce nad severnou časťou z.ú. v lokalitách RP 1 / Na Dlhých I, vo výhľade RP 13 a, b / Lanovie I, RP 15 / Lanovie III, v južnej časti obce pod z.ú. obce v lokalite RP 8 / Nižné Pole I a RP 12 / Nižné Pole II.

Verejná zeleň by mala pozostávať prevažne z trávnatých plôch a nízkych krov, stromovú zeleň treba umiestniť uvážlivo do voľného priestoru a miest s parkovým charakterom.

Navrhované druhy drevín k výsadbe v obci Ižipovce a okolí:

V súčasnosti sa nachádza v obci Ižipovce mimolesná vegetácia v relatívne dostatočnom množstve, doplnenie si vyžadujú len plochy okolo nových stavieb, popri hlavnej príjazdovej komunikácii do obce a perspektívne pri navrhovaných plochách športového areálu, miestnych komunikáciách a plochách určených pre

individuálnu a rekreačnú výstavbu. Súčasný stav a štruktúru zelene v obci doporučujeme zachovať, pri rekonštrukcii zelene na obecných pozemkoch je nutné zachovať zdravé vzrastlé dreviny s vysokou biologickou a zdravotnou a estetickou hodnotou. Doplnenie vegetácie v zastavanom území obce treba realizovať pôvodnými druhmi drevín a vyvarovať sa introdukovaným problematickým drevinám a bylinám.

Výsadbú preto navrhujeme z autochtónnych (pôvodných) drevín napríklad druhmi uvedenými v tabuľke:

1. Dreviny vhodné do zastavaného územia obce :

č.	druh dreviny	strom/ker
1.	breza (<i>Betula sp.</i>)	S
2.	smrek obyčajný (<i>Picea abies</i>)	S
3.	jedľa biela (<i>Abies alba</i>)	S
4.	borovica lesná (<i>Pinus sylvestris</i>)	S
5.	borovica limba (<i>Pinus cembra</i>)	S
6.	tis obyčajný (<i>Taxus baccata</i>)	S/K
7.	smrekovec opadavý (<i>Larix decidua</i>)	S
8.	javor horský (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	S
9.	javor mliečny (<i>Acer platanooides</i>)	S
10.	dub zimný (<i>Quercus petraea</i>)	S
11.	lipa malolistá (<i>Tilia cordata</i>)	S
12.	svíb drieň (<i>Cornus mas</i>)	K
13.	hrab obyčajný (<i>Carpinus betulus</i>)	S
14.	kalina obyčajná (<i>Viburnum opulus</i>)	K

2. Dreviny vhodné do extravilánu obce:

č.	druh dreviny	strom/ker	poznámka
1.	breza (<i>Betula sp.</i>)	S	
2.	smrek obyčajný (<i>Picea abies</i>)	S	
3.	jedľa biela (<i>Abies alba</i>)	S	
4.	smrekovec opadavý (<i>Larix decidua</i>)	S	
5.	javor horský (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	S	
6.	buk lesný (<i>Fagus sylvatica</i>)	S	
7.	borievka obyčajná (<i>Juniperus communis</i>)	K	
8.	dub zimný (<i>Quercus petraea</i>)	S	
9.	ruža šípová (<i>Rosa canina</i>)	K	
10.	trnka obyčajná (<i>Prunus spinosa</i>)	K	
11.	hloh jednozemenný (<i>Crataegus monogyna</i>)	K	
12.	jarabina vtáčia (<i>Sorbus aucuparia</i>)	S/K	
13.	svíb drieň (<i>Cornus mas</i>)	K	drienka
14.	jablň planá (<i>Malva sylvestris</i>)	S	
15.	lieska obyčajná (<i>Corylus avellana</i>)	K	
16.	vřba rakytová (<i>Salix caprea</i>)	S/K	rakyta
17.	jaseň štíhly (<i>Fraxinus excelsior</i>)	S	
18.	bršlen európsky (<i>Euonymus europaea</i>)	K	
19.	lieska obyčajná (<i>Corylus avellana</i>)	K	
20.	rešetliak prečistiujúci (<i>Rhamnus cathartica</i>)	K	
21.	zemolez čierny (<i>Lonicera nigra</i>)	K	
22.	zemolez obyčajný (<i>Lonicera xylostemum</i>)	K	
23.	jaseň štíhly (<i>Fraxinus excelsior</i>)	S	
	PODMÁČANÉ PLOCHY:		
24.	jelša lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>)	S	
25.	jelša sivá (<i>Alnus incana</i>)	S	
26.	topoľ čierny (<i>Populus nigra</i>)	S	
27.	vřba biela (<i>Salix alba</i>)	S	
28.	vřba trojtyčinková (<i>Salix triandra</i>)	S/K	
29.	vřba krehká (<i>Salix fragilis</i>)	S/K	
30.	vřba purpurová (<i>Salix purpurea</i>)	S/K	

Z hľadiska návrhu ekostabilizačných opatrení ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- rešpektovať lokality NATURA 2000 a ich predmet ochrany, najmä v prípade SKUEVO 192 „Prosečné“ ale aj navrhované územie Chočského národného parku, ktoré je zároveň aj jadrovým územím európskeho významu, ktoré prechádzajú z severnou časťou k.ú. a samozrejme aj biokoridor regionálneho významu Holubí vrch – Prosečné s označením 5/25 a všetky ostatné biocentrá, biokoridory a interakčné prvky v riešenom území obce

- v navrhovanom území európskeho významu „Prosečné“ v zmysle VÚC ÚPN Žilinského kraja a na lokalitách s výskytom orla skalného (*Aquila chrysaetos*) a tetraova hlucháňa (*Tetrao urogallus*) - len vo vyhlásených oblastiach B a F, platia pri obhospodarovaní a výkone poľovníctva opatrenia stanovené v horeuvedenom dokumente

- dodržiavať podmienky ochrany prírody v území podľa stupňa ochrany, v k.ú. Ižipovce platí 1. (ostatné územie), 2. (ochranné pásmo navrhovaného Chočského národného parku) a 3. stupeň ochrany (navrhovaný Chočský národný park)

- vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity vo voľnej krajine záujmového územia, zachovať prirodzený typ vodných tokov s charakterom biokoridorov

- pre ochranu zastavaného územia a všetkých navrhovaných i výhľadových plôch pre rozvoj bývania, cestovného ruchu prítipovodňovú ochranu, vylúčenie technických úprav koryta toku Ižipovčianky a jej prítokov, prípadný návrh nevyhnutnej protipovodňovej ochrany riešiť v ÚPN zóny spôsobom bez podstatných zásahov do prirodzeného charakteru a prietokových pomerov toku a významných biotopov v jeho blízkosti

- mimo zastavaného územia bez ohľadu na stupeň ochrany územia vylúčiť výstavbu v alúviu prírodných tokov hlavne Ižipovčianky o ostatných prítokov, zabezpečiť min. 4 m ochranné pásmo po oboch stranách vodného toku a brehových porastov s rezervou pre doplnenie vegetácie a posilnenie funkcie prvkov ÚSES (požiadavka je relevantná v prípade všetkých prírodných tokov a potenciálnej bytovej aj rekreačnej výstavby v ich blízkosti mimo zastavaného územia z dôvodu potreby zachovania dostatočnej šírky biokoridoru a možnosti doplnenia brehových porastov z autochtónnych druhov drevín, ale aj z dôvodu vylúčenia prípadných dodatočných požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami, čo je podľa požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami)

- vylúčiť perspektívne akékoľvek optické znečistenie umiestnením dominant v krajine ako sú billboardy, reklamné zariadenia, veterné elektrárne, telekomunikačné stavby, akékoľvek zariadenia a stavby prevyšujúce výškovú hladinu zástavby obce, aby nebola narušená krajinársky hodnotná scenéria a výhľady

- rozsiahlejšiu plochu mimolesnej drevinnej vegetácie v lokalite „Pod Vlčím“, ktorá má charakter zapojených lesných porastov s dostatočným zakmenením a plní funkciu lesných ekosystémov na prevedenie do lesného fondu s priradením k Chočským vrchom

- dodržiavať pri lesníckom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov (ochranné lesy a lesy osobitného určenia)

- pri návrhu trasy a značenia turisticko – rekreačného chodníka (prepojenie k.ú. obce Ižipovce s k.ú. Lipt. Anny a Prosieka) v smere Rovne-Košariská a Rovne-Šlaukovka podmieniť spoluprácu so Správou TANAP z dôvodu prispôsobenia požiadavkám ochrany ÚEV

- perspektívne uvažovať o možnosti založiť miestne vetrolamy a vsakovacie vegetačné pásy na určitých miestach ako prevenciu pred privalovými zrážkami

- rešpektovať v priestorovom usporiadaní širších vzťahov základnú kostru územného systému ekologickej stability (biokocentrá, biokoridory, interakčné prvky – doplnenie drevín popri ceste III/059 034 Ižipovce/Spojka) s dodržiavaním podmienok ochrany prírody v chránených územiach podľa stupňov ochrany a vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity aj v ostatnom území

- terestrické biokoridory zabezpečiť len prírodnými prvkami – vegetáciou a konfiguráciou terénu

- presadzovať šetrnejší spôsob hospodárenia na LPF ako výberkový spôsob a podrastovú formu hospodárenia, obmedziť výrub nelesnej drevinovej vegetácie na navrhovaných plochách prvkov ÚSES, eliminovať v maximálnej miere holorubný spôsob ťažby na lesnom pôdnom fonde

- vylúčiť vypaľovanie lúčnych a pasienkových spoločenstiev

- obmedziť používanie agrochemikálií najmä v kontakte s prvkami ÚSES

- dodržiavať pri poľnohospodárskom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane pôdneho fondu, s cieľom zabezpečiť optimálnu ekologickú stabilitu územia

- uprednostniť na pôdach s nižšou produktivitou optimálne využívanie plôch druhmi kultúr podľa BPEJ

- vylúčiť melioračné zásahy na vlhkých a mokrych biotopoch

- stavby povoľovať iba s architektonickými prvkami typickými pre dané prostredie, uprednostňovať regionálne danosti, vylúčiť výškové stavby a narušiť tak krajinnú scenériu podhoria Chočských vrchov

Územné vymedzenie a charakteristika krajinných priestorov:

Krajinný priestor	Územné vymedzenie	Charakteristika krajinej štruktúry	Limity a regulatívy
zmiešaný poľnohospodársky	Liptovská kotlina	lesné ekosystémy nelesná vegetácia trvalé trávne porasty	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, ochrana lesov a poľnohospodárskej pôdy, ekologizácia v obhospodarovaní lesov, podrastový spôsob hospodárenia <u>Regulatívy</u> - chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, priestorové usporiadanie pôdnych celkov - vegetačné pásy s ekostabilizačnou, biologickou, pôdoochrannou a vodohospodárskou funkciou
zmiešaný	navrhované územia EÚ	lesné ekosystémy	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, lokality s drevinovou vegetáciou – BC, BK, IP tvoria základ ÚSES <u>Regulatívy</u> - lesohospodárska činnosť musí zohľadniť ekologické aspekty priestoru
zmiešaný lesný	Liptovská kotlina	lesné ekosystémy trvalé trávne porasty	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, ochrana lesného pôdneho fondu a poľnohospodárskej pôdy, na TTP - extenzívny spôsob hospodárenia <u>Regulatívy</u> - ekologizácia v obhospodarovaní lesov, postupná premena na lesy s vyššou biodiverzitou, podrastový spôsob hospodárenia, na TTP chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov - extenzívny spôsob hospodárenia na TTP, chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, v navrhovanom CHÚ Rigeľ uplatňovať ekologický prístup hospodárenia, autoregulačný prístup
poľnohospodársky	Liptovská kotlina	agroekosystémy vidiecka forma osídlenia	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny pre voľnú krajinu, ekologicko-produkčná funkcia poľnohospodárskej pôdy, ochrana prvkov, ktoré tvoria základ ÚSES <u>Regulatívy</u> - chrániť vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, používať druhovú skladbu poľných kultúr zodpovedajúcej pôdno-ekologickej podoblasti, neprodukčné plochy prekategORIZOVAŤ na TTP, výsadba krajinej zelene

2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.12.1 DOPRAVA

Širšie vzťahy

Z hľadiska širších dopravných vzťahov je riešené územie obce Ižipovce napojené na nadradenú a ostatnú komunikačnú sieť prostredníctvom 2 ciest a to : III / 059 034 Ižipovce – Spojka, ktorá sa cca 400 m pod južnou hranicou k.ú. napája na cestu III / 018 104 Liptovský Mikuláš - Ružomberok.

Vyššia komunikačná sieť je reprezentovaná diaľnicou D1 (vybudovaný úsek Ivachnová – Važec, vo výstavbe úsek Važec – Mengusovce), na ktorú je možnosť príjazdu z dvoch smerov. Smerom na východ cez komunikáciu II/584 Liptovský Mikuláš – Zuberec, na ktorú sa v časti Liptovská Sielnica – Brnice napája cesta III / 018 104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok a pokračuje do okresného mesta Liptovský Mikuláš (cca 13 km), kde je príjazd zabezpečený cez rondel. Smerom na západ cez komunikáciu III / 018 104 Lipt. Mikuláš – Ružomberok pričom vo vzdialenosti cca 15 km je obci Ivachnová možnosť priameho výjazdu na diaľnicu D1 a po ceste I/18 Liptovský Mikuláš - Ružomberok do okresného mesta Ružomberok (cca 24 km). Hlavným železničným ťahom v záujmovom území je elektrifikovaná dvojkoľajová trať ŽSR č. 180 Žilina – Košice, najvýznamnejšia železničná stanica pre rýchliky, osobné vlaky a nákladnú dopravu je v Liptovskom Mikuláši, v západnom smere pre osobné vlaky je v Liptovskej Teplej. Civilné letecké služby zabezpečuje letisko Poprad -Tatry.

V zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja je potrebné zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu II (III / 018 104) v kategórii C 7,5 / 60, cesta regionálneho významu v trase a úseku a)

Liptovský Michal – Liptovský Potok – Liptovská Sielnica / Brnice. Ďalej je potrebné počítať v línii tejto komunikácie s vytvorením Oravsko – Liptovskej cyklomagistrály.

Dopravné riešenie záujmového územia vychádza z predpokladu zabezpečenia ďalšieho rozvoja obce Ižipovce.

Cestná doprava a komunikačná sieť

• STAV

Zastavané územie obce Ižipovce je umiestnené pozdĺž cesty III / 059 034 Ižipovce - Spojka, ktorá spája obec s cestou III / 018 104 Liptovský Mikuláš – Ružomberok vedenou pozdĺž brehov Liptovskej Mary. Dĺžka tejto komunikácie je 1,450 km, priemerná šírka je 5,3 m, celoročný priemer meraný v roku 2001 za 24 hod. bol 114 motorových vozidiel (osobné automobily, motocykle, autobusy).

Z hľadiska dopravného významu je existujúci komunikačný skelet rozčlenený podľa funkčnej triedy (v zmysle STN 736110) do štyroch skupín :

- B3 „zberná komunikácia v koridore cesty III. triedy č. 059 034 / Ižipovce - Spojka – napojenie na št. cestu III triedy č. 018 104 - Lipt. Mikuláš - Ružomberok, komunikácia je ukončená otočkou pred obecným úradom
- C3 „významnejšia obslužná komunikácia v obci je vedená od cesty III / 059 034 (od otočky) a pokračuje smerom severozápadným, kde sa napája na cestu spájajúcu Ižipovce susednými obcami Bukovinou, Liptovskou Annou a Prosiekom
- C3 „krátke obslužné radiály a ostatné miestne obslužné komunikácie, umožňujúce prístup a priamu obsluhu objektov
- 1 L „lesné a poľnohospodárske cesty, ktoré zabezpečujú prepojenie obce so susednými obcami a tiež zabezpečujú prístup na poľnohospodársku pôdu a do lesných porastov

Z hľadiska technického usporiadania komunikačnej siete (širokové usporiadanie a návrhová rýchlosť) zodpovedá štátna cesta III / 059 034 kategórii MZ 6,5 / 40 v zastavanom území. Obslužná komunikácia funkčnej triede C3 zodpovedá kategórii MO 6,5 / 40, no najväčšej miere sú zastúpené obslužné miestne komunikácie funkčnej triedy C3 kategórie 4,25 / 30 a lesné a poľnohospodárske cesty 1L – 4,0 / 30.

Prehľad stavu je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Funkčné delenie	Kategórie ciest	Popis
B3	MZ 6,5 / 40	Prieťah cesty III / 059 034 obcou s ukončením na otočke pre OcÚ, v extraviláne dovolené zvýšenie rýchlosti na 50km/hod.
C3	MO 6,5/40 MOK 3,75/40	Predĺženie cesty III / 059 034 SZ smerom od otočky pred OcÚ až po napojenie na cestu spájajúcu obec Ižipovce so susednými obcami Bukovinou, Lipt. Annou a Prosiekom Od OcÚ po komunikáciu na cintorín, k najbližším rodinným domom, komunikácia zabezpečujúca prístup k jednému rodinnému domu pod cintorínom Od kultúrneho domu po Ižipovské háje, komunikácia vedená cez Beňadikové do Bukoviny, cez Lanovie k vodojemu, popri 2 domčekoch určených na individuálnu rekreáciu do Bukoviny, popri 3 nových rod. domčekoch do Prosieka a v pokračovaní do Lipt. Anny
1L	4,0//30	

• NÁVRH

Z hľadiska urbanistických požiadaviek sa neuvažuje so zásadnou rekonštrukciou a prestavbou sídla, prevažuje rozšírenie a zahusťovanie zástavby po obvode. V súlade s tým sa budú jestvujúce miestne komunikácie postupne rekonštruovať a na ne sa budú napájať novovybudované úseky.

V rámci návrhu sa uvažuje s riešením rekonštrukcie a rozšírenie existujúcej cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka, prípadne zvýšenie jej návrhovej rýchlosti úpravou smerových prvkov cesty. Ďalej je riešené pre dobudovanie, rekonštrukcia prípadne rozšírenie existujúcich miestnych obslužných komunikácií funkčných tried C3.

Ostatné navrhované trasy ciest sú riešené ako obslužné miestne komunikácie funkčnej triedy C3 plniace funkciu obslužnú s priamou obsluhou územia. Použitie týchto komunikácií v sídle je kombináciou priamej väzby na sprístupnenie objektov a územia a umiestnením vo vnútri obytných útvarov s vylúčením tranzitnej dopravy s použitím upokojujúcich prvkov a možnosťou parkovania.

Nové obslužné komunikácie funkčnej triedy C3 sú v kategóriách MO 8,0/40, MOU 6,5/40, MOK 3,75/30 a nemotoristické komunikácie funkčnej triedy resp. samostatný spevnený chodník D3. Hlavný komunikačný systém obce je reprezentovaný hlavnými existujúcimi komunikáciami : kategórií MZ 6,5/40 (III/059034), MO 6,5/40.

Prehľad návrhu je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Funkčné delenie	Kategória ciest	Popis
C3	MO 8,0/40	Napojenie zo štátnej cesty III/059 034 pri prvej križovatke pri vjazde do z.ú. obce pred Kultúrnym domom v smere doľava, komunikácia je vedená v trase existujúcej lesnej resp. poľnohospodárskej cesty 1L 4,0/30 poza z.ú. v smere na susediacu obec Bukovina s napojením na hlavný komunikačný systém obce, táto miestna komunikácia - hlavná tepna, sprístupňujúca nové lokality z juhu smerom na sever RP 6 / Ohradce, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky až po ľavej strane lokality RP 3 / Za Trním , v jej dopravnom priestore počítame aj s hlavným peším prepojením a miestnou cyklotrasou, ktorá v smere vom z obce sa napojí na navrhovanú Oravsko - Liptovskú cyklomagistrálu č. 7 podľa Slovenského cykloklubu s vedením v smere cesty III/018 104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok
		Hlavný vonkajší obchvat celej severnej časti nad z.ú. obce so začiatkom v na križovatke poľných ciest v smeroch na obce Bukovina a Lipt. Anna, Prosiek komunikácia je vedená v trase ostanej spevnenej komunikácie sprístupňujúca poľnohospodársku pôdu, táto miestna komunikácia s charakterom hlavnej dopravnej tepny, sprístupňuje po vonkajšom obvode najväčšie rozvojové zámery obytného územia - lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II na križovatke s komunikáciou C3_MO 6,5/40 vedenej zo z.ú. obce stúpnu nároky na intenzitu dopravy, keďže v tejto časti územia počítame s vytvorením nového centra obce s miestom pre novú zastávku SAD a najväčšími parkovacími plochami
		Nová miestna komunikácia s charakterom hlavnej dopravnej tepny je vedená trase existujúcej poľnej resp. lesnej nespvnenej komunikácie 1L 4,0/30 vedenej pozdĺžnym stredom medzi lokalitami RP 1 / Na Dlhých, RP 2 / Na Dlhých II a RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II s obojkou doprava pred plochou technickej vybavenosti , kde je existujúci i navrhovaný vodojem (časť Horekoncové), zabezpečuje zokruhovanie komunikačného systému a prepojenie existujúcich poľných ciest a zároveň navrhovaných MO komunikácií
C3	MOU 6,5/40	Vybudovanie novej obslužnej vnútroblokovej komunikácie pre stavby a zariadenia cestovného ruchu v zmiešanom území prevažne s mestskou štruktúrou, pre športovo – rekreačnú, občiansku vybavenosť s napojením na cestu III/059 034 Ižipovce - Spojka v južnej časti obce pre lokality RP 8 / Nižné Pole I s dostatočným počtom parkovacích miest a prepojením na hlavný komunikačný systém miestnych komunikácií a susediace existujúce poľné resp. lesné cesty (vo výhľade bude slúžiť aj pre lokalitu RP 12 / Nižné Pole II na druhej strane cesty)
		Nová komunikácia vedená pozdĺžnym stredom lokality určenej pre bývanie RP 6 / Ohradce s charakterom vnútroblokovej komunikácie s prepojením na susediace dve existujúce poľné resp. lesné komunikácie v línii východnej a severozápadnej (pokračovanie predchádzajúcej komunikácie)
		Nová obslužná vnútrobloková komunikácia, ktorá prepája severnú časť lokality určenej pre bývanie RP 5 / Osiky s východnú časť lokality RP 3 / Za Trním s prepojením na hlavnú dopravnú tepnu v území C3_MO 8,0/40 vedenú trasou v smere z juhu mimo z.ú. až po sever k ostatnej komunikácii v smere do obce Bukovina na západ a Lipt. Anna, predtým odbočka na Prosiek na východ.
		Vybudovanie nových obslužných vnútroblokových komunikácií pre najväčšie rozvojové zámery umiestnené nad severnou časťou z.ú obce vedené v smere SV resp. JZ, tento priečny smer korešponduje s hranicami pozemkov ornej pôdy, TTP v lokalitych RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II , tieto komunikácie prepájajú celé obytné územia s hlavnou dopravnou tepnou vedenej po jeho obvode C3_MO 8,0/40
		Príjazd do novej lokality určenej na bývanie RP 10 / Na Vršku I je z centra obce odbočkou pred OcÚ doprava popri potoku Ižipovčianka

		príčom pred cca posledným rodinným domom navrhujeme premostenie tohto potoka (ostatná brehová sprievodná zeleň bude zachovaná) pre vybudovanie novej obslužnej vnútroblokovej komunikácie, ktorá dodržiava stredovú líniu rozvojového územia a svahovitost' terénu, dočasne je jej ukončenie obrátkom, nakoľko vo výhľade počítame s jej predĺžením, po oboch stranách je navrhovaná zástavba rodinnými domami
C3	MOK 3,75/30	Prvá komunikácia v dolnej časti lokality RP 1 / Na Dlhých I pre prístup k jednostrannej zástavbe rodinných domov, na druhej strane sa bude nachádzať verejná zeleň umiestnená za oplotením existujúcich rodinných domov hneď nad z.ú. obce Nová prístupová komunikácia k navrhovanej ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vrškom umiestnenej v najjužnejšej časti mimo z.ú., táto komunikácia bude napojená na hlavnú cestu III/059 034 Ižipovce-Spojka odbočkou vo vzdialenosti cca 170 m od z.ú.
D3		Samostatný spevnený verejný chodník vedený existujúcim z.ú. obce (popri ceste III/059 034 Ižipovce - Spojka a následne jej pokračovaním až na sever z.ú., vytvorený nový peší okruh s plochami upravenej verejnej zelene v prechádzajúci k cintorínu z oboch strán , nový hlavný peší ťah v trase MO v smere od Kultúrneho domu poza existujúce záhrady – lokality RP 5 / Osiky, RP 4 / Kúpenica, západná časť RP 3 / Za Trnám , v pokračovaní na sever prepojený s hlavným peším ťahom - západná časť lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II

- **VÝHLAD**

Vo výhľade uvažujeme s výstavbou miestnych obslužných komunikácií – funkčnej triedy C3 pre 4 lokality.

Funkčné delenie	Kategória ciest	Popis
C3	MOU 6,5/40	Dobudovanie obslužných vnútroblokových komunikácií pre rozsiahle územie v lokalitách RP 13 a / Lanovie I, RP 13 b / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I v pokračovaní na sever do lokality RP 14 / Lanovie II a na západ do lokality RP 15 / Lanovie III , ktoré sú navrhované s ukončením obrátkom a smerujú v pokračovaní MOU vedených v smere z východnej strany z lokalít RP 1 / Na Dlhých I a RP 2 / Na Dlhých II, v najjužnejšej časti sú napojené na hlavný novovytvorený komunikačný systém v severnej časti územia, pešie ťahy sú súčasťou týchto komunikácií Pokračovanie vnútroblokovej obslužnej komunikácie určenej pre obytné územie v lokalite RP 11 / Na Vršku II , ktorá prepája lokalitu RP 10 / Na Vršku I s cestou III/059 034 Ižipovce - Spojka, je vedená cez svahovitý terén pozdĺž celej lokality, pred výjazdom na hlavnú cestu je navrhovaná odbočka pre príjazd k ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vrškom
C3	MOK 3,75/ 30	Posledná komunikácia v lokalite RP 14 / Lanovie II pre jednostrannú zástavbu

Hromadná doprava SAD

Hromadnú dopravu osôb zabezpečuje závod SAD Lipt. Mikuláš a.s. 5 – tmi spojmi za deň smerujúcich z mesta Lipt. Mikuláš až do Ižipoviec. Cez sobotu a nedeľu premáva linka 1x z Lipt. Mikuláša (so zastavením na zastávke Prosiek – rázcestie vo večerných hodinách) a 1x z Lipt. Sielnice priamo do obce v ranných hodinách. Okrem toho ešte 3x premáva linka z Lipt. Sielnice na zastávku Prosiek – rázcestie ale takisto len v ranných hodinách. Zastavenie je na dvoch autobusových zastávkach. Prvá zastávka je umiestnená mimo k.ú. na križovatke s ciest III/018 104 a III/059 034 a je pomenovaná Prosiek – rázcestie a druhá - Ižipovce je umiestnená priamo v zastavanom území obce pred Obecnou zvonnicou, kde je zároveň aj otočka autobusu SAD.

V súčasnosti pri prudkom náraste automobilizácie sa zvyšuje podiel dopravy osôb voči hromadnej.

Poloha zastávky autobusovej premávky v zastavanom území obce zodpovedá vyhovujúcej vzdialenosti pešej dostupnosti do 500 m (5min.). Druhá zastávka, ktorá sa nachádza v záujmovom území obce Prosiek - rázcestie nezodpovedá pešej dostupnosti priamo do z.ú. obce, ale umožňuje prestup na iné autobusy v 4 časových intervaloch, ktoré nesmerujú až do obce Ižipovce.

Vzhľadom na rozšírenie zástavby v rozvojových lokalitách sa existujúca zastávka SAD pred Obecným úradom ponechá a prebuduje sa na obojstrannú a stavebnými úpravami za zriadia zastávkové zálivy. **Nová zastávka s konečnou a obrátkom pre autobusy je navrhnutá v južnej časti lokality RP 1 / Na Dlhých I**, kde sa uvažuje s novým centrom obce so značnou občianskou vybavenosťou (obchod, služby), plochami pre

šport, rekreáciu v návrhu i výhľade čo možno považovať za významný zdroj dopravy. S narastajúcou intenzitou osídľovania nových lokalít je potrebné zvýšiť frekvenciu spojov SAD počas dňa.

Nemotorová doprava

Hlavný peší koridor obce Ižipovce je sústredený pozdĺž komunikácie III/059 034 Ižipovce – Spojka, obyvatelia chodia po oboch krajniciach tejto cesty. Nakoľko sa jedná o nízku intenzitu dopravy, komunikácia je hodne využívaná aj pre nemotorovú dopravu. Jediný chodník je vybudovaný v smere do cintorína, ale nie je osvetlený a chýbajú lavičky, drobná architektúra, sadové úpravy.

V návrhu je uvažované o zriadení **aspoň jednostranného chodníka podľa priestorových možností pozdĺž cesty III/059 034 v zastavanom území obce**. Minimálna šírka chodníka sa uvažuje 1,5 m. V navrhovaných lokalitách sa na **hlavnom komunikačnom systéme - lokality RP 5 / Osiky, RP 4 / Kúpenica, RP 3 / Za Trnám, v pokračovaní RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II** navrhujú chodníky po obidvoch stranách. Na ostatnom vedľajšom komunikačnom systéme na vnútroblokových komunikáciách priamo v zástavbe navrhujú chodníky po obidvoch stranách, poprípade možno chodník v odôvodnených prípadoch navrhnuť jednostranný. Šírka chodníka u novostavieb sa uvažuje 2,0 m príp. 1,5 m. V tých lokalitách kde počítame aj s občianskou vybavenosťou a plochami pre rekreáciu a šport je potrebné plochy pre pešiu dopravu naviazať na spevnené plochy okolo týchto objektov. **V návrhu je dôležité počítať s peším okruhom v smere od centra obce k cintorínu** – od OcÚ v smere doprava popri spevnenej komunikácii až priamo k cintorínu s prechodom cez verejný upravený priestor pri cintoríne medzi existujúcimi rodinnými domami (cca 80 m na sever od OcÚ) až na MOU vedenú z.ú. obce až k centru obce.

Chodníky špeciálne pre cyklistov v obci nie sú a ani nie je navrhnutý ako samostatný koridor. **S cyklistami sa uvažuje v spoločnom dopravnom priestore** miestnej komunikácie vedenej v trase novej MO začína za Kultúrnym domom a pokračuje **cez lokality RP 5 / Osiky, RP 4 / Kúpenica, ľavá časť RP 3 / Za Trnám**, kde sa napája na trasu hlavnej komunikačnej vetvy v severnej časti mimo z.ú. obce - **vonkajší obvod lokalít RP 1 / Na Dlhých I a RP 2 / Na Dlhých II** v smere na západ pokračuje do susediacej obce Bukovina, v smere na východ s otočkou na sever do obce Prosiek (otočka na východ zhruba v polovici lokality Na Dlhých I) a ďalej pokračuje do obce Lipt. Anna. Táto miestna cyklotrasa je napojená pri Kultúrnom dome na cestu III/059 034 a v jej smere pokračuje na juh až sa dostáva na cestu III/018 104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok, kde je z návrhu UPN-VÚC Žilinského kraja uvažovaná Oravsko-Liptovská cyklomagistrála č.7 podľa Slovenského cykloklubu. V zime pri menšej premávke môžu byť využívané ako bežecké trasy. V rámci turisticko-informačných služieb doporučujeme ich zakreslenie do máp a sprístupnenie širokej verejnosti pre spoznanie daného terénu a krás prírody v obci a jej bezprostrednom okolí.

Statická doprava

Súčasná parkovacie plochy sú sústredené v centre obce okolo – Obecného úradu, Kultúrneho domu a pred bytovým domom s predajňou zmiešaného tovaru „Laguna“ - spolu v počte 20 miest.

Tento súčasný stav parkovacích a odstavňích miest je nedostatočný hlavne priamo v zastavanom území obce. Osobné autá obyvateľov obce sú parkované na vlastných pozemkoch, len návštevníci obce parkujú na krajnici miestnych komunikácií, ktorých šírkové pomery nedovoľujú parkovanie a stávajú sa prekážkou. Z uvedeného dôvodu vznikajú problémy s prejazdom na miestnych komunikáciách. V návrhu počítame s vybudovaním a dobudovaním plôch pre statickú dopravu v centre obce pri Obecnom úrade, pri cintoríne, na začiatku obce pri Kultúrnom dome, v rámci navrhovaného centra obce (v najsevernejšej časti nad z.ú.), v južnej časti obce na plochách určených pre stavby a zariadenia cestovného ruchu v lokalite RP 8 / Nižné Pole I s príjazdom z cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka. Presne nadimenzovaná potreba bude upresnená pri riešení nasledujúcich stupňov v rámci urbanistických štúdií.

Základná navrhovaná potreba miest pre statickú dopravu :

Názov lokality, jej umiestnenie	Funkčné využitie	Parkovacie miesta
Centrum obce – pred OcÚ, pri Kultúrnom dome na začiatku obce	administratíva, správa, kultúra	cca 20
Pod cintorínom – pred plochou cintorína z juhovýchodnej strany	návšteva cintorína, pohrebné služby	cca 5
RP 1 / Na Dlhých I vo výhľade RP 13 a / Lanovie I a RP 13 b / Lanovie I – nové centrum obce nad najsevernejšou stranou z.ú.	občianska vybavenosť (obchod, služby), šport, rekreácia, kultúrne – spoločenské aktivity, verejná zeleň	cca 2x75 = 150
RP 8 / Nižné Pole I a Ivo výhľade RP 12 / Nižné Pole II – stavby a zariadenia cestovného ruchu v južnej časti obce po ľavej strane cesty III/059 034	stavby a zariadenia cestovného ruchu	cca 2x50 = 100
Navrhovaný odhad spolu		cca 275

Ostatná doprava, dopravné zariadenia

Letecká a vodná doprava sa v riešenom území nenachádza. Železničná doprava je zastúpená elektrifikovanou dvojkolajovou traťou ŽSR č. 180 Žilina – Košice, ktorá je vedená mimo riešené územie obce. Najdôležitejšia zastávka pre rýchlik, osobné vlaky je v okresnom meste Liptovský Mikuláš a v opačnom smere pre osobné vlaky v Liptovskej Teplej. Tieto stanice sú dobre dostupné pre automobilovú dopravu po sieti štátnych ciest.

V návrhu neuvažujeme s lyžiarskymi vlekmami, s čerpacími stanicami pohonných hmôt, umývačkami motorových vozidiel, so stavbou motelov, motorestov, servisov pre údržbu motorových vozidiel, odpočívadlami pre automobily.

Ochranné pásma

Sú stanovené v zmysle cestného zákona podľa triedy komunikácie vzdialenosťou obojstranne od osi komunikácie:

- cesta III / 059 034 smer Ižipovce – Spojka má ochranné pásmo 20 m od osi komunikácie na každú stranu v jej extravilánovom prieťahu
Výnimky povoľuje orgán spravujúci komunikáciu.

Zhodnotenie účinkov dopravy na ŽP

Obec je napojená na nadradenú dopravnú sieť len prostredníctvom jednej štátnej cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka, ktorá sa mimo k.ú. obce napája nacestu III/018 104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok. Takže zastavaným územím neprechádzajú iné dôležité komunikácie, ktoré by narúšali hlukové pomery, prašnosť, bezpečnosť obyvateľstva. Technická úroveň i parametre tejto dopravnej siete sú vyhovujúce. Pri zvážení vplyvov na hlukové charakteristiky tejto cesty ako jedinej miestnej komunikácie je predpoklad, že izofóny prípustnej hladiny hluku v okolí tejto cesty ale všetkých v k.ú. obce nie sú prekročené.

V rámci verejného dopravného vybavenia územia ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- rešpektovať zákon č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
- rozšírenie cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka na šírku min. 5,5 m, ďalej je potrebná rekonštrukcia autobusovej zastávky vrátane autobusového prístrešku, zástavkového zálivu, osvetlenia, podľa priestorových možností popri jej trase vybudovať min. 1,5 m široký chodník
- vybudovať novú autobusovú zastávku ako konečnú s obrátkom pre autobusy v novom centre obce nad najsevernejšou stranou z.ú. v južnej časti lokality RP 1 / Na Dlhých I
- na cyklotrasu č.7 podľa Slovenského cykloklubu – Oravsko/Liptovskú vedenú pozdĺž cesty III/018104 Lipt. Mikuláš – Ružomberok napojiť miestnu vedenú trasou III/059 034 Ižipovce-Spojka
- na miestnych komunikáciách :
- kde je rozpadnutý AB kryt ich rekonštrukcia
- miestne komunikácie, poľnohospodárske, lesné cesty, ktoré sú spevnené štrkovým krytom je potrebné spevniť krytom s bezprašnou úpravou
- vybudovať, zrekonštruovať a rozšíriť parkovacie miesta a kryty na parkovacích plochách predovšetkým pred budovou OcÚ, bytovým domom s obchodom, pri Kultúrnom dome
- prípadné ďalšie parkovanie osobných vozidiel v zastavanom území obce riešiť formou rozptýlených nízkokapacitných parkovísk na vlastných plochách občianskej vybavenosti, vybavenosti rekreácie a CR ako aj spoločných parkovacích miesta pre obyvateľov a rekreantov ubytovaných priamo v obci a verejných priestranstvách (presný počet bude upresnený pri riešení urbanistických štúdií podľa normy STN 736110, parkovacie plochy na teréne musia byť riešené s výsadbou vysokej zelene, so zastúpením vysokej zelene min. 25% k počtu parkovacích miest, min. 4% parkovacích miest riešiť pre imobilných občanov)
- ak vzniknú podnikateľské subjekty s väčšími areálmi tí si budú musieť zabezpečiť parkovanie a odstavovanie osobných a nákladných áut na vlastnom pozemku
- nové komunikácie budú nasledovného funkčného využitia a kategórie cesty :
- C3_MO 8,0 / 40 (lokality z juhu smerom na sever RP 6 / Ohradce, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky až po ľavej strane lokality RP 3 / Za Trnám, RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, pozdĺžny stred medzi lokalitami RP 1 / Na Dlhých, RP 2 / Na Dlhých II a RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II s otočkou doprava pred plochou technickej vybavenosti)
- C3_MOU 6,5 / 40 (lokality RP 8 / Nižné Pole I, RP 6 / Ohradce, severná časť lokality určenej pre bývanie RP 5 / Osiky s východná časť lokality RP 3 / Za Trnám, lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 10 / Na Vršku I)
- C3_MOK 3,75 / 30 (lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 9 / Pod Vrškom)

- D3 (samostatný spevnený verejný chodník vedený existujúcim z.ú. obce, prechádzajúci k cintorínu z oboch strán, lokality RP 5 / Osiky, RP 4 / Kúpenica, západná časť RP 3 / Za Trnám, lokalita RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II)
- vybudovať nové prístupové komunikácie s chodníkmi najlepšie po oboch stranách v navrhovaných lokalitách kde je sústredená IBV, OV, šport – rekreácia príp. iné podnikateľské aktivity (či už výrobné, nevýrobné a pod.)
- pri realizácii MOU do lokality RP 10 / Na Vršku I riešiť premostenie cez Ižipovčianku s ohľadom na sprievodnú zeleň – brehové porasty v jej okolí
- riešiť nové cyklistické trasy v dopravnom priestore MO v smere na západ od Kultúrneho domu v línii existujúcej poľnohospodárskej cesty vedenej medzi lokalitami RP 5 / Osiky a RP 4 / Kúpenica v pokračovaní po ľavej strane lokality RP 3 / Za Trnám v prepojení na západ do susediacej obce Bukovina a na východ v zákrute v smere na sever do obce Prosiek a Liptovská Anna
- vypracovať projekt vodorovného a zvislého dopravného značenia v obci a podľa neho zrekonštruovať, doplniť a zmeniť dopravné značenie, s cieľom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, informovanosti návštevníkov obce a vytvárania obytných ulíc v zástavbe IBV
- prípadné odstránenie bodových závad na existujúcom komunikačnom systéme spolu so stavebnými úpravami v súčasnosti s úpravou a zmenou dopravného značenia pre zvýšenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky
- výhľadové komunikácie budú nasledovného funkčného využitia a kategórie cesty :
 - C3_MOU 6,5 / 40 (lokality RP 13 a / Lanovie I, RP 13 b / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I v pokračovaní na sever do lokality RP 14 / Lanovie II a na západ do lokality RP 15 / Lanovie III, lokalita RP 11 / Na Vršku II)
 - C3_3,75 / 30 (lokalita RP 14 / Lanovie II)

2.12.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Širšie vzťahy

Záujmové územie katastra obce Ižipovce s bezmenným prítokom (Ižipovčiankou) spadá do Liptovskej Mary. Hydrologické číslo je 4 – 21 – 02 – 048, plocha povodia je 2,63 km², dlhodobý ročný prietok je 0,025 m³.s⁻¹, priemerný denný prietok dosiahnutý alebo prekročený priemerne počas 355 dní v roku je $Q_{355d}=0,005$ m³.s⁻¹, maximálny prietok dosiahnutý alebo prekročený priemerne raz za 100 rokov je $Q_{100}=8,5$ m³.s⁻¹.

Obec Ižipovce má charakter poľnohospodárskej obce. Základné údaje o počte obyvateľov v roku 2007 sú 87. V súčasnosti nie je v obci vybudovaná žiadna stoková sieť, ani ČOV. V roku 2002 bola vypracovaná projektová dokumentácia **Splašková kanalizácia a ČOV Ižipovce** (Ing. Juraj Vavro, autorizovaný stavebný inžinier, 01/2002). Pre opakujúce sa problémy vyvolané zásobovaním pitnou, úžitkovou a požiarnou vodou v obci Ižipovce a z dôvodu znižujúcej sa výdatnosti 2 lokálnych vodných zdrojov Nad obcou 1 a Nad obcou 2 bol vypracovaný investičný zámer **Ižipovce – napojenia na vodný zdroj Prosiek** (Ing. Juraj Vavro, autorizovaný stavebný inžinier, 05/2007). Posledná dokumentácia spracovaná pre územné rozhodnutie, ktorá pokračovala v predchádzajúcom zámere a z ktorej sme čerpali pre spracovanie návrhu ÚPN-O Ižipovce je **Ižipovce – napojenie na vodný zdroj Prosiek** (Proaqua – projektová kancelária, Ružomberok, 06/2008).

• STAV

Vodné zdroje a vodovodná sieť

Obec Ižipovce má vybudovaný verejný vodovod. Zásobovanie obce je z dvoch vodných zdrojov umiestnených nad cestou (pod Chočskými vrchmi), ktorá vedie do Liptovskej Anny pri východnom okraji k.ú. s obcou Prosiek.

Jedná sa o vodné zdroje :

- **VZ „Nad obcou 1“** - kapacita vodného zdroja je 0,2, minimálna výdatnosť v roku 2006 bola 0,1 l/s, priemerná 0,3l /s, voda vyrobená vrátane vody technolog. 2,4 tis.m³, využitie kapacity VZ bolo 42,5 %, na kóte 693,48 m.n.m.

- **VZ „Nad obcou 2“** - kapacita vodného zdroja je 0,2, minimálna výdatnosť v roku 2006 bola 0,2 l/s, priemerná 0,3l /s, voda vyrobená vrátane vody technolog. 2,2 tis.m³, využitie kapacity VZ bolo 47 %, na kóte 673,74 m.n.m.

Tieto vodné zdroje majú nasledovné ochranné pásma :

- ochranné pásmo I. stupňa (PHO I.)

- ochranné pásmo II. stupňa (PHO II.) nie je rozčlenené na vnútornú a vonkajšiu časť

Pásma hygienickej ochrany vyplývajú z § 19 Zákona o vodách a realizujú sa stanovením pásiem hygienickej ochrany v zmysle Úpravy o základných hygienických požiadavkách.

Z týchto dvoch vodných zdrojov je vedené zásobovacie gravitačné potrubie PE DN 65 v smere do **vodojemu VDJ 20m³ umiestneného v časti Horekoncové** na kóte $H_{\max} = 653,49$ m.n.m., $H_{\min} = 650,99$ m.n.m. Z neho je voda vedená potrubím v trase poľnohospodárskej komunikácie medzi lokalitami Lanovie I, II a Na Dlhých I a II až priamo do vodomernej šachty umiestnenej nad najsevernejšou časťou z.ú. obce potrubím PVC DN 100. Trasy rozvodných potrubí sú vedené pravou stranou MOK, ktorá sa pred Obecným úradom napája na cestu III/059 034 Ižipovce – Spojka a končí na začiatku z.ú. obce. Z nich sú riešené domové (súkromné) prípojky. Jedna trasa je vedená aj SV smerom od OcÚ pre pár rodinných domov. Novších 6 rodinných domov umiestnených nad severnou časťou z.ú. (2 sú v smere na Bukovinu a 4 na Prosiek) majú súkromné prípojky. V obci je zriadených 8 hydrantov, pričom 2 najsevernejšie sú podzemné.

Súčasná potreba vody pre obec

Obec má v súčasnosti 87 obyvateľov. Pri potrebe vody 135 l / os / deň v zmysle Vyhlášky č. 684/2006 Z.z. – Celková potreba vody pre stavby, objekty a činnosti bytového fondu, občianskej vybavenosti a technickej vybavenosti je :

- priemerná denná potreba: $Q_{dpr} = 10\,800 \text{ l/d} = 10,8 \text{ m}^3/\text{d} = 0,45 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,125 \text{ l/s}$
- maximálna denná potreba: $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 21,6 \text{ m}^3/\text{d} = 0,9 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,25 \text{ l/s}$
- maximálna hodinová potreba: $Q_{h,max} = Q_{d,max} \cdot 1,8 = 1,62 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,45 \text{ l/s}$
- minimálna hodinová potreba: $Q_{h,min} = Q_d \cdot 0,6 = 0,45 \text{ m}^3/\text{hod} \cdot 0,6 = 0,07 \text{ l/s}$
- celoročná potreba: $Q_r = Q_{pr} \cdot 365 = 10,8 \text{ m}^3/\text{d} \cdot 365 = 3\,942 \text{ m}^3/\text{rok}$

Pre opakujúce sa problémy vyvolané zásobovaním pitnou, úžitkovou a požiarnou vodou v obci Ižipovce a z dôvodu znižujúcej sa výdatnosti 2 lokálnych vodných zdrojov Nad obcou 1 a Nad obcou 2 bol vypracovaný investičný zámer **Ižipovce – napojenia na vodný zdroj Prosiek** (Ing. Juraj Vavro, autorizovaný stavebný inžinier, 05/2007), v ktorom bude napojenie obce riešené z vodného zdroja v susediacej obci Prosiek – VZ_Vrch CHK 2 v lokalite Dolina, $Q_{priem.} = 29,37 \text{ l/s}$, pod ktorým bude vybudovaná čerpacia stanica vo výške cca 635 m.n.m. a z nej bude vedené výtlačné potrubie PE 100 PN 16 DN 100, v dĺžke cca 2,2 km s 2 šachtami s odzdušňovacím a zavzdušňovacím ventilom a 3 hydrantami na odkaľovanie. Potrubie bude vedené v trase komunikácie, ktorá prepája obec Prosiek s Ižipovcami s vyústením do nového zemného vodojemu VDJ 1x100 m³ s príslušenstvom umiestneného vedľa terajšieho na kóte cca 653 m.n.m.

Na základe tohto investičného zámeru bola vypracovaná dokumentácia pre územné rozhodnutie **Ižipovce – napojenie na vodný zdroj Prosiek** (Proaqua – projektová kancelária, Ružomberok, 06/2008), ktorá riešila prívod pitnej vody z vodného zdroja Prosiek do akumuláčného vodojemu (podzemná líniová stavba bez negatívnych vplyvov na životné prostredie) v k.ú. obce Ižipovce v časti Horekoncové VDJ 2x75 m³ (pod existujúcim) na kóte – dno 650,00 m.n.m., max. hladina 653,80 m.n.m. Prelivom z pramennej komory vodného zdroja Prosiek odteká do odpadu cca 20 l.s⁻¹ pitnej vody. Vedľa tejto pramennej komory sa vybuduje nová odberná komora, do ktorej bude privedená voda z prelivu. Z odbernej komory bude voda prívodným potrubím HDPE DN 200, dl. 840 m gravitačne privádzaná do čerpacej stanice $Q\,2,2 \text{ l.s}^{-1}$ a odtiaľ bude výtlačným potrubím HDPE DN 80 v smere poľnej cesty z Prosieka do Ižipovcov voda čerpaná do navrhovaného akumuláčného vodojemu. Tento vodojem je navrhnutý na vyrovnávanie maximálnej potreby vody a na zabezpečenie akumulácie požiarnej vody. V smere prízjazdovej komunikácie v lokalite RP 2 / Na Dlhých II bude okrem prívodného potrubia riešený i kanalizačný odpad z vodojemu PVC DN 250, dl. 160 m.

• NÁVRH

Zásobovanie navrhovaných lokalít bude rozšírením jestvujúcej vodovodnej siete. Vodovodná sieť je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Liptovský Mikuláš.

Pôvodnú verejnú vodovodnú sieť navrhujeme rozšíriť o ďalšie nové vetvy z **navrhovaného vodojemu umiestneného pod existujúcim v časti Horekoncové VDJ 2x150 m³**, dno vodojemu na kóte 650,00 m.n.m., max. hladina 653,80 m.n.m. Predpokladáme 100% zásobovanie obyvateľstva, občianskej vybavenosti a všetkých rekreačných zariadení. Tento vodojem bude napojený na prívodné výtlačné potrubie HDPE DN 80 napojené na čerpaciu stanicu, do ktorej je pitná voda privádzaná z novej odbernej komory vodného zdroja umiestneného v susediacej obci Prosiek. Trasa potrubia korešponduje s trasou poľnej cesty spájajúcej obec Prosiek s Obcou Ižipovce.

Nové potrubie z vodojemu do vodomernej šachty umiestnenej nad severnou časťou z.ú. bude riešené ako HDPE DN 160 v trase terajšej poľnej cesty (aj v súčasnosti takto prechádza prívod vody do z.ú. obce) medzi lokalitami RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II a RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II. Rozvod pitnej vody v rámci všetkých lokalít bude riešený z HDPE DN 110 a prevádzkového hľadiska bude vzájomne zokruhovaný (v grafickej časti vo výkrese č. 5 – Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh

konceptie riešenia vodného hospodárstva sú znázornené všetky lokality a trasy vody, kanalizácie). Jedná sa o nasledovné lokality určené **pre bývanie – RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 10 / Na Vršku I, pre stavby a zariadenia cestovného ruchu lokalita RP 8 / Nižné Pole I.**

Nové potrubie bude z HDPE tlakových rúr, PE110, tlaková rada PN 10. Tvarovky a armatúry budú liatinové, prírubové PN10. Uloženie potrubia bude v zelených plochách pozdĺž komunikácií, alebo na kraji komunikácie. Vodovodné potrubie bude zabezpečovať potrebu pitnej vody pre obyvateľov a požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné hydranty a osadené armatúrne šachty a sieť bude v maximálne možnej miere zokruhovaná. Jednotlivé nové objekty budú na vodovodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami DN 25 (rodinné domy). Meranie spotreby vody bude vo vodomerných šachtách osadených 1m za oplotením na súkromných pozemkoch.

Bilancia potreby vody

Výpočet je prevedený podľa Vyhlášky 684/2006 Z.z., čiastka 261 – Celková potreba vody pre stavby, objekty a činnosti bytového fondu, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti. Uvedené údaje o náraste počtu obyvateľov, kapacitách v ubytovacích objektoch, počte zamestnancov v navrhovaných zariadeniach občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivitách potrebné upresniť pri spracovaní urbanistických štúdií.

1./ RP 1 / Na Dlhých I :	45 RD x 3,5 obyv. = 157,5 obyv. á 135l/os.....	21 262,5 l/deň
	1 OV: 50 lôžok, obchod, služby	
	50 lôžok. á 150l/lôž.d	7 500,0 l/deň
2./ RP 2 / Na Dlhých II :	34 RD x 3,5obyv. = 119 obyv. á 135l/os.....	16 065,0 l/deň
3./ RP 3 / Za Trnám :	23 RD x 3,5obyv. = 80,5 obyv. á 135l/os.....	10 767,5 l/deň
4./ RP 4 / Kúpenica :	26 RD x 3,5obyv. = 91 obyv. á 135l/os.....	12 285,0 l/deň
5./ RP 5 / Osiky :	24 RD x 3,5obyv. = 84 obyv. á 135l/os.....	11 340,0 l/deň
6./ RP 6 / Ohradce :	11 RD x 3,5obyv. = 38,5 obyv. á 135l/os.....	5 197,5 l/deň
7./ RP 8 / Nižné Pole I :	OV +zar.cest.ruchu max 75 lôžok. á 150l/os.....	11 250,0 l/deň
8./ RP 9 / Pod Vrškom :	ČOV	
9./ RP 10 / Na Vršku I :	5 RD x 3,5obyv. = 17,5 obyv. á 135l/os.....	2 362,5 l/deň

Celková potreba vody :

- priemerná denná potreba : $Q_{dpr} = 98\,030\text{ l/d} = 98,03\text{ m}^3/\text{d} = 4,08\text{ m}^3/\text{hod} = 1,13\text{ l/s}$
- maximálna denná potreba: $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 196,06\text{ m}^3/\text{d} = 8,169\text{ m}^3/\text{hod} = 2,27\text{ l/s}$
- maximálna hodinová potreba: $Q_{h,max} = Q_{d,max} \cdot 1,8 = 8,169 \cdot 1,8 = 14,70\text{ m}^3/\text{hod} = 4,08\text{ l/s}$
- minimálna hodinová potreba : $Q_{h,min} = Q_d \cdot 0,6 = 0,68\text{ l/s}$
- celoročná potreba: $Q_r = Q_{pr} \cdot 365 = 98,03\text{ m}^3/\text{d} \cdot 365 = 35\,781\text{ m}^3/\text{rok}$

10./ Potreba vody pre kropenie menších športových plôch – detské ihriská o ploche 580 m², sprievodnej verejnej zelene v lokalite RP 7 / Za kultúrnym domom bude riešená zo zdroja vody – vrtanej studne (VS). Dlhodobá výdatnosť zdroja vody bude preverená čerpacou skúškou. Minimálny priemer vrtu bude 160mm, hĺbka vrtu musí byť minimálne 5 m pod maximálnou hladinou podzemnej vody.

• VÝHLAD

Zásobovanie výhľadových lokalít (II. etapa) bude rozšírením jestvujúcej vodovodnej siete v polovičnom pomere ako návrh. Jedná sa o 5 lokalít z toho štyri sú určené **pre bývanie – RP 13 a, c / Lanovie I** (nad severnou časťou z.ú. a časť c.) je nad futbalovým ihriskom), lokalita nad ňou v pokračovaní na sever **RP14 / Lanovie II**, lokalita v smere na západ **RP 15 / Lanovie III** a poslednou je lokalita **RP 11 / Na Vršku II** (južná lokalita po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka a zároveň pokračovanie lokality určenej pre návrh bývania v lokalite Na Vršku I, južná časť samotnej lokality sa nachádza v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu a navrhovanom ochrannom pásme ČOV). **Pre rekreačné územie** s futbalovým ihriskom, parkovacími plochami je určená lokalita **RP 13 b / Lanovie I** a poslednou lokalitou je **RP 12 / Nižné Pole II** (po pravej strane cesty III/059034 oproti lokalite Nižné Pole I), ktorá má charakter **zmiešaného územia prevažne s mestskou štruktúrou** (stavby a zariadenia cestovného ruchu) – **Nižné Pole II**.

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované a výstavba bude pokračovať ďalej.

Bilancia potreby vody

11./ RP 11 / Na Vršku II :	22 RD x 3,5obyv. = 77 obyv. á 135l/os.....	10 395,0 l/deň
12./ RP 12 / Nižné Pole II :	OV +zar.cest.ruchu max 75 lôžok. á 150l/os.....	11 250,0 l/deň

13./ RP 13 a, c / Lanovie I : 10 RD x 3,5 obyv. = 35 obyv. á 135 l/s.....	4 725, 0 l/deň
14./ RP 14 / Lanovie II : 18 RD x 3,5 obyv. = 63 obyv. á 135 l/s.....	8 505 l/deň
15./ Lanovie III : 40 RD x 3,5obyv. = 140 obyv. á 135l/os.....	18 900 l/deň

Celková potreba vody :

- priemerná denná potreba : $Q_{dpr} = 53\,775 \text{ l/d} = 53,8 \text{ m}^3/\text{d} = 2,24 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,62 \text{ l/s}$
- maximálna denná potreba : $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 107,6 \text{ m}^3/\text{d} = 1,2 \text{ l/s}$
- maximálna hodinová potreba : $Q_{h,max} = Q_{d,max} \cdot 1,8 / 24 = 8,07 \text{ m}^3/\text{hod} = 2,24 \text{ l/s}$
- minimálna hodinová potreba : $Q_{h,min} = Q_d \cdot 0,6 = 2,24 \cdot 0,6 = 1,34 \text{ l/s}$
- celoročná potreba : $Q_r = Q_{pr} \cdot 365 = 53,8 \text{ m}^3/\text{d} \cdot 365 = 12\,637 \text{ m}^3/\text{rok}$

16./ Potreba vody pre kropenie športových plôch (futbalového ihriska) zo zdroja vody, ktorým bude vítaná studňa (VS) v lokalite **RP 13 b / Lanovie I** : športové plochy o výmere 7 600 m² á 10l.m²/deň76 000,0 l/deň. Dlhodobá výdatnosť zdroja vody bude preverená čerpacou skúškou. Minimálny priemer vrtu bude 160mm, hĺbka vrtu musí byť minimálne 5 m pod maximálnou hladinou podzemnej vody.

Rekapitulácia potreby vody: $Q_{d,max}$

- stav.....21,6 m³/d
- návrh.....196,60 m³/d
- výhľad107,60 m³/d
- celkom.....325,50 m³/d

Výpočet objemu akumuláčnych priestorov a návrh vodojemu

Vybudované terajšie akumuláčny priestory nie sú postačujúce a vyžadujú rozšírenie. Na akumuláciu vody slúži pôvodný podzemný vodojem VDJ 20m³ severne od obce v časti Horekoncové, na kóte 653,49 / 650,99 m.n.m., ktorý zásobuje súčasných obyvateľov obce. Potrebná akumulácia podľa STN 63 66 50 – Vodojemy čl.14 má byť 60-100% maximálnej dennej potreby vody $Q_{d,max}$. Výpočet potrebného objemu akumuláčnych priestorov sa vykonáva minimálne na 60 % $Q_{d,max}$ ako minimum pre bezkolíznu prevádzku a pre potreby požiarnej bezpečnosti v obci. Nový vodojem VDJ 2x150 m³ bude riešený ako podzemná líniová stavba bez negatívneho vplyvu na životné prostredie a bude zrealizovaný vedľa existujúceho s prívodom vody z vodného zdroja zo susediacej obce Prosiek.

Potrebný objem akumuláčného priestoru vodojemu :

- maximálna denná potreba pre stav a návrh :

$$Q_{d,max} = 218,2 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$60\% Q_{d,max} = 130,9 \text{ m}^3$$

$$100\% Q_{d,max} = 218,2 \text{ m}^3/\text{d}$$

- maximálna denná potreba pre výhľad :

$$Q_{d,max} = 107,60 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$60\% Q_{d,max} = 64,6 \text{ m}^3$$

$$100\% Q_{d,max} = 107,60 \text{ m}^3/\text{d}$$

Ochranné pásmo vodovodu

Pásmo ochrany verejného vodovodu sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu, na ochranu verejných vodovodov pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzky. Je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodovodného potrubia (1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na oboch stranách), v ktorom je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ohrozujú jeho technický stav.

Na vodovodnom potrubí budú osadené tieto objekty :

Požiarne hydranty – na zabezpečenie protipožiarnej ochrany sa použijú nadzemné hydranty DN80, PN1, 6Mpa. Maximálna vzdialenosť medzi hydrantmi je 160m (STN 92 0400).

Armátúrne šachty – umiestnia sa do dôležitých uzlov pre jednoduchšiu obsluhu a prístup k uzatváracím armatúram.

Vodomerné šachty – umiestnia sa za oplotením na súkromných pozemkoch.

ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD• **STAV**

V súčasnosti nie je v obci Ižipovce vybudovaná žiadna ucelená stoková sieť, ani ČOV.

Riešenie likvidácie odpadových vôd z rodinných domov, občianskej vybavenosti, rekreačných chalúp je akumuláciou v žumpách, septikoch a formou suchého WC, umiestneného pri hospodárskych stavbách a hnojiskách. V mnohých prípadoch sú žumpy netesné. Likvidácia je riešená odvozom fekálnymi vozidlami na najbližšiu jestvujúcu ČOV.

V časti obce sú vybudované nespevnené otvorené rigoly pozdĺž ciest na odvádzanie povrchových vôd, vyústené v recipiente.

V roku 2002 bola vypracovaná projektová dokumentácia **Splašková kanalizácia a ČOV Ižipovce** (Ing. Juraj Vavro, autorizovaný stavebný inžinier, 01/2002). Na základe tohto dokumentu bola nová kanalizačná sústava riešená ako delená splašková stoková sieť. Na odvedenie by mali slúžiť kanalizačné stoky a kanalizačné prípojky, na čistenie mechanicko – biologická ČOV s priemernou kapacitou 100 EQ (80–120) teda bola uvažovaná kapacita pre 90 obyvateľov a 30 rekreantov. Recipientom pre vypúšťanie vyčistenej odpadovej vody bude bezmenný tok (Ižipovčianka). ČOV bude umiestnená v najvýchodnejšom smere od z.ú. obce pri katastrálnej hranici s obcou Prosiek kam gravituje zastavaná časť obce, prístup bude riešený po navrhovanej účelovej komunikácii, ČOV bude oploštená a napojená na verejné elektrické rozvody. Ochranné pásmo bolo stanovené na 20 m. Potrubný materiál bol navrhnutý PVC DN 300 o dĺžke 970 m. Plánovaná produkcia odpadných vôd bola $14,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,17 \text{ l/s}$.

Dobudovaním kanalizačných zberačov a prípojok v obci Ižipovce sa znečistenie miestneho potoka Ižipovčianka a jej prítokov odstráni v plnej miere, nakoľko hlavným cieľom projektu „Splašková kanalizácia a ČOV Ižipovce“ je odstrániť, alebo minimalizovať znečistenie potoka a podzemných vôd v príľahlej oblasti.

Produkcia odpadových vôd – stav

- priemerná denná produkcia : $Q_{dpr} = 10\,800 \text{ l/d} = 10,8 \text{ m}^3/\text{d} = 0,45 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,125 \text{ l/s}$
- maximálna denná produkcia : $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 21,6 \text{ m}^3/\text{d} = 0,9 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,25 \text{ l/s}$
- maximálna hodinová produkcia : $Q_{h,max} = Q_{d,max} \cdot 1,8 = 1,62 \text{ m}^3/\text{hod} = 0,45 \text{ l/s}$
- minimálna hodinová produkcia : $Q_{h,min} = Q_d \cdot 0,6 = 0,45 \text{ m}^3/\text{hod} \cdot 0,6 = 0,07 \text{ l/s}$
- ročná produkcia odpadových vôd : $Q_r = Q_{pr} \cdot 365 = 10,8 \text{ m}^3/\text{d} \cdot 365 = 3\,942 \text{ m}^3/\text{rok}$

• NÁVRH

Splašková kanalizácia

Pre odkanalizovanie obce Ižipovce navrhujeme vybudovať celoobecnú splaškovú kanalizáciu so samostatnou **ČOV 1084 EQ umiestnenú v lokalite RP 9 / Pod Vrškom**, ďalej vybudovať gravitačné kanalizačné zberače PVC DN 300 a také isté priamo v obci aj v navrhovaných lokalitách zástavby a zároveň kanalizačné prípojky PVC DN 150 k jednotlivým domom a rekreačným objektom. Splašková a dažďová kanalizácia bude riešená samostatne. Kanalizačné šachty na stokovej sieti budú vybudované v maximálnej vzdialenosti 50 m a pri zmene nivelety a trasy potrubia. Šachty budú spĺňať funkciu revízných, sŕtokových a lomových šacht.

Čistiareň odpadových vôd (ČOV) navrhujeme umiestniť na juhovýchodnej strane obce Ižipovce vo vzdialenosti cca 170 m od hranice z.ú. na pravom brehu vodného toku Ižipovčianka, ktorý bude jej recipientom. Príjazd k nej bude riešený odbočkou zo štátnej cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka.

Odkanalizovanie nových lokalít pre výstavbu rodinných domov, rekreačných objektov a oddychových zón - **určené pre bývanie sú nasledovné lokality – RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 10 / Na Vršku I, pre stavby a zariadenia cestovného ruchu lokalita RP 8 / Nižné Pole I** bude stokovou sieťou s vodotesným vyhotovením, do ktorej budú zaústené kanalizačné prípojky od jednotlivých producentov.

Produkcia odpadových vôd

(po odpočte potreby vody na kropenie športových plôch)

- priemerná denná produkcia : $Q_{dpr} = 98\,030 \text{ l/d} = 98,03 \text{ m}^3/\text{d} = 4,8 \text{ m}^3/\text{hod} = 1,13 \text{ l/s}$
- maximálna denná produkcia : $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 196,06 \text{ m}^3/\text{d} = 8,169 \text{ m}^3/\text{hod} = 2,27 \text{ l/s}$
- ročná produkcia odpad.vôd : $Q_r = Q_{pr} \cdot 365 = 98,03 \text{ m}^3/\text{d} \cdot 365 = 35\,781 \text{ m}^3/\text{rok}$

Výpočet množstva znečistenia

Pri výpočte bol zvolený celkový počet pripojených obyvateľov (stav, návrh)

Charakter odpadových vôd : splaškové

Kapacita producentov (počet obyvateľov) :

- stav87
- navrhované rodinné domy590
- vyššia vybavenosť obce125
- celkom802

Počet ekvivalentných obyvateľov / EO / pri $q = 150$ l/os.d

$$EO = Q_d : q = 108\,830 : 150 = 725$$

Celková produkcia znečistenia / C / pri $c = 60$ g/EO . d

$$C = EO \cdot c = 725 \cdot 60 = 43,50 \text{ kg/d} \quad / \text{ v BSK}_5 /$$

$$NL = 725 \cdot 70 \text{ g/EO} \cdot d = 50,75 \text{ NL/d}$$

$$CHSK = 725 \cdot 120 \text{ g/EO} \cdot d = 87,0 \text{ CHSK/d}$$

• VÝHLAD

Splašková kanalizácia

Odkanalizovanie výhľadových lokalít (II. etapa) bude rozšírením navrhovanej kanalizačnej stokovej siete v polovičnom rozsahu ako návrh.

Jedná sa o 5 lokalít z toho štyri sú určené pre bývanie – **RP 13 a, c / Lanovie I** (nad severnou časťou z.ú. a časť c.) je nad futbalovým ihriskom), lokalita nad ňou v pokračovaní na sever **RP14 / Lanovie II**, lokalita v smere na západ **RP 15 / Lanovie III** a poslednou je lokalita **RP 11 / Na Vříšku II** (južná lokalita po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce - Spojka a zároveň pokračovanie lokality určenej pre návrh bývania v lokalite Na Vříšku I, južná časť samotnej lokality sa nachádza v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu a navrhovanom ochrannom pásme ČOV). Pre rekreačné územie s futbalovým ihriskom, parkovacími plochami je určená lokalita **RP 13 b / Lanovie I** a poslednou lokalitou je **RP 12 / Nižné Pole II** (po pravej strane cesty III/059034 oproti lokalite Nižné Pole I), ktorá má charakter zmiešaného územia prevažne s mestskou štruktúrou (stavby a zariadenia cestovného ruchu).

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované a výstavba bude pokračovať ďalej. Dažďová kanalizácia bude riešená samostatne.

Produkcia odpadových vôd

- priemerná denná produkcia : $Q_{dpr} = 53\,775$ l/d = $53,8$ m³/d = $2,24$ m³/hod = $0,62$ l/s

- maximálna denná produkcia : $Q_{d,max} = Q_d \cdot 2,0 = 107,6$ m³/d = $1,2$ l/s

- ročná produkcia odpadových vôd : $Q_r = Q_{dpr} \cdot 365 = 53,8$ m³/d $\cdot 365 = 12\,637$ m³/rok

Výpočet množstva znečistenia

Pri výpočte bol zvolený celkový počet pripojených obyvateľov (výhľad)

Počet ekvivalentných obyvateľov / EO / pri $q = 150$ l/os.d

$$EO = Q_d : q = 53\,775 : 150 = 358,5$$

Celková produkcia znečistenia / C / pri $c = 60$ g/EO . d

$$C = EO \cdot c = 358,5 \cdot 60 = 21,5 \text{ kg/d} \quad / \text{ v BSK}_5 /$$

$$NL = 358,5 \cdot 70 \text{ g/EO} \cdot d = 25,09 \text{ NL/d}$$

$$CHSK = 358,5 \cdot 120 \text{ g/EO} \cdot d = 432,02 \text{ CHSK/d}$$

Rekapitulácia produkcie odpadových vôd: $Q_{d,max}$	Rekapitulácia množstva znečistenia :
- stav 21,60 m ³ /d	Počet ekvivalentných obyvateľov / EO / pri $q = 150$ l/os.d
- návrh 196,60 m ³ /d	$EO = Q_d : q = 162\,605 : 150 = 1\,084$
- výhľad 107,60 m ³ /d	Celková produkcia znečistenia / C / pri $c = 60$ g/EO . d
- celkom 325,80 m ³ /d	$C = EO \cdot c = 1\,084 \cdot 60 = 65,04 \text{ kg/d} \quad / \text{ v BSK}_5 /$
	$NL = 1\,084 \cdot 70 \text{ g/EO} \cdot d = 75,9 \text{ NL/d}$
	$CHSK = 1\,084 \cdot 120 \text{ g/EO} \cdot d = 130,08 \text{ CHSK/d}$

Ochranné pásmo kanalizácie

Pásmo ochrany verejnej kanalizácie sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejnej kanalizácie, na ochranu kanalizačného potrubia pred poškodením a na zabezpečenie jej prevádzky.

V zmysle zákona č.442/2000 Z.z. sú pásma ochrany kanalizácie vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany 1,5 m pri verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm. V ochrannom pásme je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnej kanalizácii, alebo ohrozujú jej technický stav.

Čistiareň odpadových vôd ČOV 1084 EQ bude umiestnená v juhovýchodnej časti vo vzdialenosti cca 170 m od hranice z.ú. obce v lokalite **RP 9 / Pod Vříškom** (po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce-Spojka, v blízkosti sa nachádza katastrálna hranica s obcou Prosiek s recipientom Ižipovčiankou), pre napojenie všetkých kanalizačných vetiev nebude potrebné budovať čerpacie stanice, pretože poloha ČOV je na najnižšom mieste v porovnaní s ostatnými. Kanalizačný zberač PVC DN 300 s dĺžkou 1450 m bude k nej vedený popri potoku

Ižipovčianka od Obecného úradu odbočkou do prava v smere k cintorínu. Ochranné pásmo ČOV je stanovené 100 m.

VODNÉ TOKY

Obcou preteká miestny potok Ižipovčianka, ktorý nie je vyhlásený za vodárenský tok. Tok je regulovaný v časti z.ú. pozdĺž hlavnej MZ až k otočke autobusu. V ostatných častiach je potrebné previesť úpravu toku zameranú hlavne na stabilizáciu toku pri privalových dažďoch. Úpravy jestvujúceho koryta miestneho potoka sa budú riešiť tak, aby sa zachovala trasa a úpravy by pozostávali zo spevnenia brehov vegetačným opevnením, prehĺbenie koryta a výsadbou brehovej zelene.

Pri riešení vodného hospodárstva ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- vytvoriť predpoklady na zabezpečenie bezproblémového zásobovania jestvujúcich a nových rozvojových lokalít kvalitnou pitnou vodou pričom zohľadniť skutočnosť, že prívod pitnej vody do navrhovaného vodojemu v časti Horekoncové (podzemná líniová stavba umiestnená pod existujúcim vodojemom nad navrhovanými lokalitami) bude výtláčnym potrubím vedeným v smere poľnej resp. lesnej cesty vedenej zo susediacej obce Prosiek z ich vodného zdroja, tento akumuláčny vodojem bude slúžiť pre zásobovanie obce pitnou vodou a takisto na požiarne účely

- rekonštruovať rozvodnú vodovodnú sieť v priamo v z.ú. obce

- trasovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie viesť predovšetkým mimo súkromných pozemkov

- vybudovať spracovanú koncepciu splaškovej kanalizácie a riešiť odkanalizovanie územia nových rozvojových lokalít deleným systémom s čistením v novej ČOV umiestnenej v lokalite RP 9 / Pod Vříškom (recipientom je Ižipovčianka) cca 170 m od z.ú. obce a s hlavným kanalizačným zberačom PVC DN 300 vedeným v trase k.ú. s obcou Prosiek tiež v blízkosti JZ časti z.ú., všetky možné križovania s vodnými tokmi je potrebné navrhnuť v zmysle platnej technickej normy STN 736822 Križovania a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi

- pri súběhu kanalizácie s vodnými tokmi je potrebné v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, § 49 rešpektovať ochranné pásmo dotknutého vodného toku, ČOV je situovaná v súběhu s tokom Ižipovčianka preto bude potrebné rešpektovať ochranné pásmo v zmysle spomenutého zákona, doporučujeme v ďalšom stupni ÚPD doložiť hydrotechnické posúdenie kapacity koryta Ižipovčianky v celom súběhu stavby min. na Q_{100} ročný prietok

- ďalej pri navrhovanej ČOV umiestnenej v lokalite RP 9 / Pod Vříškom zvoliť takú technológiu a z nej vyplývajúce opatrenia aby v prípade havárie sa minimalizovalo ohrozenie prioritných živočíšnych druhov na Ižipovčianke ako biokoridore miestneho významu, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Liptovská Mara, návrhy konzultovať s hydrobiológom

- jestvujúci systém odvádzania vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) pozdĺž miestnych komunikácií zachovať a riešiť jeho rozšírenie na nové rozvojové lokality, alternatívne vybudovať dažďovú kanalizáciu s vyústením do recipientu

- zachovať koridor manipulačného priestoru a zároveň ochranné pásma pre prívodné vodovodné potrubie zo susediacej obce Prosiek, hlavné vodovodné a kanalizačné vetvy v najsevernejšej časti nad z.ú. obce – S/J línia medzi lokalitami RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II a vo výhlade RP 13 a, b, c / Lanovie I a RP 14 / Lanovie II

- pri riešení urbanistických štúdií je potrebné venovať pozornosť tlakovým pomerom vo vodovodnej sieti predovšetkým pre lokality navrhované pre zástavbu, ktoré sa nachádzajú v blízkosti existujúceho a novonavrhovaného vodojemu nakoľko predpokladáme, že bude potrebné navrhovať automatické tlakové stanice pre zabezpečenie pretlaku vo vodovodnej sieti v zmysle tlakových pomerov

- pri realizácii výstavby na plánovaných lokalitách v blízkosti potoka Ižipovčianky a jej prítokov bude potrebné dodržiavať ochranné pásmo min. 4 m od brehovej čiary ako ochranu funkčnosti hydrických biokoridorov, na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súběžných inžinierskych sietí

- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity

- rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, vodných zdrojov v zmysle zákona 442/2002 Z.z. z 19.6.2002, prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822, rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami

- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky

2.12.3 ELEKTRICKÁ ENERGIA

Širšie vzťahy

Hlavným napájacím uzlom okresu je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvážený elektrický výkon do uzlovej TR 110/22 kV Hc Lipt. Mara. Odtiaľto sú vzdušným vedením VN linkou č. 211 Lipt. Mikuláš – Lipt. Trnovec napájané všetky VN vedenia, trafostanice v obciach Lipt. Trnovec, Lipt. Sielnica, Prosiek, Ižipovce, Liptovská Anna, Bukovina a zároveň cez odbočku v k.ú. obce Prosiek do obce Bobrovník.

Z prírodného vzdušného vedenia 22 kV linky č. 211 prechádzajúceho strednou časťou k.ú. v pokračovaní do obce Liptovská Anna je odbočkou napojená jedna distribučná stožiarová trafostanica TS1 s príkonom 400 kVA pre zásobovanie obce Ižipovce, ktorá je umiestnená v najsevernejšej časti nad z.ú. obce.

Súčasný stav elektrickej energie pre potrebu obyvateľstva v obci je vo vyhovujúcom stave, vzhľadom na ďalšiu výstavbu v obci bude treba dobudovať jednotlivé trafostanice príp. rozšíriť existujúcu.

• STAV

Zásobovanie elektrickou energiou

Z jednotlivých distribučných trafostaníc sú obytné jednotky a ostatné objekty vybavenosti pripojené prevažne cez vonkajšie NN vedenie - závesnými káblami typu AYKYz, AIFe. Hlavné trasy sú prierezu AIFe 63x50+35+16 mm², AYKY – J 4x70 mm².

VVN vedenia

Cez južnú časť katastrálneho územia obce Ižipovce je vedené dvojité vzdušné vedenie VVN110kV – linka č.7201 a 7202 od Prosieka v smere na obec Bukovinu.

VN vedenia

V tom istom smere ako VVN napätie je vedená do Bobrovníka odbočka z k.ú. v obci Prosiek vzdušného vedenia VN 22kV – linka č. 211.

Obec Ižipovce je zásobovaná elektrickou energiou VN odbočkou zo vzdušného vedenia VN 22kV - linky č.211, ktorá je vedená z holých vodičov AIFe6 3x50mm² z rozvodne 110/22kV Liptovský Mikuláš. Vedenie prichádza do obce z Prosieka strednou časťou k.ú. a pokračuje smerom na Liptovskú Annu. Z neho je vedená na podperných betónových stĺpoch odbočka z holých vodičov AIFe6 3x50mm² k prihradovej stožiarovej trafostanici TS 1 400/160 kVA, z ktorej je zásobovaná celá obec. Elektrické rozvody v súčasnosti zodpovedajú požiadavkám pre odber elektrickej energie.

NN vedenia – rozvodná sieť

Rozvodná sieť NN je od stožiarovej trafostanice TS1 vedená vzdušným vedením AIFe6 3x50+35+16mm², uloženým na podperných betónových stĺpoch. V severnej časti obce je z trafostanice k novej výstavbe vedený káblový prívod káblom AYKY-J 4x70mm².

Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty. Na podperných betónových stĺpoch vzdušného vedenia NN je vedený aj napájací vodič verejného osvetlenia a sú na nich umiestnené osvetľovacie telesá verejného osvetlenia. Rozvádzač NN, umiestnený na stožiarovej trafostanici TS1, vyhovuje momentálnym požiadavkám pre zásobovanie obce elektrickou energiou.

Vzhľadom na existujúci charakter zástavby obce sa tu nevyskytujú objekty s výrazne vyšším odberom elektrickej energie.

V obci nie je vybudovaný plynovod a vykurovanie rodinných domov je pevným palivom (lokálne, alebo kotlom) a elektrickou energiou(elektrokotlami a elektrickými konvektormi).

Prípojky k jednotlivým objektom v obci sú vedené holými vodičmi AIFe, závesnými káblami a káblami uloženými v zemi.

Vonkajšie osvetlenie

V obci je vedenie verejného osvetlenia vedené po spoločných podperných betónových stĺpoch s vedením NN. Otvorené výbojkové svietidlá sú umiestnené na stĺpoch vedenia NN. V severnej časti z.ú. obce sú dva osvetľovacie stožiare so žiarivkovými svietidlami napojené káblovým vedením. Skoro celé z.ú. obce je osvetlené okrem komunikácie vedenej smerom k cintorínu.

• **NÁVRH**

Realizovaním navrhovaných lokalít v obci vzniknú nové nároky na elektrickú energiu. Technické riešenia zásobovania elektrickou energiou, najmä ich realizácia bude ovplyvňovaná časovým postupom realizácie v jednotlivých navrhovaných lokalitách a etapách. Realizácia zásobovania elektrickou energiou, ako jeden z predpokladov výstavby, musí byť zabezpečovaná v časovom predstihu. Nakoľko je obec Ižipovce nie je plynofikovaná a ani sa s plynofikáciou neuvažuje. Preto sa dá predpokladať, že vykurovanie rodinných domov a objektov pre občiansku vybavenosť bude elektrickou energiou, pevným palivom a čiastočne využívaním slnečnej energie. Pôvodné rodinné domy sú so stupňom elektrifikácie A, B, C a predpokladá sa, že niektoré objekty budú stavebne upravené a môže dôjsť aj k zmene stupňa elektrifikácie. Pre nové objekty je uvažované so stupňom elektrifikácie B (30%) a C (70%).

Zaradenie bytov podľa stupňa elektrifikácie:

Stupeň: **A** – osvetlenie a drobné elektrické spotrebiče súčasný výkon 7,0kVA
 Stupeň: **B** – ako stupeň A a elektrické varenie súčasný výkon 11,0kVA
 Stupeň: **C** – ako stupeň B a elektrické vykurovanie súčasný výkon 21,0kVA

Súčasný výkon pre skupinu rodinných domov so stupňom elektrifikácie B je upravovaný koeficientom 0,33 a pre jeden rodinný dom v skupine je súčasný výkon 3,60 kVA. Súčasný výkon pre rodinné domy v skupine so stupňom elektrifikácie C je 3,60 kW + 9,00 = 12,60 kVA.

Navrhované rozmiestnenie trafostaníc pre jednotlivé lokality

TS1 – je pôvodná a je umiestnená v severnej časti obce v lokalite RP 1 / Na Dlhých I. Trafostanica je do 400 kVA s transformátorom 160 kVA. Z tejto trafostanice je teraz napojených 56 rodinných domov a všetky ostatné objekty v obci. Z nej sa postupne napoja nové rodinné domy pričom Pôvodný transformátor 160 kVA sa vymení za transformátor 400 kVA.

TS2 – je navrhovaná kiosková do 630 kVA a bude umiestnená v západnej časti obce v lokalite RP 3 / Za Trním. Z tejto trafostanice sa napoja postupne niektoré objekty v lokalitách **RP 3 / Za Trním, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky** :

RP 3 / Za Trním 23 RD
 RP 4 / Kúpenica.....9 RD
 RP 5 / Osiky 8 RD
 Spolu 40 RD (12-B, 28-C) **396,00 kVA**

TS3 – je navrhovaná kiosková do 630kVA a bude umiestnená v západnej časti obce v lokalite RP 5 / Osiky. Táto trafostanica sa prepojí s NN vedením v južnej časti obce. Z tejto trafostanice sa napoja postupne zvyšné objekty v lokalitách **RP 3 / Za Trním, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky a všetky objekty v lokalitách RP 6 / Ohradce a RP 10 / Na Vršku I** :

RP 4 / Kúpenica 17 RD
 RP 5 / Osiky 16 RD
 RP 6 / Ohradce 11 RD
 RP 10 / Na vršku I5 RD
 Spolu 49 RD (15-B, 36-C) **492,00 kVA**

TS4 – je navrhovaná kiosková do 630 kVA a bude umiestnená v severnej časti obce v lokalite RP 1 / Na Dlhých I. Z tejto trafostanice sa napoja postupne objekty v lokalite RP 1 / Na Dlhých I a vo výhlade všetky objekty v lokalitách RP 13 a, b, c / Lanovie I a RP 14 / Lanovie II:

RP 1 / Na Dlhých I 20 RD
 Medzisúčet 20 RD (10-B, 13-C) 199,10 kVA
 Obchod 20,00 kVA
 Penzión 50 lôžok 40,00 kVA
 Spolu **259,10 kVA**

TS5 – je navrhovaná kiosková do 630 kVA a bude umiestnená v severnej časti obce v lokalite RP 2 / Na Dlhých II. Z tejto trafostanice sa napoja postupne zvyšné objekty v lokalite RP 1 / Na Dlhých I a celá lokalita RP 2 / Na Dlhých II.

RP 1 / Na Dlhých I 25 RD
 RP 2 / Na Dlhých II 34 RD
 Spolu 59 RD (18-B, 41-C) **587,00 kVA**

TS6 – je navrhovaná kiosková do 630 kVA a bude umiestnená v južnej časti obce v lokalite RP 8 / Nižné pole I. Z tejto trafostanice sa napoja objekty občianskej vybavenosti, objekty pre ubytovanie a cestovný ruch v spomenutej lokalite a nová ČOV umiestnená v lokalite RP 9 / Pod Vrškom.

Ubytovanie 75 lôžok	100,00kVA
Občianska vybavenosť.....	40,00kVA
Rezerva pre ubytovanie 75 lôžok a občiansku vybavenosť RP 12 / Nižné Pole II.....	140,00 kVA
Rezerva pre 22 RD RP 11 / Na Vršku II	218,00kVA
Spolu	498,00 kVA

• VÝHLAD

Pri realizácii výstavby rodinných domov v lokalite **RP 11 / Na Vršku II** (južná časť obce po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce-Spojka kde počítame s výstavbou cca 22 RD) sa tieto môžu napojiť na elektrickú energiu z **TS6**, ktorá bude umiestnená v lokalite RP 8 / Nižné pole I a takisto aj výhľadová lokalita **RP 12 / Nižné Pole II** umiestnená oproti lokalite RP 8 / Nižné Pole I pre stavby a zariadenia cestovného ruchu (ubytovanie pre 75 lôžok s príslušnou občianskou vybavenosťou).

V severnej časti výhľadového z.ú. obce nad existujúcou trafostanicou v lokalitách **RP 13 a, b, c Lanovie I** s pokračovaním na **RP 14 / Lanovie II** počítame s napojením na navrhovanú trafostanicu **TS 4**.

RP 13 a, b, c / Lanovie I	10 RD	
RP 14 / Lanovie II	18 RD	
Medzisúčet	28 RD (12-B, 16-C)	278,60 kVA
Obchod	20,00 kVA	
Penzión 50 lôžok	40,00 kVA	
Spolu	338,60 kVA	

Pri realizácii výstavby rodinných domov príp. aj iných objektov v lokalite **RP 15 / Lanovie III** (severná časť územia nad z.ú. obce – pokračovanie v smere na západ od lokalít RP 13 a, b,c / Lanovie I a RP 14 / Lanovie II, počítame s výstavbou cca 40 RD v kombinácii s rodinnými rekreačnými domami a prípadne aj s 1 zariadením občianskej vybavenosti s charakterom obchod, služby) sa v tejto lokalite vybuduje nová kiosková trafostanica **TS7 do 630 kVA**. Nová trafostanica sa môže napojiť z pôvodného vzdušného vedenia VN 22kV – linka č.211.

Podrobnejší návrh napojenia objektov na elektrickú energiu a upresnená spotreba bude riešená v urbanistických štúdiách, kedy budú známe požiadavky investorov na elektrickú energiu a doba realizácie jednotlivých objektov.

VN vedenia

Na pôvodnej trafostanici **TS1** sa vymení transformátor 160kVA za transformátor 400kVA. Nové trafostanice **TS2 až TS6** budú pripojené z existujúceho vzdušného vedenia 3x22kV odbočkami s káblovým vedením cez zvislé odpínače s prepäťovou ochranou. Navrhované káblové vedenie 3x(AXEKCY 1x240mm²) bude uložené v zemných káblových ryhách. Nové trafostanice sú navrhované kioskové s vybavením do 630kVA.

NN vedenia – rozvodná sieť

Nové vedenia budú vedené v káblových ryhách káblami AYKY-J 3x240+120mm² pozdĺž miestnych komunikácií a budú nimi prepojené poistkové pilierové skrine SR. Vedľa poistkových skriň sa umiestnia elektromerové rozvádzače. Skrine a elektromerové rozvádzače sa umiestnia vedľa stavebných pozemkov. Káblové vedenia od jednotlivých trafostaníc sa zaústia aj do spoločných poistkových rozpojovacích skriň, aby v prípade poruchy alebo v prípade vyššieho zaťaženia bolo možné zásobovať objekty z viacerých trafostaníc.

Napäťová sústava. 3+PEN,400/230V, str.,50Hz,TN-C

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom v zmysle STN 33-2000-4.41:

- v normálnej prevádzke - izoláciou živých častí, ochrana zábranami alebo krytmi

- pri poruche – samočinným odpojením napájania

Vonkajšie osvetlenie

Pôvodné svietidlá vonkajšieho osvetlenia v obci sa vymenia za modernejšie s úspornejšími svetelnými zdrojmi.

Vonkajšie osvetlenie v nových lokalitách bude vedené pozdĺž miestnych komunikácií. Svietidlá budú s energetickými úspornými zdrojmi a umiestnia sa na kovových stožiaroch. Káblové rozvody pre napojenie vonkajšieho osvetlenia budú vedené v spoločných káblových ryhách s NN vedením.

Vonkajšie osvetlenie bude napojené zo samostatných rozvádzačov, v ktorých bude umiestnené samostatné meranie. Umiestnenie rozvádzačov bude riešené v rámci urbanistických štúdií.

Predpokladaný výkon pre vonkajšie osvetlenie je do **15 kVA**.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenia od krajného vodiča.

Vzdialenosti pri napätí sú :

- a.) od 1 kV do 35 kV vrátane
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
- b.) od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- c.) od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m
- d.) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po stranách krajných káblov vedenia, vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1m pri napätí do 110 kV vrátane.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia:

- a.) s napätím 110kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- b.) s napätím do 110kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- c.) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologického zariadenia.

Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy. Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať. Ostané súbory opatrení, ktoré treba dodržiavať v priestore ochranných pásiem vymedzuje zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike z 26.10.2004.

Pri riešení zásobovania elektrickou energiou ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- rešpektovať trasu vzdušných vedení 2x110 kV, ktoré prebiehajú južnou časťou k.ú. a trasu 22 kV vzdušného vedenia, ktoré je potenciálnou bariérou pre rozvojové aktivity v najsevernejších častiach nad z.ú. obce, kde je sústredená aj trafostanica TS1 400/160 kVA

- v prípade potreby prekládky energetických zariadení je potrebné tieto riešiť v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 38 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza :

a.) náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak, vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení

b.) preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy

c.) SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora, toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky, v prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde SSE-D a.s. nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia

- existujúcu trafostanicu TS1 400/160 kV rekonštruovať a počítať s navýšením jej výkonu

- vo všetkých lokalitách určených pre zástavbu doplniť osadenie trafostaníc (TS2 až TS 6) a trasy vedení podľa požadovaného výkonu

- trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách požadujeme riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé výbežky NN vedení neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite

- nové TS by nemali byť zdrojom nadmerného hluku voči okolitej zástavbe v zmysle nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov, pričom je dôležité koordinovať trasy elektrických sietí s trasami ostatných inžinierskych sietí

- trasy VN a NN vedenia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie, pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 36, manipulačný priestor od podperných

bodov 1 m a neporušenie ich stability, elektromerové rozvádzače plánovanej výstavby riešiť na verejne prístupnom mieste napr. v oplotení

- výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy

- pri vypracovávaní ďalších PD požadujeme použiť prvky podľa Katalógu prvkov a funkčných celkov platných v SSE, a.s. v čase projektovania, pričom všetky tieto PD budú riešené oprávnenými projektantmi s rešpektovaním odborných vyjadrení zainteresovaných orgánov a organizácií

- nepočítať s plynifikáciou obce aj keď južnou časťou k.ú. prechádza trasa medzinárodného VTL plynovodu Severné Slovensko

- dodržiavať ochranné i bezpečnostné pásmo existujúcej trasy VTL plynovodu

- vedieť trasy jednotlivých podzemných a nadzemných inžinierskych sietí pretože pri ich oprave, údržbe môže dôjsť k poškodeniu susediacej trasy vedenia

2.12.4 ZÁSOBOVANIE ZEMNÝM PLYNOM

Širšie vzťahy

Cez južnú časť katastrálneho územia obce Ižipovce prechádza **medzinárodný VTL plynovod s názvom "Severné Slovensko"** – o priemere DN 500 o s menovitým pretlakom PN 64. Približná dĺžka tohoto plynovodu prechádzajúca k.ú. obce Ižipovce je cca 1,025 km.

Ochranné pásmo VTL plynovodu DN 500, PN 64 je 8 m na každú stranu od osi plynovodu, ktoré je zriadené na ochranu plynovodu a bez povolenia prevádzkovateľa v ňom nie je možné vykonávať žiadne činnosti s výnimkou poľnohospodárskych prác. Akékoľvek iné práce musia byť vykonávané pod priamym dozorom a za písomne stanovených podmienok.

Bezpečnostné pásmo pre VTL plynovod DN 500, PN 64 je energetickým zákonom stanovené na 150 m na každú stranu od osi plynovodu. Toto pásmo je zo zákona zriadené na ochranu života, zdravia a majetku osôb a na zmiernenie dôsledkov v prípade havárie alebo poruchy na plynárenskom zariadení.

V spomenutom bezpečnostnom pásme navrhujeme nové lokality určené na bývanie (obytné územie) - jedná sa o cca polovicu južnej časti lokality RP 4 / Kúpenica, cca 1/3 tiež južnej časti lokality RP 5 / Osíky, celú lokalitu RP 6 / Ohradce a vo výhlade zhruba tretinu lokality RP 11 / Na Vršku II (po ľavej strane cesty III/059 034 Ižipovce – Spojka pred vjazdom do obce), územie pre stavby a zariadenia cestovného ruchu (zmiešané územie prevažne s mestskou štruktúrou) v lokalite RP 8 / Nižné Pole I (po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce-Spojka pred vjazdom do obce) a vo výhlade RP 12 / Nižné Pole II a pod ňou po pravej strane cesty bude umiestnená v návrhu lokalita RP 9 / Pod Vrškom, kde navrhujeme novú ČOV pre obec Ižipovce.

• STAV, NÁVRH a VÝHLAD

Obec v súčasnosti nie je plynifikovaná a ani s plynifikáciou do budúcnosti nepočíta.

2.12.5 TELEKOMUNIKÁCIE

• STAV

Obec Ižipovce patrí pod regionálnu oblasť Liptovský Mikuláš. Miestny telekomunikačný kábel je napojený na digitálnu telefónnu ústredňu v Liptovskej Sielnici. Trasa miestneho kábla TCKE vedie súbežne so štátnou cestou III/059 034 Ižipovce - Spojka od križovatky Prosiek – Ižipovce až do z.ú. obce s príslušným počtom párov.

Tento miestny telekomunikačný kábel je uložený na drevených stožiaroch s betónovou pätkou. Jednotlivé účastnícke stanice sú napojené závesnými káblami z miestneho telekomunikačného kábla cez svorkovnicové skrinky, ktoré sú umiestnené na drevených pätkových stĺpoch. Na objekte Obecného úradu je umiestnený verejný telefónny automat.

Diaľkové káble

Cez katastrálne územie nie sú vedené žiadne diaľkové káble.

Mobilná sieť

V katastri obce sa nenachádzajú základňové stanice verejnej rádiatelefontnej siete žiadneho mobilného operátora. Urbanizované územie katastra je horšie pokryté signálom T-Mobile aj keď vykrývač je v lokalite za Hájom pri Liptovskej Sielnici. Signál mobilného operátora Orange je v obci lepší. Signál tretieho mobilného operátora O2 bude takisto v obci prístupný.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa miestneho rozhlasu je umiestnená v budove Obecného úradu. Od budovy Obecného úradu je vedenie miestneho rozhlasu vedené na samostatných podperných kovových stĺpoch pozdĺž miestnych komunikácií.

Televízna sieť

V obci je príjem televízneho signálu z vysielateľov Liptovská Mara a Kráľova hoľa. Obec je pokrytá signálom televízií STV 1, STV 2, Markíza a JOJ.

• NÁVRH a VÝHLAD**Telefónne vedenie**

Telekomunikačné siete patria do primárnej oblasti Liptovský Mikuláš. Prístup do siete operátora pevnej verejnej telekomunikačnej siete je zabezpečený cez miestny telekomunikačný kábel typu TCKE s príslušným počtom párov, ktorý je napojený na digitálnu telefónnu ústredňu v Liptovskej Sielnici. Miestny telekomunikačný kábel je uložený na drevených stožiaroch s betónovou pätkou. Jeho trasa vedie súbežne so štátnou cestou od križovatky Prosiek - Ižipovce až do z.ú. obce. Tento kábel pokrýva terajšiu potrebu zákazníkov T- Com. V prípade zvýšenej požiadavky na pokrytie zo siete T- Com, bude nutné prívodný kábel nahradiť novým káblom o vyššom počte žil.

Pri budovaní inžinierskych sietí v navrhovaných a výhľadových lokalitách je potrebné uvažovať s káblovým vedením TCEPKPFLE, ktoré sa bude viesť v spoločných trasách ostatnej technickej infraštruktúry. Jednotlivé telekomunikačné siete budú riešené pomocou telekomunikačných deliacich spojok.

Mobilné rádiotelefónne siete

Pokrytie obce signálom T-Mobile je horšie v porovnaní so signálom mobilného operátora Orange. Pokrytie obce signálmi ďalších mobilných operátorov je nedostatočné a preto je potrebné zlepšiť práve toto pokrytie územia obce napr. mobilným operátorom O2, ktorý je už v prevádzke.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa miestneho rozhlasu, ktorá je umiestnená v budove Obecného úradu nebude vyhovovať pre pokrytie celého územia budúcej zástavby a treba uvažovať s novou ústredňou miestneho rozhlasu. Rozvod miestneho rozhlasu v súčasnosti nepokrýva rovnomerne celú obec a je potrebné rozšíriť vedenie v severnej a južnej časti obce.

V navrhovaných a výhľadových lokalitách sa vedenie miestneho rozhlasu bude viesť v spoločných trasách ostatnej technickej infraštruktúry. Pre umiestnenie reproduktorov sa využijú kovové stĺpy vonkajšieho osvetlenia.

Televízna sieť

V obci v súčasnosti nie sú vybudované miestne televízne káblové rozvody a s budovaním týchto rozvodov sa ani neuvažuje.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo pre káblové telekomunikačné a oznamovacie rozvody je od krajného vodiča 1m na obe strany.

Z hľadiska telekomunikačných a informačných sietí ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- pred zemnými prácami je potrebné vytýčenie podzemných telekomunikačných sietí
- nové vedenia telekomunikačnej siete riešiť káblovým vedením v zemi s dodržaním ich ochranných pásiem v zmysle príslušnej STN a súvisiacich predpisov
- pri škodlivom rušení, ktoré bráni prevádzke zariadenia v súlade s jeho určením, je užívateľ povinný bezodkladne urobiť účinné ochranné opatrenia alebo ukončiť prevádzkovanie zariadenia (za rušenie sa považuje aj znemožnenie prevádzky spôsobené elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb, ktoré boli zhotovené po uvedení vedenia do prevádzky)
- k existencii podzemných alebo nadzemných vedení telekomunikačných sietí je potrebné požiadať Slovak telekom a.s., Bratislava o vyjadrenie
- pri riešení urbanistických štúdií bude potrebné spracovať návrh telekomunikačnej infraštruktúry, z dôvodu zapracovania trás telekomunikačných vedení do územného rozhodnutia, po upresnení požadovaných podkladov a ich zapracovaní do PD, Slovak Telecom a.s. spracuje na základe písomnej požiadavky na zabezpečenie telekomunikačnej infraštruktúry realizačnú PD na telekomunikačné pripojenie a následnú realizáciu
- v ochrannom pásme telekomunikačných zariadení neumiestňovať stavby a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia alebo vedenia telekomunikačnej siete, alebo ich plynulú a bezpečnú prevádzku

2.12.6 ZARIADENIA CIVILNEJ OCHRANY

Obec Ižipovce je v zmysle Nariadenia vlády SR č. 25/1997 Z.z. o zaradení územia do jednotlivých kategórií podľa možnosti vzniku mimoriadnych udalostí, ktoré môžu negatívne pôsobiť na chod života a ekonomiky postihnutého územia, **zaradená do územia III. kategórie**. Obec má spracovaný „Krizový plán obce Ižipovce“, ktorý býva priebežne aktualizovaný. Podľa tohto plánu sa obyvatelia v prípade nutnosti ukrytia budú ukrývať v úkrytoch budovaných svojpomocne.

Pri riešení zariadení civilnej ochrany ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany

- v stavbách s väčším sústredením osôb riešiť a zabezpečovať ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v ochranných stavbách – v úkrytoch rozdielne podľa kategorizácie územia Slovenskej republiky a pre obdobie vojny a vojnového stavu v súlade s § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

2.13 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zásady funkčného využitia územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti

Zásady funkčného využitia územia vychádzajú z podmienok legislatívnych noriem, ktorými sa riadi aj vypracovanie Územného plánu obce Ižipovce. Úlohou dokumentu je zosúladiť záujmy ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany PP a LPF s hospodárením a súčasne socio-ekonomickými aktivitami človeka s výsledkami trvalo udržateľného rozvoja.

Územný plán obce rieši predovšetkým obytnú funkciu v zastavanom území obce a v priamom dotyku s ním (najväčšie rozvojové plochy sú situované nad severnou časťou z.ú. obce v lokalitách RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, vo výhlade RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II a RP 15 / Lanovie III, ostatné lokality RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 10 / Na Vříšku I sú situované v smere SZ v pokračovaní na Z, J, SV, V, vo výhlade RP 11 / Na Vříšku II v smere na JV), územie určené pre stavby a zariadenia cestovného ruchu je lokalizované v juhovýchodnej časti mimo z.ú. obce v lokalite RP 12 / Nižné Pole I (po pravej strane cesty III/059 034 Ižipovce-Spojka) a vo výhlade RP 12 / Nižné Pole II. Práve toto posledné funkčné využitie je plánované ako alternatíva využitia prírodného potenciálu krajiny, ktorá je spojená s voľnými bytovacími kapacitami a slúži pre zvýšenie zamestnanosti miestnych obyvateľov.

Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie ÚPN-O Ižipovce navrhuje :

- pre umocnenie ekostabilizačných kvalít biocentra, interakčných území a biokoridorov podporovať a vytvárať podmienky pre lesné biocenózy, krovinnú vegetáciu a TTP s extenzívnym využívaním, zachovať a rekonštruovať najzácnejšie fragmenty horských lúk s ich pôvodnou biodiverzitou, akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia

- intenzívnejšie využiť ešte ostávajúce voľné plochy v zastavanom území obce pričom nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mohli neprímeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov obce priamo v obytnom území

- zaviesť v obci úplný separovaný zber odpadov (aj v areály cintorína), zamedziť a sústavne odstraňovať drobné nelegálne skládky odpadov vytvárané občanmi s cieľom zabezpečiť ochranu kvality podzemných vôd a estetizáciu prostredia

- chrániť menšie územia mokradí s charakterom trstia, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív a rekultivačných prác

- starostlivosť o lesné ekosystémy vykonávať prostredníctvom jemnejších foriem hospodárskych spôsobov s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia a sadbového materiálu miestnej proveniencie, znížiť pri obnove lesa zastúpenie smreka a vylúčiť veľkopoľné holoruby

- na LPF alebo vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesného pozemku neumiestňovať nijaké aktivity (zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení noviel a súvisiacich predpisov)

- rešpektovať podmienky ochrany prírody z návrhových listov RÚSES, území NATURA 2000, Programu starostlivosti o TANAP a ďalších podmienok vyplývajúcich z jednotlivých stupňov ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vykonávacích vyhlášok

- keďže obec nie je plynofikovaná a ani sa s plynofikáciou neuvažuje, možnosť využitia i iných zdrojov energie (okrem vykurovania pevnými palivami a elektrickou energiou) samozrejme so zohľadnením energetickej koncepcie pre obec, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomasa a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

- výstavbu verejnej kanalizácie a novej biologickej ČOV pre obce Ižipovce v lokalite RP 9 / Pod Vrškom ako jedno z preventívnych opatrení na zabránenie ďalšiemu šíreniu prenosných ochorení (výskyt hepatitídy A) a zlepšenie stavu všetkých zložiek životného prostredia

- podporovať estetizáciu obce hlavne udržiavaním čistoty a poriadku, poskytovaním kvalitných služieb, revitalizovať verejné priestory v centre obce – pred Bytovým domom, Obecným úradom a Zvonicou, vytvoriť novú upravenú parkovú zeleň s prvkami drobenej architektúry (mobiliár, osvetlenie, spevnené plochy, malé ihriská pre deti a mládež a pod.) okolo priestoru Kultúrneho domu, zokruhovať a vylepšiť pešie prepojenie s upravenou verejnou zeleňou, osvetlením, lavičkami z centra obce k cintorínu z oboch strán pričom v smere doľava aj parkovacie plochy, vylepšiť vstup do obce, úpravu hlavnej cestnej komunikácie s novým chodníkom

- upozorniť na veľmi nevhodný trend v spoločnosti a to optické znečistenie novými dominantami v krajine ako sú nadrozmerne reklamné pútače, bilbordy atď., ktoré majú komerčný charakter a v krajine s vysokým prírodným potenciálom a krajinárskou hodnotou sú absolútne nevhodné

- na celoštátnej úrovni znížiť prašnosť, hlučnosť, vibrácie a plyné exhaláty na všetkých komunikáciách i verejných priestranstvách, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, najmä bezpečnosť chodcov pred kolíziami a motorovými vozidlami, zlepšiť údržbu, dopravné značenie, signalizáciu a osvetlenie komunikácií a verejných priestranstiev

- zabezpečiť monitoring vybraných ukazovateľov kvality životného prostredia a vplyvov na zdravie obyvateľov v návrhovom období ÚPN-O, predovšetkým hlučného a imisného zaťaženia s dôrazom na dodržanie príslušných normou stanovených limitov v kritických situáciách

- z hľadiska uplatnenia v krajinnej scenérii citlivo pristupovať k začleneniu významných stavieb do existujúcej štruktúry zástavby

- minimalizovať hmotovou štruktúrou a výškovou gradáciou navrhutej zástavby bariérový efekt pre exponované priehľady na historické a prírodné dominanty obce

Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia obce, návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinno-estetických hodnôt územia

Rozšírenie hranice zastavaného územia obce pre nové lokality je na plochách PP, ktoré sú v bezprostrednom kontakte s jestvujúcou zástavbou a spolu scelujú urbanistickú štruktúru obce.

Návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinno-estetických hodnôt územia :

- dotvoriť monotónnu poľnohospodársku krajinu navrhovanými prvkami ÚSES
- navrhnuť ekostabilizačné prvky
- pre zníženie ohrozenia pôdy veternou eróziou budovať pôdoochranné pásy zelene na územiach kde to je vhodné
- vytvoriť nové plochy nelesnej drevinovej vegetácie

ROZBOR SÚČASNÉHO STAVU ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Obecné zastupiteľstvo v Ižipovciach vydalo VZN „O vytváraní zdravého životného prostredia, o ochrane verejného poriadku a zelene na území obce“ pod číslom 1/2004 s účinnosťou od 04.04.2004, v ktorom sú zhrnuté základné články o čistote obce, o tuhých domových odpadkoch, o obecnej zelene, o nakladaní s vodou a spoločné, záverečné ustanovenia. V rámci nich sú bližšie špecifikované podmienky ohľadom čistoty verejných priestranstiev, miestnych komunikácií, vodných tokov, udržiavania čistoty v obci pri práci s materiálom, osobitné predpisy o využívaní verejného priestranstva a zodpovednosť za čistotu, odvoz tuhých domových odpadkov, ochrana obecnej zelene.

Voda

Podzemné vody

Z hydrogeologického hľadiska podľa rajonizácie SR patrí kataster na severe do rajónu mezozoika východnej časti Chočských vrchov (M 015) a v ostatných častiach do paleogénu a kvartéru západnej a strednej časti Liptovskej kotliny (QP 016).

Na plochách v strednej a južnej časti prevládajú pieskovce a ílovce s miernou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou.

Povrchové vody

Zájmové územie spadá do povodia rieky Váh s označením 4-21-01. Riečna sieť oblasti z hľadiska širších vzťahov patrí k Čiernomorskému úmoriu - dunajskému, do ktorého ústi väčšina slovenských riek.

Akumulácia vôd v mesiacoch november - marec, vysoká vodnosť v mesiacoch apríl - jún. Priemerný ročný odtok sa pohybuje okolo hodnoty 25-30 l.s⁻¹.km². Hlavným tokom v území je Ižipovecký potok (Ižipovčianka), ktorý sa profiluje nad obcou v podhorí Chočských vrchov, tvorí východnú hranicu katastrálneho územia a vlieva sa v Prosieckej zátokke do Vodnej nádrže Liptovská Mara, ktorá súčasťou rieky Váh. Ižipovecký potok (hydrologické číslo je 4-21-02-048, plocha povodia je 2,63 km², dlhodobý ročný prietok je 0,025 m³.s⁻¹, priemerný denný prietok dosiahnutý alebo prekročený priemerne počas 355 dní v roku je Q_{355d}=0,005 m³.s⁻¹, maximálny prietok dosiahnutý alebo prekročený priemerne raz za 100 rokov je Q₁₀₀=8,5 m³.s⁻¹) v dolnej časti mierne meandruje, či vytvára zaujímavý krajnotvorný prvok. Prítoky tohto potoka sú nevyrazné a väčšinou málo vodnaté miestne toky odvodňujúce územie s poľnohospodárskou pôdou. Režim odtoku je stredohorský, typ snehovo - dažďový. Miestne toky dosahujú maximálne prietoky v apríli, minimálne v mesiacoch január, február a september, október. Prietoky tokov v území sú nevyrovnané, ovplyvnené jarným topením snehu a privalovými letnými zrážkami.

Väčšina vôd z územia odtečie povrchovými tokmi, pramene v území sú čiastočne zachytené ako zdroj pitnej vody, inak sú málo výdatné až vysychavé, niekde sa menia lokálne na povrchové mokrade.

Ovzdušie

V riešenom území nie sú evidované stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Ovzdušie je ovplyňované podobne ako vo väčšine obcí na Slovensku dymom zo spaľovania tuhých palív v kotolniach používaných na vykurovanie rodinných domov a rekreačných chalúp. Ďalej kvalitu ovzdušia v malej miere znečisťujú exhaláty z automobilovej dopravy prechádzajúcej obcou (cesta III/059 034), pachy z nedokonalého technického riešenia likvidácie tekutých odpadov z jednotlivých domov a taktiež pachy pochádzajúce z neporiadku a špiny nachádzajúcej sa v blízkosti domov niektorých občanov.

Zo širšieho spektra je ovzdušie ovplyvňované najmä emisiami z SCP Papier a.s. Ružomberok.

Pôda

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia, pôvodné pôdy majú pomerne nízky obsah humusu. V katastri Ižipoviec ovplyvnila zloženie pôd horizontálna vrstevnosť a vertikálna členitosť územia, preto sa typy pôd líšia v závislosti od nadmorskej výšky a prítomnosti toku.

V záujmovom území prevládajú *kambizeme* pseudoglejové nasýtené, spriedené pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín. V severnej časti redziny kambizemné a kambizeme redzinové, spriedené redziny litozemné a na karbonátových horninách masívu Lomné *redziny* sutinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. V okolí Ižipoveckého potoka v južnej časti sa vyskytujú fluvizeme kultizemné, spriedené fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

Na pôdotvorné procesy v mierne zvlhnom teréne mala vplyv voda a zamokrenie pred realizáciou meliorácií. Pôdna reakcia v k.ú. Ižipoviec je neutrálna až alkalická, pohybuje sa okolo pH 6 - 7,8. Nepriepustný podklad viedol na niektorých miestach ku vzniku lokálnych mokradí, na ktoré sa viažu biotopy s porastom trstín, tie sú vhodným priestorom pre niektoré druhy ohrozených druhov flóry a fauny.

Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu. Zrnitosť pôd v záujmovom území je ílovito-hlinitá až hlinitá so strednou kamenitosťou. Poľnohospodárska pôda je poľnohospodársky využívaná ako orná pôda, lúky a pasienky.

Na zvýšenie úrodnosti poľnohospodárskej pôdy sa používajú agrotechnické (veľmi hlboké pôdy -podrývať, plytké pôdy - nepodrývať, proti kyslej pôdnej reakcii - melioračné vápnenie), agrobiologické (zvýšiť podiel humusu v ornici organickými hnojivami – maštalný hnoj, kvalitný kompost) a hydrotechnické opatrenia (na zamokrených miestach previesť technické hnojenie).

Biota

Biota predstavuje jednu z najdynamickejších zložiek prírody. V súvislosti so starostlivosťou o životné prostredie sú niektoré prvky bioty veľmi vhodnými indikátormi jeho kvality. Jedná sa o prítomnosť rastlinných a živočíšnych druhov vrátane ich správania. Významným faktorom je pomer zastúpenia a prítomnosť nepôvodných druhov, prípadne inváznych druhov rastlín, u ktorých je snaha o ich odstránenie. Na podporu pôvodných druhov je možné prijať opatrenia na ich umelé doplnenie v súlade so stanovištnými podmienkami biotopov.

Vegetácia a flóra - rastlinstvo

Okolie Ižipoviec sa nachádza v Holarktckej oblasti, euroázijskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Z fyto geografického hľadiska patrí dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (*Intercarpaticum*), okresu Podtatranské kotliny - Liptovská kotlina.

Na základe vertikálneho členenia - nadmorskej výšky sa oblasť nachádza v *podhorskom vegetačnom stupni*. Kvalita a kvantita vegetačného krytu závisí od horninového podkladu, polohy a klimatických podmienok. Na území Slovenska aj Liptova prešla vegetácia zložitým vývojom, pôvodné lesné spoločenstvá menili svoju štruktúru a v hospodársky využívanej krajine človek premenil pôvodné lesy na lúky, pasienky a časť územia využíva na pestovanie kultúrnych rastlín. V minulosti sa v okolí Ižipoviec vyskytovali aj mokré lúky, ale väčšina týchto plôch bola umelými zásahmi a melioráciami postupne zmenená na poľnohospodársku pôdu. Preto je aj druhové zloženie oproti pôvodnému stavu značne pozmenené.

Kompaktnejšie lesné plochy sa nachádzajú prevažne v severnej časti územia v masíve Lomného, v Ižipoveckých hájoch a miestami pozdĺž Ižipoveckého potoka.

Pestrosť flóry v území ovplyvňuje okrem vertikálneho členenia a vhodnosti podmienok na biotope, hlavne poľnohospodárska a lesnícka činnosť človeka. Napriek tomu sú v území v severnej časti pomerne pestré lúčne spoločenstvá. Pôvodné lesné spoločenstvá typické pre dané územie, nazývame potenciálnou vegetáciou, ktorá by existovala v krajine bez zásahu človeka.

Geobotanické členenie nám poskytuje základné údaje o potenciálnej vegetácii územia. Na severnej strane katastra vo vyšších polohách boli pôvodne bukovo borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá (*Erico-Pinion p.p.*, *Seslerio-Festucion glaucae*) a bukové lesy vápnomilné (*Cephalanthero-Fagenion*), ktoré boli hospodárením poväčšine zmenené na smrekové monokultúry. V stredných polohách pôvodne rástli jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietenion p.p.*), v nižších polohách okrajovo zasahovali dubovo-hrabové lesy lipové (*Tilio-Carpinenion betuli*). Okolo potokov a na vlhkých nivách sa miestami dodnes zachovali lužné lesy podhorské a horské (*Alnion glutinoso - incanae*, *Salicion triandrae p.p.*, *Salicion eleagni*).

Bukovo borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá (*Erico-Pinion p.p.*, *Seslerio-Festucion glaucae*) majú optimum výskytu vo vysokohorských polohách Západných Tatier a tiež na svahoch stredných horských polôh na vápencoch a dolomitoch v bukovom vegetačnom stupni. Vedúcou drevinou bol pôvodne buk lesný (*Fagus sylvatica*), ale na extrémnych stanovištiach prevláda borovica lesná (*Pinus sylvestris*), inde je iba vtrúsená. Vo vyšších polohách preniká smrek obyčajný (*Picea abies*). Z ostatných drevín sa vyskytuje rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), borievka obyčajná (*Juniperus communis*), lykovec voňavý (*Daphne cneorum*). K významným podrastovým druhom patrí päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia odoratissima*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), nájdeme tu aj našu najväčšiu orchideu črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), ďalej zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), skalničník guľkovitý srstnatý (*Jovibarba globifera, subsp. hirta*), materina dúška včasná (*Thymus praecox*), lazerník širokolistý (*Laserpitium latifolium*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*), zerva hlavičkatá (*Phyteuma orbiculare*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), sezel sivý (*Seseli osseum*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum*), stokráska Micheliho (*Bellidiastrum michelii*) a ďalšie. Z tráv je na skalách typická kostrava sivá (*Festuca pallens*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*) a ostrica nízka (*Carex humilis*). Vegetačný kryt chráni skalný podklad pred vodnou eróziou, preto by malo byť hospodárenie na týchto plochách veľmi opatrné, najvhodnejšie je, keď sú tieto spoločenstvá zaradené do ochranných lesov.

Bukové lesy vápnomilné (*Cephalanthero-Fagenion*) podhorského a horského stupňa na strmých vápencových svahoch s južnou expozíciou vystupujú do cca 1000-1300 m.n.m. Druhovo nevyrovnané spoločenstvo na plytkých pôdach, alebo priamo na sutine a hornine. V lesných komplexoch rastú dreviny ako buk lesný (*Fagus sylvatica*), jarabina mukyňa (*Sorbus aria*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), niekedy býva zastúpená aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*), v presvetlených častiach s bohatým bylinným podrastom. Na xerothermných stanovištiach sa vyskytuje napríklad jagavka vetvistá (*Anthericum ramosum*), krasovlas obyčajný (*Carlina acaulis*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), smlz pestrý (*Calamagrostis varia*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), na tienistých miestach slezinník zelený (*Asplenium viride*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), zvonček žihľavolistý (*Campanula trachelium*), valeriána trojená (*Valeriana tripteris*), marinka voňavá (*Galium odoratum*), vranovec štvorlistý (*Paris quadrifolia*), brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), smlz chĺpkatý (*Calamagrostis villosa*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*) a ďalšie. Prirodzená obnova spoločenstva postupuje pomaly, opätovné zalesnenie vyžaduje odborný prístup a starostlivosť.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion, Vaccinio-Abietenion p.p.*). V katastri Ižipoviec bola pôvodná vegetácia stredných polôh premenená na poľnohospodársku pôdu. V pôvodných lesných komplexoch rástla prevažne jedľa biela (*Abies alba*), z ostatných drevín smrek obyčajný (*Picea abies*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a výnimočne aj buk lesný (*Fagus sylvatica*), v podraсте kopytník európsky (*Asarum europaeum*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaloides*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), metlica krivoľaká (*Deschampsia caespitosa*), smlz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*) a ďalšie. Z pôvodných plôch lesa tohto spoločenstva zostali iba Ižipovecké háje, kde sú v súčasnosti monokultúry smreka. Miestami ale korešponduje druhové zloženie s potenciálnou vegetáciou.

Dubovo-hrabové lesy lipové (*Tilio-Carpinenion betuli*) sa nachádzali v južnej časti územia, v Liptovskej kotlině boli typické v nadmorských výškach od 500-900 m n.m. Plochy sú dnes premenené na poľnohospodársku pôdu, z pôvodných druhov sa v spoločenstve vyskytovali smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), topoľ osika (*Populus tremula*), dub zimný (*Quercus robur*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor mliečny (*Acer platanooides*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), baza čierna (*Sambucus nigra*), egreš obyčajný (*Grossularia uva-crispa*). Z podrastu a lúčnych spoločenstiev prevládal typ *Arrenatherion alatoris* s druhmi chlpaňa belasa (*Luzula luzuloides*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatior*), hrachor jarný (*Lathyrus vernalis*), mednička ovisnutá (*Melica nutans*) a ďalšie.

Lužné lesy podhorské a horské (*Alnenion glutinoso - incanae, Salicion triandrae p.p., Salicion eleagni*) predstavujú v alúviu tokov potenciálnu vegetáciu. Zvyšky týchto lesov sa zachovali okolo potokov a zahŕňajú jelšové a jaseňovo-jelšové lužné lesy a porasty vŕb závislé na vyššej hladine podzemných vôd. V podhorskom a horskom stupni sú najčastejšími druhmi vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba purpurová (*Salix purpurea*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), jelša sivá (*Alnus incana*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), brezy (*Betula sp.*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). Bylinný podrast je bohatý, s prevahou hydrofilných a nitrofilných druhov ako záružlie močiarné (*Caltha palustris*), devätsil biely (*Petasites albus*), devätsil hybridný (*Petasites hybridus*), prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), jarmanka väčšia (*Astrantia major*), kozonoha hoscova (*Aegopodium podagraria*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), kuklík potočný (*Geum rivale*) a ďalšie.

Z hľadiska **lesného hospodárenia** sa v území k.ú. Ižipovce nachádzajú *hospodárske lesy a ochranné lesy*. Lesný pôdny fond je obhospodarovaný na základe schválených lesných hospodárskych plánov – LHP. O obhospodarovanie lesných pozemkov sa stará Združenie majiteľov lesnej pôdy Ižipovce. Hospodárskych lesov je cca 16 ha. Ochranné poslanie lesných ekosystémov v špecifických stanovištných podmienkach sú vyjadrené v základných jednotkách lesníckej typológie a pedológie. Porastové steny - dôsledok holorubov znižujú ekologickú stabilitu lesných porastov, čo je nevhodné hlavne v biotopoch chránených druhov fauny a flóry. Z fyto geografickej stránky je prevládajúcou drevinou smrek obyčajný (*Picea abies*), monokultúry smreka tvoria pomerne vysoké percento z lesného hospodárskeho celku (LHC).

Lúky a pasienky patria k sekundárnym spoločenstvám, ktoré vytvoril človek svojim hospodárením. V katastrálnom území Ižipoviec trvalé trávne porasty zaberajú vyše polovicu plôch a na mnohých miestach, kde sa hospodári extenzívnym spôsobom sa časom vytvorili stabilné lúčne spoločenstvá. Prevládajúcim lúčnym spoločenstvom sú kosené ovsikové lúky na bývalých poliach (*Arrhenatherion elatioris*) s dominantnými druhmi tráv ako reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatior*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*). Vo vyšších polohách sa nachádzajú kvetnaté horčinkovo-hrebienkové pasienky (*Polygalo-Cynosuretum*) s dominantnými druhmi tráv ako hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), psinček tenučký (*Agrostis tenuis*) a pod.

Rozptýlená zeleň v území plní významnú krajinársku, estetickú a biologickú funkciu, v katastri sa nachádza vo forme plošnej, líniovej a zhlukovitej vegetácie, s dominantným zastúpením krovín a stromov. Brehové porasty majú väčšinou dobré stabilizačné vlastnosti, v území extravilánu nie sú väčšinou prepojené s lesnými komplexmi, ale napriek tomu tvoria významné ekostabilizačné prvky v krajine.

Celkovo je vegetácia katastra v zastavanom území relatívne dobre zachovaná ale v nedostatočnom množstve na plnenie svojich funkcií ako biotopov mnohých druhov organizmov napr. vtákov a cicavcov. Líniové vegetačné pásy nie len okolo miestnych tokov, ale aj na hraniciach poľnohospodárskych celkov tvoria funkčné

biokoridory, ktoré sú miestami prerušené a neprepájajú kompaktné lesné celky. Líniová zeleň miestami absentuje v okolí poľných ciest v severnej a južnej časti katastrálneho územia.

Fauna - živočíšstvo

Podľa zoogeografického členenia fauny Slovenska kataster Ižipoviec radíme do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty. Z hľadiska zoogeografického členenia palearktu - *terestrického biocyklu* patrí územie do eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov podkarpatského úseku. Podľa členenia palearktu - *limnického biocyklu* patrí do euromediálnej podoblasti, pontokaspickej provincie, severopontického úseku, hornovážskeho okresu. Z hľadiska vertikálneho usporiadania územia tu prevládajú podhorské (submontánne) druhy aj horské (montánne) a v nižších polohách sa vyskytujú aj teplomilné druhy.

Fauna v dotknutom území sa vyznačuje pestrosťou a rozšírením viacerých zoogeografických prvkov - boreálne, kozmopolitné, európske, palearktické, holarktické, sibírske, endemité aj reliktné druhy. Bohato zastúpená je hlavne fauna vtákov, vrátane kritériových druhov vyskytujúcich sa na území Chočských vrchov, kde je navrhované chránené územie európskeho významu SKUEVO 192 – Prosečné. Z hľadiska migrácie živočíchov medzi vodným dielom Liptovská Mara, voľnou krajinou a lesnými komplexmi v masíve Lomného predstavuje priestor veľký význam.

Zastúpených je viacero typov živočíšnych spoločenstiev, dominujú zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov, kde bezstavovce predstavujú najpočetnejšiu skupinu živočíchov. Z boreomontánnych prvkov sa vyskytuje koník vrchovský (*Miramella alpina alpina*), koník belasonohý (*Podisma pedestris*), ku karpatským mikroelementom patrí potočník *Annitella thuringica*.

Zoocenózy lužných lesov a vôd - biotopy s permanentnou prítomnosťou vody, alebo aspoň vlhkého prostredia. Toky v území sú prirodzenými migračnými cestami a biokoridormi vodných, ale aj iných druhov živočíchov. Sprievodným znakom tokov je pobrežná vegetácia, v ktorej nachádzajú tieto druhy vhodné biotopy i dostatok potravy. Typickými vodnými druhmi sú vážky (Odonata), druhy zoobentosu, obojživelníky (Amphibia). Vlhké prostredie vyhovuje mnohým druhom hmyzu z radov dvojkrídlavcov (*Diptera*), blanokrídlavcov (*Hymenoptera*), chrobákov (*Coleoptera*) a ďalších skupín ako mäkkýše (*Mollusca*), pavúkovce (*Arachnea*), vtáky (*Aves*) atď. Z mäkkýšov sa vyskytuje napríklad slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), invázny slizovec hrdzavý (*Arion rufus*). Z bohato zastúpenej skupiny hmyzu spomenieme aspoň šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážku ploskú (*Libellula depressa*), pošvatku hnedopásu (*Perla marginata*), z obojživelníkov sa vyskytuje salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), ktorý je karpatským endemitom, ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*), z plazov jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Druhy vtákov zo stavovcov dominujú, uvedieme aspoň trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) a vodnára obyčajný (*Cinclus cinclus*). Pozdĺž tokov prelohuje vydra riečna (*Lutra lutra*).

Zoocenózy listnatých lesov poskytujú ideálne útočisko pre prítomné živočíchy, zahŕňajú preto tiež širokú paletu druhov, biodiverzitu obohacujú hlavne vyššie stavovce. Z mäkkýšov sa vyskytuje slizniak karpatský (*Bielzia coeruleans*), slimák červenkastý (*Monochaoides incarnata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), z hmyzu bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*), lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), mravec lesný (*Formica rufa*), z plazov sú zastúpené vretenica severná (*Vipera berus*), užovka obojková (*Natrix natrix*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*). Zvlášť lesné ornitocenózy sú bohato zastúpené, uvedieme aspoň druhy ako jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), orol kriklavý (*Aquila pomarina*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), zo sov sa vyskytuje pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka bielolica (*Parus major*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka čierohlavá (*Parus montanus*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*). Cicavce oblasti reprezentuje jeleň hôrny (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mačka divá (*Felis silvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna skalná (*Martes foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), tchor tmavý (*Putorius putorius*), veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), plšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*) a ďalšie.

Zoocenózy lúk a pasienkov poskytujú útočisko teplomilnejším skupinám hmyzu ako motýle (Lepidoptera) blanokrídlavce (*Hymenoptera*), chrobáky (*Coleoptera*), rovnokrídlavce (*Orthoptera*), bzdochy (*Heteroptera*), cikády (*Auchenorrhyncha*), pavúkovce (*Arachnea*) atď. Z pavúkovcov sa v katastri nachádza križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), sledič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehuň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*), beháčik pásavý (*Salticus scenicus*), z hmyzu kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*),

koník lúčny (*Chorthippus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindulus*), blanokrídlavce sú hojne zastúpené čmelmi rodu *Bombus* napr. čmeľ zemný (*Bombus terrestris*), žije tu aj lumok veľký (*Rhyssa persuasoria*), hrčiarka ružová (*Diplolepis rosae*). Motýle sú významnými opelovačmi, ako napr. žltáček rešetliakový (*Conepteryx rhamni*), žltáček ranostajový (*Colias hyale*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávoooká (*Nymphalis io*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), vretienka obyčajná (*Zygaena filipendulae*). Z vtákov sa vyskytuje bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), vzácny chrapkáč poľný (*Crex crex*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), stehlík čižavý (*Carduelis spinus*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). Z cicavcov sa vyskytuje jež tmavý (*Erinaceus europaeus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), piskor lesný (*Sorex araneus*).

Zoocenózy polí sú výrazne ovplyvnené činnosťou človeka, majú menšiu diverzitu ako predchádzajúce, ale niektoré druhy sa dokázali zmeneným podmienkam natoľko prispôsobiť, že môžeme hovoriť až o premnožení. Početnosť druhov a jedincov závisí od intenzity hospodárenia. Typickými druhmi polí sú blanokrídlavce (*Hymenoptera*), dvojkřídlavce (*Diptera*), chrobáky (*Coleoptera*), vošky (*Aphinidea*), mnohé druhy vtákov ako sokol myšiari (*Falco tinnunculus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), penica čierohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), z cicavcov hlavne hlodavce ako napr. hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a druhy, ktoré tu nachádzajú dostatok potravy - jež bledý (*Erinaceus concolor*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*) a ďalšie.

Faktory negatívne ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

Medzi negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú kvalitu riešeného územia z hľadiska životného prostredia zaraďujeme :

- v menšej miere hluk, prach, vibrácie, exhaláty sprevádzajúce prejazd automobilov po komunikácii III / 059 034 Ižipovce - Spojka
- pôdy potenciálne ohrozené eróziou

Faktory pozitívne ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

Medzi pozitívne faktory, ktoré ovplyvňujú kvalitu riešeného územia z hľadiska životného prostredia zaraďujeme :

- hodnoty historické a kultúrne tradície obce
- dobré ekonomické podmienky pre život človeka- výhodná poloha obce vo väzbe na hlavné dopravné trasy v území a na hospodárske ťažiská v regióne
- rekreačná krajina v spojení s prírodným potenciálom v k.ú. obce i nadväznosť na rozvojové priestory na severe v Chočských vrchoch, na juhu v Liptovskej Mare, v širšom okolí v Nízkych Tatrách ale i v Západných Tatrách – Roháčov ako súčasť Vysokých Tatier, špecifická flóra i fauna v k.ú. obce
- zavedená separácia zberu odpadov v obci
- poľnohospodárska krajina s vysokoprodukčnými pôdami
- plochy verejnej zelene a nelesnej drevinnej vegetácie v riešenom území obce

Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi

Územný plán obce Ižipovce rieši problematiku odpadového hospodárstva, ktorá je predmetom riešenia Programu odpadového hospodárstva obce. Obec má platné VZN č. 2 / 2003 O zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu s účinnosťou od 01.01.2004.

V zmysle posledného výkazu o komunálnom odpade z obce za rok 2007 zmesový komunálny odpad (číslo 200 301) predstavoval 9,62 ton pri počte obyvateľov 87. Tento odpad je zbieraný do 110 l kuka nádob a do vriec určených na zber odpadu, ktoré sú vyvázané firmou OZO a.s., Liptovský Mikuláš na riadenú Regionálnu skládku odpadov do Partizánskej Ľupče. Prepravca je povinný odpady vyvážať 1x mesačne. Pre informáciu uvádzame, že do 31.10.1996 bola prevádzkovaná skládka s osobitnými podmienkami priamo v k.ú. obce Ižipovce. V zmysle VZN č. 2 / 2003 sa do zberných nádob nesmú ukladať druhotné suroviny, objemné predmety všetkého druhu, kyseliny, látky tekuté, zápalné, opotrebované batérie a pod.

Obec je zapojená do separovaného zberu odpadu akým je zber – papiera, skla, plastov, liekov, žiariviek, bielej a čiernej techniky, batérií a pneumatík. V obci na začiatku, v strede a na konci sú vyčlenené miesta pre farebné nádoby, do ktorých sa zbierajú osobitne papier, sklo a plasty. Na zber separovaného odpadu slúžia aj špeciálne vrecia farebne rozlíšené. V čase vyhlásenom obcou a na mieste pred Obecným úradom sa 2 x do roka zbiera nebezpečný odpad. Odvoz zabezpečuje firma ENZO - VERONIKA -VES a.s., Dežerice. V prechádzajúcom roku to boli vyradené el. zariadenia pod číslo 200135 v množstve 0,1 ton a vyradené zariadenia (chladničky) pod číslom 200123 v množstve 0,1 ton. Zabezpečený je i zber objemových odpadov a to 2 x do roka firmou OZO a.s.

Lipt. Mikuláš. Biologický odpad akými sú rastlinné odpady je povinný si každý záhradkár kompostovať. Zber, prepravu a zneškodňovanie kalov zo žump na území obce môže vykonávať len subjekt, ktorý má na túto činnosť príslušné povolenie. Je ním ČOV v Liptovskom Mikuláši. Vlastníci príp. užívatelia žump sú povinní zabezpečiť zber kalov na vlastné náklady výlučne prostredníctvom takéhoto subjektu.

Všetky druhy odpadov sú zhodnocované (materiálovo, kompostovaním) alebo zneškodňované (skládkovaním mimo obce príp. iným spôsobom). Ukladať odpady na iné miesta ako aj spaľovať komunálny odpad produkujúci škodlivé látky je zakázané. Separácia TKO, obecná osвета, kompostovanie biologického odpadu vo vlastných zariadeniach občanov, odovzdávanie do zberných surovín znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci.

Základné údaje o komunálnych, drobných stavebných a nebezpečných odpadov v obci Ižipovce za rok 2006 :

Názov odpadu	Kód odpadu	Y-kód	Množstvo v tonách	Obchodné meno a sídlo
Zmesový komunál. odpad	200301	0	9,62	OZO a.s., Liptovský Mikuláš
Vyradené zar. (chladničky)	200123	45	0,1	ENZO-Veronika-VES, Dežerice
Vyradené elektron. zariad.	200135	46	0,1	ENZO-Veronika-VES, Dežerice

Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov v návrhu – (I. ETAPA, návrh do roku 2025) o 590 obyvateľov pre bude nárast **o 66,60 ton odpadu**, vo výhľade (II. ETAPA, výhľad – do roku 2035) o 315 obyvateľov bude nárast **o 35,56 ton odpadu** oproti súčasnému stavu.

Predpokladaný prehľad nárastu odpadu :

Obec Ižipovce	Počet obyvateľov	Množstvo odpadu v tonách spolu
Stav	87	9,82
I. ETAPA - Návrh	677	76,42
II. ETAPA - Výhľad	992	112,00

Z hľadiska odpadového hospodárstva ÚPN – O Ižipovce navrhuje :

- postupne odstraňovať divoké skládky vytvárané občanmi, ktoré sú roztrúsené na rôznych miestach katastrálneho územia (tieto skládky sú zdrojom nebezpečných látok – sú zdrojmi infekcií, prenášačov pôvodcov ochorení, zápachu a v neposlednom rade esteticky narúšajú krajinu)
- predchádzať vzniku odpadu (či už obecnou osvetou, odovzdávanie do zberných surovín znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci)
- množstvo odpadov rastlinného pôvodu sa môže premeniť na kompost (spätne sa vylepšuje úrodnosť pôdy a minimalizuje sa alebo úplne obmedzuje používanie priemyselných hnojív, ktoré sú často zdrojom znečistenia podzemných aj povrchových vôd)
- separovaný zber zaviesť v celej obci i na cintoríne
- vytvárať podmienky pre zhodnocovanie odpadov (separovaný zber papiera, textílií, skla, umelohmotných fliaš a obalov, veľkoobjemových odpadov, vyradenej bielej techniky a pod.)
- ako poslednú možnosť brať do úvahy ich bezpečné uskladnenie - riadené skládky, ktoré musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia, prípadne ich využitie v spaľovniach na získanie energie
- zvýšiť čistenie odpadových vôd (vybudovaním novej kanalizačnej siete s novou ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vříškom)
- všetky otázky budú riešené vo „VZN o nakladaní s odpadmi“ obce Ižipovce v súlade s legislatívou o odpadoch

2.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBYVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území obce Ižipovce sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo treba chrániť v zmysle banských predpisov. Nachádza sa tu jedine priestor (30 x 30 x 4 m) bývalej bane v severnej časti Horekoncového, kde sa ťažil kameň – pieskovec. V súčasnosti je však poprerastaný vegetáciou a nie je viditeľný.

Preto ani v budúcnosti nepočítame s lokalizáciou a vyznačením potenciálnych prieskumných území, chránených ložiskových území a dobyvacích priestorov.

2.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU napr. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU

V katastrálnom území obce Ižipovce sa nevyskytujú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu (napr. záplavové územia a pod.). Obcou preteká potok Ižipovčianka (priamo cez z.ú. a smerom na východ pokračuje hranicou k.ú. s obcou Prosieky), ktorý sa vlieva do Liptovskej Mary. Jeho koryto je upravené. Pri realizácii príjazdu do novej lokality RP 10 / Na Vřšku I bude potrebné dbať na ochranné pásmo tohto potoka s dodržaním sprievodnej vegetácie, na vytvorenie premostenia cez koryto potoka a jeho následnú úpravu. V južnej časti k.ú. sa v okolí Ižipovských Hájov nachádza trstie – tieto menšie plôšky sú zadefinované ako interakčné prvky a sú sprievodným znakom mokrej pôdy. Protipovodňové opatrenia formou budovania protipovodňových nádrží resp. poldrov nie je potrebné navrhovať.

Územie znehodnotené ťažbou sa v k.ú. obce Ižipovce nenachádza.

2.16 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Pri navrhovaní nových stavebných a iných zámerov na PP sme postupovali v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z. Pri vyhodnocovaní dôsledkov stavebných a iných návrhov na PP v textovej, tabuľkovej a grafickej časti sme postupovali ešte v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 508/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 376/2008, ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu na odňatie PP.

Charakteristika druhov pozemkov

V riešenom území obce Ižipovce - celková výmera katastrálneho územia je 263,6320 ha z čoho najväčšie plochy zaberá poľnohospodárska pôda 163,0324 ha (61,83%). Ostatná časť k.ú. predstavuje 100,5996 ha (38,17%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 124,6524 ha (47,28%), ornej pôdy je 36,1442 ha (13,70%) a záhrad je 2,2358 ha (0,85%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 88,7453 ha (33,66%), zastavané plochy a nádvoria 8,4463 ha (3,20%), ostatné plochy 3,2468 ha (1,23%) a zvyšok vodné plochy 0,1612 ha (0,08%).

Identifikačný znak, stav k 30.11.2007 :

Katastrálne územie (k.ú.) Ižipovce	č. 821 519
Počet parciel „C“	555
Držitelia - počet záznamov EL	73
Vlastníci – počet záznamov	3823

Výmera k.ú. - prehľad ÚHDP k 30.11.2007 :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	36,1442	13,70
Záhrady	2,2358	0,85
Trvalé trávnaté porasty	124,6524	47,28
Poľnohospodárska pôda spolu	163,0324	61,83
Lesné pozemky (LP)	88,7453	33,66
Vodné plochy (VP)	0,1612	0,08
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	8,4463	3,20
Ostatné plochy (OP)	3,2468	1,23
Spolu LP, VP, ZP, OP	100,5996	38,17

Celková výmera k.ú.	263,6320	100,00
----------------------------	-----------------	---------------

Charakteristika bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek

Z hľadiska bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) sa v území tvoriacom predovšetkým okolie z.ú., kde budeme predpokladať určité stavebné zámery a iné návrhy, nachádzajú BPEJ predovšetkým s číslom 7, a potom nasleduje č. 8 a 9. K presnému vyznačeniu hraníc BPEJ bolo zabezpečené stanovisko Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy, Banská Bystrica z januára 2008.

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia. Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu.

Chladný, vlhký región je charakteristický pre všetky druhy spomenutých BPEJ, pričom priemerný úhrn zrážok je viac ako 800 mm, priemerná teplota je 5° C.

Vo vymedzenom priestore kde predpokladáme určité stavebné zámery a iné návrhy, sú čo sa týka svahovitosti terénu najlepšie podmienky s miernym svahom 3 – 7° v časti Lanovie, Beňadikové – časť Za Trním. Potom postupne terén stúpa vo všetkých smeroch až do úrovne 12 – 17° (čo je údaj pre výrazný svah) – jedná sa o plochy južnej časti Horekoncového (pod vodojemom), Beňadikové ku katastrálnej hranici s obcou Bukovina, Nižné pole I a Na Vříšku I. Časť Pod Ižipovskými hájmi je už z hľadiska svahovitosti zadefinovaná ako zráz t.j. viac ako 25°.

Hlavnými pôdnymi typmi sú hnedé pôdy na flyšových sedimentoch v časti Beňadikové (pri katastrálnej hranici s obcou Bukovina) s prechodom popri JZ hranici z.ú. až ponad 2 nové rodinné domy ku križovatke pri kultúrnom dome, ďalej sú to hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch na najväčších plochách okolo z.ú. – Za Trním, Lanovie, hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch v časti Nižné pole a posledné sú hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch pod Ižipovskými hájmi.

Prehľad pôd podľa BPEJ udáva nasledovná tabuľka :

Číslo BPEJ	Popis	Zrnitosť	Bonita
0963442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
0964443	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	ťažké	8
0969222 0969242 0969442	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
0972413	Hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké až ťažké	9
0982672	Hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké až ťažké	9

Charakteristika existencie hydromelioračných zariadení

Podľa údajov z Hydromeliorácií š.p. Bratislava z novembra 2007 sa v k.ú. Ižipovce nachádza **odvodňovací kanál, ktorý je v správe Hydromeliorácií š.p. :**

- kanál krytý (evidenčné číslo 5304 255 002) vybudovaný v roku 1988 o celkovej dĺžke 0,164 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov ŠM Lipt. Mikuláš – Sielnica“ umiestnený v SZ časti nad z.ú. obce

Zároveň je v k.ú. obce Ižipovce vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktorý je vlastníctve poľnohospodárskeho subjektu. Všetky tieto plochy sú zakreslené v grafickej časti.

Zhodnotenie jednotlivých stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Súčasne zastavané územie obce poskytuje len obmedzené možnosti novej výstavby a preto sme sa v návrhu snažili podporiť rozvojové možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd, s potrebou naviazania na prirodzenú vývojovú kontinuitu, funkčné a kompozičné predpoklady, dané a nemenné ekologické podmienky.

Predpokladaná časová etapizácia je rozdelená do dvoch etáp :

- **I. etapa je časové obdobie do roku 2025** (cca 15 rokov)**NÁVRH**
- **II. etapa je časové obdobie do roku 2035** (cca 25 rokov).....**VÝHLAD**

Celý predpokladaný rozvoj bude vo veľkej miere závisieť od sociálno-ekonomických rozvojových možností spoločnosti, ktoré sa vzápätí odzrkadlia v možnostiach rozvoja samotnej obce.

Pre vyhodnotenie nepoľnohospodárskych účelov (stavebných a iných zámerov) na poľnohospodárskej pôde (PP) sme jednotlivé **plochy rozdelili do 9 lokalít** (RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 7 / Za kultúrnym domom, RP 8 / Nižné Pole I, RP 9 / Pod Vříškom – ČOV, RP 10 / Na Vříšku I), **ktoré sú určené pre návrh**. Pre lokalitu RP 3 / Za Trním už bol udelený súhlas podľa § 13 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy, takže nie je potrebné ju zaraďovať medzi navrhované lokality pre udelenie súhlasu. Ostatných **5 lokalít** (RP 11 / Na Vříšku II, RP 12 / Nižné Pole II, RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II a RP 15 / Lanovie III) **sú určené pre výhľad a preto bude potrebné aktualizovať ÚPN-O Ižipovce**.

Plochy máme na základe určujúcich funkcií v území rozdelené na bývanie pre rodinné domy, občiansku vybavenosť, šport, rekreáciu, technickú vybavenosť, dopravu a zeleň. Pri pozemkoch navrhovaných pre výstavbu

rodinných domov sme pre 1 rodinný dom uvažovali v priemere cca 300 až 900m² pričom záber pre zastavané, spevnené plochy predstavuje v priemere 30% (v nižších stupňoch riešených formou urbanistických štúdií na základe presných požiadaviek majiteľov pozemkov sa toto delenie upresní v súvislosti s vytipovanou lokalitou a jej následným prerozdelením na konkrétne stavebné pozemky s náležitými rozmermi verejných miestnych obslužných komunikácií, technickej vybavenosti, verejnej zelene). Pod navrhované miestne obslužné komunikácie prechádzajúce jednotlivými lokalitami je počítané so 100% odňatím poľnohospodárskej pôdy. Ostatná plocha bude naďalej využívaná ako poľnohospodárska pôda – záhrady. Presný percentuálny podiel (percento vyjadruje podiel zastavanej plochy, ostatnú časť tvorí zeleň) pre jednotlivé funkčné plochy a určujúca funkcia je vyznačená vo Výkrese vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde č. 8.

Návrh územného plánu je jednoznačný a väčšia časť navrhovaných lokalít je umiestnená mimo zastavaného územia obce. **Celkový udelený súhlas pre predpokladaný záber PP v I. etape (návrhu) je 7,6507 ha.**

Podľa zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní PP je potrebné nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, zabezpečiť prístup na neprípustné hony v prípade rozdelenia honov vybudovaním účelových poľných ciest, využiť na stavebné a iné zámery na PP pozemky v zastavanom území obce, podporiť rozvojové možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd ako i navrhovať riešenia, ktoré sú z hľadiska ochrany PP najvhodnejšie a to v porovnaní s iným riešením.

• PREHLAD STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

(časová etapizácia od roku 2010 do roku 2025, iná informácia v tabuľke žiadna)

Žiadateľ (obstarávateľ ÚPD) : Obec Ižipovce

Spracovateľ : Ing. arch. Monika Callová - autorizovaný architekt, reg. č. 1283 AA, Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel. : 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

Kraj : Žilinský (5)

Okres : Liptovský Mikuláš (kód 505)

Obec : Ižipovce č. 35, 032 23 Liptovská Sielnica

Katastrálne územie : Ižipovce (kód 821 519)

Dátum : február 2010

Vysvetlivky k skratkám v tabuľke pod stĺpcom funkčné využitie v danej lokalite:

RD - rodinné domy, OV - občianska vybavenosť, Š - šport, R - rekreácia, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň

Loka- lita číslo	Názov lokality	Funkčné využitie	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Užívateľ PP	Vybud. hydromel. zariaden- nia
			Predpokl. záber PP v ha	Výmera spolu v ha	z toho			
					kultúra	skupina BPEJ		
1	RP 1 / Na Dlhých I	RD, OV, Z, D, TV	2,6309	5,4240	TTP Orná pôda	0969222/7 0969442/7 0969242/7	súkromné, Agronova Liptov s.r.o., Lipt. Sielnica	nie
2	RP 2 / Na Dlhých II	RD, D, TV	1,8764	3,600	Orná pôda TTP	0969442/7 0969242/7	-,,-	nie
3	RP 4 / Kúpenica	RD, D, TV	1,3141	2,4400	TTP Orná pôda	0969442/7 0969242/7 0964443/8	súkromné	nie
4	RP 5 / Osiky	RD, D, TV	0,6518	1,9800	Orná pôda TTP Záhrady	0969242/7	súkromné	nie
5	RP 6 / Ohradce	RD, D, TV	0,5174	1,1073	Orná pôda	0964443/8 0972413/9	súkromné	nie
6	RP 7 / Za kultúrnym domom	Š, Z, D	0,0580	0,0580	Záhrady	-	súkromné	nie
7	RP 8 / Nižné Pole I	OV, Š, R, Z, D, TV	0,2922	0,4800	Orná pôda TTP	0972413/9	súkromné	nie
8	RP 9 / Pod Váškom	ČOV, D, TV	0,0903	0,0960	TTP	0972413/9	súkromné	nie
9	RP 10 / Na Vášku I	RD, D, TV	0,2196	0,4907	TTP	0964443/8	súkromné	nie
Spolu			7,6507	15,6760				

2.17 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIROMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje Územný plán obce Ižipovce špecifické opatrenia:

- návrh revitalizácie (úpravy) vodného toku Ižipovčianka prechádzajúceho zastavaným územím obce v časti jeho smerovania na východ od Obecného úradu, kde v rámci príjazdu a plošného usporiadania v lokalite Na Vršku I bude potrebné ponechať ochranné pásmo 4 m v jeho okolí
- priebežné odstraňovanie divokých skládok v rôznych častiach katastrálneho územia obce
- v centre obce ani v druhom navrhovanom rozvojovom centre pre severnú časť územia nie sú vyčlenené plochy pre výrobné prevádzky, ktoré by mali negatívny vplyv na životné prostredie
- predpoklad environmentálne únosnej hustoty zástavby územia stanovením regulatívo intenzity a funkčného využitia územia
- návrh výstavby verejnej kanalizačnej siete a novej biologickej ČOV umiestnenej cca 170 m mimo z.ú. v lokalite RP 9 / Pod Vrškom (recipientom je Ižipovčianka) s cieľom zabezpečiť ochranu kvality podzemných, povrchových vôd, pôdy, ovzdušia, ktoré veľmi vplyvajú na ochranu obytného prostredia
- návrh výstavby druhého vodojemu VDJ 2x150m³ v časti Horekoncové (pod existujúcim) a nový prívod pitnej a zároveň požiarnej vody cez výtlačné potrubie a čerpaciu stanicu z vodného zdroja zo susednej obce Prosiek
- návrh vytvorenia siete plošných a líniových prvkov vegetácie v krajine pre ochranu ornej pôdy pred eróziou s priemetom prvkov RÚSES do územného plánu obce a návrh ďalších prvkov na úrovni ÚSES

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov (až na takmer 677 obyvateľov do roku 2025) a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia budú vyplývať predovšetkým z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Pri postupnom prileve obyvateľov by mali prevažovať pozitívne dôsledky týkajúce sa sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva - zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami.

Aj keď nepočítame s rozvojovými plochami v rámci výrobných, nevýrobných prevádzok, skladového hospodárstva samostatne prípadne v nadväznosti na existujúce areály tohto druhu resp. poľnohospodárskeho družstva určite vzniknú potenciálne rozvojové pracovné aktivity zamerané na cestovný ruch a všetky služby s ním spojené ako výsledok blízkosti vodného diela Liptovská Mara a plánovaného zámeru vybudovania termálneho kúpaliska v susednej obci Bobrovník. Naplnenie tohto potenciálu by znamenalo posilnenie hospodárskej základne obce a zvýšenie počtu pracovných miest v priamo v obci.

Ekonomické a sociálne aspekty rozvoja obce sú podrobnejšie preskúmané v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Bukovina, Huty, Chlebnice, Ižipovce, Kvačany, Liptovská Anna, Liptovská Sielnica, Liptovské Matiašovce, Malatiná, Malé Borové, Osádka, Prosiek, veľké Borové (Mikroregión Oblazy) na obdobie rokov 2005-2010, ktorý bol vypracovaný Vidieckou organizáciou pre komunitné aktivity (VOKA), Banská Bystrica v spolupráci s Obecným úradom v Ižipovciach a pracovnou skupinou miestnych občanov v decembri 2004.

Územno - technické dôsledky navrhovaného riešenia

Pre realizáciu výstavby v navrhovaných rozvojových plochách vznikajú nároky na výstavbu nevyhnutného dopravného, technického, občianskeho vybavenia a zelene. Prevažná časť navrhovaných rozvojových lokalít sa nachádza mimo existujúceho zastavaného územia, preto výstavba na plochách si vyžiada zábery plôch poľnohospodárskej pôdy. K záberom lesného pôdneho fondu nedôjde.

Územný plán obce Ižipovce stanovuje pre celé riešené územie súbor regulatívo priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Tieto sa vzťahujú na jednotlivé urbanistické územia tvorené regulovanými plochami a majú charakter záväzných limitov a pravidiel bližšie špecifikovaných v nasledujúcich kapitolách správy, ktoré tvoria záväznú časť územného plánu obce a budú vyhlásené všeobecne záväzným nariadením.

3. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Závazná časť ÚPN-O Ižipovce obsahuje návrh regulatívov územného rozvoja s podrobne formulovanými zásadami funkčného využitia, priestorového usporiadania vo troch typoch území daných vyhláškou č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktoré zohľadňujú limity vyplývajúce zo záujmov ochrany prírody a tvorby krajiny, životného prostredia, pamiatkovej starostlivosti, trás a zariadení technickej infraštruktúry a dopravy.

Jedná sa o nasledovné tri typy území :

- **Obytné územia** s prevahou plôch určených pre obytné domy (rodinné, bytové domy) a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia akými sú napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia v súlade s významom a potrebami obce (stavby pre školstvo, kultúru, na cirkevné účely, pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť, obchod, služby, dočasné ubytovanie, telesnú výchovu, správu a riadenie, verejnú hygienu a požiarnu bezpečnosť), verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská v hraniciach zastavaného územia (jeho intenzifikáciou prípadne modernizáciou stavebného fondu a pod.) a na voľných plochách PP zväčša v dotyku s ním

- **Zmiešané územia** rozdelené na zmiešané územia prevažne s mestskou štruktúrou s plochami určenými zväčša na občiansku vybavenosť, pre budovy a zariadenia turistického ruchu, miesta pre zhromažďovanie a pre obytné budovy vrátane k nim patriacich stavieb a zariadení a zmiešané územia s prevahou plôch pre obytné budovy, kde sú určené pre plochy umožňujúce umiestňovanie stavieb a zariadení patriacich k vybaveniu obytných budov slúžiacich prevažne na ekonomické, sociálne a kultúrne potreby obyvateľstva, ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie a ani výrazne nerušia svoje okolie napr. malé a stredné výrobné prevádzky a skladové plochy

- **Rekreačné územia**, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej rekreácie bývajúcего obyvateľstva a turistov pričom ich podstatnú časť rekreačných zón musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárske osady, trávne plochy a prípadne aj vodné toky a iné vodné plochy. Do rekreačnej plochy sa môžu umiestniť športové zariadenia, ihriská, kúpaliská, zariadenia verejného stravovania a niektorých služieb, centrá voľného času a zariadenia so špecifickou funkciou.

V týchto základných typoch území sa nachádza existujúca urbanistická zástavba tvorená jednotlivými **urbanistickými plochami** zväčša umiestnená v hraniciach zastavaného územia obce (pár prelúk a nadmerné záhrady v okolí rodinných domov), no určité menšie plochy sú i mimo neho. Všetky tieto plochy sú označené od **Z1 až po Z10**. Nepredpokladáme, že dôjde k rozsiahlym funkčným a priestorovým zmenám na takto vymedzenom území.

Charakter existujúcich urbanistických plôch :

- **Z1** – funkčné využitie : občianska vybavenosť, zeleň
štruktúra zástavby : správa a riadenie, zariadenie požiarna ochrany, knižnica, medzibloková plocha zelene
- **Z2** – funkčné využitie : občianska vybavenosť
štruktúra zástavby : služby, kultúrna pamiatka
- **Z3** – funkčné využitie : bytový dom, občianska vybavenosť
štruktúra zástavby : malopodlažná bytová zástavba, obchod
- **Z4** – funkčné využitie : rodinné domy, zeleň
štruktúra zástavby : malopodlažná bytová zástavba, záhrady
- **Z5** – funkčné využitie : občianska vybavenosť
štruktúra zástavby : kultúrne zariadenie
- **Z6** – funkčné využitie : rekreácia, zeleň
štruktúra zástavby : karavany
- **Z7** – funkčné využitie : rodinné domy
štruktúra zástavby : malopodlažná bytová zástavba
- **Z8** – funkčné využitie : zeleň
štruktúra zástavby : parkovo upravená zeleň
- **Z9** – funkčné využitie : zeleň
štruktúra zástavby : cintorín
- **Z10** – funkčné využitie : technická vybavenosť
štruktúra zástavby : vodojem

Ostatné navrhované a výhľadové **regulované plochy** s označením **RP1 až po RP15** a príslušným pomenovaním sú riešené v prevažnej miere mimo zastavané územie na voľných plochách PP a podľa prevládajúcej funkcie v území sú taktiež zaradené do týchto 3 území. Prevažná väčšina je však v obytnom území.

Podľa časového obdobia sú rozdelené :

- na I. etapu - návrh (obdobie do roku 2025) – označenie RP1 až RP 10 s názvom lokality

- **RP 1 / Na Dlhých I**
- **RP 2 / Na Dlhých II**
- **RP 3 / Za Trnám**
- **RP 4 / Kúpenica**
- **RP 5 / Osiky**
- **RP 6 / Ohradce**
- **RP 7 / Za kultúrnym domom**
- **RP 8 / Nižné Pole I**
- **RP 9 / Pod Vrškom**
- **RP 10 / Na Vršku I**

- na II. etapu - výhľad (obdobie do roku 2035) – označenie RP11 až RP 15 s názvom lokality

- **RP 11 / Na Vršku II**
- **RP 12 / Nižné Pole II**
- **RP 13 a / Lanovie I**
- **RP 13 b / Lanovie I**
- **RP 13 c / Lanovie I**
- **RP 14 / Lanovie II**
- **RP 15 / Lanovie III**

článok 1

ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA PRE FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY

Regulatívy priestorové

a.) vytvorenie nového rozvojového centra obce nad severnou časťou z.ú. **v nástupe do lokality RP 1 / Na Dlhých I** vo výhľade **RP 13 a / Lanovie I** (súčasťou je ponechávaná trasa vzdušného vedenia VN 22 kV s ochranným pásmom, trafostanica TS1 400/160 kVA, ponechávaný smer trasy poľnej cesty v smere do časti Horekoncové – k existujúcemu i navrhovanému vodojemu a trasy ostatných komunikácií od hlavnej križovatky v tejto časti obce v smere na JV – Prosiek, Lipt. Annu a na Z – Bukovinu)

b.) v tejto časti rozvojového územia lokalizovať predovšetkým **chýbajúce športovo – rekreačné plochy** (futbalové ihrisko s ostatnými ihriskami pre deti a mládež) **s občianskou vybavenosťou, primeraný počet parkovacích miest, pod ochranným pásmom vzdušného elektrického vedenia plochy verejnej zelene, v okolí upravený priestor námestia so zastávkou SAD**

c.) **dopravné napojenie** tohto nástupného centra je realizované s ohľadom na mierne prevýšenie terénu v úrovni poslednej križovatky nad severnou časťou z.ú. cez **hlavnú miestnu komunikáciu C3_MO 8,0/40** s chodníkom pre peších vedenú od juhu až po sever v trase existujúcej poľnej cesty **medzi navrhovanými lokalitami RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II** a vo výhľade **RP 13 a, b, c / Lanovie I** a **RP 14 / Lanovie II až k časti Horekoncové**, kde sa pod plochou vodojemov v smere na východ prepojí na okruh takisto vedený v trasách existujúcich ostatných komunikácií **prepájajúcich obec so susednými obcami ako sú – Prosiek, Liptovská Anna, Bukovina**, pre celú túto časť územia je navrhovaná nová zastávka SAD so zokruhovaním, na ktorú sa napájajú komunikácie a dopravné ťahy priamo zo z.ú. obce ale aj nový S – Z – J smer vedený **medzi lokalitami RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky a RP 6 / Ohradce s vyústením pri Kultúrnom dome**, kde bude realizované prepojenie na cestu III/059034 Ižipovce - Spojka, na tento systém sa napoja ostatné miestne obslužné komunikácie v navrhovanom území

d.) budúca obytná zástavba tvorená rodinnými domami bude lokalizovaná do najrozsiahlejších plôch práve v tejto severnej časti územia (lokalita RP 1/ Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, vo výhľade RP 13 a, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II, RP 15 / Lanovie III,) kde navrhujeme **max. výšku na 2 + nadzemné podlažia** (+ znamená s využiteľným 1 podkrovným podlažím), **so sedlovými, valbovými, polvalbovými strechami** (to isté platí i pre ostatné lokality t.j. RP 3 / Za Trnám, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 10 / Na Vršku I,

vo výhľade RP 11 / Na Vršku II), pre občiansku vybavenosť v lokalite RP 1 / Na Dlhých I, RP 8 / Nižné Pole I vo výhľade RP 13 a / Lanovie I (južná časť po pravej strane cesty III/059034 Ižipovce - Spojka) **max. výšku 3 + nadzemné podlažia**, pre športovo-rekreačné areály v lokalite RP 8 / Nižné Pole I vo výhľade RP 12 / Nižné Pole II a RP 13 b / Lanovie I, pre novú ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vrškom **max. výšku 1+ nadzemné podlažie**,

e.) pre zastavané plochy je určená miera využitia územia (resp. koeficient zastavanosti) v % pričom platí pomer zastavaných a nezastavaných plôch – 0 pre nezastavané pozemky až 100 pre plne zastavané pozemky t.j. 100% - **pohybuje sa v priemere pre pozemky RD na úrovni 30, pre OV na úrovni 50, pre Š na úrovni 30, pre ČOV na úrovni 80%**

f.) v prípade výstavby v južnej polovici lokality RP 4 / Kúpenica, takisto v južnom kúsku lokality RP 5 / Osiky, v celej lokalite RP 6 / Ohradce, RP 8 / Nižné Pole I, RP 9 / Pod Vrškom (nová ČOV), v južnej tretine lokality určenej pre výhľad RP 11 / Na Vršku II treba mať na zreteli, že sa nachádzame v bezpečnostnom pásme medzinárodného VTL plynovodu „Severné Slovensko“

Regulatívny kompozičné

a) zachovávajú optimálnu funkčnú a priestorovú rovnováhu v riešenom území obce
b) **rozširujú urbanistickú štruktúru** predovšetkým do voľnej poľnohospodárskej krajiny tvorenej trvalými trávnatými porastmi, ornou pôdou, záhradami (vo veľmi minimálnom resp. až zanedbateľnom množstve), do lesnej krajiny už vôbec nie

c.) **vytvárajú nové nástupné centrum v severnej časti nad z.ú. obce** plynule previazané s existujúcim a s navrhovanými plochami vedenými v smere S - J vo výhľade na Z popri existujúcej hranici z.ú., rozvojové severné plochy sa postupne až k časti Horekoncové prispôsobujú vzostupnej konfigurácii terénu, v lokalite RP 1 / Na Dlhých I, RP 13 a / Lanovie I zachovať ochranné pásmo elektrického vzdušného vedenia VN 22 kVA a to isté aj v lokalite RP 15 / Lanovie III

d.) **najvýraznejšie vizuálne pohľady na pôvodný charakter potočnej radovej výstavby v obci** budú smerovať práve zo severu z novej a výhľadovej časti lokalít RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II a RP 15 / Lanovie III

e.) **v spádovo najjužnejšom miestne v obci lokalizovať novú ČOV – v lokalite RP 9 / Pod Vrškom** s vyústením do potoka Ižipovčianka

Regulatívny funkčného usporiadania územia

a.) v kontaktnej polohe s existujúcou zástavbou, občianskou vybavenosťou, zariadeniami technickej vybavenosti, dopravy s možnosťou rozšírenia zastavaného územia obce bude výstavba určená **pre rozvoj obytného územia** v lokalitách (nad severnou časťou z.ú.) RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II vo výhľade RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II, RP 15 / Lanovie III, v smere SZ-Z-J-JV od z.ú. v lokalitách RP 3 / Za Trním, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, v smere na SV v lokalite RP 10 / Na Vršku I s pokračovaním ale až vo výhľade do lokality RP 11 / Na Vršku II a pre výstavbu ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vrškom, **pre rozvoj zmiešaného územia** v lokalite RP 8 / Nižné Pole I a oproti nej vo výhľade v lokalite RP 12 / Nižné Pole II, **pre rozvoj rekreačného územia** v lokalite RP 13 b / Lanovie I

b.) prioritnou funkciou pre rozvoj v okolí celého zastavaného územia je bývanie s náležitou vybavenosťou, **v lokalite RP 1 / Na Dlhých I sme určili pre OV max. lôžkovú kapacitu 50**

c.) jedna celá lokalita v návrhu – **RP 8 / Nižné Pole I (max. lôžková kapacita pre OV je 75)** je určená pre zmiešané územie s charakterom monofunkčného i polyfunkčného využitia v rámci navrhovaných plôch pre funkciu občianskej vybavenosti, rekreácie, športu, turistického ruchu, s miestami pre zhromažďovanie ľudí a súvisiace podnikateľské aktivity, oproti nej je uvažované ale až vo výhľade riešiť toto isté funkčné využitie v lokalite RP 12 / Nižné Pole II (max. lôžková kapacita pre OV je určená na 75).

článok 2

PRÍPUSTNÉ, OBMEDZUJÚCE ALEBO VYLUČUJÚCE PODMIENKY PRE VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH A INTENZITY ICH VYUŽITIA, URČENIE REGULÁCIE VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre obytné územie podľa riešeného územného plánu obce je potrebné dodržiavať nasledovné podmienky platiace v stanovených existujúcich a navrhovaných plochách - Z1, Z2, Z4, Z5, Z7, Z8, Z9, Z10, RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 3 / Za Trním, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky, RP 6 / Ohradce, RP 7 / Za kultúrnym domom, RP 9 / Pod Vrškom, RP 10 / Na Vršku I vo výhľade RP 11 / Na Vršku II, RP 13 a / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II, RP 15 / Lanovie III

Charakteristika :

- **Malopodlažná bytová zástavba – rodinné domy**

- územie slúži výlučne na bývanie formou individuálnej malopodlažnej bytovej zástavby rodinných domov

a.) Prípustné funkcie (podmienky) :

- základné - plochy prednostne využiteľné pre bývanie v rodinných domoch

- vhodné - prislúchajúce nevyhnutné zariadenia ako sú garáže, drobné hospodárske budovy

- zeleň na súkromných pozemkoch, parkovo upravená líniová a plošná zeleň zodpovedajúca estetickým, hygienickým a ekostabilizačným potrebám verejných priestorov, zeleň s funkciou cintorína

- plochy občianskeho vybavenia celoobecného (miestneho) významu slúžiace pre obsluhu obyvateľstva a spádového územia (správa a riadenie obce, administratíva, kultúrne zariadenia, školské areály (ZŠ, MŠ), zdravotnícke areály, sociálne služby, zariadenia pre stravovanie zamestnancov a užívateľov), dom smútku s príslušnou vybavenosťou v určenom rozsahu, vrátane príslušného doplnkového vybavenia

- verejné dopravné a technické vybavenie pre obsluhu územia akými sú príslušné pešie, cyklistické a motorové komunikácie a plochy zastávok SAD

- malé detské ihriská pre neorganizovaný šport obyvateľov územia

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb nenarúšajúce obytné prostredie na okolitých parcelách a neprekračujúce stanovený rozsah zástavby pre rodinné domy

- nezávadné drobné predajne s nízkou frekvenciou striedania zákazníkov a zásobovacích vozidiel

- zariadenia nezávadných prevádzok živností vo vyčlenených plochách rodinných domov

- malé ubytovacie zariadenia, ktoré svojim objemom, výškou a úžitkovou plochou nepresahujú rozsah zástavby stanovený stavebným zákonom a príslušnou vyhláškou pre rodinné domy

- malé kultúrne, sociálne a zdravotnícke zariadenia slúžiace pre obsluhu územia

- realizovanie poľnohospodárskych činností v malom rozsahu na úrovni malovýroby ako súčasť obytnej funkcie (vo vzdialenosti zamedzujúcej negatívny vplyv na okolitú obytnú zástavbu) na plochách súkromných záhrad (rastlinná výroba, drobnochov hospodárskych zvierat)

c.) Nepripustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- výroba, skladovanie a prevádzky s negatívnymi dopadmi na funkciu bývania

- zariadenia dopravy ako hlavné stavby

- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov na účely bývania

d.) Doplnujúce ustanovenia :

- stavby v záhradách riešiť len ako prízemné s doplnkovou funkciou k bývaniu

- stavby rodinných domov v záhradách riešiť s dodržaním miery intenzity využitia územia (t.j. miery zastavanosti) a maximálnej podlažnosti objektu

- pri stavbe nových rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a ostatných objektov alebo pri ich modernizácii je potrebné zohľadniť uličnú čiaru jestvujúcich blízkych stavebných objektov pričom je potrebné dodržať výšku, podlažnosť, tvar strechy a orientáciu hrebeňa objektov na susedných parcelách

- parkovanie majiteľov RD je potrebné riešiť na súkromných pozemkoch

- parkovanie užívateľov zariadení komerčnej vybavenosti a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov

Základná charakteristika k funkčno - priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitých v tabuľke sú nasledovné :

RD - rodinné domy, OV - občianska vybavenosť, R – rekreácia, Š - šport, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň,

UŠ – urbanistická štúdia, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Označenie	Funkčné využitie			Intenzita využitia územia v %	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z1	OV, Z – správa, a riadenie, požiarna zbroj. a knižnica, D	doplnkové formy obchodu, služieb nerušiace základnú funkciu areálu	výroba	35	40	1+	modernizácia objektu, úprava zelene, odstavných plôch
Z2	OV – služby, kultúrna pamiatka, D	služby nerušiace základnú funkciu areálu	výroba, doplnkové stavby k hlavnej stavbe	55	30	1+	modernizácia, rešpektovať historickú časť

							objektu
Z4	bývanie v RD, D, TV, Z	malé zariadenia obchodu, služieb, ver. stravovania, ubytovania, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	dostavba, prestavba, modernizácia, intenzifikácia
Z5	OV – kultúrne zariadenie, D	služby nerušiace základnú funkciu areálu	výroba	45	30	1+	modernizácia objektu, úprava odstavných plôch
Z7	bývanie v RD	rekreačné ubytovanie	výroba	40	50	2+	dokončenie modernizácie
Z8	Z- parková na verejnom priestranstve	doplňkové športové, kult. zariadenia a služby, pešie komunikácie	ostatná výstavba objektov	5	80	1	úprava plôch zelene, drobná architektúra
Z9	Z- cintorín, D	doplňkové zariadenia - dom smútku	ostatná výstavba objektov	10	80	1	nové plochy zelene, pešie komunikácie, spevnené plochy
Z10	TV – vodojem, D	doplňujúca plošná a líniová zeleň areálov, TTP, spevnené plochy	iné funkcie vylúčené	30	65	1	vodojem a jeho rozšírenie, nové plochy zelene, statickej dopravy
RP 1 / Na Dlhých I	bývanie v RD, D, TV, Z	OV – obchod, služby, ver. stravovanie, malé bytov. zariadenia a malé administr., kult., sociálne, zdravotné zariadenia, rekreačné ubytovanie, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	RD od 15 do 40, OV 50	RD od 50 do 70, OV 40	RD 2 +, OV 3+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiteľ UŠ
RP 2 / Na Dlhých II	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiteľ UŠ
RP 3 / Za Trnám	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiteľ UŠ

		živností nerušiacie obytné územie					
RP 4 / Kúpenica	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	do 30	do 65	2+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 5 / Osiky	bývanie v RD, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	do 30	do 65	2+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 6 / Ohradce	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 7 / Za kultúrnym domom	Š – detské ihriská, Z, D	detské ihriská v parkovo upravenej zeleni, pešia a statická doprava	nezastaviteľná plocha s výnimkou drobnej architektúry	40	50	-	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 9 / Pod Vrškóm	TV – ČOV, D	doplnujúca plošná a líniová zeleň areálov, TTP, spevnené plochy	iné funkcie vylúčené	80	15	1	nová výstavba
RP 10 / Na Vršku I	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	nová výstavba
RP 11 / Na Vršku II	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ
		OV – obchod, služby, ver. stravovanie, malé ubytov.					

RP 13 a / Lanovie I	bývanie v RD, OV, D, TV, Z	zariadenia a malé administr., kult., sociálne, zdravotné zariadenia, rekreačné ubytovanie, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba, a všetky činnosti, ktoré by obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely	RD 30, OV 50	40	RD 2+, OV 3+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 13 c / Lanovie I	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 14 / Lanovie II	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 15 / Lanovie III	bývanie v RD, D, TV	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 15 do 40	od 50 do 70	2+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre **zmiešané územie** podľa riešeného územného plánu obce je potrebné dodržiavať nasledovné podmienky platiace v stanovených existujúcich a navrhovaných plochách – **Z3, RP 8 / Nižné Pole I** vo výhlade **RP 12 / Nižné Pole II**

Charakteristika :

- **Areály monofunkčných a polyfunkčných plôch občianskej vybavenosti, turistického ruchu**
- slúžai prevažne na umiestňovanie stavieb a zariadení určených zväčša na občiansku vybavenosť, pre budovy a zariadenia turistického ruchu, miesta na zhromažďovanie a pre obytné budovy vrátane k nim patriacich stavieb a zariadení

a.) Prípustné funkcie (podmienky) :

- základné – plochy prednostne využiteľné pre monofunkčnú občiansku vybavenosť s možnosťou lokalizácie športových a obslužných zariadení a prevádzok (obchod, služby, miesta pre zhromažďovanie a zariadenia zábavy, sociálne, ekonomické zariadenia a zariadenia pre prechodné ubytovanie (hotely, penzióny), turistický ruch bez negatívneho vplyvu na životné prostredie
- plochy občianskeho vybavenia v polyfunkcii s obytnou zástavbou, podnikateľskými aktivitami obslužnými (obchod, služby), kultúrnymi, športovými, ubytovacími, rekreačnými bez negatívneho vplyvu na životné prostredie
- vhodné - ihriská pre deti a mládež v malom rozsahu
- pohotovostné, služobné byty a byty majiteľov zariadení
- odstavné miesta (parkovacie plochy) a garáže slúžiace potrebe funkčného využitia
- nevyhnutné plochy technického vybavenia územia

- príslušné pešie, cyklistické, motorové komunikácie
- parkovo upravená líniová a plošná zeleň areálov

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- plochy podnikateľských aktivít nevýrobných (drobné remeselné prevádzky servisné, opravárenské služby) bez negatívnych a rušivých vplyvov na využitie susedných parciel pre určené účely

c.) Nepripustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- zariadenia výroby, skladov a zariadenia dopravy ako hlavné stavby
- všetky druhy činností, ktoré svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzujú využitie susedných parciel pre určené účely

d.) Doplňujúce ustanovenia :

- parkovanie užívateľov zariadení komerčnej vybavenosti a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov
- v území alebo jeho časti môže byť u jednotlivých budov alebo častí územia stanovený najmenší podiel podlažných plôch pre funkciu bývania

Základná charakteristika k funkčno - priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitých v tabuľke sú nasledovné :

RD - rodinné domy, OV - občianska vybavenosť, R – rekreácia, Š - šport, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň,

UŠ – urbanistická štúdia, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Označenie	Funkčné využitie			Intenzita využitia územia v %	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z3	bývanie v BD, OV - obchod, D, TV, Z	rekreačné ubytovanie, doplnkové formy obchodu, služieb	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	25	35	2+	dokončenie modernizácie, úprava zelene
RP 8 / Nižné Pole I	OV- stavby a zariadenia turistického ruchu v kombinácii so Š, R, Z a príslušnou D, TV	ekonomické, sociálne a kultúrne zariadenia, bývanie v pohotovostných bytoch	výroba, a všetky činnosti, ktoré by obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely	50	30	OV 3+, Š 1+	nová výstavba, priestorové dotvorenie riešiť UŠ
RP 12 / Nižné Pole II	OV- stavby a zariadenia turistického ruchu v kombinácii so Š, R, Z a bývaním, D, TV	ekonomické, sociálne a kultúrne zariadenia, bývanie v pohotovostných bytoch	výroba, a všetky činnosti, ktoré by obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely	50	30	OV 3+, Š 1+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre **rekreačné územia** podľa riešeného územného plánu obce je potrebné dozriavať nasledovné podmienky platiace v stanovených existujúcich a výhľadových plochách – Z6 a vo výhľade RP 13 b / Lanovie I

Charakteristika :

• **Areály športu a rekreácie**

- slúžia prevažne požiadavkám každodennej rekreácie bývajúceho obyvateľstva a turistov s plochami vhodnými pre umiestnenie športových zariadení, ihrísk, kúpalísk, zariadení verejného stravovania a niektorých služieb, centier voľného času a zariadení so špecifickou funkciou

a.) Prípustné funkcie (podmienky) :

- základné – plochy určené pre šport a rekreáciu rôzneho druhu (hlavne športovo - rekreačná vybavenosť), vrátane plôch obslužných objektov a zariadení

- vhodné - športové ihriská rôzneho druhu, ihriská pre deti, mládež a dospelých v letných i zimných mesiacoch, kúpaliská, udržiavané vodné plochy, rybníky pričom ich podstatnú časť musí tvoriť zeleň
- zariadenia slúžiace potrebám športu, rekreácie a cestovného ruchu (obchody, služby, verejné stravovanie, bufety, ubytovne)
- k zariadeniam patria i nevyhnutné plochy technického vybavenia územia a príslušné motorové, cyklistické a pešie komunikácie s uprednostnením rozvoja pešieho pohybu, trasy a zastávky SAD, parkovacie plochy pre návštevníkov a prevádzkovateľov areálov
- zeleň prírodných športových areálov, upravená plošná a líniová zeleň, upravená zeleň lesoparku
- športovo-rekreačné aktivity v prírode
- agroturistika v komplexnom rozsahu

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- sociálne, kultúrne zariadenia ako doplnková vybavenosť primárnej funkcie
- bývanie v pohotovostných bytoch pre obsluhu územia

c.) Neprípustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- zariadenia výroby, skladov a zariadenia dopravy ako hlavné stavby
- všetky druhy činností, ktoré svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzujú využitie susedných parciel pre určené účely

d.) Doplnujúce ustanovenia :

- do územia nie je možné sústrediť zariadenia kumulujúce funkcie nesúvisiace alebo len okrajovo súvisiace so športom alebo ktoré by svojim rozsahom presahovali dominantnú funkciu športu a rekreácie
- parkovanie užívateľov zariadení športu a rekreácie musí byť riešené v rámci vyčlenenej plochy

Základná charakteristika k funkčno - priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitých v tabuľke sú nasledovné :

RD - rodinné domy, OV - občianska vybavenosť, R – rekreácia, Š - šport, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň, UŠ – urbanistická štúdia, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Označenie	Funkčné využitie			Intenzita využitia územia v %	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z6	R- karavany, Z, D	doplnkové formy obchodu, služieb nerušiace základnú funkciu areálu	výroba	30	60	1+	dotvorenie, úprava areálu, zelene, odstavných plôch
RP 13 b / Lanovie I	R – futbalové ihrisko, zariadenia slúžiace potrebám rekreácie a CR - ihriská pre deti, mládež, služby, obchod, ver. stravovanie, D, TV, Z	-	zákaz umiestňovať zariadenia výroby, skladov a ostatných činností, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu	25	70	1+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O), priestorové dotvorenie riešiť UŠ

článok 3

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY, REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU

1. V oblasti občianskeho vybavenia :

a.) Využiť voľné kapacity v nevyužitých podkroviach občianskej vybavenosti a ich celkovom dispozičnom prehodnotení pre umiestňovanie takýchto aktivít

b.) Na takého účely sú vhodné i neobývané a často aj chátrajúce rodinné domy (vyžadujúce rekonštrukciu príp. asanáciu), v obci ich je evidovaných 21 (čo predstavuje 46% z celkového počtu RD) z toho 17 je určených na rekreáciu

c.) Umiestniť v novom centre obce lekárňu, zdravotné stredisko s vytvorením ordinácie pre všeobecného lekára, detského lekára príp. zubára, ktoré bude otvorené aspoň v určité dni v týždni, opatrovateľskú službu pre starých a imobilných občanov (penzión, dom dôchodcov) príp. sociálne domy (pre opustené matky s deťmi, pre neprispôsobivých občanov a pod.)

d.) Sústreďenie základnej občianskej vybavenosti (obchod, služby, príp. hotel, penzión pre nových obyvateľov ale aj pre rozvoj cestovného ruchu) na vyčlenených plochách tiež v novom centre obce nad severnou časťou z.ú. lokality RP 1 / Na Dlhých I (ubytovanie, stravovanie, max. lôžková kapacita 50, cca 75 parkovacích miest) vo výhlade RP 13 a, b, c / Lanovie I (futbalové ihrisko, obchod, služby, cca 75 parkovacích miest, zastávka SAD, verejná zeleň, námestie) a RP 15 / Lanovie III ale aj pre južnú časť z.ú. obce v lokalite RP 8 / Nižné Pole I (ubytovanie, stravovanie, obchod, služby spojené s cestovným ruchom, max. lôžková kapacita 75, cca 50 parkovacích miest) a oproti vo výhlade pre lokalitu RP 12 / Nižné Pole II (kde platia také isté podmienky ako sú popísané pre lokalitu Nižné Pole I)

e.) Zriadiť niektoré chýbajúce základné služby – pedikúru a manikúru, zberňu šatstva, zberňu surovín, čistiareň, foto – služby, cukráreň a pod. ich umiestnenie sa pripúšťa aj v rámci RD ale samozrejme aj v nových objektoch OV príp. špecializované služby - informačnú a cestovnú kanceláriu, bankomat napr. v modernizovanom objekte Obecného úradu

f.) Zriadiť aspoň sezónny bufet pre športovo – rekreačný areál futbalového ihriska

g.) Revitalizovať verejný park pred bytovým domom v centre obce, dotvoriť peší okruh z centra obce k cintorínu, kde takisto vytvoriť oddychové plochy s lavičkami, posedením, priestor za Kultúrnym domom takisto riešiť ako verejný s detskými ihriskami, upravenou zeleňou

h.) Dobudovať ostatné plochy pre športové aktivity (tenisové, volejbalové, pre minigolf...), zriadiť požičovňu športových potrieb (bicyklov, korčulí,...) pre aktivity spojené s rozvojom cestovného ruchu

ch.) Vybudovať nové miestne cyklotrasy s prepojením obce s okolitými - v smere na západ s Bukovinou, na sever s Prosiekom a Liptovskou Annou pričom v línii cesty III/059034 Ižipovce - Spojka budú prepojené s Oravsko -Liptovskou cyklomagistrálou č. 7 podľa Slovenského cykloklubu vedenou v línii cesty III/018104 Lipt. Mikuláš - Ružomberok

2. V oblasti poľnohospodárskej výroby :

a.) Keďže sa v k.ú. obce nenachádza žiadny hospodársky areál, ktorý by sa venoval poľnohospodárskej činnosti, tak v tomto smere ani nenavrhujeme žiadne nové aktivity príp. revitalizáciu takého priestoru

b.) Tým pádom len podporujeme všetky aktivity, ktoré vynakladajú 2 hospodárske subjekty Agronova Liptov s.r.o. Lipt. Sielnica a Agro-racio s.r.o. Lipt. Mikuláš súvisiace s obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy v k.ú. obce

c.) A takisto aj spásanie trvalých trávnatých porastov, pasienkov je cez letné mesiace (pastevné obdobie) hovädzím dobytkom z HD v Prosieku a ovcami z HD v Bukovine, kde je ovčia farma pre cca 60 oviec

d.) Pre drobných chov v zastavanom území a to pre vlastnú potrebu občanov aj pre zmluvný chov dodržiavať predpisy z hľadiska negatívneho vplyvu na životné prostredie a bývajúcich obyvateľov

e.) Rešpektovať požiadavky na dosiahnutie vyváženého a udržateľného vzťahu medzi produkčnými, ekologickými, estetickými, krajinnými funkciami poľnohospodárskej krajiny

3. V oblasti lesnej výroby :

a.) Keďže lesné hospodárstvo spolu s poľnohospodárstvom nepatrí medzi najrozhodujúcejšie odvetvie v riešenom území obce doporučujeme len zachovanie aktivít, ktoré už v súčasnosti sú vynakladané pre ich činnosť

b.) Rozšíriť hospodárske lesy Chočských vrchov o časť Pod Vlčím, ktoré sú doposiaľ evidované ako TTP, pretože tieto dreviny majú charakter lesných pozemkov s prevahou pôvodných druhov na xerothermnom a mezofilnom stanovišti

c.) Rešpektovať lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj obce

d.) Turistické prepojenie medzi obcami Liptovská Anna – Ižipovce - Prosiek viesť trasou pôvodných lesných ciest vedených nad hospodárskymi lesmi v časti Rovne - Košariská a Rovne - Šlaukovka

e.) Keďže nepočítame so žiadnymi rozvojovými zámermi v LPF tým pádom ani nedôjde k odňatiu lesného pôdneho fondu v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch

4. V oblasti rekreácie, športu a cestovného ruchu :

a.) Využiť pre športové a rekreačné účely navrhovanú úpravu s dotvorením územia v lokalite Z6 (terajšie karavany), úplne novú plochu RP 7 / Za kultúrnym domom, RP 8 / Nižné Pole I a vo výhlade lokalitu RP 13 b / Lanovie I a RP 12 / Nižné Pole II s rozšírením športových plôch (rôznych druhov ihrísk pre deti, mládež, dospelých, futbalové ihrisko, miest na zhromažďovanie ľudí), stavieb a zariadení turistického ruchu (penzión, malý hotel, turistická ubytovňa), obytných budov, základnej občianskej vybavenosti pre vybavenie územia

(obchod, služby - požičovne športových potrieb, dočasné ubytovanie, verejné stravovanie, občerstvenie), komunikácií, peších trás, dostatočného množstva parkovacích miest a technického vybavenia, zelene s oddychovo – relaxačnými aktivitami, pričom všetky aktivity musia zohľadňovať negatívny vplyv na životné prostredie a na terajšie využitie okolitého územia

b.) V rámci najsevernejších plôch od severnej hranice z.ú. v lokalitách RP 2 / Na Dlhých II a vo výhlade RP 14 / Lanovie II by bolo vhodné pre tento účel lokalizovať do tohto územia tenisové, volejbalové príp. basketbalové ihriská v kombinácii s detskými multifunkčnými ihriskami (preliezačky, hojdačky, pieskoviská a pod.)

c.) Pri brehoch potoka Ižipovčianka v smere na východ od centra obce vytvoriť menšiu plochu predovšetkým v zimných mesiacoch s využitím vody pre vytvorenie klziska

d.) Pre najväčšiu lokalitu s charakterom cestovného ruchu (zmiešané územie) RP 8 / Nižné Pole I max. lôžkovú kapacitu 75 (lokalita sa nachádza v bezpečnostnom pásme VTL plynovodu po ľavej strane pred vjazdom do z.ú. obce) a pre občiansku vybavenosť (súčasť obytného územia) v lokalite RP 1 / Na Dlhých I max. kapacitu 50 lôžok

e.) Vytvoriť informačný systém v obci (príp. na internete, v novinách) s pútačmi s popisom Zvonice s pamiatkovo chráneným kilasicistickým zvonom z roku 1830 príp. iných architektonicko-historických solitérov charakterizujúcich históriu a zvyklosti v obci, s vyznačením turisticko – náučného chodníka v Chočských vrchoch s prepojením na obec Liptovská Anna / Rovne - Košariská a na obec Prosiek / Rovne - Šlaukovka, vyznačiť miestne cyklistické (v zime bežecké) trasy Ižipovce - Bukovina (smer J, JZ až Z od z.ú.) a Ižipovce - Prosiek (smer S s odbočkou na V os z.ú.) a Ižipovce - Liptovská Anna (smer S od z.ú. až pod vodnými zdrojmi odbočka na západ) s napojením na navrhovanú cyklomagistrálu Oravsko - Liptovskú č. 7, fotodokumentáciu Ižipovských Hájov, navrhovaného Chočského národného parku a ostatných biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov, ktoré vytvárajú zaujímavý prírodný charakter celého k.ú. obce, napájadiel dobytky, výmokov, plochy trstia, vodných zdrojov, ktoré návštevníci ale i domáci obyvatelia obce vyhľadávajú

článok 4

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

1. V oblasti dopravy :

a.) Rešpektovať zákon č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

b.) Rozšírenie cesty III/059 034 Ižipovce-Spojka na šírku min. 5,5 m, ďalej je potrebná rekonštrukcia autobusovej zastávky vrátane autobusového prístrešku, zástavkového zálivu, osvetlenia, podľa priestorových možností popri jej trase vybudovať min. 1,5 m široký chodník

c.) Vybudovať novú autobusovú zastávku ako konečnú s obrátkom pre autobusy v novom centre obce nad najsevernejšou stranou z.ú. v južnej časti lokality Lanovie I

d.) Na cyklotrasu č.7 podľa Slovenského cykloklubu – Oravsko/Liptovskú vedenú pozdĺž cesty III/018104 Lipt. Mikuláš – Ružomberok napojiť miestnu vedenú trasou III/059 034 Ižipovce-Spojka

e.) Na miestnych komunikáciách :

1. Kde je rozpadnutý AB kryt ich rekonštrukcia

2. Miestne komunikácie, poľnohospodárske, lesné cesty, ktoré sú spevnené štrkovým krytom je potrebné spevniť krytom s bezprašnou úpravou

3. Vybudovať, zrekonštruovať a rozšíriť parkovacie miesta a kryty na parkovacích plochách predovšetkým pred budovou OcÚ, bytovým domom, pri Kultúrnom dome

4. Prípadné ďalšie parkovanie osobných vozidiel v zastavanom území obce riešiť formou rozptýlených nízkokapacitných parkovísk na vlastných plochách občianskej vybavenosti, vybavenosti rekreácie a CR ako aj spoločných parkovacích miesta pre obyvateľov a rekreatantov ubytovaných priamo v obci a verejných priestranstvách (presný počet bude upresnený pri riešení vyšších stupňov ÚPP podľa normy STN 736110, parkovacie plochy na teréne musia byť riešené s výsadbou vysokej zelene, so zastúpením vysokej zelene min. 25% k počtu parkovacích miest, min. 4% parkovacích miest riešiť pre imobilných občanov)

f.) Ak vzniknú podnikateľské subjekty s väčšími areálmi tí si budú musieť zabezpečiť parkovanie a odstavovanie osobných a nákladných áut na vlastnom pozemku

g.) nové komunikácie budú nasledovného funkčného využitia a kategórie cesty :

- C3_MO 8,0 / 40 (lokality z juhu smerom na sever RP 6 / Ohradce, RP 4 / Kúpenica, RP 5 / Osiky až po ľavej strane lokality RP 3 / Za Trním, RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, pozdĺžny stred medzi lokalitami RP

1 / Na Dlhých, RP 2 / Na Dlhých II a RP 13 a, b, c / Lanovie I, RP 14 / Lanovie II s otočkou doprava pred plochou technickej vybavenosti)

- C3_MOU 6,5 / 40 (lokality RP 8 / Nižné Pole I, RP 6 / Ohradce, severná časť lokality určenej pre bývanie RP 5 / Osiky s východná časť lokality RP 3 / Za Trním, lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II, RP 10 / Na Vršku I)

- C3_MOK 3,75 / 30 (lokality RP 1 / Na Dlhých I, RP 9 / Pod Vrškom)

- D3 (samostatný spevnený verejný chodník vedený existujúcim z.ú. obce, prechádzajúci k cintorínu z oboch strán, lokality RP 5 / Osiky, RP 4 / Kúpenica, západná časť RP 3 / Za Trním, lokalita RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II)

h.) Vybudovať nové prístupové komunikácie s chodníkmi najlepšie po oboch stranách v navrhovaných lokalitách kde je sústredená IBV, OV, šport – rekreácia príp. iné podnikateľské aktivity (či už výrobné, nevýrobné a pod.)

ch.) Pri realizácii MOK do lokality Na Vršku I riešiť premostenie cez Ižipovčianku s ohľadom na sprievodnú zeleň – brehové porasty v jej okolí

i.) Riešiť nové cyklistické trasy v dopravnom priestore MOK v smere na západ od Kultúrneho domu v línii existujúcej poľnohospodárskej cesty vedenej medzi lokalitami Osiky a Kúpenica v pokračovaní po ľavej strane lokality Za Trním v prepojení na západ do susediacej obce Bukovina a na východ v zákrute v smere na sever do obce Prosiek a Liptovská Anna

j.) Vypracovať projekt vodorovného a zvislého dopravného značenia v obci a podľa neho zrekonštruovať, doplniť a zmeniť dopravné značenie, s cieľom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, informovanosti návštevníkov obce a vytvárania obytných ulíc v zástavbe IBV

k.) Prípadné odstránenie bodových závad na existujúcom komunikačnom systéme spolu so stavebnými úpravami v súčinnosti s úpravou a zmenou dopravného značenia pre zvýšenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky

l.) výhľadové komunikácie budú nasledovného funkčného využitia a kategórie cesty :

- C3_MOU 6,5 / 40 (lokality RP 13 a / Lanovie I, RP 13 b / Lanovie I, RP 13 c / Lanovie I v pokračovaní na sever do lokality RP 14 / Lanovie II a na západ do lokality RP 15 / Lanovie III, lokalita RP 11 / Na Vršku II)

- C3_3,75 / 30 (lokality RP 14 / Lanovie II)

2. V oblasti vodného hospodárstva :

a.) Vytvoriť predpoklady na zabezpečenie bezproblémového zásobovania jestvujúcich a nových rozvojových lokalít kvalitnou pitnou vodou pričom zohľadniť skutočnosť, že prívod pitnej vody do navrhovaného vodojemu v časti Horekoncové (podzemná líniová stavba umiestnená pod existujúcim vodojemom nad navrhovanými lokalitami) bude výtlačným potrubím vedeným v smere poľnej resp. lesnej cesty vedenej zo susediacej obce Prosiek z ich vodného zdroja, tento akumulčný vodojem bude slúžiť pre zásobovanie obce pitnou vodou a takisto na požiarne účely

b.) Rekonštruovať rozvodnú vodovodnú sieť v priamo v z.ú. obce

c.) Trasovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie viesť predovšetkým mimo súkromných pozemkov

d.) Vybudovať spracovanú koncepciu splaškovej kanalizácie a riešiť odkanalizovanie územia nových rozvojových lokalít deleným systémom s čistením v novej ČOV umiestnenej v lokalite RP 9 / Pod Vrškom (recipientom je Ižipovčianka) cca 170 m od z.ú. obce a s hlavným kanalizačným zberačom PVC DN 300 vedeným v trase k.ú. s obcou Prosiek tiež v blízkosti JZ časti z.ú., všetky možné križovania s vodnými tokmi je potrebné navrhnuť v zmysle platnej technickej normy STN 736822 Križovania a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi

e.) Pri súběhu kanalizácie s vodnými tokmi je potrebné v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, § 49 rešpektovať ochranné pásmo dotknutého vodného toku, ČOV je situovaná v súběhu s tokom Ižipovčianka preto bude potrebné rešpektovať ochranné pásmo v zmysle spomenutého zákona, doporučujeme v ďalšom stupni ÚPD doložiť hydrotechnické posúdenie kapacity koryta Ižipovčianky v celom súběhu stavby min. na Q₁₀₀ ročný prietok

f.) Ďalej pri navrhovanej ČOV umiestnenej v lokalite RP 9 / Pod Vrškom zvoliť takú technológiu a z nej vyplývajúce opatrenia aby v prípade havárie sa minimalizovalo ohrozenie prioritných živočíšnych druhov na Ižipovčianke ako biokoridore miestneho významu, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Liptovská Mara, návrhy konzultovať s hydrobiológom

g.) Jestvujúci systém odvádzania vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) pozdĺž miestnych komunikácií zachovať a riešiť jeho rozšírenie na nové rozvojové lokality, alternatívne vybudovať dažďovú kanalizáciu s vyústením do recipientu

h.) Zachovať koridor manipulačného priestoru a zároveňochranné pásma pre prírodné vodovodné potrubie zo susediacej obce Prosiek, hlavné vodovodné a kanalizačné vetvy v najsevernejšej časti nad z.ú. obce – S/J línia medzi lokalitami RP 1 / Na Dlhých I, RP 2 / Na Dlhých II a vo výhľade RP 13 a, b, c / Lanovie I a RP 14 / Lanovie II

ch.) Pri riešení urbanistických štúdií je potrebné venovať pozornosť tlakovým pomerom vo vodovodnej sieti predovšetkým pre lokality navrhované pre zástavbu, ktoré sa nachádzajú v blízkosti existujúceho a novonavrhovaného vodojemu nakoľko predpokladáme, že bude potrebné navrhovať automatické tlakové stanice pre zabezpečenie pretlaku vo vodovodnej sieti v zmysle tlakových pomerov

i.) Pri realizácii výstavby na plánovaných lokalitách v blízkosti potoka Ižipovčianky a jej prítokov bude potrebné dodržiavať ochranné pásma min. 4 m od brehovej čiary ako ochranu funkčnosti hydrických biokoridorov, na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí

j.) Zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity

k.) Rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, vodných zdrojov v zmysle zákona 442/2002 Z.z. z 19.6.2002, prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822, rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami

l.) Dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky

3. V oblasti elektrickej energie :

a.) Rešpektovať trasu vzdušných vedení 2x110 kV, ktoré prebiehajú južnou časťou k.ú. a trasu 22 kV vzdušného vedenia, ktoré je potenciálnou bariérou pre rozvojové aktivity v najsevernejších častiach nad z.ú. obce, kde je sústredená aj trafostanica TS1 400/160 kVA

b.) V prípade potreby prekládky energetických zariadení je potrebné tieto riešiť v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 38 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza :

1. Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak, vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení

2. Preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy

3. SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora, toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky, v prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde SSE-D a.s. nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia

c.) Existujúcu trafostanicu TS1 400/160 kV rekonštruovať a počítať s navýšením jej výkonu

d.) Vo všetkých lokalitách určených pre zástavbu doplniť osadenie trafostaníc (TS 2 až TS 6) a trasy vedení podľa požadovaného výkonu

e.) Trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách požadujeme riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé výbežky NN vedení neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite

f.) Nové TS by nemali byť zdrojom nadmerného hluku voči okolitej zástavbe v zmysle nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov, pričom je dôležité koordinovať trasy elektrických sietí s trasami ostatných inžinierskych sietí

g.) Trasy VN a NN vedenia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie, pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásma od zemného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 36, manipulačný priestor od podpemých bodov 1 m a neporušenie ich stability, elektromerové rozvádzače plánovanej výstavby riešiť na verejne prístupnom mieste napr. v oplotení

h.) Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy

ch.) Pri vypracovávaní ďalších PD požadujeme použiť prvky podľa Katalógu prvkov a funkčných celkov platných v SSE, a.s. v čase projektovania, pričom všetky tieto PD budú riešené oprávnenými projektantmi s rešpektovaním odborných vyjadrení zainteresovaných orgánov a organizácií

i.) Nepočítať s plynofikáciou obce aj keď južnou časťou k.ú. prechádza trasa medzinárodného VTL plynovodu Severné Slovensko

- j.) Dodržiavať ochranné i bezpečnostné pásma existujúcej trasy VTL plynovodu
- k.) Vedieť trasy jednotlivých podzemných a nadzemných inžinierskych sietí pretože pri ich oprave, údržbe môže dôjsť k poškodeniu susediacej trasy vedenia

4. V oblasti telekomunikácií :

- a.) Pred zemnými prácami je potrebné vytýčenie podzemných telekomunikačných sietí
- b.) Nové vedenia telekomunikačnej siete riešiť káblovým vedením v zemi s dodržaním ich ochranných pásiem v zmysle príslušnej STN a súvisiacich predpisov
- c.) Pri škodlivom rušení, ktoré bráni prevádzke zariadenia v súlade s jeho určením, je užívateľ povinný bezodkladne urobiť účinné ochranné opatrenia alebo ukončiť prevádzkovanie zariadenia (za rušenie sa považuje aj znemožnenie prevádzky spôsobené elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb, ktoré boli zhotovené po uvedení vedenia do prevádzky)
- d.) K existencii podzemných alebo nadzemných vedení telekomunikačných sietí je potrebné požiadať Slovak telekom a.s., Bratislava o vyjadrenie
- e.) pri riešení urbanistických štúdií bude je potrebné spracovať návrh telekomunikačnej infraštruktúry, z dôvodu zapracovania trás telekomunikačných vedení do územného rozhodnutia, po upresnení požadovaných podkladov a ich zapracovaní do PD, Slovak Telecom a.s. spracuje na základe písomnej požiadavky na zabezpečenie telekomunikačnej infraštruktúry realizačnú PD na telekomunikačné pripojenie a následnú realizáciu
- f.) V ochrannom pásme telekomunikačných zariadení neumiestňovať stavby a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia alebo vedenia telekomunikačnej siete, alebo ich plynulú a bezpečnú prevádzku

5. V oblasti zariadení civilnej ochrany :

- a.) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany
- b.) V stavbách s väčším sústredením osôb riešiť a zabezpečovať ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v ochranných stavbách – v úkrytoch rozdielne podľa kategorizácie územia Slovenskej republiky a pre obdobie vojny a vojnového stavu v súlade s § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

článok 5

ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLŔCH ZELENE

1. V oblasti kultúrnohistorických hodnôt :

- a.) Rešpektovať hodnotný objekt kultúrneho a historického dedičstva, ktorým je Zvonica s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom z roku 1830
- b.) Dodržiavať spoluprácu obce s orgánmi štátnej správy, ktoré vykonávajú správu pri záchrane, obnove a využívaní kultúrnych pamiatok a pamiatkového územia (Krajský pamiatkový úrad v Žiline pracovisko Ružomberok ako prvo stuňový orgán ochrany pamiatkového fondu
- c.) V zmysle § 40 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a § 127 novelizovaného stavebného zákona č. 50/1976 Zb. – povinnosť ohlásenia nálezov (či už kultúrne cenných predmetov, detailov stavieb, chránených častí prírody, archeologických nálezov pri stavebnej alebo inej činnosti, pri výskume – v zemi, pod vodou alebo v hmote historickej stavby) stavebnému úradu, orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickému ústavu (SAV v Nitre – vedie evidenciu nálezisk) alebo orgánu štátnej ochrany prírody

2. V oblasti ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene :

- a.) Rešpektovať lokality NATURA 2000 a ich predmet ochrany, najmä v prípade SKUEVO 192 „Prosečné“ ale aj navrhované územie Chočského národného parku, ktoré je zároveň aj jadrovým územím európskeho významu, ktoré prechádzajú z severnou časťou k.ú. a samozrejme aj biokoridor regionálneho významu Holubí vrch – Prosečné s označením 5/25 a všetky ostatné biocentrá, biokoridory a interakčné prvky v riešenom území obce
- b.) V navrhovanom území európskeho významu „Prosečné“ v zmysle VÚC ÚPN Žilinského kraja a na lokalitách s výskytom orla skalného (*Aquila chrysaetos*) a tetraťa hlucháňa (*Tetrao urogallus*) - len vo

vyhlásených oblastiach B a F, platia pri obhospodarovaní a výkone poľovníctva opatrenia stanovené v horeuvedenom dokumente

c.) Dodržiavať podmienky ochrany prírody v území podľa stupňa ochrany, v k.ú. Lžipovce platí 1. (ostatné územie), 2. (ochranné pásmo navrhovaného Chočského národného parku) a 3. stupeň ochrany (navrhovaný Chočský národný park)

d.) Vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity vo voľnej krajine záujmového územia, zachovať prirodzený typ vodných tokov s charakterom biokoridorov

e.) Pre ochranu zastavaného územia a všetkých navrhovaných i výhľadových plôch pre rozvoj bývania, cestovného ruchu prítipovodňovú ochranu, vylúčenie technických úprav koryta toku Lžipovčianky a jej prítokov, prípadný návrh nevyhnutnej protipovodňovej ochrany riešiť v ÚPN zóny spôsobom bez podstatných zásahov do prirodzeného charakteru a prítokových pomerov toku a významných biotopov v jeho blízkosti

f.) Mimo zastavaného územia bez ohľadu na stupeň ochrany územia vylúčiť výstavbu v alúviu prírodných tokov hlavne Lžipovčianky o ostatných prítokov, zabezpečiť min. 4 m ochranné pásmo po oboch stranách vodného toku a brehových porastov s rezervou pre doplnenie vegetácie a posilnenie funkcie prvkov ÚSES (požiadavka je relevantná v prípade všetkých prírodných tokov a potenciálnej bytovej aj rekreačnej výstavby v ich blízkosti mimo zastavaného územia z dôvodu potreby zachovania dostatočnej šírky biokoridoru a možnosti doplnenia brehových porastov z autochtónnych druhov drevín, ale aj z dôvodu vylúčenia prípadných dodatočných požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami, čo je podľa požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami)

g.) Vylúčiť perspektívne akékoľvek optické znečistenie umiestnením dominant v krajine ako sú billboardy, reklamné zariadenia, veterné elektrárne, telekomunikačné stavby, akékoľvek zariadenia a stavby prevyšujúce výškovú hladinu zástavby obce, aby nebola narušená krajinársky hodnotná scenéria a výhľady

h.) Rozsiahlejšiu plochu mimolesnej drevinnej vegetácie v lokalite „Pod Vlčím“, ktorá má charakter zapojených lesných porastov s dostatočným zakmenením a plní funkciu lesných ekosystémov na prevedenie do lesného fondu s priradením k Chočským vrchom

ch.) Dodržiavať pri lesníckom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov (ochranné lesy a lesy osobitného určenia)

i.) Pri návrhu trasy a značenia turisticko – rekreačného chodníka (prepojenie k.ú. obce Lžipovce s k.ú. Lipt. Anny a Prosieka) v smere Rovne - Košariská a Rovne - Šlaukovka podmieniť spoluprácu so Správou TANAP z dôvodu prispôsobenia požiadavkám ochrany ÚEV

j.) Perspektívne uvažovať o možnosti založiť miestne vetrolamy a vsakovacie vegetačné pásy na niektorých miestach ako prevenciu pred prívalovými zrážkami

k.) Rešpektovať v priestorovom usporiadaní širších vzťahov základnú kostru územného systému ekologickej stability (biokocentrá, biokoridory, interakčné prvky – doplnenie drevín popri ceste III/059 034 Lžipovce - Spojka) s dodržiavaním podmienok ochrany prírody v chránených územiach podľa stupňov ochrany a vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity aj v ostatnom území

l.) Terestrické biokoridory zabezpečiť len prírodnými prvkami – vegetáciou a konfiguráciou terénu

m.) Presadzovať šetrnejší spôsob hospodárenia na LPF ako výberkový spôsob a podrastovú formu hospodárenia, obmedziť výrub nelesnej drevinovej vegetácie na navrhovaných plochách prvkov ÚSES, eliminovať v maximálnej miere holorubný spôsob ťažby na lesnom pôdnom fonde

n.) Vylúčiť vypaľovanie lúčnych a pasienkových spoločností

o.) Obmedziť používanie agrochemikálií najmä v kontakte s prvkami ÚSES

p.) Dodržiavať pri poľnohospodárskom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane pôdneho fondu s cieľom zabezpečiť optimálnu ekologickú stabilitu územia

r.) Uprednostniť na pôdach s nižšou produktivitou optimálne využívanie plôch druhmi kultúr podľa BPEJ

s.) Vylúčiť melioračné zásahy na vlhkých a mokrych biotopoch

t.) Stavby povoľovať iba s architektonickými prvkami typickými pre dané prostredie, uprednostňovať regionálne danosti, vylúčiť výškové stavby a narušiť tak krajinnú scenériu podhoria Chočských vrchov

Územné vymedzenie a charakteristika krajiných priestorov :

Krajinný priestor	Územné vymedzenie	Charakteristika krajinnej štruktúry	Limity a regulatívy
zmiešaný poľnohospodársky	Liptovská kotlina	lesné ekosystémy nelesná vegetácia trvalé trávne porasty	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, ochrana lesov a poľnohospodárskej pôdy, ekologizácia v obhospodarovaní lesov, podrastový spôsob hospodárenia <u>Regulatívy</u> - chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, priestorové usporiadanie pôdnych celkov - vegetačné pásy s ekostabilizačnou, biologickou,

			pôdochrannou a vodohospodárskou funkciou
zmiešaný	navrhované územia EÚ	lesné ekosystémy	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, lokality s drevinovou vegetáciou – BC, BK, IP tvoria základ ÚSES <u>Regulatívy</u> - lesohospodárska činnosť musí zohľadniť ekologické aspekty priestoru
zmiešaný lesný	Liptovská kotlina	lesné ekosystémy trvalé trávne porasty	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny, ochrana lesného pôdneho fondu a poľnohospodárskej pôdy, na TTP - extenzívny spôsob hospodárenia <u>Regulatívy</u> - ekologizácia v obhospodarovaní lesov, postupná premena na lesy s vyššou biodiverzitou, podrastový spôsob hospodárenia, na TTP chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trávnatých porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov - extenzívny spôsob hospodárenia na TTP, chrániť a udržiavať vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, v navrhovanom CHÚ Rígeľ uplatňovať ekologický prístup hospodárenia, autoregulačný prístup
poľnohospodársky	Liptovská kotlina	agroekosystémy vidiecka forma osídlenia	<u>Limity územia</u> - platia všeobecné podmienky ochrany prírody a krajiny pre voľnú krajinu, ekologicko-produkčná funkcia poľnohospodárskej pôdy, ochrana prvkov, ktoré tvoria základ ÚSES <u>Regulatívy</u> - chrániť vegetáciu rozptýlenú na trvalých trávnych porastoch, plochách mimo lesa a sprievodnú vegetáciu vodných tokov, používať druhovú skladbu poľných kultúr zodpovedajúcej pôdno-ekologickej podoblasti, neproduktčné plochy prekategorizovať na TTP, výsadba krajinnej zelene

článok 6

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**1. V oblasti ochrany vôd, ovzdušia a pôdy :**

a.) Pre umocnenie ekostabilizačných kvalít biocentra, interakčných území a biokoridorov podporovať a vytvárať podmienky pre lesné biocenózy, krovinnú vegetáciu a TTP s extenzívnym využívaním, zachovať a rekonštruovať najzácnejšie fragmenty horských lúk s ich pôvodnou biodiverzitou, akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia

b.) Intenzívnejšie využiť ešte ostávajúce voľné plochy v zastavanom území obce pričom nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mohli neprímeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov obce priamo v obytnom území

c.) Zaviesť v obci úplný separovaný zber odpadov (aj v areály cintorína), zamedziť a sústavne odstraňovať drobné nelegálne skládky odpadov vytvárané občanmi s cieľom zabezpečiť ochranu kvality podzemných vôd a estetizáciu prostredia

d.) Chrániť menšie územia mokradí s charakterom trstia, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív a rekultivačných prác

e.) Starostlivosť o lesné ekosystémy vykonávať prostredníctvom jemnejších foriem hospodárskych spôsobov s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia a sadbového materiálu miestnej proveniencie, znížiť pri obnove lesa zastúpenie smreka a vylúčiť veľkoplošné holoruby

f.) Na LPF alebo vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesného pozemku neumiestňovať nijaké aktivity (zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení noviel a súvisiacich predpisov)

g.) Rešpektovať podmienky ochrany prírody z návrhových listov RÚSES, území NATURA 2000, Programu starostlivosti o TANAP a ďalších podmienok vyplývajúcich z jednotlivých stupňov ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vykonávacích vyhlášok

h.) Keďže obec nie je plynofikovaná a ani sa s plynofikáciou neuvažuje, možnosť využitia i iných zdrojov energie (okrem vykurovania pevnými palivami a elektrickou energiou) samozrejme so zohľadnením energetickej koncepcie pre obec, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie

alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomasa a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

ch.) Výstavbu verejnej kanalizácie a novej biologickej ČOV pre obce Ižipovce v lokalite RP 9 / Pod Vříškom ako jedno z preventívnych opatrení na zabránenie ďalšiemu šíreniu prenosných ochorení (výskyt hepatitídy A) a zlepšenie stavu všetkých zložiek životného prostredia

i.) Podporovať estetizáciu obce hlavne udržiavaním čistoty a poriadku, poskytovaním kvalitných služieb, revitalizovať verejné priestory v centre obce – pred bytovým domom, Obecným úradom a Zvonickou, vytvoriť novú upravenú parkovú zeleň s prvkami drobenej architektúry (mobiliár, osvetlenie, spevnené plochy, malé ihriská pre deti a mládež a pod.) okolo priestoru Kultúrneho domu, zokruhovať a vylepšiť pešie prepojenie s upravenou verejnou zeleňou, osvetlením, lavičkami z centra obce k cintorínu z oboch strán pričom v smere doľava aj parkovacie plochy, vylepšiť vstup do obce, úpravu hlavnej cestnej komunikácie s novým chodníkom

j.) Upozorniť na veľmi nevhodný trend v spoločnosti a to optické znečistenie novými dominantami v krajine ako sú nadrozmerné reklamné pútače, bilbordy atď., ktoré majú komerčný charakter a v krajine s vysokým prírodným potenciálom a krajinárskou hodnotou sú absolútne nevhodné

k.) Na celoštátnej úrovni znížiť prašnosť, hlučnosť, vibrácie a plynné exhaláty na všetkých komunikáciách i verejných priestranstvách, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, najmä bezpečnosť chodcov pred kolíziami a motorovými vozidlami, zlepšiť údržbu, dopravné značenie, signalizáciu a osvetlenie komunikácií a verejných priestranstiev

l.) Zabezpečiť monitoring vybraných ukazovateľov kvality životného prostredia a vplyvov na zdravie obyvateľov v návrhovom období ÚPN-O, predovšetkým hlukového a imisného zaťaženia s dôrazom na dodržanie príslušných normou stanovených limitov v kritických situáciách

m.) Z hľadiska uplatnenia v krajinnej scenérii citlivo pristupovať k začleneniu významných stavieb do existujúcej štruktúry zástavby

n.) Minimalizovať hmotovou štruktúrou a výškovou gradáciou navrhutej zástavby bariérový efekt pre exponované priehľady na historické a prírodné dominanty obce

2. V oblasti odpadového hospodárstva :

a.) Postupne odstraňovať divoké skládky vytvárané občanmi, ktoré sú roztrúsené na rôznych miestach katastrálneho územia (tieto skládky sú zdrojom nebezpečných látok – sú zdrojmi infekcií, prenášačov pôvodcov ochorení, zápachu a v neposlednom rade esteticky narúšajú krajinu)

b.) Predchádzať vzniku odpadu (či už obecnou osvetou, odovzdávanie do zberných surovín znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci)

c.) Množstvo odpadov rastlinného pôvodu sa môže premeniť na kompost (spätne sa vylepšuje úrodnosť pôdy a minimalizuje sa alebo úplne obmedzuje používanie priemyselných hnojív, ktoré sú často zdrojom znečisťovania podzemných aj povrchových vôd)

d.) Separovaný zber zaviesť v celej obci i na cintoríne

e.) Vytvárať podmienky pre zhodnocovanie odpadov (separovaný zber papiera, textílií, skla, umelohmotných fliaš a obalov, veľkoobjemových odpadov, vyradenej bielej techniky a pod.)

f.) Ako poslednú možnosť brať do úvahy ich bezpečné uskladnenie - riadené skládky, ktoré musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia, prípadne ich využitie v spaľovniach na získanie energie

g.) Zvýšiť čistenie odpadových vôd (vybudovaním novej kanalizačnej siete s novou ČOV v lokalite RP 9 / Pod Vříškom)

h.) Všetky otázky budú riešené vo „VZN o nakladaní s odpadmi“ obce Ižipovce v súlade s legislatívou o odpadoch

článok 7

VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

1. Súčasne zastavané územie :

a.) V súčasnosti je zastavané územie obce Ižipovce legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá zodpovedá stavu k 01.01.1990 (stav evidovaný na počítačových mapách z Katastra nehnuteľností GKÚ v Bratislave), predstavuje plochu o výmere len 11,0115 ha (4,18 %) z celkovej plochy k.ú (263,6320 ha)

b.) Nachádza sa v strede územia zadaného ako poľnohospodárska pôda, obojstranná zástavba je sústredená predovšetkým okolo hlavnej zbernej komunikácie – cesty III/059034 Ižipovce - Spojka a jej pokračovaní na SZ s ukončením pod trasou vzdušného vedenia VN 22 kV a s rozšírením na SV až po plochu cintorína

2. Navrhované územie na zástavbu :

a.) Navrhovaná zmena hraníc zastavaného územia (I. etapa) podľa ÚPN-O Ižipovce je spracovaná v súlade s celkovým urbanistickým riešením

b.) Vyznačená je v grafickej časti na plochách, ktoré sa v hraniciach súčasne zastavaného územia nenachádzajú

c.) Plochy určené pre výhľad (II. etapa) sú riešené samostatne a takisto sú zakreslené v grafickej časti

obec Ižipovce	súčasný stav	%	návrh (I. etapa)	%	výhľad (II. etapa)	%
zastavané územie	11,0115 ha	4,18	28,3952 ha	10,77	44,0112 ha	16,69
ostatné územie	252,6205 ha	95,82	235,2368 ha	89,23	219,6208 ha	83,31

článok 8

VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV**1. Vymedzenie ochranných pásiem :**

a.) Cesta III. triedy 059 034 Ižipovce - Spojka má ochranné pásmo 20 m od osi vozovky na každú stranu v jej extravilánovom prieťahu

b.) Pri realizácii stavebných objektov a inžinierskych sietí (dôjde ku súbehu resp. križovaniu s existujúcimi sieťami) je potrebné dodržiavať minimálne odstupové vzdialenosti medzi týmito objektmi, ktoré sú dané slovenskou technickou normou STN 73 6005 a ostatnými súvisiacimi normami, zákonmi pre energetiku, pre elektronické komunikácie, pre verejný vodovod, pre verejnú kanalizáciu a vyjadreniami správcov sietí, pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu

Druh podzemného vedenia inžinierskych sietí	Ochranné pásmo
VTL medzinárodný plynovod v katastrálnom území obce	8 m na obidve strany od osi plynovodu, bezpečnostné pásmo je 150 m na obidve strany od osi plynovodu
Technolog. objekty na plynovode-RS, PKO, amatúr. uzly a pod.	8 m na obidve strany od osi plynovodu
Elektronické komunikačné siete	1,5 m na obidve strany od osi trasy 2,0 m do hĺbky od úrovne zeme
Elektrické nadzemné vedenia do 110 kV	15 m na obidve strany od krajného vodiča
Elektrické nadzemné vedenia do 35 kV	10 m na obidve strany od krajného vodiča, v súvislých lesných priesekoch 7 m
Verejný vodovod alebo kanalizácia do 500 mm	1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia

c.) Cintorín má ochranné pásmo 50 m od oplotenia, v tomto ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa § 16 ods. 1 až 9 zákona NR SR č. 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

d.) Ižipovčianka (resp. Ižipovský potok) s prítokmi a ostatné vodné toky v k.ú. obce majú stanovené ochranné pásmo 4 m obojstranne od ich brehovej čiary

e.) Dva vodné zdroje v obci majú ochranné pásma naznačené vo výkrese č. 2, pričom v okolí prameňov a miest odberu sa jedná o prvý stupeň, zriadený na zabezpečenia ochrany miesta vodného zdroja pred jeho negatívnym ovplyvnením alebo ohrozením, ako aj na ochranu vody v záchytnom zariadení pred znečistením. Pre ochranu výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti sa zriaďuje druhý stupeň. Ochranné pásmo je určené predovšetkým na ochranu pred znečistením mikrobiálnym, toxickými látkami, látkami ovplyvňujúcimi senzorké vlastnosti vôd.

Pásmo hygienickej ochrany I. stupňa

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. stupňa je územie bezprostredne priľahlé k miestu odberu, v PHO I. stupňa je zakázané :

- manipulácia a skladovanie ropných a chemických látok
- letecká aplikácia hnojenia lesných porastov
- akékoľvek chemické ošetrovanie lesných porastov
- holorubná forma ťažby dreva
- približovanie dreva križovaním cez potok resp. po potoku
- ukladať a skladovať akékoľvek zdroje znečistenia
- vykonávať zemné práce a práce narúšajúce pôdnu prikrývku
- vypúšťať odpadové vody

Pásmo hygienickej ochrany II. stupňa

PHO II. stupňa sa nachádza na viacerých miestach v katastri, je oplotené a označené príslušnou tabuľkou, v PHO II. stupňa je potrebné dodržiavať základné hygienické zásady, predovšetkým :

- zákaz leteckej aplikácie hnojiva a chemického ošetrovania lesných porastov,
- zákaz skladovať látky, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody (priemyselne hnojivá, chemické prípravky na ochranu rastlín a lesa, ropné látky a pod.)
- obmedzenie dopravy ropných a iných škodlivých a toxických látok na nevyhnutnú mieru
- obmedzenie prieskumných a geologických prác vykonávaných kopanými sondami a vrtmi
- zákaz výstavby objektov nesúvisiacich s hospodárením v lesoch
- zákaz vjazdu a prejazdu vozidiel prepravujúcich náklad, ktorý môže spôsobiť znečistenie vody
- zabezpečenie dodržiavania ustanovenia vyhlášky ML VH SSR č.23/1977 Zb. o ochrane akosti povrchových a podzemných vôd pri aplikácii pesticídov
- zabezpečenie protieróznych opatrení na ochranu zdrojov vôd

2. Vymedzenie chránených území :

a.) Veľkoplošné chránené územia - navrhovaný Chočský národný park – ležia v ňom všetky lesné porasty patriace do k.ú. obce Ižipovce kde platí 3. stupeň ochrany, v jeho ochrannom pásme platí 2. stupeň ochrany

b.) Územia sústavy NATURA 2000 - SKUEVO 192 – Prosečné s výmerou 2697,66 ha, pričom v k.ú. Ižipovce sa nachádza na parcelách 430/2, 443/1, 443/2, 444, 445, 446, 447, 448/1, 448/2, 449, 450, 451, kde platí 2. stupeň ochrany

c.) Ekologicky významné segmenty - vodný tok Ižipovčianky s jej prítokmi, vodné zdroje pitnej vody v celom k.ú. obce, plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území obce, plochy NDV v časti intenzívne využívané na poľnohospodárske účely

3. Vymedzenie ochrany kultúrnych pamiatok

a.) Zvonica s pamiatkovo chráneným klasicistickým zvonom..... z roku 1830 (tento jediný zvon miestnej zvonice bol uliaty, ako to hlási aj nápis na samotnom zvone, v Banskej Bystrici v spomenutom roku vo zvonolejáni patriacej Anne Christellyovej)

b.) Na ňu sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia takéhoto objektu s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je situovaná

c.) V katastrálnom území obce Ižipovce sa nenachádzajú žiadne archeologické náleziská, ktoré by boli evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR, ktorú vedie archeologický ústav SAV v Nitre.

článok 9

PLOCHY PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, PRE VYKONANIE DELENIA A SCEL'OVANIA POZEMKOV, PRE ASANÁCIU A PRE CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY
1. Plochy pre verejnoprospešné stavby :

a) Plochy a pozemky pokiaľ nie sú majetkom obce alebo štátu je možné pre vymedzené verejnoprospešné stavby podľa § 108 zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky 199/1995 Z.z., zákona 229/1997 Z.z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky 286/1996 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť pokiaľ nebude možné riešenie majetkoprávných vzťahov dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom

b.) Podľa § 108 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších zmien a doplnkov sa za verejnoprospešné stavby pokladajú :

- **Plošné**

1. Plochy športu a rekreácie
2. Plochy verejnej zelene
3. Plochy verejných priestranstiev
4. Plocha pre výstavbu ČOV
5. Plochy určené pre zachovanie a doplnenie biotopov

- **Líniové**

6. Stavby a zariadenia na zásobovanie vodou
7. Stavby a zariadenia na odvádzanie splaškových a dažďových vôd
8. Stavby a zariadenia pre energetiku, telekomunikácie, informačné siete

9. Stavby a zariadenia verejnej dopravy

10. Cyklistické komunikácie

2. Plochy pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny :

a) Medzi asanačné plochy patria asanácie objektov dotknutých verejnoprospešnými stavbami, ostatné plochy nie sú vymedzené

článok 10

URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Po schválení Územného plánu obce Ižipovce nebude potrebné riešiť žiadne vymedzené časti územia obce s podrobnosťou územného plánu zóny (ÚPN-Z).

článok 11

ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

a.) Pre zabezpečenie koncepčných zámerov vyjadrených v tomto ÚPN-O Ižipovce je v zmysle verejného záujmu občanov obce potrebné vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby

b.) Zdôvodnenie potreby ich realizácie je uvedené v príslušných kapitolách tejto textovej časti a zobrazené vo výkresoch č. 2, 3 a v Schéme záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

c.) Podľa § 108 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších zmien a doplnkov sa za verejnoprospešné stavby pokladajú :

• **Plošné**

1. Plochy športu a rekreácie
2. Plochy verejnej zelene
3. Plochy verejných priestranstiev
4. Plocha pre výstavbu ČOV
5. Plochy určené pre zachovanie a doplnenie biotopov

• **Líniové**

6. Stavby a zariadenia na zásobovanie vodou
7. Stavby a zariadenia na odvádzanie splaškových a dažďových vôd
8. Stavby a zariadenia pre energetiku, telekomunikácie, informačné siete
9. Stavby a zariadenia verejnej dopravy
10. Cyklistické komunikácie

SPRACOVALA

Ing. arch. **Monika Callová**_autorizovaný architekt,
Liptovský Mikuláš, jún 2010

**SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A
VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB**